

# מבחר עירונים

## תזריע מצודע

שנת תשפ"א

ר"ת	בעלזא	מוצ"ש	ער"ש	
08:27	08:05	07:47	06:33	ירושלים
08:24	08:02	07:50	06:49	בני ברק
08:27	08:05	07:50	06:40	חיפה
08:24	08:02	07:50	06:49	אשדוד
08:26	08:04	07:48	06:32	בית שמש
08:26	08:04	07:49	06:50	קרית גת
08:27	08:05	07:49	06:43	נוף הגליל

להרשמה  
לקבלת החוברת  
במייל, מידי שבוע.  
**להצו  
כאן**



כסדרפס ואירות נפגשים...

רח' אהלי יוסף 5, ירושלים | שעות פתיחה: א.ה. 19-10 רצוף, יום שישי 12-10  
טל. 02-5337722 | פקס. 02-5383018 | [g5337722@gmail.com](mailto:g5337722@gmail.com)

**מאטופוס**  
דפוס דיגיטלי מהיר ומקצועי

# כרך חדש בסדרה המשובחת אשר תשדרג לכם את שולחן השבת

אוצר רעיונות סיפורים ועצות  
ממעניי פרשת השבוע  
מתוך שיעוריו של  
הרב אשר קובלסקי  
שליט"א



מוטיבנאה

חדש!  
כרך ג'

להשיג בחנויות הספרים המובחרות | או בטל': 055-677-8160

# "שבת טיש" ו"מדות טיש" הספרים המצליחים ביותר לשלחן השבת והמועד

גיליון מס' 448  
שנה 8

פרשת תזריע-מצורע, ה' באייר תשפ"א

# שבת טיש

מתוך סדרת ספרי "שבת טיש"

ספורים ואגדות פנינים ופרפראות מדות והליכות

## פנינים

פי תזריע וילדה זכר (ב,ב) - ראשי תבות זכות, כי בזכות האמהות המתנהגות בקדושה, זוכים ל**פנינים זרים**, וצדקתם תלויה באם. (החיד"א)

סופי התבות תזריע וילדה זכר הם **רעה**, שפשוטו בן **התרפאה המשפחה**. ותבת השמיני שבפסוק וביום השמיני ימול בשר ערלתו, היא נוטריקון יום שבת נדחה מפני המילה, כפי שנוסח להלכה. (תפארת שאול)

וביום השמיני נוטריקון וזריון מקדימים ומליו בתחלת יום, וכן פתב החיד"א שהזריון מקדימים למול בבקר היום השמיני, שהוא שבועה ימים וליילה אחד ויחד הם **ק"פ שעות**, ולכן חי וצחק אבינו **ק"פ שנה**, שאברהם השכים למולו. וכן נוטריקון ובזכות ידיד מבטן יזכה בימים ושנים. (פרח שושנה)

חז"ל אמרו, כיון שבא זכר לעולם בא **כבוד** בידו, כי זכר נקרא זה **כר**, שנאמר ויגרה להם **כרה גדולה**. ורמז לזה, **כפר** בגימטריה **רס**, כי מי שרואה את הפלא הגדול ברובי הדורות מכיר כי **רס** ה' והוא נותן לו את **מזונו**, וכן **כפר** בגימטריה **יג** יותר מאשר זכר, כי הלומד תורה הנדרשת ב"ג מדות זוכה ל**פרנסה בהרבה**, ואין מחסור ליראיו. (תפארת יחזקאל)

**יגלה את כל ישעו** (יד, ט) - המצרע מגלה את ראשו, וקנו ועניו, לכפר על שלש העברות שעליהן באים הנגעים. ראשו כדי לכפר על גפנות הרוח, וקנו לכפר על **לפניו** לשון הרע, ועניו לכפר על **צרות עין**. (כלי יקר)

את אשר תשיג ידו (יד, לא) - בתבות אלו רמזו מה צריך המצרע לעשות כדי להתרפא מצרעתו, שהן נוטריקון אם תשמר את שפתיה ויחד תשמר שלא יוסיף גאונתו, ימעט דבורה וגאונתו, או תתפא. (עסק התורה)

ואחר תטהר (טו, כח) - האותיות שאחר תטהר בסדר האותיות, עולות בגימטריה 317, וכאשר תוסיף עליהן את האות וא"ו, יהיו תוסיף וא"ו אחר תטהר, תקבל בגימטריה 323 כמנין ארבעים, לרמז לארבעים סאה שבהם נטהרים, כפי שכתבו בעלי התוספות. (מגדנות)

## ספורים בפרשה

פי תזריע וילדה זכר (ב,ב)

אחד מתושבי רדיו נסע לאמריקה לצרכי מסחר, והתעכב בדרך למעלה מן המידה. בינתים נולד לו בן זכר, וכששמע זאת ה"חפץ חיים" מהר ושלח לזמן לפניו את הרב המרא דאתרא, ואמר: יש לנו היום ברית מילה, כי הלכה פסוקה היא, שאם אין אב למול את בנו, מצוה בית הדין על-כך.

ואסינקה תלד (ב,ה)

חשוך בנים אחד נהג מדי שבוע לקרא הפרשה יחד עם פרוש ה"באר מים חיים". פעם נרדם באמצע הלמוד, ובחלומו ראה אנשים שכבר נסתלקו לבית עולמם, והביע בפניהם את צערו על שלא זכה לזרע שלי-קמא. "ומדוע לא תסע להשתטח על קברו של ה'באר מים חיים'?" שאלוהו, והשיב: "איך יכול אני לנסע אליו? והלא הוא קבור בצפת, ואני גר בגולה". והנה הוא רואה בחלומו, כיצד אותם אנשים נוטלים אותו, ולאחר זמן קצר מצא את עצמו בתוך מערת הקבורה של ה'באר מים חיים' בשפולי בית העלמין העתיק בצפת. נכנס האיש אל המערה, וראה לפניו את הצדיק יושב ועוסק בתורה בפרשת תזריע, וכשראהו הביט בו ושאל לחפצו. החל האיש לבכות, וספר במרננפפ כי שנים רבות עברו עליו מתנתו ועדיו הוא הולך ערירי, והצדיק בעל "באר מים חיים" שאלו מיד: "הנה עוסק אני עתה בלמוד פרשת תזריע. האם תוכל להשיב לי כמה הם ימי הטמאה והטהרה לאחר לדת בת?" ותוך כדי החלום השיב האיש מיד: "בנדאי אני יודע, והרי הדבר מפרש בתורה ואסינקה תלד וטמאה שבעים בנדתה, וששים יום וששת ימים תשב על-דמי טהרה, ובהשבון פשוט עולים הימים יחד לשמונים יום". "אם כך", אמר לו ה'באר מים חיים', "עליך לחלק מאה וששים רבלים, כמנין כפול של שמונים הימים, ותוכל לזפות בשתי גנות". האיש התעורר משנתו בהשתאות, אולם זכר את כל פרטי החלום. אה היה לו לאיש זה, שעלה זה מכבר לארץ ישראל והשתקע בעיר הקדש צפת, והוא מהר לשגר אליו מאה וששים רבלים כדי לחלקם לצדקה. ויהי לתקופת השנה, ושתי גנות תאומות נולדו לאיש זה למזל טוב. במשך שנים ארבות, נהג לשלח לאחיו לצפת את הסכים הקבוע של מאה וששים רבלים, וכך עשה עד פרוץ מלחמת העולם הראשונה.

והגיד לכהן לאמר כנגע נראה לי בבית (יד, לה)

אחד הגיע לרבי יששכר דב מבולו, והגיש פתקה עם שמות ללא בקשות. תמה הרבי: "כמה אתה רוצה להתקרב ולהושע?" והאיש אמר: "מאמין אני באמונה שלמה, שבאשר הרבי קורא את הפתק, הוא רואה גם מה שחסר לי". הסכים הרבי, אך אמר: "צודק אתה, אולם ראיה יש לי מפרשת מצרע, שצריכים גם לומר ולפרט הדבר. שכן נאמר כנגעי בתים והגיד לכהן לאמר כנגע נראה לי בבית, ועלי-אף שהכל גלוי לכהן, לא די שיזכיר עצמו, אלא לומר כנגע נראה לי בבית, וכך גם בשנותים פתקה צריך לפרט".

על הפסוק "להורות ביום הטמא וביום הטהר", דרשו חז"ל: "דבריי תורה אין מקבלים טמאה". ורמז יש פאן על קדשת התורה וכחה. פי ללמד תורה אפשר בכל הזמנים, ביום הטמא וביום הטהור. וגם כאשר האדם אינו טהור, אזי אם הוא לומד תורה סופה לטהרו. (משענת משה)

# היה היה

## והיה בעור-בשרו לנגע צרעת

העיר לבוב, היא למקור הגדולה בירת גליציה תחת השלטון האוסטרי, היתה עיר ואם גישראל ובה קהלה גדולה ונודעת לתהלה. רבים מגדולי ישראל כהנו בה פאר והשפיעו מהודם עליה, ובהם ה"ט", רבנו דוד הלוי סג"ל, שהגיע אליה לאחר נדודיו הרבים ובריחתו מאוקראינה ארץ הולדתו, לאחר פרעות ת"ח ות"ט, ובה מצא מנוח לכף-רגלו מאז שנת ת"ד בפגנתו לכהן קרב העיר, ועד פטירתו בשנת תכ"ז, בימי ה"ט", התגורר בלבוב איש תמים וירא אלקים ושמו חנינא. לא תלמיד חכם מפלג היה, אולם איש פשוט וטהר-לב היה, חביב ואהוב עלי-הבריות, והנהגה גדולה ומיחדת היתה לו לחנינא, שהיתה נסתר מעין הבריות, במשך עשרות שנים בציפיות, היה עולה על-יצעו לאחר תפלת ערבית, ומשפים קום לפני חצות הלילה, ויוצא אל בית הכנסת הישן שבג'עיר. בכיסו היה מנח המפתח הגדול של שערי בית-הכנסת, אותו היה מבקש מהנציא מדי יום לאחר תפלת ערבית, ועמו היה פותח את-הדלת ונכנס פנימה. בית-הכנסת היה ריק פאישון לילה, וחנינא היה מתבודד שם בגפו פשהוא עורך תקון חצות ומתמוגג בכביו על חרבן ירושלים, ולאחר מכן היה שוקה שם עד אור הבקר בתפלות ובתחנונים, באמירת מזמורי תהלים ובמזמורים שונים, עד שראשוני המתפללים היו מגיעים לתפלת שחרית, והוא היה מצטרף אליהם בעונה, מבלי שיעלו על-דעתם כי זה שעות ארוכות שהוא יושב בבית-הכנסת ועובד את בוראו בסלודין. והנה עברו שלשים וחמש שנה מאז החל במנהגו הותיק, ולילה אחד ארע לו מה שלא ארע לו מעולם. עומד הוא ליד שער בית-הכנסת הנעול, ומתוך הרגל הוא תוהב את-ידו לכיסו כדי לשלף משם את המפתח, אלא שלא עלה בידו מאומה. לאחר רגע נזכר, כי לראשונה בחייו שכח לבקש את המפתח מהנציא, ובהעדרו אינו יכול להכנס פנימה. "לא אוכל לפנות עתה אל הנציא כדי לבקש את המפתח" חשב בלבו, "שכן בודאי כבר עלה מזמן על-יצעו, ונמצא אני גוזל את-מנוחתו. מוטב אכטל את מנהגי הותיק, מאשר אגזל זמן שנה מאיש יהודי, ואפנה אפוא על-ימין או על-שמאל".

היה זה גליל קוצי, בעצומו של החדש, והלבנה האירה במלואה על-הארץ. התישב חנינא על האדמה היבשה בסמוך לבית-הכנסת, וכיון שסדר תקון חצות כבר היה רגיל על-לשונו לאחר שנים כה רבות שהוא אומר בסדר, המשיך במנהגו פמדי יום, פשהוא קורא את המלים בלחש, עד שפסם את פלי-התקון. לאחר מכן, נטל את ספר התהלים שהביא עמו בביתו פמדי לילה, והחל לומר מזמור אחר מזמור בדבקות ובכונה, עד שפסם את פלי-הספר בלו מרישא ועד-גמריא. מרים חנינא את-עיניו ומביט אל הרקיע, וכשרואה שעדין השמים חשוכים ואור הבקר עוד לא נגה עליו, פתח שוב את ספר התהלים, ובקש לחזור ולקרא אותו שוב, והנה רואה הוא אדם צועד לקראתו בהשכח הלילה. הוד קדומים אפף את ההלך שלפניו, עד שהאור השמימי כמעט סמא את-עיניו של חנינא, והוא מהר לעצם אותן. "אמר לי רחמיא", פנה אליו האיש בקול נעים ומלטף, "היכן מתגורר הרב ר' דודל מ'זון קלאוון"? חנינא הבין מיד כי כננתו של השואל לרבי דוד הלוי בעל השוריי-זהב, שהתגורר ברחוב זה, ומיד הפנה את-אצבעו אל עבר הרחוב הסמוך, והדרך את השואל בהלכה אל בית ה"ט". זמן-מה עבר, ושוב הפרע חנינא מקריאת התהלים שלו. הפעם היה זה איש נוסף בעל הדרת-פנים נפלאה, ואף הלה התענין למרבה הפליאה על מקום מגוריו של "ר' דודל מ'זון קלאוון". חנינא משך בכתפיו בתמהון, שני אנשים עלומים והדורי פנים מחפשים את הרב הנערץ פאישון לילה? אך שמר את המיחתו בלבו, ומהר להפנות גם את-השואל השני אל הכוון הנכון.

לא עברו דקות ארוכות, ושוב נאלץ חנינא להפסיק בשלישית את-קריאתו, אולם הפעם היה השואל בעל מראה פנים מבחיל ועמורר לחללה. בשרו היה משחך ומלא פצעים וחבורות, ועל גופו עטה ההלך בלויי סחכות שהפרוץ מרבה בהם על-העומד. בקולו הצורמני והחורק, בקש הלה לדעת את מקום מגוריו של "ר' דודל מ'זון קלאוון", והפעם החליט חנינא לקרר את הענין עד-תמו. "מוכן אני להראות לך את-הדרך המבקשת, אולם דורש אני ממה שתסביר לי את פשר המחזה שלפני. אתה האיש השלישי שעובר על-פני הלילה, ומבקש לדעת היכן גר רבנו הנערץ, ואני תמה לפשר הדרך". "הבה ואסביר לך", אמר לו ההלך המנגע, וחנינא נדהם לשמע את-הסברו: "אני גיחתי, משרתו של אלישע הנביא. שני האנשים שעברו לפני, הם אליהו הנביא ואלישע תלמידו, והם ירדו מן-השמים כדי לבקש מרבעו ה"ט" שיתפלל עלי שאוכל לבוא למנוחתך, לאחר שאני מתפרס מאז ועד-היום, כבר אלפי שנים. מאז קלל אותי אלישע על דברי הכוב שלי והנאיתי שלא ברשותו מנעמן שר-צבא-ארם, דבקה בי ובשלשת בני צרעתו של נעמן לדואוון עולם, ומאז ועד-עתה לא מצאתי עדין מנוחה ממפתי". חנינא שמע את-הספור בפך פשוט, ובדי רועדת הראה באצבעו את-הדרך אל בית ה"ט". הוא המשיך לרבוץ על-האדמה, פשהוא נתון בערפול חוששים מתוך תמהון ותדהמה, ורק פשהאיר הבקר, הצטללה דעתו ומהר אל-ה"ט". "הכל אמת ויציב", אמר לו ה"ט" למראה פניו התמהות, "לחידוין נפלא זה זכית, בזכות מנהגך הותיק והטוב להשפים קום מדי לילה ולהתפרק בתפלות אל אבינו שבשמים. אליהו ואלישע ראו בצערך הגדול, על שנבצר ממה בלילה זה להמשיך במנהגך ולהתפלל בבית-הכנסת, וכדי לחזק את רוחך ולכבדה התגלו לפניך במקלוא הודם, ואשריך שזכית לראות את פני אנשי האמת ולהחזיר להם שלום".

## מאורות

רבי יעקב ששפורטש מאמשטרדם  
ליום ההולולא ד' באדר תנ"ח

גדול הלוחמים נגד משיח השקר שבתי צבי, ומגדולי התורה בדורו, גאון בנגלה ונסתר. נולד פאלג'ייה למשפחה מיחסת מצאצאי הרמב"ן, כפי שכתב: "קנאי פריקנאי, דור האחד-עשר לאדוני זקני הרמב"ן". כבר בהיותו בן תשע נפר בכשרונותיו ובקראתו, בגיל י"ח כבר שמש כדן בקהלת תלמסן ובגיל כ"ד התמנה פרקה של העיר. לאחר רדיפות מצד השלטונות, במהלך השלף לכלא בעלילת שוא, הגר למרוקו ולאחר שגם שם נרדף, עבר לאמשטרדם בירת הולנד. לאחר שנים התקבל לרבה הראשי של לונדון, אלא שפרצה בה מגפה והוא עבר להמבורג ומשם שב לאמשטרדם בה חי רב ימיו, ובהן בה כדן וראש ושיבה. לאחר פטירת רבי יצחק אנהוב רבה של הקהלה הספרדית באמשטרדם, הנהיג אותה עד פטירתו בשיבה טובה בן פ"ח שנה. בתקופת מגוריו בהמבורג, הגיעה אליו השמועה אודות משיח השקר שהצליח לטחף אחריו המונים, בהם גם רבנים וגאונים, אולם הוא הזה עד מתרה את תרמיתו ויצא נגדו כחרב ובחנית. מבין ששת חבוריו, התפרסם ספרו הגדול "ציצית נבל צבי" בן ארבעה חלקים, שקצר בידי היעב"ץ, שלחם אף הוא בשבתאים, בו הוא מגולל את כל המאורעות הקשורים בשבתי צבי, והוא אכן יסוד לחקר התקופה העגומה ורבת התלאות בתולדות עם ישראל. בחבור נוסף שלו "תולדות יעקב", ערך מפתח לפסוקים הנמצאים בתלמוד הירושלמי, בעין הספר "תולדות אהרן" שמצען לפסוקים המובאים בתלמוד בבלי.

## יוסיף דעת

במדרש רבה על פירוש מצורע נאמר: "רב ורבי חיאי אמרו, תשעים ותשעה בעין ואחד בימי שמים", כי בכוחה של עין הרע להמית צ"ט מתוך מאה אנשים. לא לחיים אמר רב עינין זה, מפני שעין הרע היתה מצויה בבבל, וכן מספרים חז"ל על רב שבדק בבית הקברות ומצא שמתוך מאה נפטרים רק אחד מת כדרך כל הארץ וצ"ט מתו מעין הרע. והסיף על-כך רבי משה חורב שלכן היה רב חותם בבבל בצורת דג כמוכב בגיטין כדי להיגצל מעין הרע, כפי שאמרו חז"ל שאין עין הרע שולטת בדגים, והוא מרום בפסוק וידגו לרב בקרב הארץ לרב חסר וא"ו וקרינן ביה וידגו לרב, דהיינו לאמורא רב, וראשי התיבות וידגו לרב הן ל"ו, לרמז על מסכת גיטין דף ל"ו שם מובא שהיה חותם כדג. האברנאל כותב, שעין הרע אינו עונש שמימי אולם דבר טבעי, וכמו נחש האפעה שממית בעיניו בלבד כך יכול האדם להזיק במבט עיניו. וכך מספר המלבי"ם: "שבעל עין הרע הבטי בקביעות על פת לחם, ונמצא בו מוות ומשכח". ישנו סגולות ידועות נגד עין הרע, וביניהן כמה שחז"ל כתבו, כגון להכניס אגודל ימין בשמאל ואגודל שמאל בימין ולומר שהוא מזרעו של יוסף או להבטי בדופן שמאל של חוטמו, כמוכב בברכות. בליקוט ראובני מובא שכדי להיגצל מעין הרע נהגים לעשות ה"א של סוף, וכך מביא החיד"א בפתח עיניים שלכן נהגים לומר "מישהו" או "חמסה" בערבית, כדי להיגצל מעין הרע, ומכאן כנראה נוצרה סגולת תלית צורת יד שבה חמש אצבעות, אך ישנו סגולות נוספות נגד עין הרע שמקורן זר מאומות העולם, ואין לנהוג כן. יש התולים פירסת ברזל של סוס או חמור, ואומרים כי המנהג נובע מהיונים הקדמונים שאחריהם נהגו עמי איטליה. אחרים מלימים בעין כשמדברים ביניהם ומבקשים שלא תחול עין הרע, ומקור הדבר מנחה הנוצרים שמכים בעץ זכר לעץ הצלוב. גם על צורת ה"חמסה" אומרים שמקורה מהאסלאם, ואף קשית חוט אדם נאסרה בתוספתא שבת שהיא מדרכי האמורי, ויש מתירים באופנים שונים.

### נגע צרעת מי תהיה באדם והובא אליהכהן

### פניני אור החיים

מדברי האור החיים הקדוש על הפרשה

זאת תהיה תורת (ד. טו.) - עוד נראה לפרש עליה הדרה. להיות שהצרעת כפי הטבע תכנתו תהיה ממשושת וזהו הגוף והתגברת המרה אשר התגבר באדם ועושה רשם בגשרו, ודבר זה יסובבנו העצבון וצרות הלב ושממון השכל, והרפואה הטבעית לזה היא הרחיקת העצבון ועניינים המרחיבים לבו שלי-אדם ומשמים אותו. והנה בבוא נגע צרעת עלי-האדם, יכול אדם לומר כי חלי טבעי הוא אשר יקרה להאדם, ובאדם לו כי הוא זה בשביל לשון הרע לא יאמין ולא יצדיק הדברים, לזה נתחכם אל עליון וצוה שישגר המצרע ביד ישב ובגדיו יהיו פרמים וראשו יהיה פרוע ועלי-שפם יעטה, ודברים אלו הם כפי הטבע נגדיים לרפואת סבת הנגע, ואדרבה יולידו הנגע מחדש, וכאשר יראה האדם שהנגע שעשה דברים אלו שהם נגדיים, אי-על-פי-כן על-ידי שהיה תשובה והתודה וטאתו, כי בעונו אשר פשט לשונו גלה הנגע את-יעונו וישוב מחטאתו ויטהר לשונו ויראה כי הפך הנגע את-יעונו, בזה ידע ויזכיר הוכחה ברורה שלא בא לו הנגע אלא לצד שדבר לשון הרע, והוא אומר זאת תהיה תורת מוציא שם רע, והקרת הדבר והוכחתו ביום שחרתו, שהנגע שעשה דברים נגדיים לחלו בנפשו אי-על-פי-כן נטהר, בזה ידע כי תורת לשונו הרע הוא זה, ולא מקרה הטבעי בחושיבי מחשבות און, וכמו פיו ולשונו. והוא מה שגמר אמן נפא נגע הצרעת מן-הצרעת, פרוש מן-הצרעת באה רפואתו שישב ורפא לו.

הכהן המטהר (ד. טז.) - הצרע לומר הפה המטהר ולא הספיק באחד מהם, אם היה אומר הפה ולא היה אומר המטהר, לא הייתי יודע שהמצוה בכהן המטהר שטתרו מן-הצרעת, לזה אמר המטהר כי מצותו בכהן המטהר מן-הצרעת, וכו'.

### דברי הימים

בד' באייר שנת ד'תתקכ"ה, יצאו רבי מימון ובנו הרמב"ם למסע לארץ ישראל, ולאחר כ"ח יום, בג' בסיון הגיעו אליה בשלום. אלא שבדרום היו בסכנה וכמעט שטבעו בים, והרמב"ם נדר לצום בימים אלו הוא ובניו עד תפילת הדורות ולתת צדקה לזכר הנס.

בכביש המוביל ממירון לצפת, נמצאת מערה עתיקה שנקראת מערת האדרא, ולפי המסורת שם היה רשב"י מגלה לתלמידיו רוי תורה, וכך עשה גם האריז"ל עם תלמידיו. במקום גם נמצא בית קברות עתיק, שבהם טמונים כמה מתלמידי רשב"י, ובתקופת השלטון האנגלי נסלל במקום הכביש המוביל ממירון לצפת, ובעשיו נעקרו עצמות רבות כדומן אשר על-פני השדה. משמים קינאו את כבוד המתים, ובשעה שהקבלו הערבי ניסה לפוצץ סלעים בדנימיט, השתבר ברונג בשח קוצני, ולא הספיק להימלט בטרם הפיצוץ, וכל איבריו נטרסקו והתפזרו למרחק גדול, מידה כנגד מידה. בשדה שליד מערת האדרא, גדל עץ זית עתיק יומין שגזעו היה כה רחב, עד שארבעה אנשים לא יכלו להקיפו. העץ נקרא בפי ערביי הסביבה "סגרת אל רום", והיינו עץ הרומאים, ולפי המסורת ישב התנא רשב"י בצלו ולמד עם תלמידיו. לפני כחמישים שנה, עבדו שם פועלים יהודים שנטעו כרמים באזור, ומדי יום היו חוסים בצלו של העץ הגדול וסועדים את-לבם. ביום ה' באייר תשל"א, התפוצץ תחת העץ מוקש גדול שערבים וצוחים צמאי-ידם טמנוהו שם כדי להתנקש בפועלים היהודים, אולם כיוון שביום זה לא הגיעו הפועלים לעבודתם, ניצלו כולם בדרך נס. העץ העתיק נשרף כליל, ורק שרידי קטן נותר ממנו, והוא הובא למירון והוכנס בתוך תיבת זכוכית תחת מערת רשב"י, לזכר הנס. כיום, גדלים עצי זית רבים במקום, שפרחו משורשי העץ העתיק שנשרף.

בונגורוב, עיר פולנית במחוז לבליו, התגורר אחד מחשובי חסידיו של הרבי ר' בונים מפשיסקא, ושמו רבי ישראל ב"ר אברהם מיכ"לס. תלמיד חכם מפלג היה, וישב עלי-מדיון פדון ומורה-צדק, אולם לא רצה לעשות תורתו קרדם לחפר בו, ודי היה לו בקב חרוביו. מרב חשקו וחיבתו לחלות את פני רבו, היה בא אליו פעמים מספר בשנה, כשהוא עושה את דרכו רגלי, מחמת שהפרוטה לא היתה מצויה בכיסו לדמי הנסיעה. יום אחד, בעודו מכתת רגליו לפשיסקא, עברה פררה לפניו בה ישב ר' יהודה, הנגיד הגדול של ונגורוב שהיה בדרך בדרך לרכישת יער גדול בסמוך לפשיסקא. "לאן פניה מועדות?" פנה הנגיד אליו, וכששמע כי הולך הוא לפשיסקא, הזמינו אל מרפבתו. ר' יהודה לא נמנה על עדת החסידים, ולכן בקש לשמע מהדיון על הליכותיו של רבו וגדלתו, ורבי ישראל החל לדבר בלהט: "הרבי ר' בונים הוא איש קדוש כמלאך אלקים. הוא חכם הרזים ולמדן גדול, וכלם עונים אחריו מקדש". ולאחר שהאריך בגדלתו וספר ספורים נפלאים ממנו, הפציר בנגיד: "אם אתה כבר נוטע בין פה וכה לפשיסקא, מדוע שלא תצטרף אלי ותזכה להכנס ולחזות בזיו פניו? והן אמת שהרבי כבר איש זקן בא בנים ועיניו כבדו מראות, אולם דע לך שברוח קדשו הוא רואה יותר מאשר אדם רואה בעיני בשר, ואין דבר נעלם ונסתר ממנו". לבו של הנגיד היה טוב עליו, שכן עסקה בטוחה עם רוח גדול ממתניה לפתחו, וכיון שכך הביע את הספקתו להצעה. אולם לאמתו שלי-דבר התיחס בספקנות גדולה לשבחים ששמע מפי הדיון, ובטלם בלבו, כשהוא מחשיב אותם לדברי גומה והבאי. "אם הרבי הוא סומא שאינו רואה", חשב לעצמו, "הרי שגם לא ידע איזה פדיון אני מביש לו, ואם-כך, הבה ואערים עליו ואראה אם ירגיש בדבר". הוא שלה מפיסו עשר מטבעות פחותים שלי-נחשת, שפגמים היה אז 'דריקס' וערכם היה מעט ביותר, אלא שצורתם ותכניתם היו בדומה למטבעות כסף בעלות ערך רב שבנו 'צווער גילדן', ובאמצעות המשוש לא היה אפשר להקביל ביניהם. את המטבעות צרר וברך בתוך פסת ניר, ופנה להכנס אל הרבי יחד עם הדיון. עם הכנסם, הציגו הדיון בפני הרבי הנגיד הגדול והחשוב ביותר בונגורוב, והרבי ברכו בכרפת הצלחה. ר' יהודה הנגיד יצא ממנו בארשת מנצחת, כשהוא מתרברב בלבו על פי הצליח להערים על הרבי, ולהוליכו שולל פאלו העניק לו כסום נכבד במטבעות של כסף טהור. הדיון נותר עוד ומן-מה בחדרו של הרבי כדי להתברך מפיו, ובינתיים ראה מחזה שגרים לו לזעזוע וחרדה. הרבי נטל את חפיסת המטבעות שהנגיד הניח לפניו, ומיד אמר בלחישת ומתוך רגזה וכאב: "אוי ואבוי! כך הערים עלי הנגיד המצרע מונגורוב!?" הלחישת הגיעה היטב לאזני הדיון וידע כי גורלו נחרץ, אך התגבר ושתק.

בינתיים, המשיך הנגיד ר' יהודה בדרך, בצע את עסקת רכישת היער, ושב לביתו כשהוא שש ושמה. אך התרחק פרסאות מספר מפשיסקא, ולפתע החל להרגיש שכל-גופו בוער פאש, והוא החל לחפך את עורו ללא הרף. תחושה לא נעימה של גרוי בעור החל להתפשט בקרבו, באלו משהו עוקץ את עורו ומעורר בו רצון להתחפר ולהתגרד. תחושה שהלכה והחריפה מרגע לרגע. החכוף הממשך בעור לא רק שלא הועיל, אלא אף גרם לפצעים וחבורות עד זוב-דם, והוא לא ידע את-נפשו. והנה הוא רואה כי הגיע סמוך לכפר פשיטיק, ומיד צוה לעלונו להכנס אליו ולחפש בו אכסניה ראויה, כדי לנחם בה עד שישוב לאיתנו. לאחר שמצא את מקושו, שלח לבקש מהבלן של המקנה המקומי להסיק בעבורו את מרחץ הזעה שבמקנה, כדי שיוכל להתנקות מהטפילים שדבקו בו ועוקצים את-בשרו ללא רחם. בעבור מתתי-ד הגונה מהר הפלן לבצע את המשימה, והנגיד חטא את גופו בהם המהביל שבבית-המרחץ, כשהוא מקרצף את עצמו בברית וסך את בשרו בשמן. כשיצא החוצה לאחר שעות מספר, כשהוא לבוש בבגדים חדשים ונקיים, חש את-עצמו כפרה שנולדה מחדש, והיה בטוח כי שב לאיתנו. אולם שמחתו לא ארכה זמן רב, שכן מיד לאחר שעלה על-מרכבתו והחל שוב בנסיעה לביתו, החל שוב להרגיש את תחושת העקצוץ בגופו, וכאשר הביט בבשרו נחרד לראות כי צרעת אימה התפשטה על פל-גופו, והיא פפורחת עלתה נצה. תחלה התנחם הנגיד כי לקה במחלת עור קלה עקב טלטולי הדרך, והתנחם בכך שברגע שיבוא לביתו ידרש ברופאים והללו יעלו לו ארוכה, אולם תקנתו התבדתה חיש מהר. הרופאים שהזעקו אל מטתו נסו להציע לו מרחחות וסממנים שונים, אולם בלם הועילו ככוסות רוח למת, והוא המשיך להתיסר ביסוריו הקשים. גם נסיעתו לורשה הגדולה כדי לרש ברופאים הדגולים שבה, עלתה בתהו, והוא שב לביתו מצרע מכה רגלו ועד-ראשו. בינתיים, שב הדיון רבי ישראל לביתו, לאחר שהות בת מספר שבועות אצל הרבי, וכששמע מה שארע לנגיד ר' יהודה, ספר למקורביו על הלחישת ששמע מהרבי אודות הנגיד המצרע מונגורוב שנספה להוליכו שולל. בלם הבינו מיד, כי הנגיד נקוה בגתלתו שלי-הרבי, ומהרו להצטרף לדיון שעלה לבקרו כדי לשכנעו לפים את-הרבי, אלא שר' יהודה הנגיד היה עקשן גדול, וסרב בכל-תקף להשפיל את-עצמו לנטע אל הרבי ולבקש את-מחילתו. הוא המשיך להתהפך בצרעתו עוד זמן-מה, עד שנפטר בקצור ימים ותהום כלי-העיר.

את המעשה זכרו היטב בני ונגורוב, ואחד הזקנים שבה, שעוד הכיר את הדיון רבי ישראל עצמו, ושמע את המאורע בלו מפיו באשר נסע עמו פעם אל 'החווה מלבליו', ספרו לאחר שנים רבות לחסיד רבי מתתיהו צבי ב"ר ישראל יעקב סלודבניק, שהדפיסו בספרו "מעשה הגדולים החדש". ♦

# משפחה

רבי שלמה זלמן מוילנא, תלמיד הגר"א ואחיי רבי חיים מוולוז'ין, היה נכר מילדותו באצילות מדותיו וטהר נפשו. בערב יום הכפורים אחד, כשהיה עוד נער צעיר לימים, ישב בבית-ההכנסת והתכונן לתחלת אמירת 'כל-נדר', והנה מגיע לאזניו דושיח של שני מתפללים. האחד מנסה לפים את-הקב"ה על אשר פגע בו פעם, ומבקש ממנו בתחנונים שימחל לו על-כך, ואילו השני מסרב. כל הפצרותיו של הראשון לא הזעיקו, ולא השפיעו על משנהו שיסכים להתפייס ולמחל לו. האיש מתחנן והוא באחתי: "אתה הוצאת עלי שם רע, ולפי הדין אין אני מתיב למחל לך". היו אנשים נוספים שהשיחה הגיעה לאזניהם, אך אף אחד מהם לא טרח להתערב ולנסות להשפין שלום בעיניהם, ורק הנער זלמן לא יכול היה לראות בצערו של המרצה. מה עשה? נגש אל המסרב להתרצות ואמר לו בלשון שאלה: "האם ידעת את דברי חז"ל, שלא חרבה וירושלים אלא על שהעמידו דיניהם על דירתורה ולא עבדו לפני משורת הדין? נענע האיש בראשו, ואמר: 'ידעתי, גם ידעתי'. המשיך הנער ושא: 'הדבר הרי תמוה מאד, שהרי כמה עברות חמורות עדי-מאד היו אז ושאנת חנם בראשו, ואיך יתכן לומר שכל חרבון וירושלים לא באה אלא בגלל שלא עשו לפני משורת הדין? קהל המתפללים שמסביב, הטוה אנו לשמע מה יענה הנער הצעיר, שכבר התבלט פניו וזכים. 'לפי דעתי הדבר פשוט מאד. כל זמן שבני ישראל היו נוהגים לעבד על מדת הדין, והיו מתנהגים לפני משורת הדין, אזי אף הקב"ה היה מתנהג אתם לפני משורת הדין ולא היה מעניש אותם אפילו על עברות חמורות. שכן אמרו חז"ל, 'כל המעביר על-מדותיו מעבירים לו על-כף פשעיו'. אולם מאותה שעה שהחלו להעמיד דבריהם על דירתורה, ולא רצו לותר לשני, אלא יקב הדין את-ההר, אז מצא בעל-החוב שהוא הקב"ה, את העת המתאימה לגבות את-חובו. וכך אומר הקב"ה לישראל, אתם מעמידים דינכם על דירתורה ואינכם עושים לפני משורת הדין, אף אני אעשה כן ולא אמחל. ואם-כן, איך יכולים אנו לבוא ביום-הכפורים ולבקש מהקב"ה שיגבר על מדותיו ויתנהג עמו במדת הרחמים לפני משורת הדין?!" הדברים יצאו מלבו של הנער, והמסרב לא אחז רגע אחד וקרא בקול גדול לחברו: "אני מוחל לך במחילה גמורה, ובזכות זה בלנו נצא זכאים ביום הדין". ושני האנשים נפלו על צוארי הנער וכל העם ענו ואמרו "ישמח האב ביוצא חלציו ותגל אמו בפרי בטנה".

תפי אהרן מבלי, היה מחפש תדיר להפך בזכותו של כל ברי-ישראל, ולא היה מסגל לשמע ביצד מוציאם שם רע על כל יהודי באשר הוא. רגיל היה לכנות כל יהודי בהאר צדיק, וכאשר הלך פעם עם אביו וראו אדם אחד מעשן סיגריה בשבת, סנט בו אביו: "אתה רואה? הנה הצדיקים שלך". רבי אהרן שתק, וכעבר כמה רגעים כשהאיש ראה אותם, השליך מיד את הסיגריה מידו מיראתו כבודם. "רואה אתה?" פנה רבי אהרן לאביו ברצותו להמליץ טוב על האיש, "עכשו נזכר האיש כי שבת היום, ולכן השליך מידיו את הסיגריה... פעם הגיע משכיל אחד לכלו והרבי חשש מאד מהשפעתו הרעה. כיון שלא היה מסגל לכנותו בשם רשע, התחכם ושלח להודיע לחסידים בך: 'היות והגיע לכאן צדיק' אחד המדבר כמו רשע, יש להתרחק ממנו ולא לעמד בדל"ת אמותיו'... מפעם לפעם היה הרבי מבקר אצל רופא עינים ממחה כדי לטפל בעיניו הבהות. אותו רופא יהודי היה, אלא שלמרב הצער סר מדרך התורה ונעשה חפשי מר-המצות. פעם, בעת שהרבי בקר אצלו, נענה הרופא בכוס וין, אך הרבי לא שתה. מקרבו פסח וירצמוקים ובקאשט (חמיצת סלק). ואני גם מתענה ביום-הכפורים". כשיצא הרבי מהרופא, נענה ואמר בהתרגשות: "כשיבאו משיח צדקנו, יהיה תפקידו לקרב את כל בני ישראל שבגלל סבות שונות לא נמדו בנסיונות ונקשלו. וכאשר יבגש המשיח את הרופא הזה, ויראה שהיה מכין וין ובקאשט לפסח, ואף גם ביום-הכפורים, בודאי ישמח מזה מאד". וכאשר הרבי אמר זאת, היתה נברת עליו מדת אהבת ישראל שבו והערכתו לאותו רופא על המצות הגדולות אותן הוא מקים. ומספר, כי פעם אמר רופא זה לרבי, שבפסח הקרוב לא יעלה בידו לבקרו. לאחר

שיצא מלפניו, אמר הרבי: "יודעים אתם מדוע לא יוכל לבוא אלי בפסח? כי הוא חושש שמא אקבדו במזון פלשהו, והרי בפסח נוהגים, שאין אוכלים ולא מתעברים בבתי אחרים..."

מדי שנה, היה החת"ם סופר נוהג לנסע לירגון להבראה, והתאכסן בבית-מלון שהיה שדך לזכרי. פעם הפציר בו יהודי אמיד מבני הקהלה, שאמנם היה עם-הארץ אך היה מוקיר רבנו, ובקש ממנו להתאכסן אצלו, והחת"ם סופר נענה לו. למרבה הפליאה הוציא הלה את דבתו של רעה, וכשהגיעו הדברים לאזניו, שלח החת"ם סופר ושאלו: "במה חשדתני, ולמה הוצאת את דבתי רעה?" השיב האיש בתמימות: "כי ראיתי שהרב סועד את סעדת שבת של צעירים בלי לקדש עלי-היין", ולא ידע כי מנהגו של החת"ם סופר לקדש כבר בטעימה שליברק. תחלה התמרמר החת"ם סופר על ששכח את דברי חז"ל שאסור לתלמיד חכם לדור בשכונתו של עם-הארץ חסיד, אולם לאחר רגע שמח ואמר: "זה מכבר הייתי מצטער, מהי הערבה של עם ישראל להמשיך קיומו הרוחני בגלות הקשה. ועכשו בשראיית שיהודי פשוט חושד אפילו ברב זקן ומפורסם בישראל, מפני שנהג אחרת מאבותיו, במורשת אבות זו מבטח פתחו של עם ישראל!"

## מטעם

**ואין ידו משגת ולקח** (ד, כא)  
בטעמי זקא סגל ותלישא גדולה, ודמו יש פאן למובא בשם רבי מנדל מוקוצק, שהגותו לוקח והלוקח נותן, דהינו שאם נותן צדקה גם כאשר אין ידו משגת ומתאמץ לתת יותר מיכלתו, וזוהר מעצמו בחוקה יותר מבחוקה, אז הוא זוכה אחר-כך לסקנה ולאוצר של שפע, והופך להיות במצב של ולקח בתלישא גדולה, דהינו שהוא מקבל את שכרו בתלישה גדולה ומשפע עליו שפע רב מר-השמים, כי שפע הוא הפוך פש"ע. (כני המנורה)

## ורדיו לא-שטף במים

(טו, יא)  
חבת במים בטעם את-הנחתא המפסיק, ולכן מנקדת בקמיו, לרמוז לדעת התוספות בקדושתו שאם קמץ ידיו בשעת הטבילה לא עלתה לו טבילה, אבל ורחץ במים בפתח, שצריך לפתח ידיו, (מטל השמים)

## וכבס בגדיו ורחץ בשרו

(טו, יב)  
התבות וכבס בגדיו במנה את-הנחתא המפסיק, בשונה מטעמי התבות יכבס בגדיו שהזכירו שש פעמים קדם לכן בדגא מביר שדרגת הפסקתם פחותה מהאת-הנחתא. והפכה היא מפני שכל הטמאים טבילה גופם ובגדיהם שונים ואינם צריכים לטבל במים חיים, ורק לזב יש דין מיוחד שטעון טבילה במים חיים, אך לא בגדיו, ולכן מפסיקים בהגדים מגופו שהוא צריך מים חיים, (מאורע של תורה)

## מדגש

במנה "צפור נפשו" משתמשים כדי לסמל דבר חשוב ויקר, ומקורו מבבא קמא: "עלימה הכהו, אם על-ישוקן או צפר נפשו", שהכהו מכה קשה במקום רגיש והשוב. הכתיב שם צפר חסר וא", ויש גורסים צפור, ורש"י כבאר שהוא התנהג שפגנד חלב שהוא מקום רך והמכה עליו מזיקה, והערה פרש שהוא תחת גרונה למעלה מהזוהו. אך לא התבאר מדוע נקרא המקום 'צפור', ואפשר להסמיק לזה את המובא באבות דרבי נתן שדרש "ויקום לקול הצפור" - זו נשמה, וכן במדרש שחר טוב שהששמה דומה כמיו חגב בעל כנפים, וכן בסנהדרין מיום שפרשתי ממנו הריני פודחת באויר בצפור, והפנה פאן שהפכה במקום שהששמה תלויה בו, ולחוסיה המובא בספר יצירה: "באשר יחלם חלום ופתאים יקיצוהו משנתו, יבהל בבקלה ויתחלש, ועל לבו נוצרה בצפור קטנה היא הנפש".

## ממלח

משמשו של רבי שלמה מפרג'אדא, שבה בפניו פעם אברהם אחד שהוא 'פרומר' גדול, דהינו איש אדוק ומחמיר גדול. הרבי הכיר את-הקלו, וידע שאין תוכו כבדו, ואמר בצחות: 'לשון פרומ' לא מצאנו כי אם פעם אחת בתורה, בפסוק 'בגדיו יהיו פרומים'. וכך נדרש הפסוק, 'הצרוע אשר ברתנעו - בפנימיותו הוא מנגע ופסול, אזי בגדיו יהיו פרומים' - כלפי חוץ יתנהג ב'פרומיות', ויתלכש בפגדים ה'פרומים' שלו בארשת של צדיקות יתרה, אולם למעשה וראשו יהיה פרוגי - הוא מבלבל כלו, וטמא טמא יקרא - יש להכריז בקול על טמאתו ולהתרחק מעליו..."

דרשו חז"ל, שבהן הסומא באחת מעיניו, אסור לו לראות את הנגעים. מפני שכל נגע וחסרון בזולת, צריך לבחון בשתי עינים. באחת את הנגע, ובשניה את הסבות שגרמו לך. אך כהן שרואה רק את הנגע בשני, רק את החסרונות והצד השלילי שבו, ואינו טורח למצא לו צד זכות, הריהו פסול... (שולחן ערוך)

# ליקוטים וסיפורים נפלאים - תזריע מצורע

## "וביום השמיני ימול" (יב, ג)

אל האמרי אמת' מגור הגיעו דבר יום ביומו אבות רבים וכיבדוהו בסנדקאות לבניהם. האמרי אמת' נהג להיענות לכל סנדקאות שהגיעה אליו, בתנאי אחד: הוא תבע מאבי הבן להבטיח לו שלא יקצץ בזקנו כלל ועיקר. והיה אם הסכים האיש להבטיח שלא יגע בזקנו - ניאות הרבי לשמש כסנדק בברית.

יום אחד הגיע איש גס רוח שחשק בזכות שהרבי ישמש סנדק בברית לבנו. אולם כאשר ביקש ממנו הרבי שיבטיח שיותר לא יגע בזקנו וכי זהו תנאי לסנדקאות, סירב היהודי להבטיח זאת. כיון שכך, הודיע האמרי אמת' ליהודי שלא יוכל להיענות להזמנה ולא יקבל את הסנדקאות.

האיש, כאמור, היה גס רוח ועז פנים, הוא הודיע לרבי: "אם הרבי לא יבוא להיות סנדק בברית לבני - לא אכניסהו בבריתו של אברהם אבינו". אמר והלך.

ביום השמיני הודיע האמרי אמת' לבני ביתו שילך לשמש כסנדק בבריתו של אותו איש, אף על פי שסירב להבטיח שלא יגע בזקנו. "הגם שליהודי זה לא מפריע לא למול את בנו ביום השמיני", הסביר הרבי, "לי - זה מפריע!"...

(במחשבה תחילה)

## "אדם כי יהיה בעור בשרו" (יג, ב)

שואל האלשיך הקדוש מדוע זכה המצורע להקרא "אדם" שהוא ביטוי השמור לכלל ישראל ומבטא את גדלותם?

בספר אפריון, תירץ רבי שלמה גאנצפריד זצ"ל בעל קיצור שולחן ערוך את קושיית האלשיך, מפני מה מכנה התורה את המצורע בשם 'אדם'?

אלא, שידוע שהנגעים באים על עוון לשון הרע (ערכין טו, ב), והטעם שהנגעים אינם באים על אומות העולם למרות שמדברים לשון הרע, הוא משום שאצל אומות העולם האחדות והשלימות שביניהם אינה מחוייב המציאות, ולכן אינם ניזוקים כל כך מדיבור לשון הרע ורכילות הגורמים פירוד בין אנשים.

לעומת זאת, ישראל שכל נשמותיהם חצובות ממקור אחד, חלק אלו-ה ממעל, ואחדותם היא אמיתית, ניזוקים מאד מהפירוד שנגרם על ידי לשון הרע ורכילות, ולכן הם נענשים עליו בחומרה. זהו שאמר הכתוב 'אדם כי יהיה בעור בשרו', כלומר רק בגלל

דרגתם הגבוהה של בני ישראל שנקראים בשם 'אדם', וחובה שתהיה ביניהם אחדות תמיד, באים עליהם הנגעים בעוון לשון הרע ורכילות הגורמים לפירוד, והתקנה לזה, 'והובא אל אהרן הכהן' - כי הכהנים מסמלים את השלום, כאהרן הכהן שהיה אוהב שלום, ובעל הלשון הרע ילמד מדרכיהם ויתקן את מעשיו. (ילקוט מאיש לרעהו)

## "והיה בעור בשרו לנגע

## צרעת" (יג, ב)

אל ה'חזון איש' הגיע פעם יהודי תלמיד חכם ושאלה של דקדוק הלכה בפיו.

בתנאים מסוימים מותר להוציא אוכל מן הקדרה שעומדת על גבי האש בשבת (הערה חשובה: יש לברר את גדרי ההלכה היטב, וכאן הבאנו את המעשה רק ללימוד המוסר שבו), אלא שאותו תלמיד חכם העלה חשש שכאשר נוטלים מן הקדירה בכף מספר פעמים לכלי אחר, כאשר משיבים את הכף לקדירה כאשר היא מלוכלכת בשיירי התבשיל, הרי שיש כאן חשש של 'חזרה'. דהיינו שטיפות התבשיל שעל הכף חוזרות לקדירה שהינה רותחת ומתבשלות.

נענה ה'חזון איש' שבאופן כזה לא גזרו חז"ל ואין צורך לחשוש מכך.

רגע לפני שאותו תלמיד חכם יצא, חיך ה'חזון איש' וביקש לשאול אותו שאלה: חז"ל לימדונו שנגע הצרעת מגיע בשל חטאי הלשון שאדם מוציא מפיו, האם בנושאים אלו גם הינכם מקפידים לדקדק ולחקור עד כדי כך ב'טיפות זעירות' ובחשש דק מן הדק?!

(במחשבה תחילה)

## "וראה הכהן את הנגע" (יג, ג)

המשנה במסכת נגעים (פרק ב' משנה ב') מלמדת אותנו, שאין רואים נגעים ביום המעונן לפי שהכהן נראית עזה!

יש שדרשו את דברי המשנה הללו בדרך של אגדה: ביום המעונן - כאשר צרות מתרגשות לבוא על כלל ישראל, אין רואים את הנגעים - אין לראות בחסרונותיהם של ישראל, אלא יש ללמד זכות על כל אחד ואחד!

מעשה שסיפר רבי שלום שבדרון, על משפחה שקרבה משפחה מרוסיה, שבת אחת ארחו את העולים בביתם לסעודת השבת, והנה כאשר הסתיימה הארוחה והאורחים עזבו, ראו בני הבית לתדהמתם הרבה, כי אורחיהם עוצרים מונית ונוסעים!...

בו במקום החליטו כי ינתקו כל קשר עמם!

למחרת השבת, התקשרה אחת מבנות משפחת העולים וסיפרה, כי כאשר ירדו מן הבית חש אביהם ברע, ומכיוון שהיה רופא במקצועו, איבחן מיד את מצבו, והבין כי הוא בעיצומה של התקפת לב קשה, על כן מיהרו ועצרו מונית שהבהילה אותם הישר אל בית החולים! מעשה זה - סיים רבי שלום - מלמד אותנו דבר מה על לימוד זכות!...

## "נגע צרעת הוא" (יג, ג)

אמרו חז"ל במסכת ערכין (דף טז), כי הצרעת באה על חטא לשון הרע!

כאשר סיים רבי ישראל מאיר הכהן מראדין, בעל ה"חפץ חיים", את כתיבת ספרו על הלכות לשון הרע, נסב אל רבי ידוע ומפורסם מגדולי הדור, כדי לקבל את הסכמתו לספר.

כאשר נכנס אל הרב והראה לו את הספר, גער בו הרב: אברך צעיר כמוך וכבר אתה מעוניין להוציא ספר על הלכות חמורות אלה?... סירב הרב לתת הסכמה לספר, וה"חפץ חיים" עזב את הבית בצער. בצאתו פגש ה"חפץ חיים" את אחיו של הרב שראה כי

לעי"נ הרה"צ

ר' פנחס בן ר' בנימין בינוש  
רוזנבוים זצוק"ל - כ"ו בניסן

# ליקוטים וסיפורים נפלאים - תזריע מצורע

פיקח שבפיקחים היה רבי יוסף חיים זוננפלד. הוא ידע קודם לכן שדודו של החתן - רבי יוסף שימשלביץ, אחד מגאוני ירושלים - שוכב חולה בביתו. כעת עשה הרב זוננפלד חשבון במוחו: לבטח הלך החתן ללמוד עם דודו בבית, עקב כך לא הופיע החתן מספר ימים בישיבה. מישהו סיפר שהחתן לא הגיע ללמוד, אחר צירף את זה למשפט לא ברור ששמע מפי החתן והלך והפיץ את ה"עובדה" הבאה: החתן לקה בגמגום והוא מתבייש להופיע בישיבה...

"עוד לא התפללתי תפילת ערבית", הפתיע הגרי"ח את ההורים, "בה אנחנו מבקשים מאת הבורא ו'תקננו בעצה טובה מלפניך'. רצוני להתפלל הערב ולבקש מה' שיחונן אותי בעצה טובה עבורכם. אנא, בואו אלי מחר ונראה אם יש פתרון לבעיה". למחרת שבו ההורים לביתו של הרב זוננפלד, ושמעו הצעה פשוטה בגאונותה: תתחפש הכלה לערבייה המציעה שירותי כביסה - דבר נפוץ באותם ימים - תדפוק על דלת בית הרב שימשלביץ שם לומד החתן, כאשר פניה מכוסות ברעלה ולא ניתן לזהות אותה, תציע את עצמה ככובסת, תאזין ללימודו של החתן ודיבורו ותראה כי אך שקר ענו בו.

שעתיים ישבה הכלה בביתו של הדוד, ידיה מכבסות בגדים, אוזניה מאזינות ללימוד הרהוט והברור ועיניה לחות מהתרגשות על שכמעט הרסה לעצמה את השידוך בשל לזות שפתיים של "נשמות טובות".

הסיפור הזה הוא דוגמה מצוינת לכך שאסור להאמין לשמועות לפני שרואים בעצמנו. המחשה חיה להדגשת התורה "וראה הכהן"

- בעיני השכל, אבל לפני שהוא מטמא, מוכרח להיות "וראה הכהן". בעיניים.

אבל לעניות דעתי, יש כאן יותר מזה: הגרי"ח זוננפלד יכול היה להציע להורים את התחפושית מיד ברגע הראשון. במוחו הכביר הבין מיד מהיכן צצה השמועה ומן הסתם היה לפניו גם הפתרון. אלא שהוא ירד לנפש הכלה הנבוכה. נפשה אינה פנויה כרגע לעצות ורעיונות. היא צריכה קודם כל עידוד וחיזוק.

"בואו אלי מחר", ביקש הרב מההורים. "אני רוצה להתפלל עליכם ולבקש עצה טובה מאת ה'".

המשפט הזה - ושוב, לעניות דעתי - הוא המשפט שהכריע את כל המעשה לגמר טוב. אחרי שהכלה שומעת שהרב מתפלל בשבילה, שהוא נותן דעתו ומחפש 'עצה טובה' דעתו ומחפש 'עצה טובה'

הוא נזוף, על כן מיהר לנחמו ואמר לו: אל נא תצטער, כך היא דרכו של אחי לדבר קשות עם כולם. חלילה!!! - הזדעק ה"חפץ חיים" - הרב צודק עד מאוד, אין זה מן הראוי שאברך צעיר יחבר ספר כזה. הרב לא דיבר מתוך כעס כלל וכלל!

התפעל האח מתגובתו של ה"חפץ חיים" ומסירובו המוחלט לקבל לשון הרע. את אשר ראה ושמע סיפר אחר כך לאחיו הרב. כאשר שמע הרב כי אברך זה הוא לא רק נאה דורש אלא נאה מקיים, קרא לו לשוב אליו ונתן את הסכמתו לספר! (וקראת לשבת עונג)

## "וראה הכהן את הנגע... וראה הכהן וטימא אותו" (יג, ג)

בתחילת פרשת נגעים מלמדת התורה כיצד נקבע שאדם טמא בצרעת. האדם מובא אל הכהן: "וראה הכהן את הנגע... וראה הכהן וטימא אותו".

ויש להבין מדוע כפלה התורה באותו פסוק, בתחילתו ובסופו, את פועל הראייה "וראה הכהן" "וראה הכהן". הגאון רבי מאיר ליבוש בן יחיאל מיכל ויזר, המלבי"ם, מביא בפירושו לתורה את הסיבה לכפילות. הרעיון בתמצית: לפעמים אנחנו משתמשים בפועל "אני רואה ש..." אבל אנחנו לא באמת מתכוונים שראינו, אלא שעל ידי התבוננות בשכל אנחנו מבינים את מה שהולך לקרות. מדגישה התורה: כאשר מגיע אדם עם צרעת אל הכהן, הכהן אמנם צריך להתבונן בראיית השכל מה נמצא לפניו, אבל לפני שהכהן מחליט האם הנגע טמא או טהור, מוכרח להיות "וראה הכהן", לראות בעיניו בפועל בצורה הפשוטה ביותר. ללא מטאפורות.

ההורים שעמדו לפני הרה"ג רבי יוסף חיים זוננפלד גמגמו במבוכה. בתם באה בקשרי שידוכין בשעה טובה, כעת נפוצו שמועות בישיבה שהחתן לקה לפתע בגמגום. הכלה, שהשמועות הגיעו אליה בהפתעה, ממאנת בשידוך ורצונה לבטלו.

"לו היה תלוי בנו", מלמלו ההורים, "אולי היה על מה לדבר. אבל הבת מסרבת. ואנו רוצים באושרה ובשמחתה. מה עושים...?"

**'הילד הזה...?'**  
הדור שלנו התברך באחוזים נפריים של ילדים מתמודדים...  
כאשר אבא רואה על בנו שהוא סוטה מעט מהדרך הסלולה שבה מצעיד את משפחתו - הוא נחרד, וזה בהחלט מובן!  
יש אבות שנלחמים בבניהם. שאל אותם: מדוע אתה עושה זאת? והוא יאמר לה בכנות: מה זאת אומרת 'למה'? אני דואג לו, אני רוצה שימשיך להיות יהודי כשר ונאמן! אני רוצה שימשיך את שרשרת הדורות ויחנך גם הוא את בניו לתורה!!!  
הוא בהחלט צודק. אבל שמעו נא מה כותב הרה"ק מקומרנא זצוק"ל על אותם ילדים.....

**לעי"נ האשה החשובה**  
**מרת מרים 'זכבד נ"ר צבי'**  
**ליבוביץ ע"ה - כ"א מר חשון תשפ"א**



# ליקוטים וסיפורים נפלאים - תזריע מצורע

נכשלים ממש בלשון הרע?! אלא אבק לשון הרע" (בבא בתרא קסה.).

דברי הגמרא החריפים הללו שכל יושבי העולם נכשלים באבק לשון הרע, מביאים אותנו בפרשת מצורע העוסקת בנגעים שמקורם גם בחטאי הלשון, לנסות להבין: מדוע באמת אבק לשון הרע "זכה" שכל העולם נכשל בו??  
לבו של מישאל היה טוב עליו, הוא רכב על חמורו לכיוון הכפר שלו, מאחוריו - קשורה בחבל ארוך - השתרכה העז החולבת שקנה כעת לביתו. כדי למנוע את הצורך לסובב את ראשו לאחור ולבדוק אם העז עודה קשורה לחמורו, קשר מישאל פעמון גדול לצווארה של העז וכל עוד שמע את נדנדודו החזק - התקדם בלב רגוע.

איתרע מזלו ושלושה יושבי קרנות ראו אותו וחמדו לצון לתמימותו. אחד מהם התרברב "ראו איך אגנוב ממנו את העז והוא לא ירגיש במעשיי". ניגש הלה בלאט, התיר את הפעמון מצוואר העז ותלה אותו בזנב החמור, חתך את החבל הקשור לחמור, נטל את העז והסתלק בשקט חזרה לחבריו.

רעהו לא התרשם. "חכמה גדולה... לגנוב עז שקשורה לחמור? אני אגנוב את החמור עצמו והוא לא ישים לב". מדיבור למעשה רץ לכיוון האיש וכשהגיע בסמיכות אליו החל להסדיר את נשימתו. לאחר מספר רגעים פנה אליו בשאלה: "סלח לי אדוני, האם אופנה חדשה היא זו לתלות פעמון

בזנבו של חמור?"

מישאל סובב את ראשו לאחור ונחרד. "העז נגנבה!" "אל דאגה, איש יקר", הרגיע אותו הלץ, "בוודאי לא הרחיק הגנב לכת. שוב על עקבותיך מהרה ואני אשמור פה על חמורך". מישאל החל לרוץ לכיוון שממנו הגיע. יגע וטרח, חיפש ובלש, אך העלה חרס בידו. הוא שב על עקבותיו רק כדי לגלות שהלץ והחמור אינם...

שלושת הפוחזים קבעו לעצמם מקום מפגש בכיוון הכפר שאליו אמור מישאל להגיע. שם יראו שניים מהם את גונב החמור מגיע עם שללו. כאשר הגיע האיש עם החמור, כשפניו מרוחות בחיוך גדול, ביטל השלישי

בשבילה, היא תסכים לבדוק את הצעתו בלי מטען שלילי ותהיה מוכנה לראות את האמת.

(במחשבה תחילה)

## "זאת תהיה תורת המצרע ביום טהרתו והובא אל הכהן" (יד, ב)

בגמרא (ערכין טו, א): זאת תהיה תורתו של מוציא שם רע. בספר נצור לשונך כתב, בזקנותו של החפץ חיים זצ"ל קשתה עליו השמייעה, ומי שביקש לשוחח עמו היה נאלץ להרים את קולו. רבי מאיר שפירא מלובלין זצ"ל ביקר אצלו ויעץ לו לנסוע לוונינה, שהייתה אז מרכז רפואי גדול ומתקדם, בה יש רופאים מומחים שיוכלו בסייעתא דשמיא

לשפר את שמיעתו הלקויה. ענה לו החפץ חיים, "בכוחו של האדם להימנע מלדבר דברי לשון הרע ורכילות, אולם להימנע משמיעת לשון הרע, קשה מאד, מפני שהדבר תלוי באחרים. כל ימי הייתי נזהר מאד משמיעת לשון הרע, והדבר היה קשה עלי מאד, ועתה כשזקנתי ושמיעתי לקויה, ניצל אני מדבר זה, שכן אף אחד לא יטרח לצעוק בתוך אזני דברי לשון הרע על הזולת, ונמצאתי יוצא נשכר מכך. ומדוע שאתקן את שמיעתי?"

## "זאת תהיה תורת המצורע ביום טהרתו והובא אל הכהן" (יד, ב)

עצם בואו אל הכהן הופך ומשנה את מצבו מטומאה לטהרה. זה קורה בן רגע - "ביום טהרתו והובא אל הכהן".

(רבי יהודה לייב מלובלין)

## "זאת תהיה תורת המצרע ביום טהרתו והובא אל הכהן" (יד, ב)

זאת תהיה תורתו של מוציא שם רע. (ערכין טו, א)

"אמר רב יהודה אמר רב: רוב [העולם נכשלים] בגזל, ומיעוט בעריות, והכל בלשון הרע. בלשון הרע סלקא דעתך [האם ייתכן שכולם

.....הקאמארנער אומר: כל ילד פזה, שמא תגור את הוריו והולך קצת נגד הורם, הוא ילד שבועזרת השם בהמשך יביא המון נחת יהודית להוריו! הוא יהיה ה-ילד שלהם, זה שירוה אותם בנחת על ידי נצול בשרונותיו הברוכים...  
ובדיוק לכן הבורא מעביר את הוריו במעברים כאלו בשנות נערוותו!  
כי אם ההורים לא היו עוברים את מסלול הקשי הזה, ורק היו רואים ונהנים מהנחת, הם היו טופחים לעצמם על שכמם ואומרים: אה, ראו גדולים שגדלתי... ברוך השם - זכיתי להצליח בחנוכה!... ואת הבורא הטוב, היו שוכחים...  
לכן מעביר אותם הבורא במסלול פזה, כי פעת הם בודאי לא יוכלו לתלות את ההצלחה הזו על שמם...

(נקודת של אור - ספינקא)

לעי"נ האשה החשובה מרת  
צפורה פייגא ע"ה ב"ר משה אליעזר  
שיחי' יודלביץ - ג' שבט תשפ"א

# ליקוטים וסיפורים נפלאים - תזריע מצורע

עשיר מופלג, צדיק ויר"ש, היה קונה בכל שנה את "פתיחת ההיכל" של "כל נדרי". הייתה לו "חזקה" במשך שנים רבות. הרבה ניסו להתמודד איתו ולהעלות את המחיר, אך הוא העלה יותר ולבסוף הוא היה הזוכה.

והנה היה שם עשיר גדול, עם הארץ גמור, שבמשך השנה כמעט לא היו רואים אותו בבית הכנסת, יום כיפור אחד הוא החליט שאם גינזבורג קונה כל שנה, בכל מחיר, את פתיחת ההיכל של "כל נדרי", השנה הוא לא יתן לו. הוא יקנה זאת בכל מחיר! ואכן בהתמודדות שביניהם העלה העשיר את המחיר לגובה כזה שגינזבורג לא יכל לעמוד בו, וזכה.

קרא לו הגבאי: "כבודו מכובד בפתיחת ההיכל" והוא? עם הארץ לא יודע מה זה "פתיחת היכל"... שאל את העוזר שלו אך גם הוא לא יודע... והגבאי מאיץ בו: "נו! כל הקהל מחכים לכם!"

בלית ברירה שואל את הגבאי: "מה זה פתיחת היכל?" - "פשוט מאוד, פתיחת ההיכל". - "דבר עברית, לא טורקית!" - "תעלה במדרגות, פתח את ארון הקודש, תוציא את ספר התורה ותתנו לש"צ". עכשיו הבין. הוא ניגש ועשה "פתיחת היכל".

בסיום התפלה, כשחזר לביתו, שאל אותו עוזרו: "תמהני על כבודו! השקעת סכום אדיר, עד שניצחת את גינזבורג, על "פתיחת ההיכל". איך יכול אדם פיקח שכמוך, סוחר ממולה, להשקיע סכום כה גבוה על דבר שלא ידעת בכלל מהו?" נענה העשיר ואמר לו: "אכן, באמת לא ידעתי מהו, אבל דבר אחד כן ידעתי: אם גינזבורג מתמודד עליו, סימן מובהק הוא שהעסק משתלם וכדאי להשקיע בו! אם לגינזבורג זה טוב, גם בשבילי זה טוב!"

(יחי ראובן)

## "ושני תולעת ואזוב" (יד, ד)

"ושני תולעת ואזוב - מה תקנתו ויתרפא, ישפיל עצמו מגאוותו כתולעת וכאזוב" (רש"י).

האורח שישב על שולחנו של רבי זלמן מוואלוז'ין בליל הסדר, ישב זקוף. גם כאשר הגיעו למצות הסבה נותר האיש לשבת בצורה ישרה וכך אכל את המצה. בעל הבית, רבי זלמן מוואלוז'ין סיים את אכילתו, הזדקף ופנה לאורח בתמיהה: מדוע אינך מסב מצות חז"ל?

"הרי אדוני הוא רב הדומה למלאך השם", השיב האורח. "בקושי להיקרא תלמידו ראוי אני, מחמת מיעוט השגתי בתורה. הלכה מפורשת היא (שו"ע או"ח תעב, ס"ה) שאין מסבים בפני גדול הדור".

אך יצאו המילים מפי האיש ורבי זלמן זינק ממקומו כנשוך נחש. הוא החל מתרוצץ נסער בחדר ממקום למקום, פיו החל לצטט מאמרי חז"ל מכל התורה כולה בגנות הגאוה וגסות הרוח והוא לא מצא מנוח לעצמו.

ואז החל ללעוג לעצמו בקול רם: "רב? לא מצא תואר אחר להכתיר אותי בו?! אינני רב ולא תלמיד חכם. מיששתי כעת בכל חדרי נפשי ומצאתי בהם רק מעלה אחת שיש בי: שאני מכיר במיעוט ערכי וקוצר השגתי ויודע את מקומי הראוי לי..."

(במחשבה תחילה)

שבהם את הישגם של השניים הראשונים בהינף יד, ואמר: אני מסוגל לגנוב אף את בגדיו בלי שישים לב!" הוא התקדם במהירות לעבר הבאר הגדולה שאליה אמור מישאל להגיע בעוד רגעים מספר. חבריו התמקמו מרחוק בטווח ראייה והמתינו בציפייה.

כאשר הגיע מישאל עיף ומאוכזב בסמיכות לבאר, ראה לצידה אדם בוכה תמרורים. "מה לך כי תבכה?" שאלו בעדינות. "התכופתי כדי לרוות את צימאוני ממי הבאר", השיב הלה, "והנה נפל ארנקי מחיקי למעמקי הבאר". "באמת יום לא מוצלח", השתתף מישאל בצערו. "גם לי גנבו בדרכי הנה עז וחמור".

"עז וחמור", משך האיש באפו בביטול, מוחה דמעות מעיניו, כסף קטן. אם תצליח להוציא את ארנקי ממעמקי הבאר אתן לך דמי שניהם בתוספת עמלה נאה כדמי סיכון".

שמע מישאל ואורו עיניו. במספר רגעים יוכל להשיב את אשר איבד ולהרוויח סכום יפה. פשט את בגדיו וצלל למים הקרים. דקות ארוכות חיפש כסומא במים החשוכים, כשהוא עורך הפסקות קצרות לנשימה. אך הארנק לא נמצא.

הוא יצא החוצה רק כדי לגלות שגם בגדיו אינם... ב'שער הכניעה' (פרק ז) ב'חובות הלבבות', מובאת האמירה הידועה שהמדבר לשון הרע על חברו - מצוותיו של המדבר עוברים לזה שעליו דיברו ועבירותיו של האדם שעליו דיברו - עוברות לזה שדיבר עליו רע.

אפשר שזוהי הסיבה שהיצר מתאמץ כל כך להחטיא בני אדם בחטא הלשון, באמצעות דיבור קל וקטן, ברגע של חוסר תשומת לב, הוא יכול 'לגנוב את בגדיהם' הרוחניים בלא שירגישו.

ליגיעה הנדרשת על מהירות וקלות הלשון לצד הפיתוי הגדול לדיבורים בעייתיים, אין פתרון קסמים. אבל לפחות כדאי לעצור כשגילינו טעויות, לפני שעוברים לנפילה הבאה. 'ההכל בלשון הרע'.

(במחשבה תחילה)

## "וציוה הכהן ולקה למטהר שתי ציפורים היות"

### מהורות" (יד, ד)

לפי שהנגעים באים על לשון הרע (ערכין טז): שהוא מעשה פטפוטי דברים (רש"י)

ידועים דברי הגר"א מוילנא זצ"ל באיגרתו: "וכל רגע ורגע, שהאדם חוסם פיו, זוכה בשבילו לאור הגנוז, שאין כל מלאך ובריה יכולים לשער ובזה יכופר לו כל עוון וניצול משאל תחתיות... אבל העיקר לזכות לעוה"ב בשמירת פיו, וזה יותר מכל התורה!"... אם הגר"א בדרגתו העצומה כותב זאת, בוודאי יש לנו על מי לסמוך!

כדי להמחיש עד כמה עלינו לחטוף ולאמץ למעשה, את הגילוי הזה של הגר"א, גם אם זה למעלה מהשגתנו, סיפר הגר"ר קרלינשטיין זצ"ל מעשה ששמע מהגאון רבי משה שמואל שפירא זצ"ל: יהודי

מפטרבורג, בשם גינזבורג,

גליון 461  
שנה י' תשפ"א

# סיפורי צדיקים

יו"ל לע"נ הרה"ח ר' הלל ז"ל בן ר' פינחס נחום המבורגר ז"ל



## סיפורי חז"ל

לא פסק פומיה מגירסא

רבי עקיבא, גם בשבתו בבית האסורים לא פסק פומיה מגירסא, כל רגע פנוי הקדיש ללימוד תורה. תלמידיו שנתרו ללא רב ומורה דרך, שמרו על קשר עמו על ידי תחבולות שונות. פעם נתעוררה שאלה אצל רבי יוחנן הסנדלר אודות חליצה שנעשתה בלי נוכחות עדים, הכשרה היא אם לא? וחפץ לשאול את רבי עקיבא. מה עשה? לבש בגדי רוכל נטל עמו מיני סדקית והלך אל חצר בית הסוהר, שם הכריז בקול רם, מי מבקש מחטים, מי מבקש מזלגות? ותוך כדי כך הבליע "חלצה בינו לבינה מהו?" שמע רבי עקיבא את השאלה, התקרב אל החלון ושאל, יש לך כושין (פלכים לסריגה) יש לך כשר. וכך ענה לו על שאלתו בלא שהשומרים יבחינו כי שיח ושיג לו עם הרוכל.

(ירושלמי יבמות י"ב ה')

## פרשת השבוע

כנגד זה בנגעי בתים נאמר "ובא אשר לו הבית והגיד לכהן לאמר כנגע נראה לי בבית" (ויקרא י"ד ל"ה) כאן בדברים הנוגעים לנעשה בבית, צריך לספר לכהן ואין יוצאים עוד ידי חובה במה שבאים אל הכהן, "והגיד לכהן".

ולקח מלוא המחתה (ט"ז – י"ב)

מספרים שפעם נודמן לו לבעל שם טוב הקדוש זיע"א לשמש את הרה"ק רבי יצחק מדרוהוביץ זיע"א, הכניס אליו כוס קפה לחדרו והמתין. משגמר ר' יצחק לשתות, ניגש הבעש"ט לקחת את הכוס ולהוציאה, פנה אליו ר' יצחק ואמר: מר מן הסתם חושב אותי לתלמיד חכם, ועל כן רצה לשמשני ולהשקותני, אך מדוע טורח מר גם בהוצאת הכוס? ענה לו הבעש"ט: במשנה (יומא ז' – ד') למדנו, שביום הכיפורים היה הכהן הגדול לובש בגדי לבן במיוחד בשביל הוצאת הכף והמחנתה הריקות מקודש הקדשים, הרי שגם הוצאת הכף והמחנתה עבודה היא. התפעל ר' יצחק מן התשובה ואמר, אני חושב שאני הוא זה שצריך לשמש את כבודו.

וראה הכהן את הנגע (י"ג – ג') הרה"ק רבי אברהם מרדכי מפּינְטְשׁוּב זיע"א תלמידו של "החווה מלובלין", היה עני מרוד וכל פעם שנסע ללובלין, הייתה אשתו מצווה עליו, שלמען השם לא ישכח לספר לרבי על המצב הנורא שהם שרויים בו, ויבקש ממנו עצה וברכה, אלא שכל פעם נשכח הדבר מלבו, בבואו אל הרבי היה נכנס עמו בשיחה במילי דשמייה ולא היה מזכיר אף במלה אחת את מצבו הקשה. יום אחד נתיישבה אשתו בדעתה כי באו מים עד נפש, ובשעה שעמד רבי אברהם מרדכי לצאת ללובלין קמה ונסעה עמו. לא הייתה עוד בידו הברירה, ומשנכנס אל הרבי ישב לפניו וסיפר לו על המצב שהוא ובני ביתו שרויים בו, שאלו "החווה" מפני מה לא סיפרת לי על כך כל הימים. השיב רבי מרדכי, הייתי סבור שהרבי יודע על כך ברוח הקודש שבו, השיב לו ה"חווה": התורה אומרת לנו "אדם כי יהיה בעור בשרו שאת או ספחת או בהרת והובא אל הכהן וגו' וראה הכהן את הנגע", אין הוא צריך לומר ולספר לכהן דבר, אלא רק לבוא אליו, והכהן עצמו רואה מהו הנגע,

## זמני השבת

זמני יציאת השבת

ירושלים: 7:47 ת"א: 7:50 ר"ת: 8:24

זמני כניסת השבת

ירושלים: 6:33 ת"א: 6:49

פרשת תזריע-מצורע

דבר אחר גרוע היה בו, כי זחה עליו דעתו מאד מרוב עשרו וצדקת פזרונו. תמיד לאחר שנתן צדקה גדולה לעניים, היה מספר להם את כבוד עשרו הרב ואת אשר גדלו מלך מלכי המלכים, והיה מפליג בשבח עצמו עד למאד. ועוד היה מוסיף ואומר: האם יתכן במציאות שהוא שיש לו עסקים בהרבה סוגים שונים של מסחר, וגם בתי חרושת ונכסים על פני כל המדינה, הרי לא יתכן שיהפוך לעני, כי גם אם עסק אחד שלו ירד מטה מטה, הרי יש לו עוד עסקים אחרים, וכך היה משתבח ומפאר את עצמו. כל העניים ומקבלי הצדקה כמובן היו אומרים לו שהוא צודק ואין שום אפשרות בעולם שהוא יהפוך לעני.

הדבר הזה גרם לקטרוג גדול בשמים על הגביר, כי כפר בכתוב: "ה' מוריש ומעשיר" וכבר יצא עליו גזר דין שירד מנכסיו. הבעש"ט הקדוש שידע מגורו הדין, ביקש בתפילתו שיתנו לו עוד הודמנות אחת לנסות ולשנות את דרך הגביר הנ"ל, ואם לא יעלה בידו אז באמת יחתם גזר דינו, והסכימו בשמים על ידו. הבעש"ט שלח את הרה"ק רבי דוד ממיקוליב זיע"א והורה לו מה לעשות.

רבי דוד בא אל הגביר והוא כיבדו מאד כהרגלו, וגם רצה ליתן לו נתינה הגונה עבור כל שימצא לנחוץ. ואח"כ החל כהרגלו לשאול האם יתכן במציאות שגביר גדול כמוהו יגיע עד פת לחם וכו'? להפתעת הגביר ענה לו ר' דוד כי בלי כל ספק יכול הוא להגיע לידי עניות מרה בתוך שעה קלה. שאל הגביר הכי צד יכול כזה דבר לקרות כאשר יש לו כל כך הרבה עסקים וכו', וענה לו ר' דוד כי מחר בבוקר הוא יבאר לו הדבר בדיוק, ובינתיים השעה כבר מאוחרת ועתה כדאי ללכת לישון. צחק הגביר ולעג לו ר' דוד באמרו כי הוא ודאי רוצה להתחמק מתשובה, ובודאי שדבר זה שהוא יעני אינו שייך כלל וכלל והלך לישון.

בלילה חלם הגביר, שהקיסר בכבודו ובעצמו כיבד אותו בביקור, מכיון שבאמת הגביר הנ"ל היו לו עסקים עם שרים גדולים ונכבדים משרי המלוכה, וגם נפגש כמה פעמים עם הקיסר. כמובן שהגביר חרד על האורח הרם והנישא, וכיבדו בכל מיני מגדים ומאכלים יקרים וחשובים והקיסר ביקש גם להרוות צמאונו בכוס תה. הגיש הגביר לקיסר כוס תה ומיד כאשר טעם מן הכוס נפל מכסאו ומת. תיכף התעורר רעש גדול, וכל פמליית המלך ובראשם שריו שהיו אתו צעקו שבדאי היה בתה הזה שניתן לקיסר סם המוות, ולקחו את הגביר למאסר ויצא עליו גזר דין מות בתליה.

כאשר לקחו את הגביר לתליה, פרצה אש גדולה בבית הסוהר וקמה מהומה גדולה, כך שהגביר היה יכול לנצל את הבלבול הגדול והוא נס על נפשו מבית הסוהר, והגיע במנוסתו לעיירה קטנה עייף ויגע וצמא. הוא דפק בדלת בית אחד של יהודים וביקש מחסה ומעט אוכל. כמובן שיהודים רחמנים בני רחמנים נתנו לו מבוקשו, ומכיון שהיה עייף ביותר גם הציעו לו מקום לישון. למחרת ממקום משכבו שמע הגביר איך שהיהודי מספר לאשתו, כי תלו כרוזים גדולים בכל העיירות כי רוצח המלך ברח מבית האסורים, וכל מי שימצאנו ויסגיר אותו יקבל פרס גדול של כמה מאות אדומים וגם נתנו את תארו בדיוק. אכן סיים האיש הלואי ואנו נמצא אותו ונוכל על ידי כך להרוויח את הפרס.

אני מבטיחך שלא תינזק בזה הענין ופרנסתך

תשוב אליך כבראשונה

מסופר על גביר אחד שעסק בהובלות סחורה עבור הממשלה, והיה תמיד משחד את הפקידים שיקבל את כל ההובלות. פעם אחת כאשר חשב כי כבר אין לו צורך לשחד את הפקידים, קיבל הובלה גדולה וחשובה ומכיוון שלא נתן כהרגלו שוחד לפקיד, רגו מאד הפקיד ומטר עליו לשלטון איזה מסירה, והיה בצרה גדולה, כי נאמר לו שלא ישתמשו בשירותיו יותר ועמד להפסיד את כל פרנסתו. הגביר שהיה מקורב לרה"ק רבי דוד מטאלנא זיע"א (יומא דהילולא "י אייר) נסע אליו בחופזה ובכה לפניו על צרתו. ענה לו הרבי: וכי הקב"ה עושה דין ללא צדק? שפשוש נא במעשיך ומן הסתם קרה איזה מקרה שנכשלת בו, ואם תמצאנו ותעשה תשובה שלימה, אני מבטיחך שלא תינזק בזה הענין, ופרנסתך תשוב אליך כבראשונה.

חשב האיש ועלה בדעתו מה שנראה לו שחטא וסיפר לרבו: פעם אחת כשהייתי עסוק ביותר עם איזה איש משרי המלוכה שהיה אצלי בבית לצורך ענין דחוף, בא עני אחד וביקש עזרה, ובני אמר לו כי ישוב לאחר כמה שעות, כי אבי עסוק ביותר כרגע ולא יוכל להתפנות אליו. העני הלך התמרמר ביותר וצעק על הבן: איך משלחים אותי ואני נצרך גדול, ומדחציף כוליה האי שמע מינה דממזר הוא, וכך צעק וקילל.

הקולות של המריבה נשמעו בחדרי ואני ביקשתי את השר שימחל לי לרגע בכדי לראות על מה המהומה. כאשר יצאתי ושמעתי שהעני הנ"ל קרא לי ממזר, ועדיין הוא עומד ומקלל, באתי לכלל כעס וסטרתי לו בפניו. אח"כ שבתני ונחמתי על מה שעשיתי, וביקשתי את סליחתו וגם נתתי לו נדבה הגונה, והוא הלך מביתי שבע רצון, וחשבתי כי כבר כיפרתי על עוון זה.

נענה רבי דוד ואמר: לא, אין זה העוון שאני מבקש, כי באמת היה עני זה ראוי לעונש וגם כבר פייסת אותו. שפשוש חפשו שוב במעשיך. חשב הגביר שוב ועלה במחשבתו עוד מקרה: פעם אחת באישון הלילה בא אלי הביתה איש מגודל ובעל קומה וביקש תמיכה כי הנו רעב ללחם. אמנם נתתי לו נדבה אך בשעת מעשה רגזתי עליו שבא באמצע הלילה והעירני משנתי עבור זאת, וגם שראיתי כי הוא בריא וחזק וצעקתי עליו כי הוא יכול למצוא לו איזה עבודה, מאחר והוא אדם חסון וגדול, והאיש הנ"ל הלך לדרכו ממני נכלם.

ענה לו הצדיק: בזה אמנם חטאת, כי בלי ספק אם בא אליך בחצות הלילה בודאי היה בצרה גדולה, ומה לך לספר חוקו ולהעריך את בריאותו, וכי אתה שנתת לו את בריאותו? וא"כ צריך אתה לקבל עליך תשובה על הדבר הזה, לעזור לכל איש יהודי הנצרך, מבלי להיכנס לכל חשבון, אם אמנם מגיע לו או לא, וכל הפרושת יד נותנים לו.

קיבל על עצמו הגביר בקבלה גמורה כדברי רבו, ואז סיפר לו הרבי: בימי הבעש"ט הקדוש זיע"א, היה גביר אחד גדול שהיה בו תורה וגדולה במקום אחד, כי היה ת"ח וגם בעל צדקה גדולה ומפורסם, אך

## משל ונמשל

### השתקן - הלכו. בשתיקתו מאה רעות

שניים היו מהלכים בעיבורה של עיר, פגע בהם עז פנים והתחיל להרגיזם בדברים ולבוזתם במילים מגונות. אחד מהם עשה עצמו כאינו שומע, ואילו חברו יצא מכליו והשיב למחרפו מנה אחת אפיים של גידופים וקללות. כיון שראה המגדף כך, זנח את הראשון וכוון את כל החיצים כלפי השני. לבסוף נפטרו מן המגדף והלכו לדרכם. כאן פנה הדברן בטענה לבן ליתו השתקן ויאמר לו, מתפלא אני עליך ששמעת עלבונך מפי אותו חצוף ולא השיבות לו כגמולו. הכיצד תסביר את הנהגתך המוזרה, פלוני זורק לך בפניך קיתון של שופכין ואתה עושה עצמך אינו שומע. החזיר לו השתקן ואמר אסביר לך את הנהגתי במשל:

מעשה בשני רוכלים שהובילו את סחורתם בעגלות אל השוק שבעיר פלונית, והיה עליהם לעבור על פני גשר. והנה פתאום החליקה עגלתו של אחד וכל סחורתו נפלה לתוך המים וטבעה שם, עד שלא נשאר לו מסחורתו שריד ופליט, כך שיצא נקי מסחורתו. ואילו חברו עבר עם עגלתו בשלום, כיון שירד הלה מעל הגשר, יצא לדרך משובשת באבני נגף ובבוץ טובעני ונאלץ היה לסחוב את עגלתו ולמושכה ביגיעה רבה בזיעת אפו ממש, עד שהגיע לשוק של העיר באפיסת כוחות. והנה עתה קפצה עליו צרה חדשה, אותו יום לא נמצאו קונים לסחורתו. בלית ברירה הלך בערב עם עגלתו הטעונה סחורה לאיזו אכסניה לנוח מעט ולהחליף כח למחר, בתקוה כי למחרת יראה ברכה בעמלו. והנה צרה רודפת צרה, בלילה באו גנבים ולקחו את הכל, לא השאירו לו מחוט ועד שרוך נעל, ולא עוד אלא שגם את עגלתו גנבו. בקיצור הוא יצא נקי מכל וכל. המשך השתקן ואמר: עכשיו צא וראה, שני הרוכלים חזרו לבתיהם ללא רווח ולא קרן, אף על פי כן מי נמצא נפסד יותר? הוי אומר דוקא זה שהצליח לעבור את הגשר בשלום, כי הרוכל הראשון לפחות ניצל מן הייסורי המרובין שנפלו בחלקו של השני, כשחשב את עגלתו העמוסה והכבדה בדרך המשובשת באבני נגף וכו'. ואילו השני לא די לו שהפסיד גם כן את כל סחורתו אלא שנתייסר בטלטולי הדרך הקשים.

עתה הפטיר השתקן, אני לפחות נפטרתי בהקדם מאותו חצוף ואילו אתה כיון שביקשת להגן על כבודך והשבת לו, גם את פיך ניבלת כמוהו וגם באת על שכרך במנת בזיונות כפולה ומכופלת. כיצד אמרו חכמינו ז"ל השתקן-הלכו. בשתיקתו מאה רעות

(כצאת השמש בגבורתו)

הגביר רעד ממקום משכבו, והבין כי עתה ישימו לב לתארו הרי שיסגירו אותו למלכות, ולכן התחמק מן הבית והחל בורח דרך שדות בכדי שלא לפגוש באנשים ונודד בדרכים. לבושו כבר התבלה וגם לא היה לו כל כסף בכיסיו, והרעב והצמא החל להציק לו מאד, והוא החל לשאול את נפשו למות. לבסוף החליט כי אין הוא יכול עוד לסבול חרפת הרעב, והסתכן להיכנס למקום ישוב בכדי למצוא מעט אוכל להחיות את נפשו.

כאשר הגיע לעיירה אחת הלך לחפש איזה בית של יהודים שירחמו עליו, ראה לפתע קבוצה של חיילים הולכים ופחד מאד שיכירוהו. מיד חיפש לו מקום מסתור, וראה בקצה הרחוב איזה בור שופכין, ומיד קפץ לתוך הבור להינצל מהחיילים. כך שכב בתוך הבור המאוס בפחד, והרהר במר גורלו איך נפל מאיגרא רמה לבירא עמיקתא ממש, ונוכר שהיה תמיד אומר כי לא יתכן בשום אופן שירד מגדולתו. בעודו כך מהרהר ביגון קודר במצבו העגום, התערר משנתו העמוקה וראה שהנו נמצא בחדרו המפואר בבית.

כולו נסער ונרעש קם ממיטתו ויצא מחדרו ופגש את רבי דוד שאמר לו: עדיין אתה רוצה שאבאר לך הכיצד יכול אתה בשעה קלה להפוך לאיש נדכה ואומלל? לא, לא, צעק הגביר בסערת נפשו כי רבה, אין אני צריך כל ביאורים והדבר פשוט אצלי, והלילה למדתי מחלומי בצורה חיה ומוחשית, שהאדם בעולם הזה כל כולו תלוי בחסדי השי"ת בכל רגע ורגע, ורבים הדרכים לפני המקום להשפיל או לרומם כל בן אנוש. ענה לו רבי דוד ממיקוליב, אכן בשביל זה הדבר באתי בצל קורתך להביא אותך להכרה זאת ועתה יכול אני לשוב לבית מורי הק' ששלחני בדבר הזה. ותדע כי המלה בור היא ר"ת של: "ב"שר ר"מה ותולעה" שזהו כל האדם, ואיך יתגאה בעשרו לומר לא יאונה לי כל רע, וה' מוריד ומעלה וישועת ה' כהרף עין, וכן להיפך.

ועתה סיים הרה"ק רבי דוד מטאלנא את הסיפור לגביר ואמר: תשמור הדבר מאד בלבבך לעשותו שלא לצער שום אדם מישראל, ותנהג בכלם מנהג דרך ארץ כי גלגל חוזר בעולם ותשגיח על דבריך ואל תתן את פיך להחטיא את בשרך. אח"כ בירכו בהצלחה והגביר הנ"ל שב לביתו ומצא שהמסירה עליו נתבטלה ומצאו שכל דברי הפקיד בשקר יסודם, ונתנו לו שוב כמקודם את עבודת ההובלות והוא שב ביתר שאת לעשרו. כמובן שנהיה לבעל צדקה יותר גדול מקודם ושמר פי רבו במלואם.

## צ'ין אדם לחברו

לא תקום ולא תיטור

מסופר: אל הרה"ק רבי משה חיים בעל "דגל מחנה אפרים" זיע"א, בא חסיד והתאונן על שכנו היהודי המצר לו באופנים שונים, החסיד הפציר ברבו להתפלל על כך שלא יוכל אותו היהודי המציק לעשות לו רעה, הרבי התעמק במחשבותיו ושפתיו מיללו "יהודי עושה רעה ליהודי היתכן?" אחרי רגעים מספר הניח ידו על כתפו של החסיד ואמר: שמע נא אחי, לאבי אמי מרן הבעל שם טוב הקדוש זיע"א בא יהודי בקובלנא: דר הוא עם עוד יהודי אחר בכפר, והלה מיצר לו מאד, אמר לו הבעש"ט: "אמרין בירושלמי כיצד לא תקום ולא תטור הרי זה דומה לחותך בשר וירדה הסכין לתוך ידו, וכי תעלה על דעתך שינקום מידו ויחותך את ידו השניה על שחתכה את הראשונה, כיון שכל ישראל גוף אחד הם דין הוא לא לנקום מחברו שהוא כנוקם מגופו, נתפלל לה' שיהפוך את לב האיש לאהוב אותך אהבה עזה מהשנאה אשר שנאך". כן אעשה גם אני, אתפלל לה' כי יהפוך לב היהודי ההוא לטוב לך, אבל גם עליך להתנהג באהבה, בבוא שכנך אל ביתך תקבל את פניו בעונה כאילו חטאת נגדו, ובאהבה כאילו היה אחיך ממש ולא הרע לך מעולם", דברי הרב נתקיימו, השונאים נהיו לאוהבים ובסוף גם למחותנים.

גודל ענוותנותו ושפלותו

של הרבי

סיפר הרה"צ רבי אלי' ראטה זצ"ל משמשו של הרה"ק רבי שלומ'קה מזוועהיל זיע"א, על גודל ענוותנותו ושפלותו של רבו הקדוש. שהיה פעם אחת בערב שבת קודש במקווה, והיה שם אדם אחד שהיה מריר ומלא טענות תמיד, והחל לרטון בתרעומת קשה על הרבי, וזעק עליו מאד וביזהו ברבים והעליבו מאד. הרבי ברוב ענוותנותו שתק ולא ענה לו ולא כלום. לכשיצא הרבי מהמקוה אמר לר' אלי' לגשת ליהודי פלוני ולבקש הלוואה של סכום כסף נכבד. כשהגיע ר' אלי' עם המעות בידו ביקשו רבו ללכת אצל אותו יהודי שביזהו במקוה ולתת לו את כל הסכום. ר' אלי' עמד נדהם ומשתומם ושאל את הרבי, עד היכן הגבול של שבירת המידות, דוקא משום שביזהו וכעס על הרבי מגיע לו עוד על זה מענק נכבד שכוזה? הלא אין לרבי אפילו ממה להחזיר את ההלוואה. ענה לו הרבי בחיוך, צריך אתה להבין, כאשר יהודי בא למקוה בערב שבת ומתנהג בצורה כזאת של כעס, כנראה שאין לו עדיין צורכי השבת, אילו היו מוכנים לפניו כל צורכי שבת סדורים וערוכים על מכונם, לא היה מתנהג כך.

## תילולא דצדקיא

שבת קודש ה' אייר

הרה"ק רבי לייבוש ממעוריטש (תלמיד הבעש"ט - תקל"ה)

הרה"ק רבי משה מסאמבור ב"ר יצחק אייזיק (ת"ר)

הרה"ק רבי יוסף מאיר מספינקא

ב"ר שמואל צבי (אמרי יוסף - תרס"ט)

יום ראשון ו' אייר

הרה"ק רבי לייבוש ממעוריטש (תלמיד הבעש"ט - תקל"ה)

הרה"ק רבי משה מסאמבור ב"ר יצחק אייזיק (ת"ר)

יום שני ז' אייר

הגה"ק רבי שלמה אפרים ב"ר אהרן (כלי יקר - שע"ט)

יום שלישי ח' אייר

הרה"ק רבי ירחמיאל משידלאבצא ב"ר יעקב יצחק

מפרשיסחא (תקצ"ט)

יום רביעי ט' אייר

רבי אביגדור קרא ב"ר יצחק (בעל הקנה-קצ"ט)

יום חמישי י' אייר

הרה"ק רבי מאיר מרגלית ב"ר צבי הירש (תלמיד

הבעש"ט - מאיר נתיבים - תקנ"ג)

הרה"ק רבי משה מזוועהיל ב"ר יחיאל מיכל מזלאטשוב

(תקצ"א)

הרה"ק רבי דוד מטאלנא ב"ר מרדכי

מטשענובל (תרמ"ב)

הרה"ק רבי הלל מקאלמייא ב"ר ברוך בענדט (תרנ"א)

הרה"ק רבי יוסף תאומים ב"ר מאיר

(פרי מגדים-תקנ"ב)

יום שישי י"א אייר

הרה"ק רבי יצחק מראדוויל ב"ר יחיאל מיכל

מזלאטשוב (תקפ"ה)

הרה"ק רבי נפתלי מראפשיץ ב"ר מנחם מענדל

(תקפ"ז)

הרה"ק רבי יהודה צבי מסטרעטין ב"ר שמואל

זנוויל (תר"ה)

זכותם תגן עלינו ועל כל ישראל אמן

## עצונה הלכות

מאת הרה"ג נחליאל הכהן רבינוביץ שליט"א  
פרקים י"ב א"י אורח"י ו"פרקים י"ב ח"ב"ע על המצוות

השארית ספר פתוח (ז)

א) ספר שעדיין לא למדו בו, יש להקל להשאירו פתוח, כי אין לו מה לשכוח מה שלמד בו, כיון שעדיין לא למד בו. (גם אני אודך תשובות מהגאון בעל דברי בניהו)  
ב) אדם שאינו רוצה להשאיר ספר פתוח, ומשום כך מדפדף למקום אחר שאינו לומד בו, אינו מועיל. (בית ברוך, כלל א', אות ל"ו בהערה, שמירת הגוף והנפש, ח"א פרק פ"ה, סעיף ג' במקורות, שו"ת שבת הקהתי, ח"ב, סימן ש"א, אות ח')  
ג) גם מחברת שכתוב בה דברי תורה, לא ישאירנה פתוח, ויצא, ואדרבה, אפשר שבוה יש יותר קדושה מספר שנדפס על ידי מכונה. (גנוזי הקודש, פרק ב', הערה מ"ד, שמירת כבוד הספרים, עמוד רע"ח, סימן נ"ה)

לע"נ

הרה"ק רבי הלל מקאלמייא זיע"א  
ב"ר ברוך בענדט זיע"א  
נלב"ע י' אייר תנצב"ה

קרית קרעטשניף רחובות

טל': 052-7144471 מייל: sipureitzadikim@gmail.com

בחסות רשת חנויות

גל פז

# פני עין חמד

יוצא לאור ע"י בית הכנסת שכונת "עין חמד" - מכללת ציון

## פרשת תזריע-מצורע - צרות עין

"נגע צרעת פי תהיה באדם והובא אל הכהן" (ויקרא יג, ט)

שהוא קרוב לאביו יותר מהם.

כאשר יהושע אומר למשה רבינו: "אֲדֹנָי מֹשֶׁה קְלָאֵם" (במדבר יא, כח), משה רבינו עונה: "הֲמִקְנָא אֶתְּהָ לִי, וְיָמִי יִתֵּן כָּל עִם ה' נְבִיאִים" (במדבר יא, כט). יהושע מבקש ממשה שיטיל עליהם צורכי ציבור והם יהיו כלים מאליהם. על זה משה עונה מדוע אתה מקנא לי.

וכן מובא במדרש (ילקוט לא, יב) על הפסוק: "וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה הֵן קָרְבָּו יִמְיָךְ לְמוֹת קָרָא אֶת הַוְשָׁע" (דברים לא, יד). ביום פטירת משה התייחד הדיבור ליהושע. משה שאל אותו: "מה אמר לך ה'?" יהושע ענה: "וכי כל ארבעים שנה שאלתי אותך מה דיבר ה'?" מיד אמר משה: "טוב אלף מיתות מקנאה אחת".

השאלה היא כיצד יתכן שאותם גדולי האומה, צדיקים קדושים וטהורים, יקנאו?! התשובה היא שאומנם גם אצלם מצאנו לשון של קנאה, אבל זה עניין אחר לגמרי! הם השתמשו במידה זו אך ורק לטובה!! אדם ששמשמש במידת הקנאה רק לטובה- עולה ומתעלה, כדברי חז"ל "קנאת סופרים תרבה חכמה" (בבא בתרא כא א), מיום ליום הוא מרבה בחכמה בגלל שהוא מקנא בחבירו וזה סוד הצלחתו בעולמו הרוחני.

אולם יש אדם ששמשמש במידה זו לרעה, 'ואוכל את הלב' למה אין לי מה שיש לו. על קנאה רעה זו אמרו חז"ל "הקנאה... מוציאין את האדם מן העולם". (פרקי אבות ד, כ"א)

### בברכת שבת שלום

הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א חבר הרבנות המקומית מבשרת ציון

### צאת לכת

ש"ס	כניסת לכת	צאת לכת	ריבון תם
י"ג	18: 34	19: 46	20: 34
ט"ד	18: 51	19: 44	20: 32
מ"ט	18: 53	19: 46	20: 34
כ"א	18: 52	19: 45	20: 32

אנחנו קוראים בפרשה על דיני נגעים. הגמרא אומרת (ערכין טז): "על שבעה דברים באים נגעים ואחד מהם הוא 'צרות העין'".

הנגעים מגיעים לאדם שלא רוצה להשאיל את כליו לשכנו ואומר: "אין לי". הקב"ה מפרסם אותו כשהוא נאלץ לפנות את ביתו ואז כולם רואים שיש לו אותם כלים. מידת צרות העין שורשה נובעת מקנאה. מידת הקנאה היא מידה רעה מאוד שכל מטרתה לא להיטיב לזולת.

**אם נתבונן בהיסטוריה נראה כי המקור לכל חורבן העולם ולהריסתו נבע ממידת הקנאה.** הנחש הקדמוני התקנא באדם הראשון וגרם מיתה לעולם. כדברי הגמרא (סנהדרין נט ע"ב) בשם רבי יהודה בן בתירא: "אדם הראשון היה מיסב בגן עדן והיו מלאכי השרת צולין לו בשר ומצננין לו יין. הציץ בו הנחש וראה כבודו ונתקנא בו".

כמו כן, אנחנו מוצאים את מידת הקנאה אצל הרוצח הראשון בעולם. קין הרג את אחיו הבל בצורה אכזרית. מדוע? בגלל שקינא בו: **מדוע הקב"ה מקבל את קרבנות אחיו הבל ולא את קרבנותיו שלו? וכן מדוע הבל נולד עם שתי תאומות והוא רק עם אחת?**

וכן מצינו אצל עֶשָׂו שרצה להרוג את אחיו יעקב, כמו שנאמר: "יִקְרְבוּ יָמֵי אֶבְל אָבִי וְאֶהְרָגָה אֶת יַעֲקֹב אָחִיו" (בראשית כז, מא). עֶשָׂו רצה להרוג את אחיו יעקב, מכיוון שפחד שאולי מחמת הברכה יהיה מוכן לסבול.

אל לנו לחשוב שמידת הקנאה נמצאת אצל אנשים פחותים וירודים בלבד. גם לגבי אנשים גדולים, קדושים וטהורים מצאנו לשון קנאה. כתוב על רחל אימנו: "וַתִּקְנָא רָחֵל בְּאֶחָתָהּ" (בראשית ל, א). וכן אחי יוסף מקנאים ביוסף בגלל

### הצלחה בגור"ר

יצחק אריאל בן טובה חגי חיים וב"ב שמואל אימן בן אסתר זרי שגית בת רותי מאיר ישראל בן רחל ברכה- יראת שמים ליאור יהושע סומך וב"ב גלית בת מסודי יהודה אריה בן רחל ברכה ארז בן שושנה רונן אברהם וב"ב קסירר אפרים וב"ב רחל ברכה בת פדילה דליה משפ' שטרית נעם יצחק בן רחל ברכה רינה בת סימי וב"ב יוסף ליאור בן דליה אפרת- הצלחה בכל העניינים ששלמה ודנה דוד וב"ב אריה ושרה לוי וב"ב י.מ.ש כדורי אקבלי יוסף חיים בן נסכה שולמית ומרדכי חיים דויטש וב"ב עמית בן אהרון וב"ב

### זיווג הגון וכשר במהרה

אורן חיים בן אלן אסתר רותית בת סימי תרצה בתיה בת ימנה נינט יוסף בן רוחמה אילן בן ג'וליאט יפית שרה בת ג'ינה דרור בן סופיה דוד עומרי בן יהודית מיטל בת מלכה מאיר בן שרית ואליהו טליה עדן אסתר בת שולמית נעם בן שרה שירי ימנה בת שולמית שמעון בן שולמית אנאל חביבה בת שולמית אורן בן נעמי שושנה שירה בת סילביה מיטל בת שושנה סוין רבקה בת אלן אסתר עמית בת טובה אברהם גורג'י בן דליה אפרת

### זרע קודש בר קיימא

גלית בת מסודי אליהו זרי בן ימנה אילנה בת רוחמה שמואל אימן בן אסתר זרי סיון בת אסתר רחל מרים בת יהודית דניאל בן שרה ואושרית בת שושנה נעמה בת יפה דגנית בת שושנה אסף בן סופיה נתנאל בן ג'ינה

### רפואה שלמה

מאיר ישראל בן רחל ברכה יצחק בן עזרא ימנה ניזרי בת סטה- בריאות ואריכות ימים מרדכי ניזרי בן פרח- בריאות ואריכות ימים מאיה בת עדי דליה אפרת בת נעמה סימי בת סוליקה שלו בן מלך פחימה אורן בן אסתר דינה בת מזל נעם יצחק בן רחל ברכה נעמי בת רחל שירה שילת בת אורלי אפרים בן שרה לביא ישראל בן תמר חיה אסתר בת סוליקה מוריה בת רחל ברכה נחום בן כיריה יהודה אריה בן רחל ברכה ישראל בן חווה יפה בת שרה-הצלחה ורפואה רחל בת זוהרה משה בן נזימה עינת בת רחל ברכה בנימין בן יקוט רפאל משה בן רחל יצחק בן פנינה רחל ברכה בת פדילה דליה יצחק בן רבקה רותית בת סבריה קסנש בת דגטו יצחק בן חנון רפאל אבידן בן תקווה אליהו בן רחל מיכאל יהודה בן מרים בנימין בן ברכה אלן אסתר בת שרלוט יהודה לייב בן אסתר מלכה נעמה בת שרה יהודית אסתר פראדל בת חיה- בריאות ואריכות ימים

העלון מוקדש לעילוי נשמת משה בן גורג'יה ז"ל

לרפואה שלמה לנוריאל בן אסתר

לרפואה שלמה לאיידה חיה בת אסתר וליילד אלחנן רפאל בן איריס וליילד אורי חיים בן שלי

# שואל ומשיב בהלכה – ספירת העומר – חלק ג'



**בימים אלה שסופרים 'ספירת העומר', האם נשים צריכות לספור והאם עם ברכה וכן מה הדין אם אדם טעה במניין השבועות אך צדק במניין הימים?**

**?** **שאלה:**

להלן סיכום ההלכה מפי ר' אליהו חיים פנחס, רבנות מקומית מבשרת מתוך ספרו 'הכשרות למעשה':

**!** **תשובה:**

נשים כידוע פטורות ממצוות עשה, שהזמן גרמן, ועל כן נשים פטורות ממצוות ספירת העומר, כיוון שהמצווה תלויה בזמן. אולם כאשר היא רוצה, יכולה לספור. אולם לדעת הספרדים, סופרת בלא ברכה. **מקורות:** או"ח תקפ"ט, ו.

למנהג בני אשכנז, דעת הרמ"א, אישה המקיימת מצוות עשה שהזמן גרמה, רשאית אף לברך עליה. אלא שיש מהפוסקים האשכנזים שהורו, שמוטב לאישה שלא לברך על הספירה, מכיוון שאינה מצויה בבית-הכנסת, ויש חשש גדול יותר, שתשכח לספור יום אחד, וייתכן שלא תשים לב לכך ותמשיך לספור לאחר מכן בברכה. והשוכח לספור יום אחד (גם בלילה לא בירך וגם ביום - שכח ולא ספר), אינו רשאי להמשיך ולספור בברכה. **מקורות:** 'משנה ברורה' תפ"ט, ג.

ולכן, מי שנוהגת להתפלל בכל יום תפילת ערבית או שבני ביתה רגילים, להזכיר לה לספור, החשש שתשכח לספור באחד מימי ספירת העומר קטן יותר, ולכן אם תרצה, תוכל לשיטת בני אשכנז לברך ולספור. **מקורות:** 'מגן אברהם' תפ"ט, א.

ויש אומרים, שעל פי הקבלה, אין לנשים לספור את ספירת העומר אף בלא ברכה. **מקורות:** 'רב פעלים' ח"א סו"י י"ב.

לגבי ילדים, מצווה לחנך את הילדים הקטנים לספור את ספירת העומר בברכה מדין חינוך. אולם קטן, שהגדיל בתוך ימי הספירה, אף אם הקפיד לספור את ספירת העומר לפני היותו בר-מצווה מידי יום, מאחר שבעודו קטן לא היה מחויב במצוות מן התורה כמו גדול, אינו יכול להמשיך לספור בברכה בשאר הימים. **מקורות:** שו"ת 'ביע אומר' ח"ג או"ח כ"ז.

הטועה בספירת העומר בספירת השבועות, ואת המספר הימים מנה כראוי, יכול להמשיך לספור מכאן ולהבא בברכה.

## מעשה ועונשו



אין אנו מבינים, עד כמה כל מעשה, שאנו עושים עלול או עשוי להשפיע. לעיתים מעשה עלול לגרום לנזק בלתי הפיך אף למיליוני יהודים. סיפר הגאון רבי שלום שברון זצ"ל- המגיד הירושלמי: על האדם להיזהר בכל דיבור ומעשה, קטן כגדול, מאחר שאין בידו לדעת מה יולד יום. מה תהיינה התוצאות. כדי להמחיש את הדבר, היה רבי שלום מספר מעשה נורא ואיום, המחריד לב כל שומע, ועל הכלל כולו יצא ללמד!

איש נכבד, גבאי הקהילה בעיירה אחת, בא פעם לראדין, לבקר בהיכלו של הגאון הצדיק מרן ה'חפץ חיים' זצ"ל. כאשר נכנס אל הקודש פנימה, הביט בו הצדיק, נזף בו, וגירש אותו בבושפת פנים. נדהם האיש, נרעש ונפחד, ולא הבין פשר דבר. אולי משגה הוא - חשב לתומו. ניגש אל הגאון ושאל:

"ילמדנו רבינו. מה פשעי ומה חטאתי, כי יגרשני מביתו, וכי ירחיק אותי בבוז ובקלון?". השיב לו ה'כהן הגדול': "דע לך, כי הקולר תלוי בצווארך, שלושה מיליון יהודים נחנקים, ומובלים לכפירה תחת שלטון הבולשביקים! בכל הצרות והרעות - אתה אשם!".

למשמע דברים אלו, שה'חפץ חיים' מאשים אותו באשמה נוראה כזו, לא הבליג היהודי, ופנה בשאלה: "רבי! אני?! שאני אגרום כל כך המון צרות?! לא רק שמעולם לא עשיתי רע לשום נברא, חלילה, עוד זאת כמוני ככולם - מתאנח ומבכה אני מרה על גורלם של היהודים האומללים. כיצד, אפוא, חושד בי רבינו, ותולה בי אשמה שכזו?". "אכן, היום אתה בוכה", אמר ה'חפץ חיים', "אבל מה היה אז, לפני שנים?".

הסביר ה'חפץ חיים' את דבריו: "ודאי תזכור, כי היית פעם גבאי של תלמוד תורה בעיירה פלונית. אחד הילדים שם, יתום מאב, היה שובב גדול. הלה הרבה לעשות מעשי קונדס. עד שפקעה מידת הסבלנות שלך, והכרעת לגרש אותו מהתלמוד תורה, ולהרחיק אותו. מי הכריע? - אתה ולא אחר! יודע אתה מה שמו של הילד? - לייבל טרוצקי".

"ומה נעשה אתו לאחר מכן? כיוון שלא היו לאימו אמצעים כלכליים, לקחה אותו אימו האלמנה ומסרה אותו לבית הספר של הגויים. הילד הקטן הזה, שהיה בעל כישרון נדיר, שיכול היה לגדול ראש ישיבה, ולהשפיע על אחרים... נעשה לא אחר מאותו רשע 'ליאון טרוצקי' - עוכר ישראל, מנהיגם של ה'בולשביקים'!".

"מעתה, אמור נא לי", סיים ה'חפץ חיים' את דבריו הקשים, "בשל מי הרעה הזאת? במי יש לתלות את העוול והאשם, לכל אותן צרות? לא ברך?! ובכן, צא מביתי. אל תוסף ראות פני!".

**עושה אירוע שמחה באולם שמחות וברצונך להפוך אותו לכשרות "מהדרין-גלאט"?**

צוות משגיחים תלמידי חכמים ידאגו לכך בכל איזור בארץ. ההשגחה החל מזמן אספקת הבשר ועד למנה האחרונה. בפיקוחו של הרב אליהו חיים פנחס שליט"א 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רוחנית)

### מינויים

לקבלת העלון חינם במייל מדי שבוע, יש לשלוח בקשה למייל

PrineEH@gmail.com

### הקדשת העלון

ניתן להקדיש את העלון לעילוי נשמה, רפואה שלמה, הצלחה, זיווג הגון, חזרה בתשובה וכו'

נא לפנות לליאור בטל' 052-7652084

כתובת המערכת: עבור ליאור עצמון, רח' הבושם 26 ת.ד. 83375. מבשרת ציון. מיקוד 9076926

### לשאלות בהלכה

נא לפנות לרב אליהו פנחס

בטל' 052-6329144

(הנייד באישור ועדה רוחנית)



# אם ראשונים כמלאכים - הגאון המקבל הרב שאול הכהן אברי"ש זצ"ל

הגאון המקובל הרב שאול הכהן אברי"ש זצ"ל- נולד בשנת ה'תקל"ב (1772) באי ג'רבה (דרום תוניס). משפחתו מיוחסת עד רבי ישמעאל כהן גדול (אברי"ש ר"ת- אני בן רבי ישמעאל) ולמעלה בקודש עד עזרא הסופר. בצעירותו למד אצל הצדיק הרב צמח הכהן (מח"ס 'נאוה קדש'). נודע כשקדן עצום. לאחר נישואיו פתח חנות בשוק ובה עבד כמוכר. את שאר היום הקדיש ללימוד תורה. התמנה לרב ראשי ברובע אלחארה הצגירה (רובע הקטן) של ג'רבה.

בתקופת כהונתו, התמסר מאוד לאנשי הקהילה, ונסע לצורך טיפול בבעיותיהם עשרות פעמים לעיר תוניס. תיקן תקנות רבות וביטל מנהגים פסולים. הרה"ג ר' ישועה בסיס (הרב הראשי של העיר תוניס) כינה את רבינו: **שאול בְּחִיר ה'** (שמואל ב' כא, ו) ואף עמד בפניו. בהתחלה היה עשיר גדול וגמל חסד עם כולם. בערוב ימיו התנסה גם בניסיון העוני וכן נוספו עליו

חולאים. רבינו קיבל את הכל באהבה והמשיך לשקוד על תלמודו. הצטיין במיוחד בחכמת הדקדוק. בקי בתורת הנסתר והנגלה. מלומד בניסים. זכה לראות את אליהו הנביא. כיום נותר חדר קיר קטן וכיסא שבו נהג רבינו לשבת על התורה ונהגו החולים והזקוקים לרחמים להיכנס לשם ולבקש ישועות. נפטר ב-ו' אייר ה'תרט"ח (1848). ציונו בג'רבה. חי כ-76 שנים. עצמותיו הועלו בעש"ק, ט"ו טבת ה'תש"ע (2000) והוא נקבר במושב איתן.

**אביו:** ר' משה. **אימו:** מרת שרה (בת הרה"ק המלוב"ן ר' מרדכי הכהן -מדיני ג'רבה). **מרביתיו:** הגאון ר' צמח הכהן (מח"ס 'נאוה קודש'). **מספריו:** **ילחם הביכורים**- חכמת הדקדוק • **בגדי כהונה ונוכח השולחן**- על שו"ע **יד שאול**- על התנ"ך • **קרני רמים**- על פירוש רש"י ורא"ם לתורה • **בינה לעיתים**- חכמת העיבור • **ערבי פסחים**- על הגדה של פסח • **שפתי דעת**- פירוש על הסליחות • **נתיב מצותיך**- פרושים לאזהרות לחג השבועות • **שי למורא**- פירוש על תפילת ימים הנוראים.

**ב**היותו צעיר לימים למד אצל הגאון רבי צמח הכהן זצ"ל (מח"ס 'נאוה קדש'), והיה מתמיד גדול בלימוד התורה הקדושה. גם אחר ששב לביתו מהישיבה, היה חוזר על תלמודו לפני רבו בשקידה עצומה. באחד הימים, התקשו התלמידים ורבו בדברי התוספות. זמן רב ניסו להבין את הדברים- אך ללא הועיל.

הגאון רבי צמח שהכיר וידע בכושר העיון של תלמידו רבי שאול, ביקש ממנו בתום השיעור כי ימשיך עוד להעמיק חקר ולעיין היטב בקושיא. אולי בורא עולם יעזור לו למצוא תרוץ. פנה הנער לפינה מיוחדת בישיבה, בה התבודד דרך קבע ועיין היטב באין מפריע, צלל לעומק דברי התוספות, אימץ את מוחו שוב ושוב עד כלות כוחותיו, אך לקושיא לא מצא תשובה.

משלא עלה בידו דבר, יצא להפיג את צערו בין עצי הירק אשר בחצר. "אולי באוויר הצח, יפתח מוחי ובורא עולם יאיר את עיני", חשב. המשיך הנער השקדן ביתר שאת וביתר עוז, לנסות להבין עומק דברי רבותינו התוספות. כך חלף זמן רב ללא הועיל. לפתע ראה את רבו עובר לפניו. הנער קם לכבוד הרב. הגאון פנה אליו ושאל: "האם עלה בידך, בני, להבין את דברי התוספות?". רבינו השיב בצער: "עמלתי רבות, ממש עד לרגע זה. אך לצערי הרב עדיין לא זכיתי ליישב את דבריהם", כשדמעות בעיניו.

טפח הרב על שכמו, התיישב לצדו וביאר לו את דברי התוספות. רבינו הודה לגאון ר' צמח ושמחה רבה מלאה את ליבו. לעת ערב, כאשר שב ללמוד לפני רבו, העלה הרב שוב את הקושיא העצומה בדברי התוספות. הנער שאול סבר כי רבו מתכוון לבחון אותו האם הבין כפי שצריך את אשר ביאר לו לפני מספר שעות. פתח את פיו והחל לפרש ולבאר את דברי התוספות בדיוק כפי שהסביר לו רבו לפני כן.

כאשר שמע הרב את הפירוש, התפעל מאוד כיצד הצליח תלמידו להגיע בכוחות עצמו לפירוש האמיתי. רבינו מצדו תמה לפשר ההתרגשות, ושאל בהצטנעות: "הן אך לפני שעות ספורות, הרב הוא זה שפירש לי כך בטוב טעם ודעת. אם כן, מה פשר הערכה זו של רבינו?". שמע רבו ופליאתו התעצמה, שכן ידע בבירור כי מעולם לא פירש לו כך.

"בטוחני", פנה הרב לתלמידים, "כי אליהו הנביא זכור לטוב בכבודו ובעצמו, הוא זה שנראה לו בדמותי. למרות שבדרך הטבע לא היה בכוחו להגיע לביאור הנכון שהוא עמוק-עמוק מי ימצאו, בכל זאת כיוון שראה ה' כמה יגיעות יגע כדי להגיע אל האמת בדברי התוספות, סייע בידו ופתח לו פתח כפתחו של אולם".

**ר**בינו כיהן כרבה של ג'רבה, וכמו לכל אנשי אמת, גם לו קמו כמה אינשי דלא מעלי מראשי הקהל. הם היו מיצרים את דרכו ומבטלים את תקנותיו. אחד מהם היה אדם קל דעת מראשי הקהל, שבכל פעם שהיה הרב מתאסף עם ראשי הקהל לתקן דבר מה לטובת הקהילה, היה הלה מופיע בכינוס, וברוב חוצפתו ועזותו, בז לדברי הרב, המתנגד לכל דרישותיו והפר את תקנותיו. הוא לא היה מסתפק בכך, אלא היה משמיץ את הרב, טופל עליו עלילות דברים, וכותב כנגדו דברי בלע שקריים. גאוני תוניס יצאו במכתב חריף נגד אותו רשע וחבריו. אך כל זה לא הועיל. הוא לא סכר את פיו.

פעם אחת, ביקש הרב לגדור פרצה גדולה בחומת הדת. אך הוא לא רצה שאותו רשע נרגן, יבוא ויפריע. מה עשה? נועד עם ראשי הקהל לבוא ולהתאסף בזמן מוקדם, בטרם יבוא אותו האיש, כדי שיתוקן הדבר ללא ידיעתו והפרעתו. אך מעשה שטן הצליח, והלה התייצב בזמן האסיפה. בעזות רבה הביע כדרכו התנגדות לדברי הרב. משראה כך הצדיק, גער בו ואמר: "עד מתי תהיה לנו למוקש?". אך אותו רשע המשיך ברוב חוצפתו להתריס כנגדו.

משנוכח הרב, כי אין בליבו של האיש מקום וערך לדבריו, חשש לכבוד התורה. קם וקרא לכל הנאספים: "אבקש מכל הכהנים הנמצאים כאן, שיצאו יחד עימי!". תמהו הכהנים לבקשתו. אך שמעו לדברי הצדיק ויצאו, וגם הרב שהיה כהן יצא איתם. מיד לאחר שיצא אחרון הכהנים, נפל אותו עז פנים במקום ומת. הבינו הכל כי הקב"ה תבע את עלבונו של רבי שאול, ונחרדו לראות מהו גודל עוון ביזוי תלמידי חכמים! (מעובד מתוך מאמר שכתב ידידי ורעי, הרב עובדיה חן)



# מְחִמָּה וְתוֹצְאוֹתֶיהָ



את ה'סוגיה' המורכבת הזו במתק שפתיים, כמלמד דרדקי. ואיך לא יבין? הצדיק היסב שוב את פניו לכולם, ומול כל הילדים והמלמדים, הוא שב ואומר לילד: "אם כן בני, הבה נראה את ידיעותיך! למדני נא את סוגיית 'תורה תבלין'".

והילד שלמה, מחויך מאי פעם, התיישב לצדו ו'נותן שיעור' לאותו גאון עולם, שכל מבועי התורה פתוחים בפניו... הוא קורא את דברי הגמרא, מסביר ומנמק – בדיוק כפי ששמעם זה עתה.

"אהה!", קרא מרן ה'חזון אי"ש' כששלמה סיים, "גאון עולם צומח לנו פה! ילד שלמד סוגיה במסכת לא מוכרת, קלט אותה היטב בפעם הראשונה, והיטיב להסבירה ולבארה! חילך לאורייתא!".

"רבתי!", פנה החזון אי"ש אל המלמדים ולמנהל הנרגשים והתמהים, "שימו עין על הילד הזה, כי לגדולות נועד! איזו יכולת קליטה, איזו הבנה".

שלמה הוסיף ללמוד בת"ת 'רזי-לי' עוד מספר חודשים. בהמשך עבר ללמוד במקום אחר. כעבור מספר שנים, השתתף מנהל הת"ת ב'הקפות' שנערכו בליל שמחת תורה בהיכל ישיבת פוניבז'. הכיבודים ב'הקפות' נמכרו לכל המרבה במחיר דפי גמרא.

החל המכרז על הכיבוד הראשון. "מאה דפי גמרא" - הכריז הגבאי כמחיר התחלתי. מיד החלו טובי המתמידים בישיבה להתמודד. המחיר הלך ועלה בהתמדה. 480, 400, 300, 490, חמש מאות! - "500 דפי גמרא פעם ראשונה, 500 דפי גמרא פעם שניה, חמש מאות דפי גמרא פעם שלישית!" - זעק הגבאי בגרון ניחר, והוסיף: "זכה הבחור שלמה!".

להפתעת המנהל זה היה שלמה. הילד מילדי טהרן שהגיע לארץ ולא ידע צורת אות בגיל 12! במוחו צפו ועלו הזיכרונות על הקשיים של הילד בקליטתו בארץ, וגאתה בו התמיהה: "איך הגיע שלמה המסכן לשיא שכזה? איך הגיע ניצול שואה אומלל ובודד ליכולות התמדה והבנה מופלאות כאלה?".

הוא שב והתבונן. לפתע נזכר באותן דקות יקרות שהשקיע בו מרן ה'חזון אי"ש', אותו זמן יקר, בו הטעימו ממתיקות התורה והחמיא לו ללא הרף - זה מה שהציל את שלמה, זה מה שהביאו להיות מתמיד נבחר!

שלמה הוא שם בדוי. שמו האמיתי של אותו רב - כיום נודע לגאון ולתפארת. רבים יודעים על גאונותו המופלאה. לא כולם יודעים שהיא תוצאה של נתינת אמון ומחמאה, שעזרה לו לעלות ולהתעלות במעלות התורה הקדושה.

אין אנו מבינים, מהו הכוח באמירת דבר מה. לפעמים אנו מתבקשים לשתוק ולעיתים לברור את המילים המתאימות. לעתים במשפט אחד אפשר לקיים 'מחיה מתים במאמרו'. להלן סיפור מופלא המעובד מתוך 'פניני הפרשה' של ידידי ורעי, ר' עובדיה חן:

בעיצומה של השואה הנוראה, הוברחה מאירופה הבוררת קבוצה בת כאלף ילדים שנקראו 'ילדי טהרן'. מדובר בילדים שמגיל צעיר נותקו ככאב ממשפחתם וחיו בבריחה מתמדת מהאויב הנאצי. כשהגיעו ארצה, נקלטו במוסדות שונים. אחד מהם היה שלמה, יתום כבן שתיים-עשרה.

הוא התקבל ללימודים בת"ת 'רזי-לי' בבני ברק. למרות שלא ידע קרוא וכתוב, הוא שובץ בכיתה עם בני גילו. כדי לא לפגוע בו ובניסיון לגשר על הפער הלימודי העצום שבינו לבין בני גילו, נשכרו בעבורו מלמדים פרטיים.

באחד הימים, החליטה ההנהלה לקחת את כל בני הכיתה למבחן אצל מרן הגאון ה'חזון אי"ש' זצ"ל. ברור היה כי שלמה לא יוכל לענות על השאלות, בהיותו רחוק ברמתו הלימודית מחבריו לכיתה. לכן התכוונו ליידע את הצדיק בסיפורו האישי הכאוב, והוא בוודאי ידלג עליו בעת המבחן. אולם בפועל נשכח הדבר מליבם.

המבחן החל. דקות ארוכות ישב מרן ה'חזון אי"ש' ובחן את הילדים. פניו האירו והוא שפע מחמאות על בקיאותם בחומר הנלמד. הוא הקפיד לא לדלג על אף ילד.

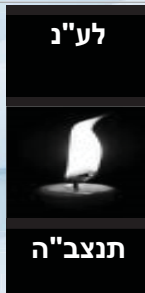
כעבור מספר דקות, הגיע גם תורו של שלמה, שנשאל: 'מה יהא הדין במקרה כזה וכזה?'. דממה מביכה השתררה בחדר.

הילד ישב נבוך, מבולבל, עיניו בוהות, ופיו חתום, נעול וסגור... המנהל כבר חשב להתקרב ולהסביר בלחש, כי עדיף לעבור לילד הבא... אלא שצדיק, שמידת הסבלנות והרגישות טבועה היתה בדמו, לא מיהר להמשיך הלאה, ואמר בעצמו את התשובה. הסביר וגם סיכם, כביכול בשם הילד השותק.

ואז, כאילו כל הזמן שבעולם עומד לרשותו, ביקש מהילד שיביא לו גמרא מסכת קידושין. כל הנוכחים הביטו במחזה נפעמים. הסלון עמוס בילדים וברבותיהם, גדול הדור מקרב אליו את הילד, ומתחיל ללמוד אתו במתק שפתיים אמרה קצרה וקלה בדף ל' ע"ב במסכת קידושין:

"בראתי יצר הרע - בראתי לו תורה תבלין! איי איי איי", מתמוגג מרן ה'חזון אי"ש' וכובש את הילד בדבריו. "התורה היא כמו תרופה, סם חיים! כל זמן שאדם מחובר לתורה - הוא מוגן ושמור. הבנת בני?", שאל מרן ה'חזון אי"ש' באבהיות... הילד מהנהן לאות, כי הבין את הדברים. הנה, סוגיה ש'הבין'... מרן החזון אי"ש, גדול הדור לימד אותו

הרב יצחק בן תפאחה כדורי זצ"ל	הרב שבתי בן אסטריא טאון זצ"ל	הרב שמואל בן שמחה דרזי זצ"ל	הרב עובדיה יוסף בן גורג'ה זצ"ל
הרב מנחם בן ויקטוריה בצרי זצ"ל	מאיר מורד בן שושנה ז"ל	הרב יעקב בן מרגלית זצ"ל	הרב מרדכי צמח בן מזל אליהו זצ"ל
אביבה בת איירין ע"ה	זהבה בת שושנה רייזל ע"ה	שמואל בן רבקה ז"ל	חיים משה גרשון בן שלמה יחזקאל ז"ל
אברהם בן יונה ז"ל	עמירם בן דבורה ז"ל	רפאל בן אסתר ז"ל	ר' עוליאל ישועה בן סטה מקנין זצ"ל
יצחק בן חביבה ז"ל	סעידה בת תופחה ע"ה	אביחי בן אסתר ז"ל	דרור יהושע בן ארץ מיוחס ז"ל
אהרון (אורי) בן רבקה ז"ל	מזל בת שמעון ע"ה	נעימה בת גורג'ה ע"ה	צדיק חכם בן חזלה ז"ל
דב בן יצחק ז"ל	יוסף בן מרים נוסרת ז"ל	חי זיזי בן קלרה ז"ל	דוד בר חסיבה ז"ל
סוליקה בת עישה ע"ה	יעקב בן אסתר ז"ל	ר' יצחק בן מסעודה קדוש ז"ל	חווה בת יעקב צבי ע"ה
סילם בן פרחת ז"ל	רחל רפאת בת השמת ע"ה	אסתר בת נעמי ע"ה	יצחק יצקן בן רחל ז"ל
יעקב בן סלימה ז"ל	לטיף בן פרחת ז"ל	ר' דב בן בנימין אלטר ז"ל	ברכה בת מרדכי ע"ה
ספירנס תקווה בת נעימה ע"ה	דניאל רפאל בן חגית ז"ל	אורה בת נעימה ע"ה	יעקב בן נעמה ז"ל
מישא אסתר בת זרה ע"ה	יהודה בן סעידה ז"ל	דוד יצחק בן פרחת ז"ל	שרה בת מורברי רחל ע"ה
אברהם בן טובה ז"ל	עפאת בת השמת ע"ה	גורג'ה בת נעימה ע"ה	אלון בן סעדה ז"ל



הרב שמואל בן שמחה דרזי זצ"ל	הרב עובדיה יוסף בן גורג'ה זצ"ל
הרב יעקב בן מרגלית זצ"ל	הרב מרדכי צמח בן מזל אליהו זצ"ל
שמואל בן רבקה ז"ל	חיים משה גרשון בן שלמה יחזקאל ז"ל
רפאל בן אסתר ז"ל	ר' עוליאל ישועה בן סטה מקנין זצ"ל
אביחי בן אסתר ז"ל	דרור יהושע בן ארץ מיוחס ז"ל
נעימה בת גורג'ה ע"ה	צדיק חכם בן חזלה ז"ל
חי זיזי בן קלרה ז"ל	דוד בר חסיבה ז"ל
ר' יצחק בן מסעודה קדוש ז"ל	חווה בת יעקב צבי ע"ה
אסתר בת נעמי ע"ה	יצחק יצקן בן רחל ז"ל
ר' דב בן בנימין אלטר ז"ל	ברכה בת מרדכי ע"ה
אורה בת נעימה ע"ה	יעקב בן נעמה ז"ל
דוד יצחק בן פרחת ז"ל	שרה בת מורברי רחל ע"ה
גורג'ה בת נעימה ע"ה	אלון בן סעדה ז"ל

נא לשמור על קדושת העלון  
אין לקרוא בשעת התפילה.  
מומלץ לקרוא בשולחן שבת!

בס"ד גיליון: 957

הדלקת הנר: 18:48 צאת השבת: 19:50 רבינו תם: 20:28 (לפי אפיק ת"א),  
הפטרת השבוע: וארבעה אנשים (מלכים ב' ז).

# או צרות הפרשה

פרשיות "תזריע" - "מצורע"

"והצרוע אשר בו הנגע... ועל שפם יעמה" [תזריע - יג, מה].

ועל שפם - למעלה מהשפה, יעטה בבגדיו (על גבי פיו), והטעם, שלא יזיק ברוח פיו (אבן עזרא).

מעשה שהיה כך היה בימי "תקופת הקורונה":

בבית כנסת מסויים שהו מתפללים רבים ללא מסכות. לפתע הבחין אחד המתפללים בניידת משטרה המתקרבת אל בית הכנסת. באותם ימים אדם שנתפס על ידי המשטרה כשאינו עוטה מסיכה על פניו, היה נקנס בסכום של 500 שקלים. המתפללים חששו מהקנס שעלולים לספוג מהשוטרים, והחלו לברר בקדחתנות למי מחברייהם יש מסכות. לאף אחד מהנוכחים לא היתה מסיכה מיותרת, מלבד למתפלל ראובן. הוא הוציא מתיקו קופסה מלאה במסכות קורונה חדשות, והכריז: "רבותיי, כל מסכה במאה שקלים בלבד...".

למתפללים שהיו ללא מסכה לא היה פנאי להתמקח עם ראובן, ובלית ברירה הם נאלצו להסכים למחיר המופקע שלו ומיהרו לעטות את המסכות על פניהם.

השוטרים נכנסו לביקורת, ויצאו שבעי רצון.

עכשיו בא ראובן ותובע את התשלום על המסכות.

ומה משיבים לו המתפללים? - "לא נשלם לך אלא את המחיר המקסימאלי בו נמכרת מסיכה בשוק, דהיינו חצי שקל או שקל, ותו לא!". ראובן טען כנגדם שעליהם לעמוד בהתחייבותם ולשלם את מלוא הסכום אותו קצץ לפני המכירה... עם מי הדין?

**תשובה:** במסכת קידושין (ח.) מסופר שרב כהנא שהיה כהן, קיבל סודר (כובע לכיסוי ראש) עבור דמי פדיון הבן, אף על פי שערכו היה פחות מחמשה סלעים [שהוא דמי הפדיון שיש ליתן לכהן], ואמר "לדידי שויא לי הסודר חמשה סלעים", כלומר, הגם שאין זה מחירו האמיתי בשוק, מכל מקום מכיון שהיה הסודר נחוץ לו, קיבלו במחיר הזה. וכתב הריטב"א: שמענו מכאן, שהמוכר חפץ לחבירו בשיעור אונאה, כגון שמוכר בשש, ובשוק לא שווה החפץ אלא חמש, אם לקונה זה, שווה החפץ שש, אין כאן אונאה, כי דנים את המחיר לפי ערכו לקונה.

ומוסיף הריטב"א: במה דברים אמורים, דווקא שדרכו של אותו אדם [באופן רגיל וסתמי] לקנות במחיר הזה את החפץ, אבל אם הסיבה ששווה לקונה לקנותו במחיר הגבוה היא מפני שהוא דחוק בדבר, הרי זו "קציצה מתוך הדחק" ולא שמה קציצה [דהיינו קציצת המחיר בטילה, כי נעשתה מתוך דחק ואונס מצד הקונה], ויכול הקונה לטעון כלפי המוכר "משטה אני בדך" (כפי שמצינו במסכת יבמות ק"ו). לאור הדברים, גם בענייננו לכאורה יוכלו רוכשי המסיכות לשלם לראובן רק את שווי המסיכה כפי שנמכרת בשוק.

אומנם, כאשר הצענו את הדברים בפני מו"ר הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א, אמר רבינו כדלהלן: כל דברי הריטב"א שייכים דווקא באופן של "סחיטה", דהיינו שהמחיר המופרז אינו מוצדק בעליל, וברור לכולם שלקונה לא היה משתלם לקנות במחיר כה יקר, אלא שבעל כורחו נאלץ מחמת הדחק להסכים לקנייה.

בענייננו לעומת זאת, בוודאי שראוי וצודק לקנוס את השהיה במקום ציבורי ללא מסיכה ומסכנים את בריאות הציבור (וגם בית הדין היה משית עליהם קנס, כדי שייכאבו להם בכיס ויימנעו מהנהגה המסכנת את הרבים), כך שתשלום של מאה ש"ח בלבד [במקום תשלום קנס גדול בהרבה], הוא בוודאי הגון ומשתלם עבורם.

ולכן - סיים מו"ר - מן הדין המכירה קיימת וכל רוכש מסיכה צריך לשלם לראובן מאה ש"ח. ובכל זאת, הראוי ביותר, שאת יתרת התשלום [מעבר למחיר המסיכה בשוק] ימסרו [בהסכמת ראובן] לידי בית הדין המקומי, בתור קנס, והם יעבירוהו לצדקה (אחת שאלתי).

"בדד ישב מחוץ למחנה מושבו" [תזריע - יג, מו]. מספיק ודי!

זוכרים את מעשה בלעם, זה שביקש לקלל, חלילה, ונמצא מברך? הוא יקד מתשוקה להמיט אסון על עם ישראל, להביא עליהם קללה. ובדרך שאדם רוצה לילך, מוליכין אותו. אבל מה, מלאך ה' ניצב לקראתו, להפריע לו. המלאך לא נראה אלא לעיני האתון בלבד, והיא סתתה מן הדרך והלכה בשדה. חרה אף בלעם והוא היכה אותה, להחזירה. שוב ראתה את המלאך, נלחצה אל הגדר ולחצה את רגלו. הוא שב והיכה אותה, בשצף קצף. ואז, ראתה שוב את המלאך, ורבעה תחתיה. "לו היה חרב בידיי, צרח בלעם, "הייתי הורג אותה!". ולפתע, נפקחו עיניו והוא ראה את המלאך. החוויר, הבין הכל, ובוש בעצמו. "חטאתי", אמר, "כי לא ידעתי כי אתה ניצב לקראתי".

אם לא ידע, במה חטא? האם היה צריך לנחש שעומד מולו מלאך בלתי נראה? התשובה, אמר השל"ה הקדוש זצ"ל, התשובה היא: כן! אם אדם רואה 'שלא הולך לוי', אם הוא רואה שמשוה נכשל, מתעוות פעם אחר פעם, הוא צריך להבין שמשוה קורה פה, שמאותתים לו מן השמים. לשים לב, ולהסיק מסקנות. כמו שאמרה האתון לבלעם: "ההסכן הסכנתי לעשות לך כה", האם הורגלתי לעשות כן? "ויאמר, לא". אז מדוע לא הבנת שרוצים שתשוב על עקבותיך? ובלעם כבש פניו מבושה, לא מצא מענה.

אם הקדוש ברוך הוא מאותת לגוי נבל ומושחת, רע ומתועב, כמו בלעם הרשע – על אחת כמה וכמה שהוא מאותת לבניו, לכל יהודי ויהודי!

חז"ל הקדושים גילו לנו זאת בפרשתנו, בה נסקרו דיני הנגעים. ישנם, כידוע, נגעי בתים. ישנם נגעי בגדים. וישנם נגעי בני אדם, נגע הצרעת האיום, הנורא. והוא נורא שבעתיים באשר הנוגע מופרש ממשפחתו, מנותק מעירו, "בדד ישב, מחוץ למחנה מושבו". בגדיו פרומים, ראשו פרוע, על שפם יעטה, ו"טמא, טמא" יקרא. נורא מצבו. כיצד הגיע לכך, מדוע נחתה עליו מכה זו? חז"ל מונים שבעה דברים, שבעה חטאים שבעתיים הנגעים באים. שהרי, כידוע, "אין מיתה בלא חטא, ואין ייסורים בלא עוון". ועוד הודיעונו חז"ל, ששלושת סוגי הנגעים שלושה שלבים הם, ובאים בזה אחר זה. קודם כל, נגעי בתים. אחר כך, נגעי בגדים. רק לבסוף, נוגעים באדם. ומדוע? כי "אין בעל הנפשות פוגע בנפשות תחילה". זוהי מערכת של איתותים, של אזהרות.

משל למה הדבר דומה, למי שמתקרב לשטח צבאי סגור. בתחילה, מזהיר השלט. הוא מתעלם ממנו, ומגיע לגדר. יפרוץ אותה, וייתקל במשמר. הם יקראו לו לעצור. יתעלם מהם, יירו באוויר. ימשיך ויתקדם, יירו לעבר הרגליים, ימשיך ללכת, יקרה הגרוע מכל, חלילה...

התורה נצחית היא: "ודברך אמת וקיים לעד". היא מדברת אלינו, ולכולנו. התורה ניתנה בקול גדול שלא פסק "כי קולו חזק וקיים לעולם", ועשרת הדיברות נאמרו בלשון יחיד, כי הבורא דיבר אל כל אחד ואחד בפרטות, לכל הנשמות שבכל הדורות, שהיו שם!

אנחנו "בנים למקום", בנים אהובים, ודווקא משום כך הוא תובע מאיתנו יותר. להשתפר ולהתעלות. ואם איננו מתנהגים חלילה כמות, הקדוש ברוך הוא מאותת!!! וכאמור, "אין בעל הנפשות פוגע בנפשות תחילה". אז הבה נתבונן במצבנו. יותר ממאתיים אלף מחוסרי עבודה, האין זה איתות? ומי שיש לו עבודה, ברוך השם, הרי כורע הוא תחת נטל יוקר המחיה, ואובד עצות נוכח יתרת החובה בבנק! האין זה איתות? ומה התחזית? האם רואים אנו אור בקצה המנהרה, או יורדים אנו במורד בור אפל? והמצב הבטחוני, והשלכותיו. כלום אין זה – איתות?! מי שמתעלם מאיתות, "מזמין" את החרפתו, חלילה וחס. ראה את דוגמת בלעם. ומפורשים הדברים בתוכחה הנוראה: "ואם עד אלה לא תשמעו לי, ויספתי לייסרה אתכם", חלילה. אבל מי ששם לב, ומשפר דרך – מזמין הארת פנים, ופתיחת שערי שפע, ברכה וישועה, לששון ולשמחה, בקרוב ובמהרה! (מעייין השבוע).

**"ולא תקיא הארץ אתכם" [תזריע - יח, כח]. אורחים בארמון המלך!**

המוני יהודים נפלאים הדבקים במסורת האבות עלו ארצה לפני יותר משבעים שנה. וכאן הטיפו להם קולטי העלייה, שכביכול אין עוד הכרח לשמור תורה ומצוות. אפשר להתנתק פה מן המורשת, מן המסורת, מכל הקדוש והיקר!

ומהי האמת? ממש הפוכה! בארץ ישראל, חייבים להקפיד על המצוות שבעתיים! ומדוע. משום שארץ ישראל היא "פלטרין של מלך", והיושבים בה הם אורחי המלך, בארמון! כמה יש להקפיד שם על התנהגות נאותה, וכמה חמור הוא מרד במלך – בהיכלו! היא "ארץ אשר תמיד עיני ה' אלקיך בה", "לפקוד יושביה ולדקדק במעשיהם". הלא משה רבינו מזהירנו להישמר מעבירות – "ולא תקיא הארץ אתכם כאשר קאה את הגוי אשר לפניכם", את הכנעני והאמורי. ואלמלא היו סדום עמורה בארץ ישראל, כתב הרמב"ן, לא היו נחרבות! ובפרשתנו כתב הרמב"ן, שנגעי הבתים מתחוללים דווקא בארץ ישראל, כי זוהי נחלת ה', הארץ הנבחרת, לכן העונשים בה חריפים ומהירים יותר!

והוא הדין בעשיית המצוות. כל מצוה הנעשית כאן – הרי זה כאילו אנו מביאים מנחה למלך בארמון, בהיכלו, ושכרה גדול פי אלף! הבה נרבה במצוות, וירבו זכויותינו כרימון!!! (מעייין השבוע).

**"הנך רואה בעיניך ומשם לא תאכל" [הפטרות מצורע – מלכים ב' ז, יט] השליש ואנחנו.**

כאשר מחנה ארם צר על שומרון והרעב חזק בעיר, התנבא אלישע הנביא לפני המלך לאמר: "סאתיים שעורים בשקל וסאה סולת בשקל, יהיה כעת מחר בשער שומרון" (מלכים ב). שלישי של המלך היה קטן אמונה, ולגלג על דברי הנביא. אמר: "מה, וכי יפתחו ארובות השמים, ויומטרו חיטים ושעורים?"! ענהו הנביא: "הנך רואה בעיניך – ומשם לא תאכל"... הסוף ידוע, ואנו קוראים אותו בהפטרות הפרשה: ה' הבעית את מחנה ארם והם נסו על נפשם בלא רודף, בהפקירם אחריהם צידה לרוב. המלך הפקיד את השליש בשער, לפקח על חלוקת המזון. אבל העם שטף עבר, רמס את השליש ועט על השלל...

ואמר הסבא מנובהרדוק זצ"ל: הנה, כולנו מבינים שעונשו של השליש היה מדוקדק, בגדר "מידה כנגד מידה". הוא היה קטן אמונה לגבי ישועת ה' וניסיו, ולפיכך ראה את הישועה אבל לא נהנה ממנה. אם כן, נשאלת שאלה נוקבת: כה רבים האנשים המוטרדים ודואגים דאגת מחר, ואינם שמים ביטחונם בה' הזן ומפרנס את הכל בטוב, בחן ובחסד וברחמים. והואיל ומשפטי ה' באים ב"מידה כנגד מידה", הדין נותן שיהא גורלם כגורלו של השליש, רחמנא ליצלן: שיראו את הישועה, ולא יהנו ממנה. ומדוע איננו רואים זאת בפועל?

ותירץ – והדברים כה נוקבים! – שהמתבונן רואה בחוש, שעל כל קטני האמונה רובצת קללתו של השליש. שכן, הוא רואה את ישועת ה', הפרנסה מגיעה בעיתה, לעיתים אף מעל ומעבר לצרכיו, אבל אין הוא נהנה ממנה. שכן טרוד הוא מעל לראש, עסוק ומהומה, עצבני להחריד, דואג וחושש, חרד וזועף, וחיייו אינם חיים. הן זו קללת דורנו, הנרמס תחת לחץ המרוץ המטורף. אין פנאי ליהנות מכל השפע, לשמוח בכל הטוב, כי עסוקים בצער על ההחמצות ובמחשבה על החסר. ואילו הבוטחים בה', כה שלווים ורגועים הם!... יודעים להודות על מה שיש ולשמוח בו, לפני שחושבים על מה שעדיין אין ומיחלים להשיגו! (מעייין השבוע).

זכות הלימוד בעלון זה תהיה לעילוי נשמות: ר' נוריאל חזני בן מרים ויעקב ז"ל, לע"נ מרת מונירה חזני בת כורשיד ז"ל, לע"נ מרת פארי בת מונירה ז"ל, לע"נ ר' עזיזולה בן שרה ז"ל, לע"נ מרת מנסורה בת כשוור ז"ל, לע"נ אליס בת סוליקה ז"ל, לע"נ אליהו בן שלום ז"ל, לע"נ אשר בן רגינה ז"ל, לע"נ ניסון בן ננה ז"ל, לע"נ יעקב בן שפרה ז"ל, לע"נ צימורה בת רחל ז"ל, לע"נ יהודה בן מרים ז"ל, לע"נ סעיד דוד בן מהין ז"ל, לע"נ אליהו בן כשוור ז"ל, לע"נ דוד בן מרים ז"ל, לע"נ משה בן כורשיד ז"ל, לע"נ לידיה בת רחל ז"ל, לע"נ אברהם בן סולטנה ז"ל, לע"נ יונה בן אסתר ז"ל, לע"נ חיים בן לונה ז"ל, לע"נ תמר בת רחל ז"ל, לע"נ רעיה (רחל) בת מיכל ז"ל, ועל"נ כל נפטרים ישיראל.

למעוניינים בהפצת העלון: 03-5592523. לקבלת העלון בדוא"ל, שלחו בקשה ל: [otzarot.hparasha@gmail.com](mailto:otzarot.hparasha@gmail.com)

# איש לרעהו

לקט אמרות חז"ל  
רעיונות, עובדות  
והנהגות מגדולי  
ישראל,  
על מדות טובות  
שמביאות לאהבת  
הזולת הנלמדות  
מפרשת השבוע

ליקוט ועריכה: יצחק בן אהרן  
כל הזכויות שמורות למכון אהבת אמת  
אסור להעתיק, לצלם ולהדפיס בלי רשות בכתב

מכון אהבת אמת – המרכז להעמקת ערכי אהבת הזולת

ע"ש ר' עבי יהודה דומוביץ ז"ל – רח' אבן עזרא 2 ירושלים 9242402  
טל: 02-5671812-02 פקס: 077-7671812 דוא"ל: paypal: ahavemet@012.net.il

שבת קודש ה אייר תשפ"א: הדלקת נרות: ירושלים 6:33 תל-אביב: 6:49 חיפה 6:40 מוצאי שבת: ירושלים: 7:47 תל-אביב: 7:50 חיפה: 7:50 ר"ת: 8:25

## פרשת תזריע-מצורע

### ענוה ושפלות רוח

**לנהוג בענוה ובשפלות עם רעהו  
[ולא בגאווה וגסות הרוח]!**

**נלמד מהפסוק: "אשה כי תזריע וילדה זכר" (פרק יב-ב)**

וכתב רש"י: כשם שיצירתו של אדם אחר כל בהמה חיה ועוף במעשה בראשית, כך תורתו נתפרשה אחר תורת בהמה חיה ועוף. עוד אמרו חז"ל במדרש, על הפסוק "אחור וקדם צרתני" אם זכה אדם אומרים לו אתה קדמת לכל מעשה בראשית, ואם לאו אומרים לו יתוש קדמך! עכ"ד. זאת כדי שלא יתגאה ויתנשא האדם לחשוב שהוא השליט על הבריאה ויכול ללכת בדרכי לבו. לדעת חז"ל (ערכין טז.) אחד משבעה דברים המביאים נגעים על האדם הוא גסות הרוח. לפיכך על המצורע להביא כפי שנאמר להלן "עץ ארז ואזוב" (יד-ד) וכתב רש"י: מה תקנתו ויתרפא: ישפיל עצמו מגאותו וכתולעת וכאזוב.

גזירת הכתוב היא שסימן הטומאה של נגע הצרעת כאשר "שער בנגע הפך לבן" (ויג-ג) ותמה החפץ חיים: א"כ פלא הוא, מדוע כאשר "כולו הפך לבן טהור הוא" (שם)!!

אלא מכאן נוכל ללמוד - מבאר הח"ח (בספרו עה"ת) - עד כמה מתועבת היא מדת הגאווה לפני הקב"ה, ועד כמה רצויה לפניו מדת ההכנעה והענוה. ולא רק זה, אלא אף יש בכוחה של ההכנעה להעביר גזירת מות שנגזרה מפי הקב"ה עצמו.

**מצינו** זאת אצל אחאב מלך ישראל (מלכים א-כא). השי"ת אמר לאליהו שירד לקראת אחאב לומר לו בשם ה': "במקום אשר ליקקו הכלבים את דם נבות ילקקו הכלבים דמך גם אתה". ואעפ"כ, מכיון שקרע אחאב את בגדיו ושם שק על בשרו והתעסק בתענית, אמר הקב"ה אל אליהו: הראית כי נכנע אחאב מלפני, יען כי נכנע מפני לא אביא הרעה בימיו.

**לפי"ז** יתורץ מדוע כשכולו הפך לבן טהור הוא. שכן מטרת עונשו של המצורע, ביושבו בדד מחוץ למחנה, היא כדי להביאו לידי הרהור תשובה על חטאו הגדול. ואולם מתי נזקק לכך המצורע, כל עוד לא הפך כל בשרו לצרעת ורק נראה הנגע זעיר כאן זעיר שם. בזה עדיין יכבד לבו ולא ישוב מחטאו. ועל כן ציוותה התורה לשולחו מחוץ למחנה, כדי להכניע את לבו ולטהרו מחטאו.

לא כן הדבר כאשר פשטה הצרעת בכל גופו ומכסה אותו מכף רגל ועד ראש אין בו מתום. כאן כבר נשבר לבו בקרבו עד כדי כך שכבר אינו זקוק לשלוח. הוא כבר נכנע לפני הקב"ה באותה המדה שאחאב מלך ישראל נכנע. על כן גזרה התורה "כולו הפך לבן טהור הוא" - שוב אינו זקוק עוד לעונש אחר, כי הכנעתו כפרתו.

**"מי יודע מה יגזור עלי הצדיק"...**

המונים נהרו אל כ"ק האדמו"ר מווילעדניק (בעל שארית ישראל) להוושע בדבר ישועה ורחמים. הרבי עצמו חרד היה לכל הבא. הוא היה קם מלא קומתו ומקבלו בהכנעה וביראה, כאילו הפכו היוצרות והוא זה שזקוק לישועה.

תמחו תלמידיו ומקורביו לפשר הנהגתו. הסביר להם: "הלא כל אדם מישראל, צדיק הוא, ככתוב "ועמד כולם צדיקים" וישעיה ס-כא). והרי "צדיק גוזר והקב"ה מקיים" (מועד קטן טו). אם כן, מי יודע מה יגזור עלי הצדיק הנכנס לחדרי...!" **באהלי צדיקים**

**"אני מחפש דרך תשובה..."**

**סיפר הגה"צ רבי בנימין פינקל שליט"א:** "פעם ניגש אלי הגה"צ רבי מרדכי צוקרמן זצ"ל לאחר התפלה, ובקשה מדהימה בפיו: "אני מחפש דרך תשובה, אולי תתן לי עצה?" ברגע הראשון בטוח הייתי כי הוא מתלוצץ. רבי מרדכי הישיש תלמידם של החפץ חיים ועוד גדולי מוסר בדורות הקודמים, מבקש ממני הצעיר "דרך תשובה"!!

"**אבל** מראה פניו הוכיח לי ללא ספק כי הוא מתכוון בכל הרצינות! ואני נבוכתי ולא ידעתי להיכן אשא את עצמי מרוב בושה".

"**באחת** הפעמים שנשאתי דברים בליל שבת בבית הכנסת "פרושים" בג"ש, ניגש אלי רבי מרדכי לאחר התפלה והעיר לי בכובד ראש: "לאנשים מבוגרים יש לדבר יותר בתביעה ובתקיפות!" כך הוא הרגיש שכל השיחה שמסרתי מכוונת אליו...!"

יחיד ודורו

**חשבון מסובך...**

**פעם** כאשר פסק הגאון רבי דוב בער אליעזרוב זצ"ל (רבה של קטמון) בדין תורה לטובת אחד הצדדים, החציף המפסיד והעיז פניו כנגדו במילים בוטות. אך רבי דוב שתק ולא הגיב.

**לאחר** מעשה שאלו אותו: הרי אמרו חז"ל (סוטה ה.) שלתלמיד חכם צריך להיות "שמינית שבשמינית" גאוה. ומדוע ביטל עצמו למחרפו?

**השיב** רבי דוב: "מצטער. אני למדתי בת"ת "עץ חיים", שם לא לימדו אותי הרבה את מקצוע החשבון. מסובך עבורי לחשב כמה זה שמינית שבשמינית, לפיכך אני מעדיף למחול לגמרי..."

הלמות עמלים

עלון "איש לרעהו" פרשת תזריע - מצורע הוקדש לעילוי נשמות

אאמו"ר ר' אברהם אהרן זצ"ל בן הר"ר יצחק אליעזר הי"ד

נלב"ע ח' אייר תשנ"ז

ת . נ . צ . ב . ה .

## שלא לדבר לשון הרע על הזולת!

**נלמד מהפסוק: "אדם כי יהיה בעור בשרו שאת או ספחת או בהרת והיה בעור בשרו לנגע צרעת" ... (פרק יג-ב)**

**ואמרו חז"ל:** על שבעה דברים נגעים באים, על לשון הרע ועל שפיכות דמים וכו'. על לשון הרע דכתיב: "מלשני בסתר רעהו אותו אצמית" (ערכין טז.). וכן אמרו: "כל המספר לשון הרע נגעים באים עליו שנאמר "מלשני בסתר" וגו' וכתוב התם "לצמיתות" ומתרגמינן "לחלוטין" ותנן "אין בין מצורע מוסגר למצורע מוחלט אלא פריעה ופרימה" ופירש רש"י: אלמא אצמית דמתרגם לשון חליטה היינו צרעת. (ערכין טו.).

**דרש הגה"צ רבי ישראל סלנטר זצ"ל:** למה נסמכה פרשת "תזריע" שרוב רובה עניני נגעים ומצורעים, לפרשת "שמיני" שרוב רובה עניני מאכלות אסורות? אלא משום שהנגעים באים בעיקר על עוון לשון הרע.

**צא וראה:** בעוד שרוב בני אדם נזהרין באכילת מאכלות אסורות, ובודקים שבעים ושבע שלא יבלעו חלילה תולעת קטנה, הרי מאידך, אין הם נזהרים בכבודו של הזולת ואיש את רעהו חיים בלעו במלתעות הלשון הרע. לפיכך סמכה תורה פרשת תזריע לפרשת שמיני, לאמר: כשם שאתם נזהרים מאוד במאכלות אסורות, כך תזהרו בלשון הרע...

**ומעשה** בחבורה של יהודים יראי ה', שנכנסו לפונדק יהודי לסעוד שמה, והחלו לחקור ולדרוש את בעלת הפונדק בנוגע לכשרות המאכלים, ובעוד הם ממתנינים להכנת הסעודה התחילו לדבר על דא ועל הא, ולא נזהרו בלשונם עד כי דיברו סרה על פלוני ועל אלמוני. שמעה הפונדקית, שהייתה יראת שמים, והוכיחתם: תימה לי על אנשים כמותכם המקפידים כל כך על מה שמכניסים בפיהם, ואינם מדקדקים במה שמוציאים מתוך פיהם...

**סח הגה"צ רבי אליהו לופיאן זצ"ל:** בתפלת "אלוקי נצור לשוני מרע" איני אומר בלשון יחיד אלא בלשון רבים "אלוקינו נצור לשוננו מרע" ומדוע? משום שתפלה זו היא תפלת מר בריה דרבינא כמבואר בגמרא (ברכות יז.), אלא שאח"כ קבעו חז"ל לומר תפלה זו אחר שמונה עשרה...

**והנה** מר בריה דרבינא ודאי היה נזהר מאוד בלשונו שלא ייצא מפיו ח"ו שום דיבור של לשון הרע וכו' אעפ"כ הוצרך להתפלל שיעזור לו ה'. מפני ששמירת הלשון היא מלאכה קשה ואומנות מיוחדת במינה, ועל כן ביקש את עזרת הש"ת ואמר "אלוקי נצור לשוני מרע" אבל אנוחנו שאין אנו נזהרים בכל כוחינו להשמר מדיבורים אסורים, איך נעזי לבקש מהש"ת ולהטיל עליו את שמירת לשוננו, הרי זו חוצפה כלפי שמיא שאנו נתיר לשוננו ובבד שבד נבקש מהש"ת שהוא ינצרה...

**"לפיכך** נוהג אני" - הפטיר רבי אליהו - "לומר תפלה זו בלשון רבים, כאילו איני מדבר בעד עצמי אלא כמדבר מתוך הציבור כולו, ובצורה זו קל יותר לומר תפלה זו".

**במכתב** שכתב הגראי"ל שטיינמן זצ"ל (ב' תמוז תשע"א) על הזהירות מדיבורי לשון הרע, כתב את הדברים הבאים: "הנה ידוע כמה טרח רבינו החפץ חיים להחדיר זהירות בלשון מלדבר בו דיבורים האסורים. ובאחד הספרים כתב שהרי ידוע שיש חמשה מוצאות הפה, ויש מילים שיוצאות מהגרון ויש מהלשון ויש מהשפתניים, ולפעמים אדם אומר מלה אחת שמשמשת בזה כל חמשה מוצאות הפה, והאדם היה צריך לחשוב לפני שמוציא אות באיזה מקום לדבר, והיה צריך הרבה זמן, אבל חסד עשה הקב"ה שברגע אחד אומר מילה שיש בה הכל בלי לחשוב כלל, והקב"ה ברא זה כדי שהאדם יוכל להספיק הרבה דברי תורה ותפלה, אבל האדם מנצל זה לדיבורים אסורים.

**"על** כן צריכים להזהר מאוד לא לדבר דיבורים אסורים, כי בקלות יוכל להכשל ויאבד את הנצח, ובמקום זה יעשה דברים לרדת שאול, לכן צריך שמירה מיוחדת על הלשון ועל חלקיו. ואם האדם ישתדל להנצל מעוונות החמורים הקבה" יעזור לו, ועי"ז יכול להיות גדול מאוד. בואו נתחזק בשמירת תורה בלשון ובמעשה, ונזכה להנצל מכל רע ולהדבק בתורה ובמעשים טובים ולחיי נצח".

## חזקת כשרות לכל יהודי...

**פעם** החלו רינונים בעיירה קמניץ על שוחט העיירה, שיש לפקפק בכשרות שחיטתו. היו מראשי הישיבה שהציעו מיד שהישיבה תמנע מלאכול משחיטתו. מיאן הגאון רבי ברוך בער ליבוביץ זצ"ל בתוקף לשמוע ולקבל את דברי השמועה, וביקש לברר קודם מקור השמועה אם היא נכונה ולא להזדרז לקבל לשון הרע על אותו שוחט.

**והוסיף** רבי ברוך בער לספר מה שמע מהגרי"ד סולובייצ'יק זצ"ל (בעל הבית הלוי) ששאל איך מוציאים ממון או ממייתים על פי עדים, אולי הם רשעים? אלא משום שסומכים על חזקת כשרות" שיש לכל יהודי. והוסיף בשם הגאון רבי חיים סולובייצ'יק זצ"ל כי "חזקת כשרות היא כמו קיר שאי אפשר להיזיזו!"

**הרב הדומה למלאך**

## שלא להכשל בשמיעת לשון הרע...

**הגה"צ רבי שלום הדאיה זצ"ל** עלה מארס צובא לארץ ישראל. כשהגיע לארץ, הוצע לו דירה גדולה ומרווחת בשכונת הבוכרים בירושלים. אך לפליאת המקורבים ויותר על הדירה הגדולה בשכונת הבוכרים והעדיף להתגורר בדירה קטנה וצנועה הממוקמת בשכונת "אהל משה" הסמוכה לשכונת "כנסת".

**את** הנימוק לכך גילה בהסבר הבא: כיון ששפתם של התושבים בשכונת הבוכרים מוכרת ומובנת לו כי היא 'שפת-האם' שלו, לכן חושש הוא שמא ישל שם בעוון שמיעת לשון הרע. מה שאין כן בשכונת "אהל משה", השפה שרגילים לדבר בה דיירי המקום אינה מוכרת לו, ועל כן מובטח הוא שלא ישל שם בשמיעת לשון הרע...

**הלמות עמלים - ח"ב**

## מהי העצה לחוש את מתיקות התורה?

**באחד** הימים התדפק בחור ישיבה בבית הגראי"ל שטיינמן זצ"ל. הוא הציג עצמו בפני בני הבית כבחור שאינו אוהב ללמוד ומבקש לדבר אישית עם הרב שטיינמן.

**פנה** הבחור להרב שטיינמן ושאל: "האם ראש הישיבה אוהב לאכול סטייק?" ענה לו ראש הישיבה: "איני יודע מה זה". הסביר הבחור: "סטייק זה בשר שפורסים אותו לפני הבישול ומטגנים אותו וכו' זה מאוד טעים".... לבסוף פרץ הבחור בבכי ואמר בכאב: "הרב לא אוהב סטייק ולא רוצה שיתנו לו ואני לא אוהב ללמוד. למה דורשים ממני ללמוד תורה?"

**כמו** אב רחום ניסה הרב שטיינמן להכנס לכאבו של הבחור הניצב מולו ושאל אותו: "דבש, האם הוא מתוק?" "כן" - השיב הבחור. המשיך הרב שטיינמן: "ואם יאמר אדם שהדבש הוא מר כיצד נתייחס לדבריו?" ענה הבחור: "הוא שקרוי דבש הוא מתוק!"

**ואולם** הרב שטיינמן הפתיע אותו בתשובתו ואמר לו: "למרות שעל מתיקות הדבש אין עוררין, לא בטוח שהוא שקרוי, שכן יתכן שיש לו פצעים בפה והדבש שורף לו..."

**המשיך** הרב שטיינמן ואמר לבחור: "איני מכיר אותך, אך יתכן שיש לך פצעים בפה ולכן אינך מרגיש את מתיקות התורה. יתכן שיש לך פצעים של דיבורים אסורים כמו לשון הרע ורכילות, ניבול פה וכיוצא בזה. וכאשר מטעימים את פיך בדברי תורה אתה חש צריבה במקום לחוש מתיקות. לתורה ישנה מתיקות שאיננה ניתנת לויכוח, וכשם שהכל מודים שהדבש מתוק, כך הלומדים תורה מודים שהתורה מתוקה ועריבה. אם מר לך בלימוד התורה, עליך לרפא את פצעך, ורק אחרי שתרחיק מפיך פצעים של דיבורים מגונים ואסורים תוכל לחוש בפיך את מתיקות התורה.

**אורחותיך למדני - שיח יוסף ח"ג**

**כפי המדה שאדם נוהג עם הבריות כך נוהגים עמו מן השמים!**

**נלמד מהפסוק: "בדד ישב מחוץ למחנה" (פרק יג-מוז)**

ואמרו חז"ל מה נשתנה מצורע [משאר טמאים] שאמרה תורה "בדד ישב מחוץ למחנה מושבו": אלא הואיל והוא הבדיל בלשון הרע בין איש לאשתו, ובין איש לרעהו, אף הוא יבדל, לפיכך אמרה תורה בדד ישב (ערכין טז):. גם בפסוק "טמא טמא יקרא" ישנה "מדה כנגד מדה". כשם שנהג הוא לגלות קלונו של אנשים בפרהסיא, כך עליו לגלות קלונו שלו. (שמיה"ל ח"ב - פרק טז).

**בפי המשניות** מבאר הרמב"ם את הנהגת מדה כנגד מדה (המפורש במשנה אבות ב-ו) שהכוונה בזה שהפעולות הרעות ישובו בראש עושיהם, כמו שנאמר (משלי ה-כב) "עוונותיו ילכדונו את הרשע" ואומר (תהלים ז-טז) "בור כרה ויחפרהו". ואמרו חז"ל (סנהדרין ד.) "במדה שאדם מודד בה מודדין לו".

"וזה דבר הנראה לעין" - כותב הרמב"ם - "בכל עת ובכל זמן ובכל מקום, שכל מי שיעשה רע ויחדש מיני החמסם ופחיתויות, שהוא עצמו יזקק מן הרעות ההם בעצמם אשר חידש, מפני שהוא לימד מלאכה שתעשה נזק לו ולזולתו. וכן כל המלמד מעלה שמתחדש פועל טוב מן הטובות, יגיעהו תועלת הפועל ההוא, מפני שהוא מלמד דבר שיעשה טוב לו ולזולתו. ודברי הכתוב בזה טובים מאוד ואמרו (איוב לד-יא) "כי פועל אדם ישלם לו".

**אמרו חז"ל** (נדרים סג.) כל הנותן מתנותיו [מתנות כהונה, כגון תרומות, חלה, ראשית הגז] לכהן אחד [במקום שיחלקו לכמה כהנים] מביא רעב לעולם [ונלמד זאת ממה שדוד המלך משגר לעירא היאירי את כל מתנותיו (שמואל ב-כ, כו) ונאמר בפסוק שאחריו (כא-א) "ויהי רעב בימי דוד", ללמדנו מסמיכות הפסוקים שבגלל שנתן לו את כל מתנותיו לכן בא רעב לעולם.

**ויש** להתבונן, מהי ה"מדה כנגד מדה" שיש בזה שבגלל שנותן כל מתנותיו לכהן אחד מביא רעב לעולם?

**ביאר** זאת רבינו יוסף חיים **מבגד זצ"ל** (בספר **בן יהודע**) עפ"י הנאמר בפסוק (מלאכי ג-י) "הביאו את כל המעשר אל בית האוצר... אם לא אפתח לכם את ארובות השמים והריקותי לכם ברכה עד בלי די" [וזה כולל גם את מתנות הכהונה], נמצא לפי"ז שיש בסגולת נתנת המתנות כדי להשפיע שפע ברכה לעולם.

**מעתה**, ע"י שממציא את כל הנתנות לכהן אחד מתוך אינטרס אישי לתת דוקא לכהן זה, פוגע במצוה שציווהו השי"ת על הפרשת מעשרות ומתנות לכהנים, ובכך גורם שתחסר מהברכה המובטחת, ולחסרון זה קוראים חז"ל רעב.

**כך מודדין לו...**

**סיפר** המשגיח הגה"צ **רבי יחזקאל לוינשטיין** זצ"ל מעשה נורא בו נראית הנהגת מדה כנגד מדה: לפני המלחמה, היו ישיבות רבות שלא היה להן מבנה משלהן, על כן היו הבחורים לומדים בבתי הכנסיות ובבתי המדרשות שהיו בעיירותיהן.

**אחת** הישיבות הללו התקיימה בהסכמת המתפללים בבית כנסת גדול ומפואר, אבל גבאי בית הכנסת שחרד מכך שהנקיון אינו נשמר כדבעי והריהוט נשחת והספרים מתרפטים ומתבלים, גער על הבחורים, צעק והציק להם, וסוף דבר גירש בחרפה את בני הישיבה מהמקום באמצע הסדר. הוא נעל בפניהם את שערי בית הכנסת ונאלצו בני הישיבה לעקור ולעבור לעיירה אחרת.

**"כששמעתי** על כך" - מספר המשגיח - "נצטערתי על כך מאד. הן בצערם של בני הישיבה, והן על ביזוי כבוד התורה. מני אז כל מי שהגיע מאותה עיירה, נשאל לשלומה ולשלום אותו גבאי..."

**"כעבור** מספר שנים פגשתי אחד מבני אותה עיירה ושאלתי אותו לשלום הגבאי. הוא סיפר לי לפי תומו שהגבאי נפטר לבית עולמו. אימתי וכיצד נפטר? סיפר האיש שלבו נדם בבית הכנסת, בעיצומו של החג, תוך כדי ברכת כהנים, ומכיון שמת בבית הכנסת, היו צריכים להודיע לכהנים שיצאו כדי שלא יטמאו בטומאת אהל המת. אך מכיון שהיו באמצע ברכתם ולא רצו להפסיקם, נשאו את המת והשליכוהו מחוץ לבית הכנסת..."

**הפטיר** המשגיח: "ידעתי שכך יהיה, שכאשר עשה כן יעשה לו. כפי שהשליך את בני הישיבה מבית הכנסת כך הושלכה גופתו, הכל בהשגחת השי"ת ובהנהגתו מדה כנגד מדה..."

**הלמות עמלים**

**גדיבות ועין טובה**

**לחפוץ בטובת חברו, שתהיה עינו טובה בשל חברו!**

**נלמד מהפסוק: "ובא אשר לו הבית" (פרק יד-לה)**

ואמרו חז"ל על שבעה דברים נגעים באים ואחד מהם הוא צרות העין [רש"י: שצרה עינו באחרים ואינו מהנה שכניו מכלים ע"י השאלה] **דכתיב: "ובא אשר לו הבית" ותנא דבי רבי ישמעאל, מי שמויחד ביתו לו. ופירש רש"י כלי תשמישו שלא השאילם לאחרים (ערכין טז).**

**לימדונו** חז"ל, עד כמה קשה בעיניו של איש צר עין לראות בטובתם של אחרים, ולכן אינו מסוגל להשאיל את כליו כדי להנות אחרים בהם, לעומתו בעל עין טובה, שמח בטובתו של חברו. שמח ליתן משלו כדי שיהנה חברו. הוא שרומז לנו הכתוב: "וראה הכהן... והנה לא הפך הנגע את עינו טמא הוא" (יג-נה). כלומר: כל עוד לא תיקן המצורע את עינו הרעה ולא הפכה לעין טובה, טמא הוא.

**לדעת רבינו יונה ז"ל** (בשערי תשובה ג-לה) הוא שהזהירו הכתוב: "נתון תתן לו ולא ירע לבבך בתתך לו" (דברים טו-י) הוזהרנו בזה - כותב רבינו יונה - להרחיק מנפשינו צרות העין ולהיותנו טובי עין, כענין שנאמר (משלי כב-ט) "טוב עין הוא יבורך". ולא די במתנת היד, אשר נטע בנפשותינו מדת הנדיבות, על כן הזהיר ואמר "ולא ירע לבבך" אחר שאמר "נתון תתן לו".

**יש המפרשים** כיצא בזה גם את הפסוק "לא תאמץ את לבבך" (שם טו-ז) - אזהרה מכאן לאדם הנותן צדקה לעני שיתננה בעין טובה. ידועה אמרת חז"ל: "אין הקומץ משביע את הארי" (ברכות ג:) ומבאר ה"פנים יפות": היינו שאם נתן לעני "בקמצנות", בעין רעה, אין לעני שביעה בנתנה זו. הוא שאמר שלמה המלך: "אל תלחם את לחם רע עין" [אל תסעד על שולחנו של רע עין].

**"התפקיד שלנו לקדש שם שמים..."**

**הגאון רבי אהרן קוטלר זצ"ל** היה מגיע מפעם לפעם לקליוולנד להתרים למען ישיבתו בליקווד. אליו היה מתלוה הגאון **רבי אליהו מאיר בלוד זצ"ל** ראש ישיבת טלז בקליוולנד והיה מסייע לו בעריכת המגבית, זאת אף שהיה מוטל עליו עול החזקת הישיבה שלו.

**פנו** אליו בתמיחה ושאלוהו: "היתכן שהוא, בתור ראש ישיבה האחראי להחזקת הישיבה, עוזר למגבית של ישיבה אחרת, ישיבת ליקווד, הרי הדבר עלול לפגוע באינטרסים של ישיבתו!"

**השיב** רבי אליהו מאיר: "התפקיד שלנו בחיים - לקדש שם שמים, מה לי אם זה יהיה על ידי ישיבתי או על ידי ישיבתו של רבי אהרן. העיקר לקדש שמו יתברך..." **במחיצתם**

**חפץ בטובתם של אחרים...**

**במלחמת** תש"ח הפגז הלגיון הירדני את ירושלים בכמויות אדירות של פגזים. הסתתרו קבוצת בחורים ואברכים עם הצדיק **רבי אליהו ראטה זצ"ל** מתחת השולחנות של בית הכנסת "שומרי החומות".

**זעקות** אימה נשמעו מכל עבר. והנה מחמת מצוקה זעק אחד ביאוש: "הרי העיר גדולה דיה אבל דומה שהאיוב עזב את כל העיר וממטיר את כל האש רק על הבנין עלינו..."

**זעק** כנגדו רבי אליהו מורתח כולו: "ואני דוקא מודה לה' על שלא נופלים פגזים בשכונות אחרות. אדרבה, עלינו לשמוח ולהודות לה' שיהודי המקומות האחרים מוצאים בנתיים מרגוע לנפשם..." **איש חסיד היה**

# ומי כעמך ישראל

## בין איש לרעהו – סיפורים בני זמננו

### תרום לעצמך [2] ! / הרב נפתלי וינברג

ואילו השני מגלה בגרות ואיפוק ומוותר.  
את מי נעריך? על מי נסתכל כ"גיבור?"

ומי מצליח בחיים, הגיבור או החלש? כיום אפילו הגויים הגיעו למסקנה הבלתי נמנעת אשר מגובה במחקרים מדעיים רבים לפיה: איפוק=הצלחה.

אז יש כבר בידנו את מילת המפתח של ההצלחה והיא: ויתור.

\* \* \*

אמנם, בדבריו הקצרים והעמוקים של "רבי חיים" מונח יסוד, שיוצר מהפכה בכל התפיסה של נושא הווייתו.

חלק מהסיבה שאדם אינו מרגיש צורך לוותר, היא משום שנקודת המוצא שלו היא "איזוהי אשה כשרה – כל שעושה רצון בעלה".... אבל כאן מונחת טעות. ראשית משום שיתכן שהמאמר הזה לא נכתב עבור... שנית, משום שבשום מקום לא נאמר שעל האיש לדרוש זאת [=זכות הבעל לדרוש מאשתו להיות כשרה ולעשות רצונו]. אלא כפי שהגדיר זאת "רבי חיים": בן תורה לעולם לא ידרוש מרעייתו לעשות רצון בעלה – בן תורה ידאג לכך שרעייתו תרצה לעשות רצון בעלה!

המשפט טומן בחובו חכמת-חיים עצומה: על האיש להיות חכם ולנהוג באופן שהאישה עצמה תרצה לעשות את רצונו!

הפך בה והפך – בה זכולה בה!

\* \* \*

ישנה מצווה מן התורה של "יִשְׁמַח אֶת אִשְׁתּוֹ" (דברים כד, ה) – האם קיום המצווה חייב להיפסק עם תום השנה-ראשונה? למה לא לגרור את המצווה לכל החיים! (וכך גם היה אומר מרן הגרש"ז אויערבאך זצ"ל)

ואם תאמר: מדוע המחויבות הינה חד-סטריית? תשובה: היא בוודאי דו-צדדית משום שב-99% מהמקרים, כאשר האיש ממלא את חובתו, הוא מקבל בחזרה בכפל כפליים!

כעת אנו בתקופת 'ספירת העומר'. שלא נחשוב שאם התפללנו מעריב במנין, ולאחר התפילה ספרנו יחד אז אנחנו כבר "יהודים טובים". לא ולא. מצוות ספירת העומר טומנת בחובה מערכת שלימה של עבודת המידות, בה אנו בונים את עצמנו מפסח ועד שבועות. נתח משמעותי מאותה עבודה היא בעניינים שבין אדם לחבירו, ובפרט בתוך הבית.

יהי רצון שנגיע לחג השבועות – מוכנים!

בגליון פרשת צו הובא כאן סיפור שמהווה אבן-יסוד לחיים, כעת אנו רוצים לבנות מעליו את הקומה השנייה. בהתחשב בכך שמאז הפרסום עברו מאורעות כבירים (כמו שבת-הגדול, יציאת מצרים כו') נזכיר שוב בקצרה במה דברים אמורים:

יהודי התלונן באוזני הרה"ג רבי נחום דיאמנט שליט"א, שהוא סובל מבעיה אחת ויחידה: אשתו לא קולטת משום-מה את מאמר חז"ל (תנא דבי אליהו רבא פרק ט) "איזוהי אשה כשרה – כל שעושה רצון בעלה!"

החליט הרב דיאמנט לשאול את מרן הגאון רבי חיים קנייבסקי שליט"א אשר השיב בזה הלשון: "תגיד לו שבן תורה לעולם לא ידרוש מרעייתו לעשות רצון בעלה – בן תורה ידאג לכך שרעייתו תרצה לעשות רצון בעלה!"

\* \* \*

המשפט הקצר הזה מכיל את כל תורת השלום – ובו נבקש להעמיק מעט.

בשלב ראשון יש להציב את נושא שלום-בית במקומו הנכון. לא מדובר כאן ב"מעלה טובה" וכדו', אלא בתשתית הבסיסית החשובה ביותר לגידול משפחה יציבה ובריאה בגוף ובנפש, ולכלל ההצלחה בחיים הרוחניים והגשמיים. אם אין שלום-בית, אין חלילה כלום.

זו הסיבה שכדאי להשקיע בתחום זה ככל האפשר, כי הפירות שיצמחו מכך יהיו תמיד מעבר להשקעה. במשפט אחד: מדובר בהשקעה המניבה ביותר הקיימת בעולם!

כאשר אדם מעמיד מול עיניו את הרווח של השקעתו, כבר יותר קל לו להשקיע. כלומר: לוותר. כי זו מילת המפתח בנוגע לשלום-בית: לוותר. אם מוותרים לזולת לעולם לא מפסידים, רק מרוויחים.

\* \* \*

בשלב זה חשוב לפרק מוקש מצוי: רבים רואים בויתור ביטוי של "חולשה". מצד עצם הענין הם היו מוכנים לוותר, אבל הם לא רוצים "לצאת קטנים". צורת הסתכלות זו מוטעית מיסודה. כל מי שמתבונן חצי-דקה קולט את העוצמה המונחת בלשון חז"ל במסכת אבות: "איזהו גיבור הכובש את יצרו". מי שהתגבר ויותר הוא חלש? הוא גיבור שאין כמותו!

כאשר אנחנו מתבוננים במראה, קשה לנו לשפוט באופן אובייקטיבי. אז בוא נדמיין שעומדים מולנו שני אנשים, אחד מתעקש כפרד, כמו ילד קטן שלא מסוגל להתעלות מעל עצמו.

היית מעורב בסיפור שקשור לבין אדם לחבירו? שמעת ממקור ראשון?  
ספר לנו עכשיו! פקס: 077-7671812 דוא"ל: ahavemet@012.net.il

עלון "איש לרעהו" פרשת תזריע מצורע לעילוי נשמת

מרת האדעס דובה ע"ה בת ר' משה ז"ל סוחובולסקי

נלב"ע כט ניסן תשע"ב, ת.ג.צ.ב.ה.





גליון

376

## פרשת תזריע - מצורע תשפ"א

שנקבל נקנה ספה. פרסמנו שיש לנו למכירה עגלה במחיר של 1,200 שקלים, אבל אף אחד לא הגיע לקנות אותה.

והנה, שבוע שעבר ביום חמישי התקשרה אלינו אישה שברצונה לקנות את העגלה. היא התחילה להתמקח על המחיר, אבל אנחנו לא הסכמנו להוריד את הסכום, הרי אנחנו זקוקים לכסף עבור ספה. האישה לא ויתרה. היא שפכה את ליבה שהיא זקוקה לעגלה בשביל ילד חולה, והיא מבקשת מאד שנוריד מהמחיר.

בשלב הזה התעוררו רחמינו. 'אנחנו לא מורידים מהמחיר', אמרנו. 'אנחנו נותנים לכם את העגלה במתנה'.

אמרנו לעצמנו: 'המצווה חשובה לנו הרבה יותר מאשר הספה, כמו שהסתדרנו עד עכשיו ללא ספה, נמשיך להסתדר בעזה' ולחיות כך בשמחה ושלוה'.

העגלה יצאה מהבית, ומה התרחש באותו יום, שעות ספורות אחרי כן? ניחשת נכון... דופקים בדלת ביתנו ומביאים לנו ספה! זכיתי לתת מכל הלב, וקיבלתי הארת פנים נפלאה. [מתוך 'השגחה פרטית']

### וְלָקוּזוּ לְמִטְאָהָר עֲלֵי צִפְרִים זֵזִיזוֹת (יד, ד)

לפי שהנגעים באין על לשון הרע, שהוא מעשה פטפוטי דברים, לפיכך הוזקקו לטהרתו צפורים - שמפטפטין תמיד בצפצוף קול (רש"י)

את הסיפור המפעים הבא קיבלנו מפי גיבוריו, מילה במילה. זהו סיפור שמדהים את כל שומעיו, וזה דבר המעשה: היה זה בכ"ד בניסן תשע"ז, בשעת צהרים בהירה ונעימה. בחלון בית משפחת כהן, בקומה השלישית של בנין המגורים ברחוב אגרות משה 5 בשכונת רמת שלמה בירושלים, התייצבה לה ציפור דרור רגילה למראה, בעלת מקור מחודד במיוחד... הציפור שנראתה רגילה לכל דבר, התייצבה על אדן החלון, נתמכת מעת לעת בסורגים המקיפים אותה מכל עבר, והחלה מנקרת, נוקשת, מצפצפת, מכה בחלון...

כשזה קורה במשך דקה שתיים - זה סביר. כשזה קורה במשך 10 דקות - זה מעט מוזר. כשזה קורה במשך כל היום - זה משונה מאוד, מאוד מאוד משונה! אך כשהדבר חוזר על עצמו יום אחר יום - זה כבר הרבה יותר ממשונה,

### וְהָיָה בְעֹזר בְּשָׂרוֹ לְצַעַצְעֵת (יג, ב)

על שבעה דברים נגעים באין... ועל צרות העין (ערכין טז).

צרות עין וחוסר פרגון לזולת מביאים נגעים ובידוד חברתי, ומאידך - 'מידה טובה מרובה ממידת פורענות' - נתינה מתוך עין טובה ופרגון מביאה אחדות ושמחה, ברכה וכל טוב.

\* \* \*

סיפר ר' יהודה קליין מביתר עילית: "לפני כחודשיים, ביום חמישי פרשת תרומה, אחי מתקשר אליי ושואל: 'רוצה ספה? מישהו הביא לי למסירה'.

האם אני רוצה? לא יודע, לא הספקתי עדיין לחשוב על כך. אמנם ידעתי כי ביום מן הימים תהיה לי ספה, אבל לא עלה בדעתי שפשוט ימסרו לי אותה מאי מי... "באמת אין לי ספה", אמרתי לאחי היקר, "יפה שחשבת עלי".

סיימתי את השיחה מבלי לענות תשובה ברורה, אבל המובילים היו כבר בדרך... תוך חצי שעה הייתה הספה בכניסה לבנין שבו אני מתגורר. בשלב זה התברר כי אחי דיבר בלשון המעטה... בכניסה לא עמדה 'ספה', אלא 'ספות' - שלוש במספר, ספה אחת של שני מושבים, ושתיים נוספות של שלושה מושבים. היה יפה אם המוסרים היו מארגנים לנו גם שעות פנאי כדי לשבת על כל אלה, או לפחות רצפה בגודל מתאים כדי לאחסן את מערכות הישיבה הללו... אך כיון שהם לא עשו זאת, החלטתי להמשיך את השרשרת ולברר אצל השכנים האם הם מעוניינים בספה. אשתי פנתה לשכנה הראשונה שעלתה בדעתה, דפקה על דלתה, הציעה לה ספה, וזו שמחה שמחה גדולה.

"אם אני רוצה ספה?" היא חוזרת על השאלה, "ודאי שאני רוצה! אשמח מאד לקבל אותה!".

לא בלי סיבה השכנה שמחה כל כך. ברגע שנחתה הספה בבית השכנים הסתיים שרשרת אירועים מעניין להפליא, וכך סיפר לי אותו שכן במוצאי שבת פרשת תרומה: 'מזה זמן רב אנחנו רוצים לקנות ספה, אך התקציב אינו מאפשר לנו. לכן החלטנו למכור עגלה שכבר לא שימושית אצלנו, ובכסף

זה מסיט את תשומת הלב ומתחיל לנקר בראשם של בני הבית...

הציפור התייצבה מדי בוקר, בחריצות ובזריזות, בעת הנץ החמה. מאז, במשך שעות ארוכות ולפעמים עד שעות אחר הצהריים המאוחרות - היתה מכה במקורה, מצפצפת בפיה, מנקרת בשולי התריס, מקפצת בעצבנות על אדן החלון. כל נסיונות הגירוש, תליית דיסקים, הצבת דחלילון - לא הועילו. כלום לא עזר, כלום.

יום ועוד יום חולפים, ובני המשפחה לא ידעו את נפשם. משהו מוזר עובר על ביתם, זה כמה ימים שהפכו כבר לשבועות, כל יום, בדייקנות וללא איחורים וחיסורים, הציפור מתייצבת על משמרתה, ומפירה את השקט בצפצופיה ודפיקותיה על החלון. גם אם נפלה מהחלון, הוטמנו לה מכשולים, גורשה בחמת זעם - תמיד מצאה את הדרך לחזור ולהתייצב באותו חלון, למצוא מקום לכפות רגליה ולהוסיף להכות ולצפצף בעוצמת ווליום הולכת וגדלה...

הענין המוזר הוסיף ונמשך, ובני הבית כבר ניסו כל פדיון נפש אפשרי, זעקו בגרון ניחר 'מחול לך', וערכו סביבה סיבובים, תיקונים, פרקי תהלים ועצות אחרות. כל סגולה נוסתה, כל כלי טכני, רוחני, גשמי או מקצועי - נוסה והוכתר בכישלון מוחץ. שוב ושוב הציפור כאן, לא מתכוונת לוותר על ההרעשות שאינן פוסקות...

כבר חלף יותר מחודש ימים של סיוט מתמשך, ולאחר חג השבועות החליט ראש המשפחה, הרב אהרן כהן, לגשת לכותל המערבי ולשאת תפילה חמה מעומק הלב, כדי להבין מה הרמז הנשלח אליו משמים באמצעות הציפור, מהו הקול, אותו עוף השמים מוליך אליו.

לאחר שנשא תפילה נרגשת, נזכר ביונתן בן עוזיאל עליו נאמר שעוף הפורח מעליו נשרף, והרהר לפתע, שאולי בספרו - תרגום יונתן בן עוזיאל על המקרא, ימצא את הפתרון לבעיית הציפור... הוא החליט לחפש בתרגום יונתן בן עוזיאל, למצוא מקום בו הוא דן בנושא הציפורים. כשפתח את פרשת השבוע הנוכחי - פרשת מצורע, הביט בתרגום ובפירושו ונחרד מהגילוי המרעיש שלפניו. עיניו ניצתו באחת, ידיו רעדו, הדברים הכתובים פשוט החרידו את נפשו - - - שתי ציפורים היה מביא המצורע, שנענש על דיבור לשון הרע, ביום טהרתו. האחת נשחטת, והשניה משולחת לחופשי. מגלה התרגום יונתן את מטרת שליחת הציפור לחופשי, כדי שאם חלילה יחטא שוב היהודי בלשון הרע ועתיד ללקות בצרעת, תשוב הציפור המשוחררת לביתו, תנקוש ותזכיר: לא אדוני! אל תיכשל שוב בלשון הרע! זכור נא את הציפור שהבאת בעבר לאחר הצרעת, שמור פיך ולשונך!

הרב כהן נרעד. האומנם? ציפור נוקשת בחלון - זו משמעותה? ענין של תיקון חטא לשון הרע? על מה מדובר?! הוא החל להרהר בקורות אותו, מבקש להבין מה

קרה. ואז נזכר: בתו, בהיותה נערה, למדה מדי ערב שתי הלכות בספר 'חפץ חיים'. זה היה מנהגה המבורך, אותו שמרה במשך תקופה ממושכת ללא הפסקה: יום אחר יום היתה מוצאת כמה דקות שקטות, ומתיישבת ללמוד הלכות לשון הרע. בחודש אדר שחלף כמה חודשים קודם - התחתנה הנערה ובנתה את ביתה, ומאז - פסק מביתו קול לימוד הלכות לשון הרע! לא יאומן! בביתו עלה ברמה קול לימוד הלכות לשון הרע במשך שנים, אך לפתע הדבר נפסק בחודש אדר. ובחודש ניסן החלה הציפור להתייצב בחלון, נוקשת ללא הרף, מבקשת משהו! היתכן כי זו הסיבה שהביאה את הציפור לחלוננו? האומנם היא מתייצבת להזכיר את חובת הלימוד היומי וההתחזקות בשמירת הלשון?!

עוד באותו יום, קיבלו על עצמם הרב כהן ובני ביתו להתחזק בלימוד שמירת הלשון ולא לוותר על לימוד ההלכות מדי יום. וראו זה פלא - שלולא סופר לנו מפי הרב כהן בעצמו היה קשה להאמין לו - אך אלה הן העובדות ללא כחל ושרק: ביום המחרת התייצבה הציפור בחלון, הביטה אל תוך הבית, אך כבר לא נקשה, כביכול מבקשת לוודא שהלימוד היומי נשמר בקפידה רבה... לאחר יומיים, פסקה הציפור מלהתייצב על אדן החלון, נעלמה ואיננה...

משפחת כהן התרגשה, נרעדה לגלות את הדבר. אכן כן, הציפור התייצבה להזכירם את חובת לימוד הלכות שמירת הלשון, נקשה וצפצפה, ביקשה והתחננה, הזכירה ללא הרף: אל תזנחו את הלימוד היומי, אל תוותרו על שעת התחזקות יומית למען טהרת הפה!, רק כאשר הצליחו להבין את כוונתה - שבו השקט והשלווה לביתם, באופן פלאי ומעורר השתאות!.

הבה נתבונן במסר הכביר העולה מהסיפור, שגיבוריו חיים עמנו ומעידים בכל פה. אמנם, את התזכורת הם קיבלו, אבל בעצם - זו תזכורת עבור כולנו: כמה חשוב לייחד זמן ללימוד ההלכות, להתחזקות יומית בשמירה על טהרת הפה והלשון, ואם לא עכשיו אימתי? בפרשת שבוע זה העוסקת בחטא הלשון, זו הזדמנות לתפוס את עצמנו בידיים, לכונן לנו סדר לימוד קבוע בהלכות שמירת הלשון, שיהיו לנו דקות התחזקות יומיות שישמרו על לשוננו מכל חטא ועוון. כך נבטיח שפינו יישאר טהור ושמור, ונזכה בחיים ארוכים ומאירים, שמחים ומאושרים!.

\* \* \*

הוא היה בחור צעיר לימים, וכבר אז ניכרו בו אותות הצטיינות נפלאים. הנער הצעיר עמל בתורה באהבה ובשקידה, עבד את בוראו בכל לב ובדבקות הראויה לשבח. כל רואיו ומכריו הכירו בו כי הוא זרע ברכ' ה', ולכולם היה ברור כי לגדולות נועד... אך למרבה הצער, לא ארכו ימי הטובה. 'דודי ירד לגנו ללקוט שושנים', הקדוש ברוך הוא בחר לעצמו את העלם הצעיר, וקטף אותו ממשפחתו בטרם

עת, בטרגדיה בלתי נתפסת. הנער הצעיר נלקח לבית עולמו, ואת הצער והיגון שהשתררו בקרב משפחתו וחבריו - לא נוכל לתאר...

אך יותר מכל, השפיע האסון על אמו של הבחור הנפלא הזה. הנער היה קרוב לליבה, את מיטב תפילותיה ודמעותיה השקיעה בצמיחתו הרוחנית, במיטב כוחותיה התמסרה לראותו עולה בתורה וביראת שמים, ובפטירתו - התקשתה להתאושש מהאסון הכבד. מדי יום היתה ממררת בבכי על בנה, לא פסקה מלדבר בשבחו ולקונן על לכתו, וככל שנקף הזמן - היה נראה כי דברי חז"ל 'גזירה על המת שישתכח מן הלב' - כביכול פסחו עליה, שכן היא התכנסה בכאבה ושקעה בו.

היה זה לילה אחד, מרגש ומרטיט, שלא יישכח מליבה של האם לעולם. כמדי ערב היא עלתה על יצועה. והנה, באישון ליל, בחלום, הבחינה בבנה יקירה צועד לקראתה, פניו מאירות זכות וחיוך גדול של שמחת חיים על פניו. היא נרעדה והתרגשה, לרגע עמדה המומה כנגדו. פחד, התרגשות, אימה, שמחה, חרדה ורטט - שלטו בה בתערובת בלתי נשלטת... לא היה לה כל ספק: זו דמותו, זה בנה שנפטר לא מזמן. הנה הוא כאן לנגד עיניה, כנראה קיבל אישור נדיר ממרומים לבוא אליה בחלום הלילה. דמותו קורנת, מבטו חיוני ועירני כבחיוו, והיא עומדת כנגדו, רועדת בחוסר שליטה, המומה ממראה עיניה!.

"שלום אמא", הוא התקרב אליה, "אל תצטערי עוד על לכתי, נתנו לי אישור לבוא לברוך כי זכיתי במקום גבוה בשמים, אני נמצא במקום טוב מאוד. מנעי קולך מבכי ועיניך מדמעה, בנך הגיע למקום טוב בגן עדן, הכל בסדר ויותר...".

האם התאוששה קמעא מההלם, שמחה על המידע המרגיע, ואז ניצלה את ההזדמנות לשאול: "גלה נא לי בני יקירי, אמור לי בבקשה סוד אחד מכבשונו של עולם, משהו ממה שקורה שם למעלה, באטמוספירה הרוחנית, רבבות קומות מעלינו...".

ובאותו רגע, הנער - שנזהר כל ימיו מחטא לשון הרע - גילה את אוזניה: "דעי לך אמא, שבישיבה של מעלה יושב ה'חפץ חיים' כל העת, וכל יהודי שלומד בספרו 'חפץ חיים' ו'שמירת הלשון', וכן מי שמשדל ומעודד אחרים ללמוד בספריו, ומשקיע כוחות ומאמץ להתחזק ולחזק את שמירת הפה מכל לשון הרע - ה'חפץ חיים' בכבודו ובעצמו עומד להמליץ עליו טוב, לבקש מבורא עולם למענו - להרעיף עליו משמים שפע טובה וברכה!".

"ולא זו בלבד, אמא", הוסיף הנער, "אלא שכל האסונות בעולם הזה, כל הטרגדיות, המחלות, כאבי הלב - הכל נובע מחטא הלשון, הכל נגזר בגלל לשון הרע. החטא הנוראי הזה מביא לעולם את כל הרעות, בעטיו מתרחשים אסונות קורעי לב וטרגדיות נוראיות. רק ההימנעות המוחלטת

מלשון הרע - היא המבטיחה לעצור את האסונות ולהרעיף על העולם טובה וברכה!" - סיים הנער את דבריו, ביקש מאמו לפרסם זאת, ואז נעלם ונמוג אל האופק...

האם התעוררה, מכוסה זיעה קרה ורוטטת בהמיה. עיניה דמעו, היא זכרה את דבר החלום היטב, כל מילה ממנו עמדה חיה, צלולה ובהירה לנגד עיניה. כפי שביקש, היא פרסמה את מה ששמעה מעולם האמת, ובאמצעותה הגיע אלינו דבר החלום, כפי שסיפרו הגה"צ רבי **צבי מאיר זילברברג** שליט"א, כדי ללמדנו: איננו מבינים במה שקורה בעולם הזה. כמה צער ויגון, מחלות ואסונות, טרגדיות מצמררות. לא הרבה פעמים נפתח צוהר ללמדנו על מה ולמה, מעט מאוד פעמים אנו זוכים לגילוי שמימי, כי הכל מתחיל ונגמר בחטא לשון הרע, המילים שאנו מוציאים מפינו הן חץ שלוח השמימה, ואם הן נושאות ארס - הן מביאות הרס... אם הן מלאות משטמה, לשון הרע, דיבורי גנות - הן עלולות חלילה להשיב לעולם הזה צרות שלא נרצה לדעת מהן!. רק התחזקות בשמירת הלשון ושמירה על טהרת מה שיוצא מפינו, בכוחן להבטיח שהמילים שלנו לא יזיקו, ואדרבה - ה'חפץ חיים' בעצמו יעמוד וימליץ טוב בעדנו להרעיף עלינו טובה וברכה. חיים והיפוכם ביד הלשון - ההקפדה על שמירת הלשון היא המבטיחה אושר ושמחה, אורך ימים ושנות חיים!.

#### [מתוך 'לקראת שבת מלכתא'-הרב אשר קובלסקי]

ראינו עד כמה חטא הלשון חמור ועונשו רב, ולא ידך גיסא כמה רב הוא השכר לשומרי הלשון. אבל השאלה היא איך באמת מצליחים להתגבר על היצה"ר הזה? בשורות הבאות נקבל עצה טובה לזה.

סיפר הגה"צ רבי **ראובן קרלינשטיין** זצ"ל: אחד התלמידים בישיבת סלבודקא ניגש לראש הישיבה, הגאון רבי **אייזיק שר** זצ"ל שהיה מחנך נפלא, צדיק גדול, חכימא דיהודאי, ושאל אותו: "יש לי בעיה גדולה! יש לי תאוה בלתי נשלטת לספר לשון הרע! בפרט סיפורים כאלו שאף אחד לא יודע... הרי זה כל כך מתוק, ממש זיס, צוקער, והתאוה הזאת בוערת בי כמו אש. האם הרב'ה יכול לתת לי עצה כיצד להתגבר על זה ולא להכשל?".

נענה ראש הישיבה ואמר לו: "אביך היה אצלי לפני שבועיים והתעניין עליך. הוא עשה עלי רושם נהדר, ממש א פיינער מענטש. רציתי לשאול אותך האם גם עליו, על אבא שלך, יש לך תאוה לדבר לשון הרע?".

- "לא", השיב התלמיד. "על אבא שלי אין לי תאוה לדבר לשון הרע".

- "והאם אתה מרגיש שאתה עומד בפני 'נסיון' כשאתה לא מדבר עליו? האם אתה מרגיש שאתה 'מתגבר' על תאוה כשאתה נוצר את פיך ביחס אליו?".

- "לא! ביחס לאבא שלי אין לי כל תאוה לדבר. זה אפילו לא 'נסיון' בעבורי".

- "מדוע? האם לאבא שלך אין חסרונות?".

- "אין אדם ללא חסרונות. גם לאבא שלי יש חסרונות, ובכל זאת אין לי כל תאוה לדבר עליו. ולא זו בלבד אלא אם אשמע מישהו שידבר עליו לשון הרע – לא יתן לי הדבר מנוחה, ולא אוכל לישון כל הלילה".

- "תנסה להסביר לי, מדוע? במה שונה הוא מכל אדם אחר?".

- "על אבא שלי אני לא רוצה לדבר! אני אוהב אותו! וכשלא רוצים לדבר - לא מדברים".

- "אם כן אתה בעצמך נתת עצה נפלאה איך להתגבר על התאוה ולא לדבר לשון הרע על הזולת: תאהב אותו! אם תאהב אותו - לא תרצה לדבר עליו! וכשלא רוצים לדבר - לא מדברים".

רבתי! יש כאן נקודה נפלאה ויסוד גדול! - לפלוני יש חסרונות? אז מה? גם לאבא שלך יש חסרונות, גם לבן שלך יש חסרונות! יתרה מכך, גם לך יש חסרונות! ובכל זאת על מי שאוהבים - אין כל תאוה לדבר לשון הרע.

[מתוך 'יחי ראובן']

**כִּי תִבְאוּ אֶל אֶרֶץ כְּנָעַן... וְנָתַתִּי לָנֶזֶעַ  
צִרְעָת בְּבֵית אֶרֶץ אֲוֹזֹתְכֶם (יד, לד)**

בשורה היא להם שהנגעים באים עליהם, לפי שהטמינו אמוריים מטמוניות של זהב בקירות בתיהם כל ארבעים שנה שהיו ישראל במדבר, ועל ידי הנגע נותן הבית ומוצאן (רש"י)

לא תמיד אנחנו קולטים נכון את מה שאנחנו רואים, ובאמת, אנחנו אפילו לא קרובים להבין את דרכי ההשגחה העליונה, וכתוצאה מכך לפעמים נראה לאדם שהוא קיבל 'סטירה' מבורא עולם, אבל לבסוף מתברר לו שבעצם היה זה 'חיבוק', כביכול, ממנו יתברך...

\* \* \*

סיפר מרן רה"י הגאון רבי גרשון אדלשטיין שליט"א [הדברים הובאו בעלון 'דרכי החיזוק'] את מה שסיפר לו פעם נהג מונית: כידוע, בכל תחנת מוניות יש סדרן האחראי להעביר לנהגים את ההזמנות המתקבלות בתחנה, ובדרך כלל פועלים הדברים לפי תור מסודר. אותו נהג סיפר שפעם אחת, כאשר הגיע תורו לקבל את הנסיעה, הגיעה הזמנה לנסיעה לנתניה, אבל הסדרן העביר את ההזמנה לנהג הבא אחריו בתור, מפני שהיה מיוודד איתו. נסיעה לנתניה היא רווחית

יותר מאשר סתם נסיעה בבני ברק בתוך העיר, ולכן העבירה הסדרן לידידו זה.

'עמדו בפני שתי ברירות', אמר הנהג, 'או לצעוק על הסדרן ולגעור בו על כך שהוא עושה אפליות; או לוותר, ולהאמין בהקב"ה שכל מה שהוא מגלגל בעולם, הכל לטובה'.

ומה קרה בסוף? הנהג ההוא אכן יצא לנתניה, אבל לא עברו שניות מעטות ובתחנה מתקבלת הזמנה לנסיעה נוספת. הפעם היתה ההזמנה ל...צפת ולמקומות הקדושים בגליל, שהיא נסיעה הרבה-הרבה יותר רווחית מאשר לנתניה...

נהג המונית שנסע לצפת אמר, שאם נרצה לתרגם את מה שקרה כאן במילים פשוטות, נאמר זאת כך: 'הקב"ה רצה שאני ארוויח הרבה יותר, ולכן גלגל את העניינים כך שהסדרן יתן את הנסיעה לנתניה לנהג המיוודד עמו, וכל זה היה רק לטובתי. אם הייתי עושה 'בלגן', והייתי צועק ומוחה בסדרן, ועומד על דעתי שהנסיעה לנתניה שייכת לי, הייתי מפסיד את הרווח הגדול שהתגלגל אלי מהנסיעה לצפת...'

כמו כן, סיפר הגה"צ רבי אלימלך בידרמן שליט"א על יהודי אחד שנסע לחו"ל לאסוף כסף עבור חתונת בתו. כאשר הסתובב בשכונות החרדיות של בורו-פארק, פגש גביר גדול אחד, וניגש אליו וביקש שיסייע בידו. הגביר ביקש מהיהודי שישאיר לו את מספר הנייד שלו, והוא כבר יצור איתו קשר בהמשך. תגובה כזו נחשבת בדרך כלל כהתחמקות, במיוחד כשמדובר בגביר גדול. בליט-ברירה השאיר היהודי את המספר שלו אצל הגביר, אבל היה בטוח שלא יצא מזה שום דבר. כעבור מספר שעות היה צריך היהודי לגשת למקום פלוני, ושכח את הפלאפון ברכב. כשחזר, הבחין לתדהמתו שהגביר חזר אליו. הוא מנסה להתקשר אל הגביר בחזרה, אבל אין קול ואין עונה.

מה עושה אדם מן השורה במקרה כזה? מצטער ומצטער... אוי, כמה חבל ששכחתי את הנייד ברכב... אם לא הייתי שוכח, הייתי זוכה עתה לתרומה הגונה...

עכשיו צריכים להטות אוזן ולשמוע מה קרה, כדי להבין שאין 'חבל' בעולם כלל, והכל מתנהל לפי השגחתו ורצונו של השי"ת, והכל-הכל לטובה... לאחר יומיים פגש שוב היהודי שלנו את הגביר, ומיד ניגש אליו ושאל האם יוכל לסייע בידו. הגביר הוציא פנקס צ'קים ורשם לו סכום של עשרת אלפים דולר!!! ואמר לו בנימה של דאגה ש'מחר יש לי משפט קשה, ואני מבקש שתתפלל עליי בעת המשפט'!...

הכל בהשגחה והכל לטובה, הנה, רצה השי"ת בטובתו של אותו יהודי, סידר לו שישכח את הפלאפון ברכב כדי שלא יענה לאותו גביר ואז היה מקבל ממנו לכל היותר כמה מאות דולרים, אבל כיוון שפגש אותו רק עכשיו, לפני המשפט, והגביר רצה שיתפלל עליו, נתן לו סכום גדול שכזה...

[מתוך 'מצוות בשמחה'-הרב מ.מ. צורן]



לעילוי נשמת  
הר"ר משה יהודה  
ב"ר שלמה ז"ל  
מרמורשטיין  
נלב"ע כ"ז אייר תשע"ח  
ת.נ.צ.ב.ה.  
הונצח ע"י המשפחה



לעילוי נשמת  
מרת שושנה ע"ה  
ב"ר משה יהודה ז"ל  
זילברשטיין  
נלב"ע כ"ט כסלו תשס"ד  
ת.נ.צ.ב.ה.  
הונצח ע"י המשפחה

# פניני פרשת השבוע

נושא השבוע: אמונת חכמים

פרשת תזריע מצורע

בס"ד | גיליון מס' 326

## כיצד הוראה אחת הצילה אלפי נפשות?

### הובא אל הכהן (יג, ט)

המדרש מוסיף ואומר, כי בכך זוכה האדם בשני עולמות, בעולם הזה ובעולם הבא. חייו כאן הופכים רגועים ושלווים, כי הוא לא סומך על עצמו ונוטל על עצמו את האחריות - אלא נעזר בגדולים ממנו, מקיים את מה שהם מורים לו. הוא זוכה גם לעולם הבא, כי בכל רגע בחיים הוא מקיים את רצון ה', מציית לדעת תורה ביד מוסרי התורה מדור לדור.

ההתבטלות לדעת תורה, הציות המוחלט והעיוור להוראות הצדיקים וגדולי הדורות, הוא אחד ממקורות הכח החזקים ורבי העוצמה בהם זכינו. זו מתנה יקרת

ערך בה זכה העם היהודי, שיש לו לפידים מאירים בכל חשיכה ואפילה, יש מי שמורה את הדרך גם בעיניים רבי בלבול וטשטוש. דעת תורה והנחיות הצדיקים עומדות לנו לברכה ולהצלחה, להימנע מכל כישלון או בעיה, ולקבל את החלטת הנוכח.

התבטלות לדעת תורה - זה לשים את ההגיון והדעה האישית בצד, ולבצע וליישם את מה שגדולי ומאורי הדור מורים לנו. זה עשוי להיראות או להישמע כצעד חסר תבונה, אבל האמת היא שזה המעשה הנכון ביותר, החכם והנבון ביותר. כי יכולת התבונה שלנו מוגבלת, ההגיון שלנו לא בהכרח נכון. לעומתם - דעת תורה היא חכמה מזוקקת ונקיה, על פיה נצמד ולאורה נלך כל ימי חיינו, זה מה שמבטיח לנו שלא נטעה, שנפעל נכון, שנתקדם ונתעלה.

בפרשת השבוע אנו עושים היכרות עם המצורע, אשר כבר בשלב הראשון נדרש ללכת אל הכהן. גם אם המצורע הוא רופא, וגם אם עבר 'השתלמות' ושכלו מקיף את כל סוגי הפצעים, עדיין הוא הולך לכהן, לקבל את ההכרעה מפיו. יש כאן מסר למצורע, שיש בנגעו שילוב גופני ורוחני גם יחד: הצעד הראשון של הריפוי הוא הציות לדעת תורה, המשימה הראשונה היא להתבטל להוראת הכהן, חכם הנגעים התורני. רק כך ניתן להתרפא, בציות עיוור ומוחלט להוראות הגדול ממך!

לא צריך להפוך למצורע... כדי לזכות להתבטל לדעת תורה. כולנו, כל אחד מאיתנו, בכל יום ויום ועל אחת כמה בצמתי הכרעה, יכול לזכות להיעזר בכח הרוחני של מנהיגי הדור ומאוריו, לשאול בעצתם ולפעול לפי הוראתם. וככל שנתבטל לדעתם - דעת תורה, ככל שנפעל על פי דבריהם ונקיים את דבר ה' ביד עבדיו - כך נהיה מוגנים ושמורים מכל רע, ונזכה לעולם הזה רגוע ונעלה ולעולם הבא רב זכויות!

### הסתננות שהצילה אלפים...

היה זה ביום פורים קטן, י"ד באדר תש"ג. מתי מעט יהודים התגוררו אז בארץ ישראל, והם עקבו בחרדה אחר המתרחש בארצות אירופה, שעברו אז את שנות השואה האיומה. לצד הבשורות הקשות שהגיעו, הגיעה באותו יום בשורה משמחת אחת: למעלה מ-1200 ילדים זכו להינצל מגיא ההריגה, הוברחו מפולין לרוסיה וממנה

החלום של כל יהודי, השאיפה הנכספת המפעמת בלב כל אחד מאיתנו, הם לזכות להיות קשור ומחובר לבורא עולם 24 שעות ביממה 365 יום בשנה, לעשות את רצונו, להיות מחובר לשפע שהוא מרעיף עלינו. החיים שלנו הינם גדושי אתגרים והתמודדויות, ובתוכם - כמה קשה ומורכב להתנהל תוך יישום והגשמת השאיפה הזו, כמה כוחות ותעצומות נפש נדרשים כדי לעשות את רצון ה' בכל עת ורגע, ולזכות להתענג על ה' בכל יום ושעה.

דרכו של עולם, שלא הכל הולך כמו שאנחנו רוצים. בכל עת אנו ניצבים בפני צמתי הכרעה: יצר הרע אורב לנו בכל רגע, מצבי רוח משתנים כל העת, קשיי בריאות, פרנסה, יישוב הדעת ואחרים מקשים עלינו להתרכז, ואנחנו נדרשים לאזור עוז, להתמודד עם הכל, ולהוסיף לחתור אל המטרה, לעשות את התפקידים המוטלים עלינו בצורה הטובה ביותר.

אז איך עושים את זה? איך ניתן להישאר קשורים ומחוברים לבורא עולם בכל עת ורגע, גם בתוככי חיי היום יום ואתגריהם? איך ניתן לשמר קשר תמידי עם הקדוש ברוך הוא, לוודא שאנו בוחרים נכון ועושים את המוטל עלינו? איך נוכל להבטיח שבכל צומת הכרעה ובכל פרשת דרכים אנו מקבלים את החלטת הנוכח והנכונה ביותר עבורנו?!

הבשורה היא, שאנחנו לא נדרשים לצעוד לבד. לא מוטל עלינו להתמודד עם הכל, לקבל את כל החלטות, להכריע בכל השאלות, בכוחות עצמנו. חסד עשה עימנו אבינו האוהב, כששתל בכל דור ודור תלמידי חכמים וצדיקים, בעצתם אנו שואלים, על פי הוראותיהם אנו פועלים, ומולם אנו מבטלים את דעתנו, מקבלים את הכרעתם ונוהגים על פיה.

כמו ילד אבוד ביער, כל שהוא זקוק לו הוא למדריך שיוביל אותו בסבך השבילים והעצים, יאיר את עיניו ויעניק לו את ברכת הדרך - כך אנו בנבכי העולם הזה, גדוש הקשיים ורווי הנסיגות, עמוס האתגרים וטעון ההתמודדויות, יש לנו מדריכים, מאורי הדור שלאורם אנו צועדים. איננו נדרשים אלא לבטל את דעתנו, להקשיב להוראת גדולים, לנהוג על פי הדרכתם.

המדרש בפסיקתא על הפסוק ב'שיר השירים' 'אל גינת אגוז ירדתי', חושף את הסוד בעזרתו נוכל להחזיק מעמד: אגוז - אומר המדרש, כל עוד הוא עטוף בקליפתו החזקה, תוכל לגלגל אותו באשפה, לזרוק אותו מקומה גבוהה, להשליכו מכאן לשם, להעבירו בכל תנאי מזג אוויר - והוא לא ייפגע. הוא יישאר אגוז טעים ובריא, רענן וטרי, כי יש לו מה שמגן עליו.

כך, מגלה המדרש, יהודי שמחובר עם צדיקי הדורות, שצועד לאורם, מתבטל לדעתם, מציית להנחיותיהם ופועל על פיהם. יכול הוא לעבור הרבה קשיים בעולם, אתגרים רוחניים קשים וסבוכים, התמודדויות גשמיות לא פשוטות, יצרים, נסיגות, בעיות, מחלות - והוא לא ייפגע. הוא יישאר איתן, חזק, יציב. כי הוא מחובר לצדיק, הוא מקיים הנחיות, הוא מציית להוראות.

### סיפור אחד, השפעה על רבבות!

היה זה לפני ימים ספורים, עת הגיע אל שולחן המערכת מכתב החתום בשם מלא, ובו מתאר יהודי נס שאירע עמו בעקבות העובדה שהתחזק בעניין ההודאה לה'. הלה מתאר את הנס בו זכה - אשר לא נוכל לפרטו, ומסביר כי התחזק להודות לה' על הצרה שפקדה אותו בעקבות סיפור שפורסם כאן, בגיליון מס' 316, פרשת בשלח.

הוא מוסיף ומתאר, כי בעקבות הנס בו זכה ערך סעודת הודאה, בה סיפר לנוכחים על הנס שקרה לו בזכות ההודאה. את מכתבו הוא חותם במילים: 'אולי כדאי שתפרסמו את זה בעלון, שהאיש שסיפר לכם את הסיפור יידע שכמה עשרות יהודים התחזקו בזכותו!'

התבונה הזו מעוררת התרגשות: בגיליון הוא סופר סיפור מכלי ראשון, יהודי שהעיד בפנינו על אשר חווה. הסיפור פורסם, וגיבורו כבר שכח מהעניין - אולם הסיפור מוסיף להכות גלים, מחזק עוד עשרות מאות יהודים, ואף אלפים רבים. כל סיפור שנשלח אלינו וראוי לפרסום - יש בו את הכח לחזק אלפים ורבבות של קוראים נאמנים, היש זיכוי הרבים גדול מזה?!

אז אם גם אתם זכיתם להתחזק במשהו ויש לכם סיפור מרגש - נשמח לקבל את הסיפור שלכם, ולספרו בגיליון מתאים. כל סיפור ועדות אישית מחזקים המונים, יוצרים גלים של חיזוק, מזכים את הרבים כפשוטו. שלחו לנו את הסיפור שלכם, ותזכו להיות שותפים בזיכוי הרבים ענקי!

לשליחת סיפורים, ניתן לפנות לכתובת הדוא"ל gmail.com@6778160, או בטל. 055-677-8160 - ניתן להשאיר הודעה, וזכות זיכוי הרבים בידיכם!

לעילוי נשמת

הרה"ח רבי פתחיה סעלישער בן הר"ר יוסף יונה ה"ד רוזנברג  
מזקני חסידי בעלזא, נעקשה בשנות הזעם - י"ג בסיון תש"ד

לעילוי נשמת

ר שלמה פרץ ז"ל בר מאיר הלוי גולדשמיט (ארא"ל)  
ת.נ.צ.ב.ה.











# ורכב מאמינים

עלון שבועי מבית בני אמונים

### מאוצרות אמונים

### פניני אמן ותפלה בפרשה

#### העני מקריב קרבן עשיר באמירה

"זאת תורת הילדת לזכר או לזמקה; ואם לא תמצא ידה די שה..." (יב טו)

תבות "זאת תורת הילדת" נראות כמסכמות את פרשת קרבנות הילדת. ויש להבין מדוע כתבה אותן התורה לפני שפרשה את דיני ילדת שאין ידה משגת לקרבן בהמה?

תרגו רבי פינחס הורוויץ בעל ההפלאה:

מהפסוק לעיל (ו יח): "זאת תורת החטאת" דרשה הגמרא (מנחות ק"א): "כל העוסק בתורת חטאת כאלו הקריב חטאת". ולפי זה יש לדרוש אף מן הפסוק "זאת תורת הילדת" שהעוסק בפרשת קרבן ילדת כאלו הקריב קרבן ילדת.

מעשה, כפי שבזמן הזה תקנו לומר את פרשיות הקרבנות כדי שאמירתן תחשב כהקדמה, כך ראוי שבזמן הזה תאמר הילדת את פרשת קרבן ילדת ביום הארבעים ואחד ללדת זכר או השמונים ואחד ללדת נקבה, תחת חיובה בקרבן ילדת. אולם בשונה מזמן המקדש, בזמן הזה אף ילדת עניה תאמר את פרשת קרבן עשירה. שהרי אמרו חכמים (נביאים י"ב): "מצרע עני שהביא קרבן עשיר יצא" [וראה בפרוש הר"ש (ס): "אפלו לכתחלה מביא, ותבוא עליו ברכה"]. ועוד שלענין אמירה אף היא נחשבת כמי ש'ידה משגת'.

לאור באור זה, נבין מדוע הקדימה התורה: "זאת תורת הילדת" בטקס פרשה את קרבן הילדת שאין ידה משגת: ללמדנו כי בזמן שיוצאים די חובה רק באמירת 'תורת הילדת', אין לומר אלא את הפרשה הקודמת - של ילדת שידה משגת.

בדרך זו פרש המגיד רבי יעקב גלינסקי את בקשתנו מדי בקר לפני אמירת פרוק 'איזהו מקומן': "ואתה אמרת (הושע י"א): 'ונשלמה פרים שפתינו, לכן יהי רצון... שיהא שיש שפתינו חשוב... כאלו הקרבנו'; מדוע אנו מזכירים דוקא 'פרים' ולא אילים או כבשים? אלא שזכאמור, לפי שבזמן הזה אין אנו מקריבים בפעל אלא אומרים בפה, מן הראוי שנקריב את הקרבן המשגב ביותר.

פנים יפות' ויקרא ו: דביר קדשו'

#### לשון הרע מונע קבלת התפלה

"וְטָמָא טָמָא יִקְרָא" (יג מה) "תניא: וְטָמָא טָמָא יִקְרָא - צָרִיךְ לְהוֹדִיעַ צַעֲרוֹ

#### שערי אמן ונפתחים בטהרת המצרע

"זאת תהיה תורת המצרע..." (ד ט)

דרש רבי נח מיינדס מחתנו של הגר"א: הזהר הקדוש (נלך ופה ב) דורש מהפסוק (ישעיה כו ב): "פתחו שערים ויבא גוי צדיק שמר אמונים", שבזכות עניית אמן בכונה נפתחים למעלה פתחי ברכה שמהם נשפע רב טוב על ישראל. את המצרע מכנה הזהר (יתרו פ א, וכע"ז באונקלוס כאן) 'סגירא'. לפי כנוי זה יש לפרש כי עוון לשון הרע פוגם בתקון הנעשה בעניית אמן וגורם לסגירת שערי השפע הנפתחים בזכות עניית אמן.

דבר זה אף נרמז בכך שראשי התבות של שלשת השתפים בעיון לשון הרע: 'אומר', 'נאמר' [נשוא הספור] ו'מקבל' הם: 'אמן'.

לפיכך טהרתו של המצרע נעשית באמצעות הבאת צפורים ואזוב, שראשי תבותיהם הם צ"א בגימטריה של 'אמן', כי בטהרתו נפתחים שערי 'אמן' שנועלו בפניו.

'פרפראות לחקמה' וראה גם 'מגן אברהם' [למגיד מטריסק]

לרבים, ורבים יבקשו עליו רחמים" (שבת סז א). יש להבין: במה נשתנה המצרע משאר החולים, וכי רק הוא זקוק לתפלת אחרים? ועוד: הלא אמרו חכמים (ב"ר נג יד): "פה תפלת החולה לעצמו יותר מכל?"

באר רבי יהונתן איבשיץ:

בזהר (מצרע נג א) הובא כי מי שחטא בלשון הרע, מתעוררת עליו רוח טמאה המונעת מתפלתו לעלות למרום. לפיכך, בשונה מיתר החולים שתפלתם על עצמם עדיפה, תפלת המצרע שחטא בלשון הרע אינה מתקבלת, ועליו לבקש מאחרים שיתפללו עליו.

רבי יעקב רוקח מטריפולי הביא רמז לדברי הזהר מבקשתו של דוד המלך עליו השלום בתהלים (י"א): "תפלה לדוד שמעה ה' צדק הקשיבה רנתי האזינה תפילתי בלא שפתי מרמה"; "האזינה תפילתי כיון שהגני בלא שפתי מרמה" - לשון הרע.

מדרש יהונתן: 'מעשה תהלה' תהלים י"א

#### צרעת הנפש מעכבת את התפלה

"כל ימי אשר הנגע בו יטמא טמא הוא בדרך ישב

#### מחוץ למחנה מושבו" (יג מו)

דרש המשפיע רבי משה וולפסון:

כתב החפץ חיים' (שמירת הלשון שער הזכירה ז) שענש הצרעת על חטאי הלשון נתן גם בימינו. אולם בשונה מהזמן שבית המקדש היה קיים, שאז נגע הצרעת נכר בגוף החוטא, בזמן הזה הנגע נסתר והוא נדבק בנפשו. לכה אף רומז הפסוק (משלי כא ג): "שמר פיו ולשונו שמר מצרות נפשו".

ויש להוסיף שכשם שבזמן בית המקדש נאסר על המצרע להפגיש לירושלים (ראה רמב"ם טמאת צרעת ז), כך בזמן הזה המדבר לשון הרע, שזכאמור הצרעת נדבקת בנפשו, נאסר בכניסה לירושלים. מתוך כך אין תפלותיו עולות לראשון, שכן תפלותיו אינן יכולות לעבר דרך ירושלים שדרך מתקבלות התפלות. לפיכך טורדות אותו מחשבות זרות במשך כל זמן התפלה, וכך הוא מנוע מלהתפלל בכונה.

ענין זה נרמז בבקשתו של דוד המלך (תהלים קמב ח): "הוציאה ממסגר נפשי להודות את שמך" - רפא את נפשי מנגע הצרעת [המצרע מכנה 'סגירא' בלשון התרגום], כדי שאוכל 'להודות את שמך' בתפילתי.

'ואני תפלה' עמ' מז

#### נצור לשוני מרע - וכך לא אשכח את שמי

"זאת תהיה תורת המצרע" (ד ט)

כתבו המקובלים (ראה אליה רבה' קכב ג) שראוי לאדם להזכיר בתפלת 'אלקי נצור' פסוק המתחיל ומסתיים באותיות שבהן מתחיל ומסתיים שמו, ויועיל לו הדבר שלא ישכח את שמו לעתיד לבא בבואו לפני בית דין של מעלה.

את סבת החשש משכחת השם לעתיד לבא באר החפץ חיים' על פי דבריו הידועים של החובות הלכות' (שער הפגיעה ז): המדבר לשון הרע על חברו, עוונותיו של מי שבגנותו דבר נזקפות לחובתו, זכיותיו שלו עוברות לזכות מי שבגנותו דבר. כאשר יגיע אותו אדם לפני בית דין של מעלה, יפתע לראות כי הוא נענש על עוונותיהם של אחרים, ומתוך כך הוא עשוי לסבר כי שכח את שמו האמתי.

על פי האמור נתן להבין מדוע תקנו לומר פסוק זה דוקא בתוך תפלת 'אלקי נצור לשוני מרע', שכן כאמור עוון אי נצירת הלשון הוא הגורם לאדם לשכח את שמו בעולם העליון, ובהזכרה זו רומזים לו שאם ינצר לשונו, לא ישכח את שמו.

'שמירת הלשון' ח"פ פ"ו בהגה"ה



ביום שני הבעל"ט, ז' באיר, ימלאו ת"ב שנים להסתלקותו של רבנו שלמה אפרים בן רבי אהרן איש לונגשיץ - בעל הפלי יקר' - אשר כהן פאר כרפה של קהלת פראג המעטירה. בספרו 'עוללות אפרים' (ח"ג מאמר טס) הוא מבאר שהסבה שאמרנו חכמים (ברכות נג ב): "גדול העונה יותר מן המברך" היא לפי שהמברך דומה לכותב שטר, ואלו העונה אמן דומה למי שחותם על השטר "והפל הולך אחר החתום".

"בני אמונים - חותמים כל ברכה ב'אמן'."



”גדל” (א)

יסוד התורה - יסוד הימים

האמונה היא היסוד והבסיס לקיים כל מצוות התורה... ר"ג עקרים ב"ג בתים

לרב חשיבותה הבסיסית של האמונה בבנין חיי היהודי... י"ג עקרים ב"ג בתים

יש מקהלות ישראל שנהגו לומר פיוט זה רק בשבתות ולא בימות החול... י"ג עקרים ב"ג בתים

זהות מחבר הפיוט

בנוגע לזהותו של מחבר פיוט זה מצינו כמה דעות: יש שחשבו למשורר הקדמון רבי שלמה אבן גבירול... י"ג עקרים ב"ג בתים

פיוט זה נקבע בסדורי התפלה כבר לפני מאות רבות בשנים, ואולם רבי חיים ויטל כתב (שער הפניות) ענין לענין לשבח ונפש התפלה... י"ג עקרים ב"ג בתים

לעמדתם השל"ה הקדוש (שער האותיות אות א"ף אמת ואמונה) מכתבה: "השיר המשבח" ואמריו לבאר... י"ג עקרים ב"ג בתים

משה אפרים' (תקפד י') שכל אחד ינהג כפי שמקבל במקומו.

מענין לצין שבשטר התקשרות שחתמו ביניהם מקבלי ירושלים בשנת תקי"ד נכתב שאם יכבד חליו של אחד החברים יאמרו עמו בתוך כל התפלות והזוהרים גם פיוט זה "כי הוא מסגל מאד לאבד הבאים לתתענו באמונות רעות חס וחלילה".

(אגרות והספמות החי"א ע"מ כז)

”ג עקרים ב”ג בתים”

מהותו המיוחדת של פיוט זה היא בכך שבטלושה עשר בתיו נרמזו טלושה עשר העקרים - הלא הם יסודות האמונה שיעד הרמב"ם והם:

א. מציאות ה' ב. אחדות ה' ג. אינו גוף ד. היותו קדמון ואחרון ה. לה' לבדו ראוי לעבד ו. שכל דברי נביאים אמת ז. היות משה רבנו מבחר הפיו האנושי ח. תורה מן השמים ט. התורה לא תהא מחלפת י. השגחה יא. שכר וענש יב. ביאת המשיח יג. תחית המתים.

המאמין ביסודות אלו הרי הוא בכלל ישראל, ומצוי לאהב אותו ולנהוג כלפיו בכל המצוות שבוין אדם לחברו, גם אם הרבה לחטא. אולם מי שאינו מאמין אף באחד מן היסודות הללו יצא מכלל ישראל ונקרא 'מיו' ו'אפיקורס' (פיה"מ לרמב"ם, סנהדרין בהקדמה לפירוש חלק).

יש לצין כי פיוט זה נכתב בסדורים נלקח מקדמונים ונעשה עשר העקרים במפורש בסוף התפלה, ואולם מעיון בסדורים עתיקים נראה כי תקנת אמירת "גדל" נקבעה עוד בטרם נקבעה תקנתו זו (ראה מנחת שלום ח"ג סי' טז).

מצוה לרדף אחר ידיעתם

רבנו הרמח"ל בתחלת ספרו דעת תבונות' כותב בענין טלושה עשר עקרי האמונה: "שחייב כל אדם לרדף אחר ידיעתם, כל אשר תשיג דו". ואמנם, ידיעת העקרים חשובה היא עד מאד. בפרט לאור דבריו הנוגעים של הגר"ח מברסקי שבשונוה משאר מצוות התורה, שאם אין האדם אינו יודע אחת מן המצוות אף שבכך חסר לו בידיעת התורה, אינו נקרא מיו, ובכלל ישראל הוא. לעמדת זאת את טלושה עשר העקרים על כל אחד לדעת, ומי שאינו יודע אחד מן העקרים, נחשב כבד 'מיו' שיצא מכלל ישראל, גם אם אינו כופר בהם, חלילה (הגדה של פסח מביא לוי ע"מ קצ).

במאמרים הבאים ננסה בעזרת ה' לגעת אף בקצה אדמתו של פיוט נשגב זה - בבחינת "ישמע חכם ויוסף לקח" (משלי א ה) על קצה המטה נטעם מעט מצופו וננסה להתחבר לעמק הטמון במלותיו המיוחדות ולהבין אותן. שכן הבנת מלות הפרוש חשובות עד מאד כדי למלא את יעדו. כפי שכתב בספר הקדום "סוף אמצ' (דני תפלה אות ט): "נוהגים לומר אחר כל תפלה "גדל" בארץ אשכנז, כי הוא שיר משבח ומקודש על פי י"ג עקרי אמונותנו. לכן, טוב ללמד פרושו בדקדוק ולאומר בכוון".

מסירות נפש שהצילה נפשות

הנהגה חשובה זו.

עצור אפוא ר' דוד בשולי הדף, שלף מתא הכפפות עטים וזפים, והילדים הגדולים התנדבו בשמחה לכתב כל אחד חלק מגסס הפרכה. תוך כמה דקות כבר היה בידם נסח ברפת המזון פתוב במלואו. הדפים העברו מיד ליד בזה אחר זה, כשכל אחד מברך את הברכה מתוך הכתב, ולאחר מכן מעביר את הדפים לאחיו, וכן הלאה.

משסימו פלם לברך, כבר נראתה העיר בולטיתמור ממרחק, ובני המשפחה חיכו זה אל זה בספוק. לא בכל יום מזדמן להם למסר נפש למען הנהגה כה חשובה, לברך ברפת המזון מתוך הכתב דיקא.

שעת החפה הלכה וקברה. ר' דוד השתדל להאיץ את נסיעתו, בנגלות מהירות המסרת. מנגינה עליזה התנגנה בקמע, ולפתע נגדעה האוירה היפה במהלומה עזה מלוג בתבטה אדירה וברעש זכוכית מתנפצת.

יובי הרב נזקקו לפחות משניה כדי לקלט שהם מערבים בתאונת דרכים רצינית, כזו המכנה 'תאונת שרשרת'. ר' דוד ורעייתו מהרו להביט לאחור בתדה, ובחסידי שמים שמחו לראות כי מבט ראשוני כלם בריאים ושלמים. בדרך לא וראשוני עמדו בשולי הכניש שלחו לראות כי אכן, באופן נסי לגמרי כלם יצאו ללא פגע, מלבד הרב שקבל כמה מכות פח הגונות.

רק אז יכלו להביט סביבם ולהבין את הנפ העצום שארע להם. היתה זו 'תאונת שרשרת' שבה היו מערכות חמש מכוניות: שתיים שנסעו לפניהם, ושתיים לאחריהם. בדרך השבע הרב שלהם היה אמור לספג את המכה הקשה ביותר, כפי שאכן קרה, אולם בארח בלתי אמן יושביו יצאו ללא פגע.

אם לא די בכך, הרי שהרכבים שלפניהם ולאחריהם היו נראים הרוסים לחלוטין, בנגוד לרכבם שהיה במצב כשיר לנסיעה. בין לבין הגיעו למקום כחות הצלה רבים שחלצו מהרכבים שלפניהם ולאחריהם כעשרה פצועים במצבים שונים. שנים מבניהם הנהלו לבתי החולים כשהם שרונים במצב קשה מאד. לר' דוד ובני משפחתו המומים לא נותר אלא לפנות לצד הדרך ולומר יחדו 'מזמור לתודה' על הצלתם הפלאית.

לכלם היה ברור מיד כי זכו לגס גלוי ומפלא זה. בזכות התאמונות הרבה כמה דקות קדם לכן, שלא לשנות ממונהגם לברך ברפת המזון בכונה ומתוך הכתב. אולם לאחר שהתאוששו מהשראותה שעברה עליהם, נזכר ר' דוד בהבטחתו המפורשת של בעל העשרת זקנים (או"ח קפה א) בשם הקדמונים:

"שכל מי שברך ברפת המזון בכונה אין שולט בו לא אף ולא טעף ולא קצה". מתוך מכתב שפרסם בגליון 'על המזון' אדר תש"פ

# אזר השבת

הגיליון מוקדש לרפוא"ש החל בח' קלחין • חנה בת נעשה •

העלון מופץ ברבבות עותקים בארץ ובעולם מוקדש לע"נ מורד אבי רבי משה אלפסי בן עישה ז"ל

## זמני כניסת וציאת השבת

כניסת השבת: 18:50  
שקיעה: 19:12  
ציאת השבת: 19:49  
דבנו תם: 20:26

הגיליון ז"ל בעיקר נתיבות



האלון נרכש לפני שנים: מורה בת נעשה - לקח לי ומסרה בת נעשה - אמת כחן וכן לפני שנים מספרים בן אלו ומספרת

## דיון הלכתי בשולחן-השבת

### האם מותר לקחת תרופה או היסוך בשבת כנגד הקורונה

שאלה: בליל שאלה. מכיון שעדיין לא נמצא תרופה לחולי הקורונה, ישנם ממליצים לקחת ויטמינים לחזק מערכות חיסוני הגוף, וממילא למנוע החולי. האם מותר בשבת, ומה בדבר חיסון. תשובה. הנה כידוע גזרו חז"ל על רפואה בשבת שלא במקום סכנה משום גזירת שחיטת סממנים, והיינו שחששו מכיון שאדם בהול וחרד על רפואתו, שמה ישחוק סממני הרפואה בשבת, ונמצא עובר על איסור טוחן שהוא מ"ט מלאכות שבת. והנה בדין לקחת ויטמינים בשבת, מקודם יש להבהיר דיש שני סוגים, א', המורכבות מצמחים ומרכיבים טבעיים והוא משמש כתחליף למזון, ב'. המיועד לחיזוק מזג האדם. ובש"ע (ס' שכ"ח סעי' ל"ז) מבואר דאוכלים ומשקים שהם מאכל בריאים, מותר לאוכלם ולשתותם לרפואה, ואפילו שניכר שלוקחם לרפואה, ופשוט דמיידי בסוגי מאכלים שאינם מאכלים סתם, רק במינים שאים הרגילות לאכלם אלא לפעמים, וכ"מ בש"ע הרב (סעי' מ"ג) שכתב, אעפ"כ כיון שדרך הבריאים לאכלן 'לפעמים' גם שלא לרפואה, מותר גם באכלן לרפואה. ואילו מאכל ומשקה שאינו של בריאים, כתב המחבר דאם אין לו שום מיחוש, מותר, וביש לו מיחוש אסור. (והך דסעי' ל"ב בשמן וחומץ י"ל דסר"ס הוי מאכל, משא"כ הכא לא הוי כלל מאכל בריאים), והמג"א (סקמ"ג) כתב דמה שמוותר באכילת מאכל שאינו של בריאים באין לו מיחוש, זה דוקא אם אוכל או שותה בכוונה להשביע רעבונו או צמאו, אבל אם שותה או אוכל מאכל שאינו של בריאים "לרפואה" והיינו לחיזוק מזגו כמו שביאר במשנ"ב, זה אסור. ולדברים אלו הויטאמינים שעשויים לחיזוק הגוף אסור לקחתם בשבת, ושאינו מויטאמינים שהם תחליפי מזון. ועכשיו לגוף השאלה, נראה דיש לנקוט הכי: אם החיסון הוא דרך זריקה שצריך תחיבת מחט הגורם לחבלה שאיסורו מן התורה, בזה אם אינו חולה שיש בו סכנה או ספק, הרי אסור לעשותו. ובאם החיסון הוא לרבים, הרי בתוך הרבים בודאי ישנם כאלו דנחשבו לספק סכנה, וכמו שאומרים המומחים שלאנשים מבוגרים הוי ממש סכנה. צריך לדון אם מותר לתת לכולם. אבל בודאי שהכרעת ההלכה נמסרה לגדולי הפוסקים, ואני רק מראה מקום אשימה.



## מעשיות בפרשה

"אדם כי יהיה בעור בשרו שאת או ספחה או בהרת והיה בעור בשרו לנגע נרע" והובא אל אהרן הכהן או אל אהרן מבניו הכהנים" שואל האלשיך הקדוש מדוע זכה המצורע להקרא "אדם" שהוא ביטוי השמור לכלל ישראל ומבטא את גדלותם? רבי שלמה גאנצפריד זצ"ל בעל קיצור שולחן ערוך תירץ את קושיית האלשיך, מפני מה מכנה התורה את המצורע בשם 'אדם'? ידיעה דהנגעים באים על עוון לשון הרע (ערכין טו, ב), והטעם דהנגעים אינם באים על אומות העולם למרות שמדברים לשון הרע, הוא משום שאצל אומות העולם האחדות והשלימות שביניהם אינה מחוייב המציאות, ולכן אינם ניזוקים כל כך מדיבור לשון הרע ורכילות הגורמים פירוד בין אנשים. לעומת זאת, ישראל שכל נשמותיהם חצובות ממקור אחד, חלק אלו-ה-ממעל, ואחדותם היא אמיתית, ניזוקים מאד מהפירוד שנגרם על ידי לשון הרע ורכילות, ולכן הם נענשים עליו בחומרה. וזהו שאמר הכתוב 'אדם כי יהיה בעור בשרו', כלומר רק בגלל דרגתם הגבוהה של בני ישראל שנקראים בשם 'אדם', וחובה שתהיה ביניהם אחדות תמיד, באים עליהם הנגעים בעוון לשון הרע ורכילות הגורמים לפירוד. והתקנה לזה היא, 'והובא אל אהרן הכהן' - כי הכהנים מסמלים את השלום, כאהרן הכהן שהיה אוהב שלום, ובעל הלשון הרע ילמד מדרכיהם ויתקן את מעשיו.

"וראה הכהן את הנגע בעור הבשר וישער בנגע הפך לבן ומראה הנגע עמוק מעור בשרו נגע נרע" הוא וראוהו הכהן ונמא אהו" שואל הרה"ק רבי פנחס מנחם מפליץ זצ"ע, מפני מה כפל הפסוק את הציווי שהכהן יראה את הנגע? ותידין, שבתחילה ציוותה התורה על הכהן שיראה את הנגע עצמו, אם הוא טמא, ובהמשך אחרי שקבע שאכן עומד לפניו מצורע, אין לו להסיק מסקנות על האיש בגלל הנגע שבו, אלא עליו לראות את כל האיש המנוגע - דהיינו שעליו לראות את כל מעלותיו וחסרונותיו, ולא די לו בזה שיראה את הנגע בלבד. (תשווא"ח ח' רב העורך 'לקוט מאיש לרעה')

תשובות למורה נחנך לשלוח ק"ד ק"ט ש"ש בשבוע  
לפסקי: 08-994-1870  
או למייל: 7665190@gmail.com

## אור התורה

לע"נ בנימין בן רחל

תשובות לחידה ניתן לענות בקו 'אור התורה' במס' טלפון: 077-410-39-00 שלוחה 2. (הזכרים מתגרסמים אחת לחודש בשלוחה 3). בברכת 'גדיל תורה ויאדיר'.  
חידה לפרשת תזריע מצורע: איזה אדם פירז ממון רב לילמוד תוספות. חידה של שבוע שעבר: מה התבדל בין בן העולם הבא לחלק לעולם הבא? תשובה: "בן העולם הבא" מעלתו גדולה שעולה לבד למקום ולא צריך ליצטרף לצדיקים אחרים "חלק לעולם הבא" אינו יכול לעלות למקומו לבדו וצריך להצטרף לצדיקים אחרים. (בן יהוידע נדה עג. ד"ה כל, בשם האר"י)  
תשובה לחידת פסח. כבש. ת"ס שנוץ מביא בשם מדרש ששמו את עצמות יוסף בתוך עור של כבש ונכנסה בו באותו העור אוה חיים והיינו שכתוב בתהלים "נוה כצן יוסף" (תהלים פ"ט). (סוטה יג). חזקים לחידת חג הפסח: חליפה יוקרתית מתנת חנות ת"ת אשדוד (0527668251) הוזכה הרב זבולון סרוסי חצור. שעון חכם- אלעזר שפירא אשדוד. עט יוקרתי- מרדכי יהודה אינשטיין מודיעין עלית.

החודש אי"ה יוגרלו הפרסים כדלהלן:

2 שוברים מתנת:	עט יוקרתי בשווי מאות שקלים	קרטיספר בחנות 'אור החיים'
----------------	----------------------------	---------------------------

קוראים יקרים: ניתן לתרום פרסים לטובת קוראי המדור | ניתן להשאיר הודעה בקו: 0774103900 - שלוחה 5

העלון ההצלחת הגביר היקר: מר תומר סרגון רעייתו ובנו לביא  
להצטרפות לרשימת התפוצה: alon089945291@gmail.com  
מיייל המערכת (לתגובות, הערות והארות בלבד): alon7148454@gmail.com  
טלפון: 052-7148454 | קו התוכן: 079-5904730  
פקס: 08-9941870 | מען למכתבים: חזני 1133/4 נתיבות

## לְשׁוֹן חֻכְמִים מְרַפָּא

בימים אלו, בסיוע דשמיא, אנו אט אט נפרדים מהמגיפה ששנתה את סדרי בראשית ועשתה את מה שהמבול בשעתו של נח עשה ושלא תטענו מדובר בשנה מתקדמת מאוד ולא בשנות בריאת העולם ■ בין חיסון אחד לשני, ובין מוטציה ברזילאית לישראלית קבלנו מכתב במערכת אשר בקשו לפרסמו מעל במה מכובדת זו, כלשונם ■ חובת החיסונים אינם בגדר שב ואל תעשה, מי שנמנע מהם וזאי שנובר על לאו של לא תעשה ■ מיוחז!

ישנם אנשים שמתנגדים לחיסון, אבל עדיין חוששים ומפחדים מדעת התורה של גדולי ישראל.

אז הם עומדים באיזושהי פרשת דרכים ומנסים לירות לכל הכיוונים, או בלשון העם, לאחוז את החבל בשני הקצוות.

הם אומרים: "מצד אחד אני חייב לעדכן אתכם מה האמת, אבל מצד שני יש את גדולי ישראל. אז תדעו שהחיסון לא בריא, אבל אם גדולי ישראל אמרו וגם עושים את זה בגלל שהם אמרו, כנראה שה' ישמור עליכם".

ישנם כאלה שאומרים: "ישנם רופאים שאומרים שזה לא בריא, וישנם את גדולי ישראל שאומרים שחובה להתחסן. אז 'שב ואל תעשה עדיף'".

אי אפשר להתחמק מדעת תורה, אי אפשר לחפש דרך שלישית ולומר: "אני מצליח גם לחיות עם הדעת תורה, וגם לא לקיים את מה שהיא אמרה לי".

אם גדולי ישראל אמרו להתחסן, שם נמצאת הרפואה לכל אחד מאיתנו.

אין הגנה אחרת.

אם אתה פותח את הפה שלך לרעה, ומסביר 'בסך הכל' מה היית אומר אילולי דבריהם של גדולי ישראל – גרמת נזק.

כי אם שלחת מישהו לעשות חיסון בחשש ובפחד, או גרוע מכך, אם שלחת מישהו שלא לעשות חיסון בגלל המילים שלך, הרי שהרסת את חייו של יהודי נוסף.

אין 'שב ואל תעשה' בפניה ישירה של גדולי ישראל.

כי כאשר הם אמרו לעשות, ה' שב ואל תעשה' שלך הוא עבירה.

מציינים לדברי חכמים, מקיימים 'וְשִׁמְרֶתָּ לַעֲשׂוֹת כְּכֹל אֲשֶׁר יוֹדוּךָ' (דברים יז, י).

וכאשר מפשילים את השרוול מעל גבי הכתף, אומרים קודם כל: "שיהא עסק זה לי לרפואה", ולאחר מכן: "הריני בא לקיים מצוות עשה של 'ועשית ככל אשר יודוך'".

וברכתם של גדולי ישראל מועילה לעושי החיסונים בגלל שהם אמרו זאת, בין אם יש בחיסון מים, אקונומיקה, או כל דבר אחר.

כי אם גדולי ישראל אמרו, "לְשׁוֹן חֻכְמִים מְרַפָּא" (משלי יב, יח).

# אמִּכְרָה

סיפור לשבת

ליל השבת

מלא 30 באתר!

## סיפור אישי!! לחיצת יד גורלית #

כך זכה דוד המלך ע"ה להיות רגל רביעי במרכבה, כידוע.

הסיפור הבא נתקבל במערכת העלון: את הסיפור הבא שמעתי מפיו של יהודי שאני מכיר, והבאתי אותו בשינוי פרטים, כדי לטשטש את הדמויות, אבל המסר נשאר עוצמתי וחזק כפי שהיה במקור. וכך סיפר לי בעל המעשה:

לפני שלושה שבועות שעבר ישבתי בבית הכנסת וזכיתי לראות מחזה מדהים, שטלטל אותי בצורה יוצאת דופן, ונתן לי שיעור לחיים.

אבל כדי שתבינו את הסיפור, אני חייב להתחיל מהתחלה.

בבית הכנסת בו אני מתפלל ישנו יהודי יקר, טוב לשמים ונוח לבריות, של מרבה הצער סובל מנכות שהתפתחה בהיותו אב צעיר המנהל בית עם ילדים, חלקם גדולים וחלקם קטנים.

לאחר שהפך למוגבל גופנית, נאלצו בניו לטפל בו, והתחלקו ביניהם בנשיאה בנטל הכבד. הם כולם מאוד מכבדים אותו ומאוד משתדלים שיהיה לו נוח ונחמד. אבל אחד מהם, מטפל בו במסירות יוצאת דופן, יותר משאר האחים.

אף פעם לא ידעתי למה דווקא הילד הזה מטפל בו יותר מהאחרים, אבל זאת המציאות, הוא תמיד התאמץ יותר למען אביו והשקיע בו את כל הנשמה.

אבל מה?

זה השפיע עליו.

יכולת לראות שהילד הזה פחות מחייך, הוא יותר רציני, הוא יותר ביישן מהרגיל, ותמיד כשהוא סוחב את אביו, פניו סמוקות מבושה.

הוא היה מעדיף שאף אחד לא יראה אותו גורר את אבא שלו ברחובה של עיר ומביא אותו לבית הכנסת.

תמיד ריחמתי עליו, הבנתי את הכאב שלו, אבל לא ידעתי איך אני יכול לעזור לו. וכי אוכל לרפא את אביו?

אז מה קרה לפני שלושה שבועות?

ביום בהיר הגיע אורח לבית הכנסת שלנו, אורח פורח, לא אחד מבני הקהילה ולא מישהו שמכיר את הקהילה שלנו.

סתם יהודי מעיר אחרת שנקלע לאזור בדיוק לתפילת מנחה וערבית, וראה את הילד הזה כשהוא מביא את אביו לתפילה, פותח לו סידור ודואג לו לכוס תה ולגמרא, בין מנחה לערבית.

אחרי תפילת ערבית, ניגש היהודי אל השניים, אל האב והבן. הוא טפח באהדה על שכמו של האב הנכה, ואמר לו:

||| <<< ההמשך בעמוד הבא ||| >>>

כעת שאפשר מעט להודות לה' על כל הטוב, הגיע הזמן לחשוב למה זה קרה, למה זה בא עלינו ככה כרעם ביום בהיר מה לא עשינו בסדר, במה לא השתדלנו מספיק בשביל בורא כל עולמים.

כמובן, את החשבון נפש האישי והפרטי של כל קורא וקורא נותר לכם קוראים יקרים במחשבותיכם מאחורי הגיליון כל אחד והחשבון האישי שלו. אבל חשוב תמיד לזכור שאת הבעיות יש לתלות בנו ולא באף אדם אחר.

אנחנו עם ישראל, יהודים, בני אברהם יצחק ויעקב, מאמינים בני מאמינים שהכל משמים, ושהכל נהיה בדברו, וכל מה שה' עושה, הכל לטובה. וכדאי לבאר קצת, כיצד עלינו להתייחס לקיצוצים שעושים כיום ללומדי התורה וכל המסתעף.

כידוע, 'הכל בידי שמים' (ברכות לג:), וגם כאשר אדם הכה את חברו, וכגון שראובן הכה את שמעון, אמת נכון הדבר שראובן רשע ויענש על מעשיו, אם לא שיעשה תשובה כפולה כמובן, בינו לבין שמעון ובינו לבין המקום. אבל שמעון צריך להאמין ולהרגיש שמשמים היכו אותו ואין כל קשר בינו לבין ראובן.

ואף על פי שה' יתברך רואה את ראובן כאדם שיש לו בחירה לעשות טוב או רע, שמעון צריך לראותו כמקלו של ה' יתברך לחבטו בו. ומפורש בפסוק: "והאלקים אנה לידו" (שמות כא, יג), ומכאן למד רבינו החפץ חיים זיע"א שבעל אמונה צריך להאמין שהצער, היסורים והנזק הבאים עליו, הכל משמים.

ואין להקשות ממה שחלק מאומות העולם חיים על מי מנוחות, ללא פיגועים וללא מלחמות, שהרי גם בגן החיות החיים שם שלווים ללא פיגועים וללא מלחמות. עם ישראל מחזיקים את העולם ומאיתנו דווקא דורשים להשתנות ולהתקדם, ולא מאומות העולם.

שהרי לאומות העולם אין שום עלייה רוחנית ושום עבודת ה', חוץ ממספר מצוות שהם חייבים בהן. והראיה לכך, שאצל אומות העולם אין דיני אוהל המת, ודי למבין (ועיין פירוש אור החיים עה"ת במדבר יט, ב), והשגת הראב"ד פ"ב מהלכות אבות הטומאה).

וכן מצינו אצל דוד המלך ע"ה, שכאשר קיללו שמעי בן גרא, אמר בקול גדול 'הכל משמים וה' אמר לו קלל'. אמנם, נכון הדבר שמגיע עונש לשמעי, ובאמת כך היה, שלפני שדוד מת ציווה את בנו שלמה להורגו, אולם בכל זאת ידע דוד המלך ע"ה שלא שמעי קיללו, אלא משמים קיללו אותו על ידי שמעי שהיה חייב, ומגלגלים חובה על ידי חייב (תענית כט.), ואין קשר בין המקלל למקולל. ועל ידי

**באפשרותכם לזכות את הרבים ללא כל תמאץ! אם אירע אתכם או מכריכם סיפור מחזק שלחו אלינו בית 'אור השבת' רח' חזני 3314 נתניה 08-9941870**

# אכפרה

סיפור לשבת

לגוד השבת

# מעולמו של בן הישיבה

מוכר ואמרי קודש מהפדיטה הדינה

**"אדם כי יהיה בעור בשרו שאת או ספחת או בהרת והיה בעור בשרו לנגע צרעת והובא אל הכהן או אל אחד מבניו הכהנים" (ויקרא י"ג, ב')**

## לדדוקה ולאחרוב שלום - כמו אהרון

הגאון הנודע ר' שלמה גאונצפרד זצ"ל בעל הקיצור שולחן ערוך, בספרו 'אפריון הביא קשיית רבינו האלשיך הקדוש זצ"ל, מדוע הזכיר כאן הכתוב תואר זה של 'אדם' שהוא המעלה הגדולה, ועוד הקשה [קושיא ז'] מדוע תלויה הטהרה דווקא בכך.

וכתב רבינו האפריון לבאר, כי ידוע שהנגעים באים על 'לשון הרע' [עיין בגמ' מסכת ערכין דף טו ע"ב, וכן ברש"י לקמן בפרשת מצורע פ"ד, ד].

והקשו הרי באומות העולם יש בעלי 'לשון הרע' ואינן נלקין בנגעים!

ונראה פשוט, כי שאר אומות העולם אין האחדות והשלמות חיוב בהם, והלשון הרע והמחלוקת אינן מויקין להם כל כך, משא"כ עם ישראל אשר נשמתו חלק אלוה-ה מטעל חצובות ממקום אחד, והחיוב בנו האהבה והשלום, הן לעניין קיום התורה הן לעניין שאר דברים, כנודע ומפורסם.

והנה רבינו האלשיך הקדוש זיע"א כתב [בד"ה והנה להעירנו], כי טפישת אשה כי תרועע מוכח הנגעים בבני ישראל אינם בדרך הטבע. עיי"ש.

והמפרשים כתבו, מה שאמרו בגמ' (יבמות סא, ע"א) אתם קרויים אדם, היינו משום ששם 'איש' ראשון באים בריבוי, 'אישים' אנשים, משא"כ שם 'אדם' אינו בא בריבוי, וזה מורה על האחדות והשלום, וזהו אתם קרויים אדם וכו'.

**ההתקנה לזה, והובא אל אהרון הכהן, שהם מידת השלום כנודע- הוי מתלמידי של אהרון אוהב שלום- ורודף שלום- ללמוד מדרכיו ויכפר עליו.**

ועפ"ז מיישב האפריון את ב' הקושיות של רבינו האלשיך זצ"ל הנ"ל, מה שהתורה הזכירה כאן את תואר 'אדם' כעניין הנגעים, הוא מחמת שאתם קרויים אדם וראוי לכם השלום, לכן אם דיבר 'לשון הרע' יגרום פירוד ומחלוקת יהיה בעור בשרו שאת או ספחת.

והתקנה לזה, 'והובא אל אהרון הכהן', שהם מידת השלום כנודע- "הוי מתלמידי של אהרון אוהב שלום ורודף שלום"- ללמוד מדרכיו ויכפר עליו.

ומה שהוא נסגר ז' ימים דווקא מבאר רבינו האפריון עפ"י המדרש [רבה תחילת פרשת מצורע] "שש הנה שנה ה' ושבע תועבת נפשו" וכו' ורבנן וכו' ושבע דכתבי זו שביעית שקשה כנגד כולם, ואיזה זה משלח מדגים בין אחים [עיין במדרש].

ועפ"ז מבאר הרב זצ"ל שלכן נסגר ז' ימים לתקן כל שבעה תועבת.

וכן בנעמן שאמר לו בלשעין [מלכים ב, ה'] לרהוץ ז' פעמים במכון הנ"ל [ועיי"ש עוד מה שכתב בזה בדברים נפלאים].

"מי האיש החפץ חיים אוהב ימים לראות טוב נצור לשונך מרע ושפתך מדבר מרמה סור מרע ועשה טוב בקש שלום ורדפה"

"ה' עוז לעמו יתן ה' יבדך את עמו בשלום".

חודש טוב ומבורך.

לראות את הטוב האמיתי!

## לחיצת יד גורלית ##

הזה, איך הוא שמח לקיים את מצוות כיבוד אב... אחחה. הלוואי שאזכה גם אני לחנך את הילדים שלי כל כך טוב כמו שאתה מחנך אותם."

האורח טפח שוב על שכמו של האב, הפעם הרשה לעצמו לטפוח בעוצמה רבה יותר... הוא גם ניגש את הבן ולחץ את ידו בחמימות.

"אני רוצה להודות לך", אמר לילד, "לימדת אותי שיעור בהלכות כיבוד אב. אני יוצא מכאן ומתקשר להורים שלי, לשמח אותם. אני מקבל על עצמי להכפיל את מספר הביקורים שלי אצלם בעזרת ה', ולהקפיד להתקשר אליהם יותר. בזכותך. זה אתה לימדת אותי!"

האורח יצא מבית הכנסת ונעלם לו מהמולת הרחוב, ואני ישבתי בצד וחשבתי לעצמי, איזה אדם נפלא. הוא בא רק לרגע אחד וזכה ולשמח את האב השבור והרצוף ואת הבן האומלל שכל כך מתבייש באבא הנכה שלו, למרות שהוא מתאמץ לעזור לו ככל יכולתו.

סיפור יפה, נכון? אז זהו, שעוד לא הגענו לנקודה העיקרית שלו!

בימים שלאחר מכן, ראיתי שחלה תפנית עצומה בצורה ההתנהגות של הילד. הוא לקח את אביו עם גו זקוף! עם חיוך מאושר! עם ביטחון עצמי בריא! ראיתי שהוא מדבר עם אבא שלו ושניהם צוחקים ושמחים, כל התקשורת ביניהם השתנתה ונהיתה שמחה יותר.

התברר לי למפרע שהאורח לא רק החמיא להם ושימח אותם, הוא גם לימד אותי איך להשפיע טוב לאנשים סביבי, ואני בהחלט משתדל ליישם את השיעור הזה בשטח.

בתוך זמן קצר החדיר האורח בילד תחושת כבוד וגאווה על כך שהוא זוכה לכבוד את אביו יותר מכל שאר בני גילו.

הוא לא סתם ילד כמו כל הילדים! ילד שיש לו אוצר ענק בבית! יש לו אבא נכה, והוא זוכה לקיים מצוות כיבוד הורים כמו שאף ילד אחר בן גילו אינו זוכה...

כל ההסתכלות שלו על עצמו ועל אביו השתנתה. וכל זה קרה בזכות לחיצת יד אחת ושתי טפיחות שכס שקיבלו הוא ואביו מאותו אורח פלאי, שעד עכשיו אני חושב שאולי הוא היה אליהו הנביא...

יה"ר שנדע להעריך את הקיים ונשתדל להודות בכל מצב, גם אם לפעמים זה נראה לנו בעל מום או פסול, כי למעשה אנחנו המחליטים מהי התמונה המשלימה האם זו של הנכה או המבט שלנו המושלמת המלאה!

"שמע ידידי, אני לא יודע איך קוראים לך ומאיזו מחלה אתה סובל, אבל אני יכול לומר לך שאני ישבתי פה מאחוריך כל התפילה ופשוט קינאתי בך..."

היהודי תלה בו עיניים משתוממות: "אתה מקנא בי? למה?! אה, בטח בגלל שאני בעל ייסורים גדול... אה?..."

הוא חייך חיוך עצוב כאומר, 'אם רק הייתי יודע כמה הייסורים גדולים לא היית מקנא בי...'

אבל האורח דחה את הרעיון על הסף: "חלילה לי", הזדעק, "איני מקנא בייסורים שלך ולא בייסורים של אף אדם בעולם. כבר אמרו חז"ל 'לא הן ולא שכן'. אני לא רוצה ייסורים, ואני לא בדרגה שאוכל לקבל אותם באהבה. אני מתפלל שגם לך לא יהיו ייסורים בכלל ושתבריא ותהיה כאחד האדם."

"אז למה אתה מקנא בי", שאל הנכה...

כאן הרים האורח את קולו כדי לוודא שבנו של הנכה שומע אותו היטב...

"אני מקנא בך שיש לך כזה ילד מיוחד!", הוא אמר לו.

"איזה ילד נפלא", הוסיף האורח בקול גדול. "תראה איזה כיבוד אב. וכי קלה היא בעיניך? אתה יודע איזו זכות עצומה זו לגדל כזה ילד בבית? הוא בוודאי מחזיק על כתפיו לא מעט מהצרות של עם ישראל שנמנעו בזכות מסירות הנפש העצומה שלו לכיבוד אב..."

האב זרח מאושר וגם הילד לא ידע את נפשו מרוב שמחה. המחמאה היתה בדיוק במקום והרעיפה טללי נוחם על פצעי הנפש שנגרמו מהבושה שחש הילד כשחם את אביו ברחובה של עיר...

אבל האורח לא הסתפק בכך: "אבל אתה יודע ממה הכי התלהבתי?", הוא הוסיף בטון דרמטי וצופן סוד...

"ממה הכי התלהבת באמת?", שאל האב המאושר.

"אני התלהבתי מזה שהבן שלך עושה את זה בשמחה! אני רואה אותו לוקח אותך ומחייך, יש לו סבלנות ואורך רוח, הוא לא עושה את זה רק כי הוא חייב, רואים עליו שהוא עושה את זה מתוך רצון, מתוך שמחה של מצווה, כי הוא מבין שיש לו זכות גדולה וכי הוא מבין שכל תנועה וכל מאמץ שלו זאת מצווה עצומה, וכנראה שהוא גם מאוד אותך, את אבא שלו!!! אין לי הסבר אחר.

"תראה איך הוא מחייך כל פעם כשהוא לוקח אותך, מזה אני ממש יצאתי מהתפעלות. ישבתי כאן מאחוריכם ולא גרעתי עין מהילד

**"אני רוצה להודות לך", אמר לילד, "לימדת אותי שיעור בהלכות כיבוד אב. אני יוצא מכאן ומתקשר להורים שלי."**



# השגחה פרטית

דברי התעוררות וחיזוק וסיפורי השגחה מופלאים המתרחשים בימינו מתוך "קו השגחה פרטית"



פרשיות תזרע מצורע - אחרי קדושים תשפ"א ♦ עלון מס': 63

## השגחה שבועית

### רוצים מתנה?

"הרעיון שלך בהחלט נחמד", אמרו כמה ידידים דורשי טובתי לפני שלוש שנים כשנפתח 'קו השגחה פרטית' אבל מסתבר שתוך חודש, מקסימום שלושה חדשים, הקו יסגר. האם פעלתי בחכמה ובשכל? האם היה הגיון בזה? לא! בשכל אנוש אי אפשר להבין את פשר ההצלחה של הקו, שבקרוב עומד לחנוך את השנה השלישית. ההסבר לזה הוא רק שאת הקו הזה פתח הקב"ה בעצמו. קול השם בכוח, קול השם בהדר. אין לי הסבר אחר.

אין יותר מתאים מלהביא בטור הזה את הדברים של הרה"ח ר' יוסף מאיר משינסקי שליט"א מבית שמש שהושמעו בקו בחול המועד האחרון:

בזמן ההכנות לבדיקת חמץ, הילדים עמדו מחוץ לדלת עם התינוק בן השנה וחצי ששהה בעגלה. לפתע הידרדרה העגלה במדרגות, והתינוק נפל והתגלגל בכל המדרגות באופן מחריד. בני הבית נסעו איתו לבית חולים, ואני נשארתי בבית לבדיקת חמץ. בבוקר, אחרי כל הבדיקות בבית החולים, התברר שהקב"ה כאילו הניח כריות על המדרגות. הילד אמנם קיבל מכות חזקות, אולם לא ארע לו שום נזק, והמצב ברוך ה' משתפר. אמרתי לילדי: תדעו לכם שההשגחה הפרטית הכי גדולה בספור הזה, זה שהוא קרה אחרי שה' זיכה אותנו להיות מחוברים לקו השגחה פרטית! אם לא כן, ה' ישמור אלו קולות וברקים היו נשמעים כאן בבית... איך הייתם כולכם מקבלים על הראש: 'מה שווה כל הנקיון לפסח אם לא יודעים לשמור על ילד קטן, יאזו מין אחריות זו להעמיד עגלה לפני המדרגות!...

אבל ברחמי השם אנחנו מחוברים לקו, ולא איבדנו את האמונה! התפללנו וקיוונו לטוב, וידענו שהכל מאתו יתברך! מסיים ר' יוסף מאיר ואומר:

אם אתם רוצים לתת מתנה לעצמכם, תקשיבו לקו, לשיעורים המרתקים. תתחזקו, תטעינו את עצמכם.

שמעתי מיהודי תלמיד חכם וצדיק שאמר: לכל קהילה יש כיום קו שמפרסם מה קורה שם. 'קו השגחה פרטית זה הקו של הקב"ה בעצמו!' הוא הקו שבא לפרסם את שמו יתברך בעולם, קו שמחבר את האדם לאמונה הפשוטה. ממש מחיה נפשות! איזו עוצמה טמונה בקו המתוק הזה, כמה כוח הוא נותן, כמה הכוונה לחיים נכונים!

לא קל לחיות בדור הזה, אבל הקב"ה סידר לנו חיזוק מאין כמותו, שאתו אפשר לעבור הכל. קו השגחה פרטית. זאת המתנה שהוא שלח לנו כדי לקרב אותנו אליו. תפסו את המתנה בשתי ידיים (ואזניים) ותרגישו בעצמכם.

פרסמו את הקו לחברים, הפיצו אותו, היו שותפים בהחזקתו. אין ישראל נגאלים אלא על ידי האמונה.

שבת שלום ומבורך  
פינחס שפר

## דברים שבלב

על פי השיעורים בספר חובות הלבבות "שער הבטחון"

### תודה על הקוץ

התחיל האיש להודות בשירות ובתשבחות. ופזמון חדש עלה על פיו: **כמה נאה קוץ זה, תודה לך ריבונו של עולם!**

המשל על הקוץ מוכיח, שהקוץ הכואב והתוכנית שהשתבשו היו לטובה. אבל ברור שהאיש לא נהג כראוי. וכי צריכים להטביע את חברו ואת כל נוסעי הספינה בלב ים, כדי שיבין שראוי להודות על המכה שקיבל? וכי אם כולם בריאים ושלמים, מגיעים ליעדם וחוזרים מאושרים, אי אפשר להודות להשם? אדם שמלא טענות כרימון, אין דרך להרגיעו אלא כאשר יישפך דם זולתו ח"ו! לא כך. הדרך הנכונה היא לזכור את הסיפור בהתחלה. מלמדנו הנביא שכאשר המכה נוחתת, כבר אז יש להודות לה' על שם העתיד: **"ישוב אפך ותנחמני"**. בטוח שכל העניין הקשה הזה הוא במטרה שתנחמני! אין כל ספק שגם בהסתרה שבתוך הסתרה נמצא משהו טוב, ואולי בעתיד עוד איווכח בכך.

הבורא יתברך עושה לנו כל הזמן רק טוב, ותפקידנו להאמין בזה, ולחזור ולשגן שוב ושוב: **"ברוך השם... עושה נפלאות לבדו"** (תהילים ע"ב). הקושי הוא שאנחנו לא מודעים לכך. אף אחד לא מעדכן אותנו שממש ברגעים אלו ניצלנו בעל הנס אינו מכיר בניסו". (שם): **"אפילו בעל הנס אינו מכיר בניסו"**. הולך לו אדם לסדר את ענייניו ואינו יודע כי סכנה מרחפת על ראשו, והשגחה מופלאה ומיוחדת מלווה את צעדיו כדי להצילו. האב הרחמן מסובב סיבות מלמעלה כדי שבנו ייבצל, ובאותו זמן יש לכן יקר טענות כלפי מעלה, ומתקצף: למה לא הולך לי לפי התוכנית שלי...? ואינו מבין שכל אלו 'המפריעים' הם שלוחים מלמעלה עבורו ולטובתו.

כאשר משגנים אמונה ובטחון, יש הדיה עמוקה לה' מתוך פנימיות הנפש. לא מילים יפות בעלמא, אלא אמירה שנחצבת מתוך הכרה אמיתית שהכל לטובה, כולל הקוצים שנתקעו בגלגלי תכניות החיים. בריאות, פרנסה, שידוכים, חובות ועוד - גם הם לטובה, ועל הכל: **הודו לו ברכו שמו, כי טוב השם לעולם חסדו.** (מתוך שיעור 196 בשער הבטחון)

ההודיה לה' היא חלק בלתי נפרד ממשולש האמונה-בטחון-הודיה. מודים על העבר ההווה והעתיד. קל ונעים להודות על הטוב, אבל כדי לקיים את דרישת חז"ל: **"על כל מידה ומידה שמוודד לך, הוי מודה לו במאד מאד"**, צריך עומק של אמונה ועושר של בטחון. יש שואלים, איך אפשר להודות על דברים שלא הלכו לפי התוכנית? לא מדברים כאן רק על פנייה ימינה במקום שמאלה, על חתך קטן באצבע או על איחור משמעותי של אוטובוס בין עירוני. ישנם אנשים שמתמודדים לאורך זמן עם עניינים לא פשוטים. איך מודים לקב"ה על החובות? איך מודים לו על ההודעה מהבנק, שהכסף שהיה אמור להיכנס היום לא נכנס, ורובץ בחשבון חוב של רבבות שקלים? איך מודים על הטלפון ממשגיח הישיבה: "הבחור בדרך הביתה"?... איך מודים על הצורך לבקר אצל רופאים שוב ושוב ולהיכנס לתהליכי רפואה מייסרים?

על זה עונה ישעיהו הנביא. ישעיהו הוא הנביא שאמר את פסוקי הנחמה הרבים ביותר, וניחם את ישראל אף יותר ממש רבנו. הוא זכה לכך מכיון שקיבל עול מלכות שמים בשמחה יותר מכל הנביאים (ת"ד אליהו רבא ט"ז). אמנם איננו מבינים משמעות הדבר לעומק, מהו 'יותר מכל הנביאים', אבל לומדים מכך, כי על ידי שקיבל עול מלכות שמים ואת כל גזירותיו של הש"ת בשמחה, זכה לנבואות הנחמה הרבות, עד שאמר בזהר יקו (תצהו קטע): שאפילו השם 'ישעיהו', יד בו סגולה לגאולה. ובלקוט המכירי (משלי ל' י"י) כתב, הקב"ה מעיד עליו:

**אין לך אוהב את בני יותר מישעיהו.** הנביא מלמדנו (פרק י"ב) כיצד להודות על ייסורים: **"אודך ה' כי אנפת בי, ישוב אפך ותנחמני"**. רבי יוסף דרש (נדה לא): **הכתוב מדבר בשל בני אדם שיצאו לסחורה.** הם מיהרו אל הנמל, ובדרכם עברו בשדה קוצים. לאחד נכנס קוץ ברגלו, לא יכול היה ללכת ונעצר. חברו המשיך והספיק לעלות על האניה, והוא נשאר בשדה והפסיד את הנסיעה. החל מחרף ומגדף את הקוץ, את בעל השדה ואת כל מה שזו. לימים נודע שהספינה טבעה בים, ואפשר לומר קדיש על חברו ועל ממונו.

השיעור נמסר ביום חמישי וניתן לשומעו בשלוחה 4 (אחר חצות השפ"א)

הצטרף גם אתה לרבבות היהודים מכל העולם ששינו את חייהם, חייג:

מארגן ישראל 02-30-11-300 • מארה"ב 1-605-31-31-719 • מאנגליה 0-330-3900-489 • מבגליה 033-696-766

מדרום אפריקה 87-551-8521 • מארגנטינה 3988-4031 • מאוקראינה 380-947-100-633 • קו לנשים - שלוחה 4 בתפריט הראשי

קו השגחה פרטית

אידיש, עברית, אנגלית.

# ניסיון שבכל יום

סיפורי השגחה מופלאים שסופרו ב"קו השגחה פרטית"

## שום שדכן לא היה מציע דבר כזה

לפני שבת זכור, הראה הרה"ח ר' חיים מאיר פיליפ שליט"א לר' דוד קלצקין שליט"א את דברי ה"חתם סופר" שכל שמחת פורים, עיקרה היא השמחה והבטחון בישועתו יתברך. בתוך הדברים ניגש אלינו אברך נרגש, וסיפר על ישועה גדולה ועצומה שהתגלגלה על ידו.

לפני כמה חודשים הוא הלך להתפלל באחד מהמקומות הקדושים. בימינו, מאז הפציע הוירוס לעולם, יש מאבטח שעומד בחוף ומווסת את כמות האנשים שבפנים. מותר שיהיו בפנים מספר מוגבל של אנשים, ורק כשאחד יוצא נכנס הבא. כשהגעתי עמדו עשרות אנשים בתור וניצלו את הזמן באמירת תהלים. גם ר' שמואל נעמד ביניהם וחכה. לפתע הגיע למקום יהודי, עקף את כל התור הארוך וכמעט נכנס פנימה. "הלו... הלו...", קרא לו המאבטח. "יש תור! אי אפשר להיכנס עכשיו".

"מה תור? מי תור?" היהודי ששמו יהודה התקצף נוראות. "מה באתם פה להשתלט על המקום? מה רציתי בסך הכל, לבוא להתפלל, זה הכל. מי קרא לך בכלל? מה היה רע עד היום? לך הביתה. נסדר בלעדיך. אתה לא בעל הבית כאן".

השומר לא נותר חייב. "נכון שאני לא בעל הבית, אבל זה התפקיד שלי. אתה חייב לציית".

חילופי הדברים הלכו והחמירו. נשמעו מילים שאי אפשר לחזור עליהן, וכולם היו המומים מכל המהלך. ר' שמואל, שבאותו יום הקשיב לקו השגחה פרטית ושמע בדיוק את שיעור 141 על ההדרכה של רבנו בחיי להתמודדות עם שונאים ואויבים, שיסבול חרפתו ולא ישיב, החליט לעשות מעשה. הוא ניגש אל הניצים, תפס בידו של יהודה ואמר לו, "יהודי טוב, תירגע, תסלח לשומר ובזכות זה תראה ישועות". יהודה אינו מסכים בשום אופן, "צריך להעניף את השומר". ר' שמואל אמר עם דמעות בעיניים: "ירק תקשיב, יש לי חבר, בחור צדיק כמעט בן שלושים. בבקשה ממך, תתגבר! תשתוק! תסלח! יש לך כוח לברך את חברי שיושע" הוא פנה גם לשומר עם אותם דיבורים רכים ומתחננים בעד חברו שיזכה להקים בית נאמן בישראל. השניים היו נוקשים ונחרצים. הם לא הסכימו לשמוע משום דבר, כל אחד היה בטוח שהוא צודק במאה אחוזים ויתר, אבל גם ר' שמואל לא ויתר. הוא התפלל למלך השלום שלו, שישלח לו סיעתא דשמיא ויצליח במשימה, ושוב דיבר עם כל אחד לחוד ועם שניהם ביחד, עד שבסופו של דבר נרגעו הרוחות, נפתחו הלבבות, האויבים נהפכו לאוהבים, סלחו, התפייסו וברכו את חברו המבוגר של ר' שמואל שימצא בקרוב את זיווגו הנכון.

ענה ביקש ר' שמואל שגם כל אחד מהשניים יברכו זה את זה. כל אחד אמר את שמו של חברו החדש וברכו מעומק הלב שיושע בכל העניינים.

ר' שמואל נכנס פנימה, שם שפך דמעות לישועת החבר הבחור שהוא מתפלל עליו שנים רבות כל כך, וגם לישועתו הוא. כשיצא משם הוא פגש את מאיר, חברו מהישיבה. "אשריך! איזה קידוש ה' עשית", קורא אליו מאיר, "ראיתי מה שהיה. לא שמעתי מה דיברת איתם, אבל ראיתי שהצלחת להשפיע עליהם".

"אמרתי להם שיברכו את חברנו שימצא במהרה זיווג הגון. תתפלל עליו גם אתה, הוא מתקרב לגיל שלושים ועדיין לא מצא את זיווגו".

ר' מאיר נדהם. הן לר' שמואל יש סאת יסורים משל עצמו. הוא עדיין לא התברך בילדים, ועם כל זה הוא מקדיש את זכות השלום לחברו. "אני מקנא בך", אמר מאיר, "ככה לחשוב על השני".

"בוא ניכנס ישר לעניין", ממשיך ר' שמואל, "אולי יש לך רעיון שבביל חברנו?" "אני לא שדכן, הבחורה היחידה שאני מכיר זאת אחותי שמלאו לה תשע עשרה לאחרונה".

"אולי זה מתאים?"

מאיר כמעט התעלף במקום, אבל ר' שמואל 'משום מה' נדלק על הרעיון. הוא המשיך ודיבר בשבח הבחור עוד ועוד, "מה אכפת לך לנסות?" הוא שכנע את מאיר, "תאר לך שכאשר הוא יהיה בן 91 היא תהיה רק בת 80. זאת מעלה גדולה".

התחילו בבדיחות, וכשיש שמחה למטה יש שמחה למעלה. כעבור עשרים יום הבחור המבוגר התארס במזל טוב עם אחותו של מאיר, וליהודים היתה אורה.

כשהגיע הבשורה המשמחת שוב עשה ר' שמואל את דרכו אל המקום הקדוש שמשם

## מהשם מענה לשון

זה עשרות שנים שחמי עוסק בחינוך. הוא עומד בראשות ישיבה בירושלים לבעלי תשובה ולנערים מתמודדים. כאלו שלצערנו נפלטו מהמסגרת אבל הם רוצים לחזור ולחיות כיהודים חרדיים עובדי השם. עבודתו של חמי מורכבת ורגישה. המון בחורים עוברים דרכו, והוא מתאמץ לראות בכל אחד את הטוב והיפה, להרעיף טללי תחיה על נפשם הצמאה והמחפשת ולהאיר את נשמתם באור התורה ועבודת השם.

באחת השנים הגיע אליו בחור מלוס אנג'לס שהתרוחק מאד מדרך התורה. הוא עשה ממש ככל העולה על רוחו. אחרי תקופת מה קרא לו חמי ושאל אותו, "למה הגעת לכאן?" ענה הבחור: "כי אבא שלי שלח אותי".

"זאת לא סיבה מספקת", ענה חמי, "לכאן באים בחורים שרוצים להתקרב ולהתקדם, ואנחנו כאן כדי לעזור להם. אם לך אין תוכניות להתאמץ, אין לך מה לעשות כאן".

הבחור ביקש שיתנו לו צ'אנס לעוד כמה חודשים. הצ'אנס ניתן אבל המצב לא השתנה. שוב קרא לו חמי והפעם אמר כי למרבה הצער אין בררה. השפעתו של הבחור ניכרה גם בין כתלי הישיבה, וזה כבר היה דבר שלא יכלו לאפשר בשום אופן. "אבל מה אומר לאבא שלי?" שאל הבחור.

"אני לא יכול לומר לו שאני מסולק", חמי ראה שהבן פוחד מאבא שלו ורוצה לכבד אותו, ואמר לו: "אני אדבר עם אבא שלך".

חמי הרים טלפון אל מעבר לים: "מדברים מהישיבה".

האב שאל: "מה עכשיו?"

ברגע זה הבין חמי שהאבא בעצם חיכה לטלפון הזה. הוא חיכה לשמוע ששוב הבן שלו עושה בעיות, ורק צרות הוא מביא עליו ועל משפחתו. באותו חלקיק שניה הוא הבין, כי הבחור נמצא כבר שנים ארוכות תחת הרושם שכולם מיואשים ממנו, ואם הוא ידבר כמו שתכנן, ויאמר לאבא כי אכן יש צרות והבחור אינו מצליח להשתלב, הרי שהוא סותם את הגולל על כל אפשרות לצאת מהמצב הזה אי פעם.

באותו רגע אמר חמי את המילים שהקב"ה שם בפיו. אין לו הסבר אחר מדוע נהג כך: "רציתי פשוט לספר כמה נחת יש לנו מהבחור, כמה הוא מצליח ומתקדם. ממש הפלא ופלא".

האב נשם לרווחה. השיחה הסתיימה בנעימות, והבחור שמע את הכל שאל את חמי: "למה עשית את זה?"

את השאלה הזאת המשיך הבחור ושאל את עצמו שוב ושוב. הוא היה מוכרח לענות את התשובה ולתת הצדקה לשיחה הכי בלתי צפויה ששמע בחייו. היום הוא כבר נשוי, מגדל את ילדיו בדרך התורה, וקובע עתים לתורה כמה שעות כל יום. קל לשער מה היה קורה אם חלילה היה חמי מדבר עם האב כמו שחשב בתחילה. היה זה חסד השם והשגחה פרטית מופלאה, שהוא אמר את המילים הנכונות. חמי טוען כי אמנם הוא ניחן בהבנה חינוכית, אבל הפעם ההבנה החינוכית שלו היתה כי הבחור חייב להסתלק מהישיבה. בעצמו הוא אינו מבין איך הוא אמר מה שאמר, ובמילים ספורות זכה להציל דורות.

חמי טוען כי אמנם הוא ניחן בהבנה חינוכית, אבל הפעם ההבנה החינוכית שלו היתה כי הבחור חייב להסתלק מהישיבה. בעצמו הוא אינו מבין איך הוא אמר מה שאמר, ובמילים ספורות זכה להציל דורות.

(יום שני א' חזול המועד פסח תשפ"א, סיפור 5 / סיפור מס' 20571)



## השדכן על ההר

שמי יום טוב קליין, ואני מתגורר באשדוד. בתחילת חודש כסלו, קצת אחרי אמצע הלילה, חייגתי בטעות לחבר. הוא הרים לי ונדהמתי לשמוע את קולו. כלל לא התכוונתי להתקשר אליו. "סליחה, אני מתנצל", אמרתי מכל הלב, כשאני נבוך מאד, "זה היה בטעות, סליחה על השעה המאוחרת".

"זה בסדר", ענה החבר, שדווקא נשמע יותר כמו אדם באמצע היום, "תגיד לי, מתי אתה נוסע לקרעסטיר?" "אם תארגן משהו אצטרף אליך", עניתי לו, והוא סיפר שהוא רוצה להיות בציון ביום ג' שבשבוע של פרשת בשלח. הסכמתי לרעיון ואכן החבר הזה ארגן טיסה ישירה ומסודרת כיאה. עד אז הייתי כבר פעמיים בקרעסטיר, ביום ההילולא של הרה"ק ר' ישעיה זי"ע, ועכשיו נבחר תאריך אחר, חורפי. ח' בשבט.

אור לחי' בשבט השתתפתי במעמד "לחיים" עם חברי החבורה שלי - שבעה במספר. ברכנו זה את זה מעומק ליבנו, ואכן היה הרבה על מה לברך, כבני אותו גיל עסוקים כולנו בשידוכי הבנים והבנות וצרכים ישועות גדולות.

למחרת, מצויד בברכות החמות יצאתי לטיסה שארגן החבר שהתקשרתי אליו בטעות. הוא שייך לקהילה אחרת בעיר, ועוסק בכלל כמשגיח כשרות ולא כסוכן נסיעות. הזמנתי מקום בטיסה, הן להלוך והן לחזור, ויצאנו ישירות לבודפסט. הטיסה היתה נוחה, ישבתי בספסל הראשון, כשהמושב לידי ריק. הגענו לפנות בוקר ומיד התחלנו בדבר שלשמו הגענו. קודם נסענו לאיהעל - עירו של רבו של רבו של הרה"ק ר' ישעיה זי"ע, ואחר כך המשכנו לקרעסטיר. עלינו לראש ההר, שם נמצא הציון, סעדנו את ליבנו בארוחת בוקר, וסיימנו את כל ספר התהלים במשך כשעתיים וחצי. לידי עמד יהודי מאשדוד שגם הוא שפך את ליבו במזמורי דוד המלך, והוא ביקש מה' שיומן לו זיווג הגון לבנו תוך שלושים יום. אני עמדתי והתחננתי על זיווג הגון לבתי היקרה, ושנינו לחשנו את משאלותינו לפני הקב"ה מבלי שנדע איש על משאלתו של רעהו. בהמשך התברר לנו שממש באותו זמן התנוצץ רעיון במוחו של שדכן.

כוכור, המקום שלידי במטוס היה ריק, ומשום מה, בחזרה, החליט האיש שהתפלל ליצדי לשבת לידי. גם הבחור שלו היה עימו, ואנחנו מצאנו אוזן קשבת זה אצל זה. הוא סיפר לי על בנו ועל מה שהוא מחפש עבורו, ואני סיפרתי על בתי ומה שאני מחפש עבורה. לא ניסינו לשדך בינינו, כי יש הבדלים בסגנון בין השפחות. רק שוחחנו כידידים.

למחרת התקשר יידי לטיסה לשדכן שכבר הציע רעיון אחר והתחיל לקדם אותו. הוא שאל אותנו אם יסכים לשדך בינינו. "בדיוק אתמול חשבתי על הרעיון הזה", הוא סיפר, "אבל חשבתי שלא תרצו".

"אם היית מציע לי אתמול את הרעיון, לא הייתי מסכים, אבל ישבתי ודברתי עם אבי הבת כמה שעות במשך טיסה שלימה, וראיתי שיש בהחלט על מה לדבר".

שיחה דומה התקיימה גם ביני לבין השדכן. הוא היה קצת נבוך כשהציע לי את השידוך, "אני לא בטוח שזה מתאים לך", הוא אמר, אבל הרגעתי אותו, "בחור כזה בדיוק אני מחפש. ראיתי אותו כשחזרנו מקרעסטיר ודברתי עם אבא שלי".

השידוך הזה לא יכול היה לצאת לפועל אם לא הנסיעה המשותפת. אם השדכן היה אומר לי את השם יום קודם לכן, לא היה על מה לדבר. אבל כשרבי ישעי' מקרעסטיר זי"ע מעורב בשידוך, זה אחרת.

שלושה שבועות אחר כך סגרנו ווארט בסיעתא דשמאי, ממש כמו שמחותני ביקש - תוך שלושים יום.

(ראיון עם בעל המעשה שלי"א - אידיש ראיון 4, עברית ראיון 7, ניתן לשמוע בשלוחה 5/6 לאחר בחירת השפה)

צמחה הישועה, והפעם כדי להודות. ואת מי הוא פוגש שם? את השומר הנאמן שמרשה להיכנס רק לפי התור. ר' שמואל ניגש אליו בשמחה, ואומר לו: "זוכר אותי? אתה ודאי זוכר מה שהיה במקום הזה לפני כשלושה שבועות, קולות המריבה - והפיסו הנהדר שקידש את השם ברבים. מזל טוב! הבחור שברכת התארס!" השומר כל כך התרגש: "בטח שאני זוכר, ואני רואה שכל הברכות התקיימו! גם אני התארסתי השבוע!" מזל טוב! מזל טוב!!!

(מתוך שיעור 194 בשער הבטחון)

## הבקשה נשלחה לכתובת הנכונה

בחודש אלול האחרון הגעתי למצב כספי קשה מאד. הכל ריק. הארגן ריק, הארונות ריקים, חשבון הבנק מרוקן, והמצב עגום ביותר. אין לי שום מושג איך אני גומר את החודש, ועוד יותר - איך אני מקדם את החגים הבאים עלינו לטובה. רק מלחשוב על ההוצאות הגדולות המצפות לנו נהיה לי שחור בעיניים. מאין יבוא עזרי?

התשובה פשוטה: עזרי מעם השם. באותו יום היה לי תור לרופא בירושלים, מרחק של שעה נסיעה מביתי. הצטיידתי בספר תהלים, וכל הדרך אמרתי פרק אחרי פרק בבקשה ובתחינה לבורא העולם, כל יכול, אשר לו הכסף והזהב והוא אשר נתן לנו את החגים והמועדים, שישלח ישועה ויפתח את אוצרו הטוב. אמרתי תהלים בדמעות, בקריאה נואשת ממש, ובהרגשה חזקה שרק הוא יכול להושיע. גם במרפאה, בתור לרופא המשכתי בפרקי התהלים. הם הביאו מרגוע לנפשי וחזקו אותי בבטחון כי הישועה בוא תבוא.

הנסיון הקשה חיכה לי דווקא בערב. אחד מידידי, עשיר גדול, חיתן את בנו. הלכתי לחתונה, וכאן מצאתי את עצמי בין שועי ארץ, גבירים אדירים שבשבילם אלפיים שקל הם ממש כלום, ובשבילי סכום כזה יכול להוות הצלה של ממש. חשבתי לעצמי, הרי יש לי הודמנות להביע את מצוקתי בפני כמה מהגבירים פה, ולקבל מהם נדבה הראויה להתכבד. את המחשבה הזאת שאיממה לקנות שביטה בלבי מיהרתי לסלק מיד. לצערי, כבר ניסיתי פעם לעורר רחמיהם של בני אדם. זו אשליה לחשוב שהם יכולים להעניק לך דבר מה. שוא תשועת אדם! חברי קרא לי לשבת לידי, וסביב השולחן ישבו גבירים שלא היה מזיק להם לאוורר קצת את הכיס. שוב חשבתי, הן נמצאים פה לידי אנשים שכסף לא נחשב אצלם. למה לא לנסות? ושוב אמרתי לעצמי, אל תבטחו בנידיבים. הקב"ה גדול, ואם רצה הוא יתן לי בלי שאתערב.

באותו שולחן ישב חבר מימי הישיבה. עשרים שנה חלפו מאז ישבנו יחד לספסל הלימודים. והוא התרחק מעט, כבר לא נראה ממש כבן ישיבה. הוא שמח לפגוש אותי, חבר מן העבר, ושאל "מה אתה עושה בחיים?" "יושב ולומד", אמרתי לו, "עושה שטייגן במיר".

"אתה מאמין בזה?" הוא שאל.

"אתה לא מאמין בזה?" החזרתי לו, "וכי יש תכלית אחרת? וכי יש משהו אחר בעולם? מה יש לעשות כאן אם לא זה?" בפשטות אמרתי זאת, מכל הלב. נכון שקשה לי, נכון שאני מתמודד בענייני פרנסה, אבל עמוק בפנים אני מהמאושרים בתבל! אשירי שממת חלקי בין יושבי בית המדרש. זה ברור לי מעבר לכל ספק, ושום קושי בעולם לא יעיב על האמת הפשוטה הזאת.

הוא הביט בי בתדהמה. עד עתה הוא לא חשב שהוא מפסיד משהו. דבריי שיצאו מהלב לחלו לתוכו. אחרי הריקודים הוא ניגש אלי ואמר לי, "אני רוצה לקחת חלק בלימוד התורה שלך. האם תסכים לעשות אתי הסכם יששכר וזבולון?" "כן", עניתי.

"אתן לך כל חודש אלפיים שקלים. מקובל עליך?" "מקובל!"

הקב"ה שלח אותנו ברגע הנכון להוציאני ממצוקתי, וכל זה בלי שאומר מילה אחת, רק בזכות הבטחון והתפילה. הודו לה' כי טוב!

ההסכם עבד יפה במשך כמה חודשים. בחודשיים האחרונים התמיכה שלו לא הגיעה. נזקקתי מאד לכסף, אך לא פניתי אליו. כי גם הפעם, בחמלת ה' עלי, זכרתי שלא לבטוח בנידיבים. יתכן שקצת יותר מדי סמכתי על ההסכם, ולכן קבלתי תזכורת לבקש מה' את פרנסתי. פתחתי ספר תהלים ואמרתי כמה פרקים בהשתפכות הנפש. אחרי כמה דקות אני מקבל טלפון מהנדיב. הוא מתנצל על העיכוב בתמיכה, והוא כבר מכניס לי ארבעת אלפים שקלים על החודשיים האחרונים. שוב זכיתי לקבל חיזוק. חזקו ויאמץ לבבכם, כל המייחלים להשם.

(יום שלישי פרשת וקהל פקודי תשפ"א, בוקר, סיפור 1 / סיפור מס' 18382)

# שאלה פרטית

שאלות ותשובות באמונה, בטחון והשגחה פרטית

שאלה מספר 16

## המרה להשתדל משובח

**הרב יהושע כהן מירושלים, הרב מנחם גרוס מירושלים:** שונה ההשתדלות בגשמיים מההשתדלות ברוחניות. בגשמיים היה לנו לקבל כל צרכינו כשאר בעלי החיים, והעיסוק בפרנסה הוא רק מחמת גזירת הבורא: "בזיעת אפך תאכל לחם", לכן די בהשתדלות מועטה כל אחד כפי מידת בטחונו, ואין להתייחס לתוצאה. לא כן ברוחניות, שם אנו צריכים לעמול ולהתייעץ אף ביותר מכפי כוחנו, ואדרבה רצון הבורא הוא שנובה בהשתדלות ובעשייה, וההשתדלות תעשה פרי. וכי יכול האדם לומר "השתדלתי ללמוד תורה"? העיקר הוא הלימוד ולא ההשתדלות. וכרוך היגיעה כן גדול הישגתא דשמיא.

**הרב שלמה זלמן בנים מביתר עילית** מסמך זה אמרה נאה: עלה ברעיוני לפרש הכתוב בספר תהילים (עג): "מי לי בשמים ועמך לא חפצתי בארץ". "מי לי" - כמאמר חז"ל אם אין אני לי מי לי, על העניינים "שבשמים" - כלומר בעניני רוחניות צריך לומר אם אין אני לי מי לי. לא להתעצל ולא לסמוך על שום אדם. והכתוב ממשיך ואומר "ועמך" - שאתה תעשה - "לא חפצתי בארץ", בעניני ארציות איני חפץ שתפעל הרבה. הרה"ק רבי בונים מפשיסחא זצוק"ל דרש על הכתוב (תהילים קה): "ישמח לב מבקשי השם" מדוע לא כתוב מוצאי השם, אלא מכאן שהביקוש גרידא, ההשתדלות והרצון, הוא חלק מעבודת השם, ויש לעסוק בכך יותר ויותר.

**הרב ישראל משה מירושלים:** איתא בחולין (פט, א): אמר רבי יצחק, מאי דכתיב (תהלים נח, ב): "האמנם אלם צדק תדברון מישרים עצמנו בני אדם" - מה אומנותו של אדם בעולם הזה? ישים עצמו כאלם, יכול אף לדברי תורה? תלמוד לומר 'צדק תדברון'. וביאר בזה הרה"ק בעל האהבת ישראל מרז"ק זצוק"ל: "אלם" - נוטיקון אמר לה' מסי, בעניני עולם הזה יש לסמוך על הקב"ה ולא לעשות כלום, יכול גם בדברי תורה - עניינים רוחניים? על זה באמר וכו'. שבעבודת השם יש להשתדל ולעשות.

**הרב שלמה שמעון רוסמן מבית שמש** מטעים את הדבר במעשה רב מהגאון הגדול רבי זאב זצוק"ל הרב דבריסק. פעם אחת שיגרו להרב אתרוג מהודר מגידולי ארץ מרוקו, אך הפקידים לא הרשו להכניסו לארץ. הרב זצוק"ל לא נח ולא שקט ושלה שלוחים לפעול שיגיע האתרוג לידו, וגם ביום הושענא רבה עד לעתותי ערב התאמץ בזה. והאתה היה רק להידור מצוה, כי היו לו אתרוגים לקיים את המצוה. ועבדא זו היא בנין אב לכל

# בעניני ההשתדלות, למדנו שאין צריך לעשות השתדלות יתרה על המידה. האם בעניינים רוחניים הוא גם כן? למשל העוסק בקירוב רחוקים, האם הוא צריך לעשות השתדלות יתרה?

א.ש.א אשדוד

העניינים הרוחניים, שיש לעשות מעל היכולת. אמנם גם בזה יש לזכור כי הוא הנותן לך כח לעשות חיל.

## גבול ההשתדלות

**הרב משה רחא מדיעין עילית:** שאלה זו נשאלה בפני מו"ר שליט"א וענה לי בזה הלשון: מקובלני מפי רבותי: בעניני רוחניות המינימום הנדרש הוא המקסימום האפשרי.

**הרב נח גוטמן ירושלים:** אמנם כן, גם ברוחניות התוצאה אינו קשורה להשתדלות והוא הנותן לך כח לעשות חיל. אך לא כמו בגשמיים, כאן צריך להשתדל יותר מכפי כוחו, עד שנדע בוודאות שעשינו ככל יכולתנו.

## יש לחלק

**הרב חיים הוהביץ אשדוד:** יש לחלק בין החיובים שבין האדם לקונו לעשות כל טעדיק ואף יותר מכפי כוחו, ולבוא לכך שיקיים המצוה בשלמות ובכל הידוריה, ואינו יכול לתרץ את כשלונו בכך שהוא השתדל. אמנם בהתעסקות בצרכי ציבור צריך האדם לדעת כי מוטל עליו לעשות ולנסות, והתוצאה אינה קשורה בידו.

## הצלת נפשות

**הרב דוד לייפער מירושלים:** השאלה מתייחס בשאלתו לענין קירוב רחוקים. אמרו חז"ל (במ"ר כא): "גדול המחסיאו יותר מההורגו". ומידה טובה מרובה. כאשר מזכה בר ישראל בקיום המצוות הוא כמחיה נפשות, וכל המקיים נפש אחת מישראל כאילו קיים עולם מלא (מסכת סנהדרין פ"ד). מובן מאליו שבהצלת נפשות אין גבול בהשתדלות שצריכים לעשות.

## שאלה לגיליון 65

אני מתחזק רבות באמונה ובביטחון ומושרש בקרבי שכל הקורות אותי בכל מצב ועניין, הוא מגזירת הקב"ה, ואם הקב"ה עשה כן, זה ודאי לטובה, וברצוני יסירנה. מאידך, פעמים רבות ייתכן שהאדם עצמו ברשלנות או בטעות הביא במו ידיו לתוצאה עגומה שהוא סובל ממנה, למשל בעניני חינוך הילדים או בשלום בית. האם ראוי להשיל את האחריות האישית ולומר שהיא גזירת שמים? י.מ. מדיעין עילית

מסירת שאלות ותשובות: בקו ההשגחה פרטית 02-3011-300 שעות 3 < 5 (לאחר בחירת השפה) | מן ההקלטה מוגבל ל-3 דקות | במייל 023011300@gmail.com תשובות יתקבלו רק עם מלא ושם עדי עד יום ראשון פרשת אמור. עם השואל יכתב בראשי תיבות ושם עדי.

# השפעה פרטית

עברנו תקופה מאוד קשה בבית, מה שהחזיק אותנו זה ה'קו' השגחה פרטית' והעלונים, עברנו את התקופה בקלות באמונה ובעמחה. תודה לכם מזכי הרבים.

י.ק. - בני נק

מצד המקילים

חיכינו לשידוך לבתנו היקרה, הבטחנו תרומה לקו, בפסח האחרון היא התארסה, אחרי האירוסין סיפרנו את זה לחתן, אומר לנו החתן, גם אני תרמתי להשגחה פרטית, ברוך ה' שבהשגחה פרטית' נהיה שידוך כזה...

טלפון שהגיע למערכת

מצד הנתונים

## קח גם אתה שותפות קבע בהפצת האמונה בעולם

ותזכה להבטחת הווה למזכי הרבים: בניים ובניי בנים יראים ושלמים

התקשר עכשיו

לקו השותפות 02.613.742

העברה לבנק | משלוח בדואר | בעמדות נדריים  
לאומי סניף 902 | ת.ד. 5475 | פלום על שם  
חשבון 57390056 | ירושלים | 'שער הבטחון'

# הנצחה פרטית

## הסכם יששכר זבולון

בחי"א אלף מאינים לחודש  
בכחל העולמי השגחה פרטית

על ידי ולזכות עידן ישראל בן טרו אסתר  
והוג' איריס בת סוליקה ויוצ"ח שיחיו

לוכר הרה"ק רבי שלמה בן יוסא זצוק"ל הי"ד מקרלין  
והרה"ק רבי ישעיה ב"ר משה זצוק"ל מקערטסיר  
ולע"נ הילדה מרים חנה הי"ד בת יבלחטיא הרב יעקב  
ולזכות עובדי מרים פינגסיים

## עלונים ל-60 בתי כנסת

לשבות נשמת הצה"ח  
מרת הניה כהן ע"ה  
בת הרב יעקב עובדיהו שליט"א  
עלתה למרום כ"ו ניסן תש"פ

## עלונים ל-40 בתי כנסת

לרפואת דוד בן אסתר בקרוב ממש

לזכות י"י בן ב.ש.

להצלחה בתורה וביראת שמים  
ובמקום תורה וביראות ופרנסה  
ונחת דקדושה מכל יוצאי חלציו

בעילום שם

לזכות שיימצא ידירה בקלות בקרוב

בעילום שם

לזיווגים הוגנים ולהצלחה לכל במשפחה

המעוניינים להפיק את העלון

מחממים להתקשר למשרד ההפצה

בטלפון 02-5866-075

מענה אנשי בין 12:00-14:00

ניתן להשאיר הודעה בכל שעות היממה ונחזור אליכם ב"ד

משלוח העלונים הינה ללא תשלום למפיצים 250 עלונים ומעלה  
בתבנית מקורות חלוקה

ההורטה לקבלת העלון במייל מנותבת 023011300@GMAIL.COM  
ההורטה לעלונים באידיש אנגלית במייל הנ"ל

העלון יוצא לאור בשפות  
עברית, אידיש ואנגלית

לקבלת העלון במייל ל- 023011300@GMAIL.COM

## קודה מתוך שיעור המופלא של הרה"צ ר' בעריש שנייבאלג שליט"א

### אין גבול לשפע הזורם

#### בן חורין או לחם עוני

בליל הסדר אנו נוהגים כבני חורין. מאידך, מונח על השולחן המרוח והלחם עוני. מה פשר סתירה זו?

בספר המשפחה עמד בפני ניסיון גדול מאוד. כבר חודשים ארוכים שהוא עומד בהצלחה בקבלה טובה שקיבל על עצמו, שלא להשתמש כלל בכרטיסי אשראי ולא לקחת הלוואות. חייו הפכו להיות מאושרים ורגועים. אך עתה - מה יעשה?

וכי ישאיר את ביתו ללא מקרר? וכי יישאר ללא מקרר? בימינו לאחר מחשבה מרובה החליט: מקרר חייבים לקנות. בימינו אין אפשרות להסתדר ללא מקרר. כבר חודשים רבים שהשם זן ומפרנסו, היפלא מהשם דבר? כשם שעד היום הוא זן ופרנס וסיפק את צרכיו באופן מופלא, הוא יכול גם לתת לו חמשת אלפים שקלים לרכישת המקרר.

אמר ועשה - הזמין מקרר. מה יהיה? מהיכן ישלם? יש עוד מספר ימים עד להגעת המקרר. עד אז ישועת השם בא תבוא. ואכן כך היה. ביום התשלום הגיע לידו מלוא הסכום במזומן באופן פלאי: ידיד שלוהה ממנו לפני זמן רב סכום כסף, נזכר בדיוק ביום זה לפרוע את חובו. הסכום תאם במדויק למחיר המקרר.

בסיפור כזה עלינו להיות הזירים, כי על פי הלכה אסור כמובן לקנות מוצר אם אין ספק לשלם, אבל אני מספר את הסיפור להראות עד כמה גדול כח האמונה.

זהו סיפור אחד מיני אלפים המגיעים לאחזי. וגם אנוכי בעצמי יכול להעיד בפלאות השם. טוב לחסות בהשם, חסדי השם כי לא תמו, אין ערוך ואין שיעור לשפע הטוב הזורם ללא גבול.

פסח הוא חג האמונה. בו אנחנו מוכינים בקרבנו את מיכלא דמדימנטא. בחמץ משקיע האדם את כחותיו. לא ש את העיסה, מתפיח, מוסיף טעם ומשפר. מצה - כל כולה נעשית מעצמה ללא עזרת האדם. מערביים קמח עם מים, והוה.

לאחר שאכלנו את המצה והעמסנו בקרבנו מאכל אמונה, בכוחנו לבאר בעניני אמונה, לשומעם ולהפגימם.

**חודשי: שלושה חדשה לשאלות, תגובות, הארות  
להרה"צ ר' בעריש שנייבאלג שליט"א בשלושה 2 < 3**

שיעורי הרה"צ ר' בעריש שנייבאלג שליט"א נמסרים פעם בשבועיים באידיש ופעם בשבועיים בעברית, בשלושה 2 < 3 (לאחר בחירת השפה)

הכלית העלון הוא, לקרב את האדם לבורא עולם. חלילה שהוא להתפירע להחפיר ולשמוע קריאת התורה.

## עלון מספר: 248



עלון

תבלין  
לשלחן שבת

פְּרֻשֶׁת תְּזַרְיעַ-מְצוּרַע

בס"ד.  
נא לא לקרוא  
בשעת התפילה  
וקריאת התורה.  
העלון טעון גניזה.  
הלימוד בשבת פי אלף מיום חול.

כניסת השבת:  
6:40  
יציאת השבת:  
7:50  
רבנו תם:  
8:30  
חסנים לפי אופק חיפה

העלון לעלוי נשמת: אברהם זושא בן ר' יהושע, לאה בת ר' יום טוב ליפמאן, מיכאל בן שרה, אלכסנדר בן מרי, לודמילה בת לייב, משה בן זוהרה, יהודה בן שרה, יוסף בן חנה, מנחם שלום בן שמחה, חיים בן אסתר, תמרה בת יעקב - תנצב"ה.  
ולהבדיל בין החיים למתים, העלון לרפואת: הרב אליעזר חיים בן שימחה, נפתלי בן דבורה, משה בן מנדל, נפתלי בן דבורה, סביטלנה צביה בת ברכה, מרי בת חנה, בכור חי בן בטי - בתוך שאר חולי עמו ישראל

נקודה  
מהפְּרֻשֶׁהאין להלחם בגזרת  
הבורא

"ואת הנמק לא יגלח" (יג, לב) מי שהקדוש ברוך הוא הענישו חלילה בנגע צרעת, אסור לו להסיר את הנגע בנתוח, או לגלח את שער הנגע. ומדוע?

כתב על כך בעל ספר "החנוור" זצ"ל: משרשי המצוה, לרמז שייסבל כל אדם איזה צער ואיזה ענש שיענישו הקדוש ברוך הוא ולא יבעט בהם. ואל יחשב שיהיה יכלת בידו לבטל אותם ולהעלימם מן הבריות, רק יש לו לבקש תהנה מאת הקדוש ברוך הוא, שירפא מחץ מכותיו.

כלומר, מי שיחיתך את שערות הנגע דומה לאדם שמתפתח בבשרו פצע מגלתי, והוא שם עליו תחבשת. אין זה רפוי, אלא העלמת עין, ומתחת לתחבשת יתפתח חלילה נמק! יש לו לטפל במשחות ובתרופות אנטיביוטיות, כדי לרפא את הפצע מעקרו! כך, צריך האדם לדעת שאם מגיע אליו צער או נזק, מעשיו גרמו לכך. אם ישוב בתשובה ויטיב את דרכו - יהיה זה טפול שרש שירפא את המצב מעקרו!

וידוע הספור ברבנו מרן פוסק הדור הרב משה פיינשטיין זצ"ל:

פעמים אחדות אשפז בכית החולים בחלשת לבו, קשחיו בסכנה. הרופאים המליצו על השתלת קוצב לב. נתוח קל הוא, אין בו סכנה, ויכול להציל חיים.

רבנו הנהן בראשו: מפיר הוא את הענין. לא אחת נשאל בדבר והמליץ על הנתוח. אך באשר לו, בקש שההוא לשקל את הענין. כעבר כמה ימים בקרו הרופא. לא היה רגוע. "האם החליט הרב בענין קוצב הלב?"

"עדין לא", ענהו. "אני זקוק לשהות נוספת."  
נתנו נכח בחדר, ונתמה בקול: "הלא מעירים אתכם באמצע

הלילה בשאלות של פקוח נפש, ואתם עונים כמעט תוף כדי שנה, עד כדי כך נהירה לכם ההלכה ושגורה על לשונכם. פוסקים אתם בתוך כדי דבור בכל התורה כלה, וכאן נצרכים אתם לארצה אחר ארצה!"

"הלא תבין", ענהו רבנו בנעם, "בכל השאלות שאני נשאל כבר נשאלו לפני ונשאלתי אני פעמים אין ספר. דומני שאין סעוף בשלחן ערוך שעליו לא נשאלתי, לכן התשובה שגורה בפי. אבל כאן יש שאלה חדשה שעדין לא התעוררה, ויש להגיע בה להכרעה."

תמה החתן: "וכי לא פסקת לגבי השתלת קוצב לב?"  
"פסקתי, ודאי. קשצרי, מצוה למהר ולבצעה. אבל כאן יש ענין נוסף.

הלא תבין, אנו מחכים בכל יום לביאת המשיח -  
ודאי, אך מה ענינו לכאן?  
"וכשיבוא המשיח, תחדש הסנהדרין. ככתוב: "ואשיבה שפטיך ככראשנה" (ישעיה א, כו), ויבקשו שבועים דינים הראויים לדון ולהורות בכל התורה כלה. מקוה אני, שאמצא ראוי להכלל ביניהם - אבל ההלכה, שאין ממנים דין בעל מום.

ובכן, האלף ואפסל בדינים דין מדיני הסנהדרין המעמדים!"  
ודאי שלא! אך אם כן, מה ההתלבטות -  
"לגבי טרפות בכעלי חיים, ודאי שבהמה שנשתל בלבה קוצב לב היא טרפה.

אך לגבי כהנים אין פוסלים אלא מומים שגלוי, אבל מומים שבהלל הגוף, כגון שנקבו מעיו חלילה, אף על פי שנעשה טרפה עבודתו כשרה. (רמב"ם ביאת מקדש ו-ז)

ואני חוכך, האם המום הפוסל בסנהדרין הוא רק מום שגלוי, ואין קוצב לב בכללו, או גם מום שבסתרי. ולא מצאתי לכך מקור...".

## ספור לשבת

### כוחו של ויתור

אסתר (נקרא לה לצורך הסיפור) מתגוררת באחת הערים המרכזיות בארץ, וכפי שאמרה בכדי שלא ישייכו את הסיפור אליה הרי שכמה פרטים שונו למען 'והייתם נקיים', השכנים היו מדהימים ומיוחדים, והכי חשוב זה משפחתה שהייתה בולטת בחינוך נדיר שגמילות חסדים הייתה גולת הכותרת של המשפחה הענפה.

הנושא הכי נפוץ כיום בין השכנים המתגוררים בבנין זה התוספת בניה שהשכנים מוסיפים. לרוב השכנים לא מסכימים כל אחד והפרעותיו הם. זה מפריע האבק וזה השמש מוסתרת לו.

אצליהם בבנין אחד השכנים החליט שהוא רוצה לעשות תוספת בניה למטה בחניה של העגלות.

כמובן, דברים כאלה לא עושים בלי רשותמהשכנים. ולכן הוא כינס את כל דיירי הבנין וביקש מהם שיחתמו לו על מכתב שהם מאשרים לו לבנות תוספת בבנין. ההחלטות לא התקבלו במקום בגלל מחלוקות וויכוחים שבין השכנים, והגיע העת שהאסיפה התפזרה כל אחד לביתו הוא.

אסתר השכנה לא יכלה לראות את הקושי של השכנים להסכים לבניה הזאת מצד אחד היא הבינה אותם אבל מצד שני היא מבינה גם את השכן.

ולכן בחרה לנהוג כהצד השני שהוא יותר חזק אצלה שהוא גמילות חסדים. היא שוחחה עם השכנים ואמרה להם, שזה זמן ניסיון למרות שיש קושי ולמרות כל החששות צריך לוותר, כי מיותר לא מפסידים לעולם, אדרבה רק מרויחים, וישבה והסבירה להם את מעלת הוויתור כמה היא חשובה בעולם בלל ובשעת מעשה בפרט.

עדיין לקח להם זמן להחליט, אבל בסופו של יום כולם הסכימו לשכן וחתמו עוד באותו היום. והבניה החלה במלא המרץ. באחד הימים לפתע משפחה אחת מהבנין עברה תאונת דרכים קשה.

כל בני המשפחה שהיו ברכב יצאו בנזק, אם זה בגבס והשני בשבר והשלישי במכות יבשות אבל כולם לא עלינו סבלו מרורים מאותה תאונה. הבנין עולו התפלל להחלמתם והמתין בצפייה לשובם הביתה.

אך כאן זה לא נעצר. הבן של אסתר, בעלת הסיפור ויוזמת פעולת הוויתור, החל לא להרגיש טוב כלל וכלל. כאבי ראש חזקים וסבל רב היו רק חלק קטן ממה שעבר והתלונן בלי

להפסיק. הוא לא היה יושן ולא היה אוכל, לא היה לו שקט נפשי ולא נחת רוח. כל דבר הפריע לו וכל הגוף כאב לו כאב נוראי.

בהתחלה בימים הראשונים המשפחה השלימה עם זה כי אולי זה שפעת או וירוס והחליקו את זה להמשך החיים. אך, ככל שעובר הזמן כך הסבל עולה וגובר. המצב של הילד מתחיל להיות קצת יותר חמור משחשבו.

בעקבות ההתפתחויות התקשרה האם לבית החולים וקבעה לו תור לצילום אמ.א.א.י, הילד הגיע לשם, ערך את הצילום ונסעו לבית ממתנים במתח לתוצאות שיגיעו.

כמובן התפילות באו מאליהם והתהילים שקראו עליו כבר עברו את כמות הדמעות שנשפכו על השם של הילד המתוק והחינני הזה.

לאחר כמה שעות התוצאות הגיעו מחדר המעבדה בבית החולים. אבל אף אחד לא הכין אותם לתוצאות כואבות שכאלה. הרופא מתקשר אליהם ומזמין אותם לבית החולים.

ההורים הרגישו שיש כאן משהו שלא מריח טוב, ולכן לקחו את האוטו וטסו במהירות לעבר בית החולים כשיעדם הוא חדר תוצאות בדיקות מעבדה, שם מחכה להם הרופא שצריך לעדכן אותם תמונת מצב על הצילום והבדיקות.

הם נכנסים לחדר והרופא מבקש מהם לשבת בכסאות שלמולו.

הוא מניח את הקלסר החום לצידו ומתחיל לדבר, כשהוא תוך כדי פותח את הקלסר ותר ביזו אחר דף.

"לצערינו", קולו של הרופא נשמע מעט חלוש וכבד, "גילינו לילד שלכם גידול ממאיר בגוף".

ההורים לא ידעו איך לאכול את זה. זה פשוט נפל עליהם כרעם ביום בהיר וכשבר ביום של שגרה. הם פורצים בכבי.

"בכינו כמו תינוקות ממאנים לקבל את הבשורה הרעה ולא ידענו למה זה מגיע לנו, מה עשינו רע כדי שנקבל רע", היא מספרת לנו.

הגידול יחסית התגלה בשלב מוקדם, לא הכי, אבל לא בשלב מתקדם. ולכן עוד במקום הרופא הכין להם סדרת טיפולים לתקופה של השנה הקרובה. כשבעוד שבועיים הבדיקה קודם הטיפול הראשון אמורה להתקיים.

ההורים חוזרים לבית, ומעדכנים את בני המשפחה והקרובים. והם כמובן מצידם מיד מתחילים בתפילות וקרעו שערי שמים, ובכלל אסתר האם הפליגה בדבריה ואמרה לפני השם יתברך,

טיפול הכימותרפיה של הבן.

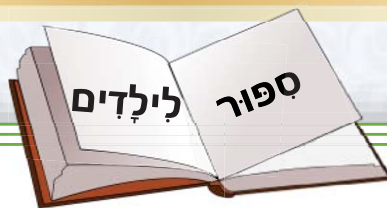
הרופא שערך אתל הצילום אמר לאמא שיש מעט הטבה בגודל הגידול ולכן לעת עתה דחו את תחילת הטיפולים וביקש ממנה שתבוא שוב בעוד שבועיים לערוך צילום נוסף. היא מגיעה לבית והיא מבינה את דברי הרופא. היא שמה לב שאיפה שהיה החלון שנסתם על ידי השכן נפער חור שזה תחליף לאיסור של לסתום חלון, וכאן התחיל חלון התקוות שלה להפתח והייאוש התרחק למעבר לאופק. כעבור שבועיים היא מגיעה שוב לבית החולים לערוך צילום ובדיקות נוספות.

"הרופא הגיע אליי, נעמד מולי ואומר לי שהילד שהבאתי זה ילד אחר לגמרי כי פשוט אין לו שום זכר לגידול בגוף הוא בהתחלה חשב שערכנו לו טיפול במקום אחר, אבל כמוכן שללתי את העניין מיד וספרתי לו את כל התהליך שבורא עולם עשה לנו וקיבל הלב וזעזוע מכל מה שהלך, וגם דמעות של רגש לא חסכו לרדת מעיניי", כך סיפרה לנו אסתר. בסופו של יום ובקיצו של סיפור גם השכנים והבן השני של אסתר הבריא והכל חזר להיות על מקומו בשלום. אבל בקשה אחת בקשה אסתר להעביר דרכנו שכל הסיבה שפרסמה את הסיפור זה בשביל להוציא מסר של אמונה שכל מה שזז בעולם הכל מאיתו יתברך הוא השולט בלו"ז שלנו, והוא זה שיקבע מה נוזיז ומה יזיז. (גליון אור השבת)

"אבא שבשמיים בורא עולם, הרי רק הרגע גרמתי לווייתור גדול בין השכנים וחוץ מזה תמיד נהגנו ללכת במידת החסידות לפנינו משורת הדין, אנא החזר לנו את כל זה בבשורות טובות ושלא נצטרך להצטער ולדאוג כלל וכלל". כלל הנוכחים במעמד פרצו בככי של צער ורגש ביחד.

בינתיים במקביל גם אחיו הקטן מתחתיו החל לא להרגיש טוב. אבל האם החליטה שהיא לא לוקחת אותו לעשות בדיקה. והחלה להתחנן לבורא עולם על נפשה שיקרב לה את הישועה הטובה ביותר בעבורה בימים כה קשים ולא פשוטים שעובריה עליה.

והנה באחד הימים היא מגלה שהשכן שבנה את הבניה חסם את החלון שעמד בבניין. וכידוע יש הלכה שאסור לסתום חלון כך ללא סיבה, וגם אם סותמים הרי שצריך להשאיר מעט חור. את זה היא ידעה, אבל מה שזה יכול לגרום היא לא ידעה. וכאן מתחילה מסכת ההתלבטות שלה, מצד אחד אם היא תגיד לו הרי הוא יפגע, ואם לא תגיד לו הרי זה אסור. והתפללה לבורא עולם שיביא לה את הפתרון הנכון והטוב ביותר עבורה כדי שהשכן לא יפגע ולא ידע שזה בא ממנה וביוזמתה. עד שמצאה רעיון לשלוח אדם מבחוץ בכדי שהוא יגיד לו את זה, אבל היא לא מצאה את הזמן לזה ולכן בינתיים דחתה את העניין הזה. עברו שבועיים ימים והנה הגיע יום הבדיקה קודם התחלת



## הוּ דָן אֶת כָּל הָאָדָם לְכַף זָכוֹת

"אבנר, נראה לי שאתה קצת עצוב...", אמרה אמי, אף הפסיקה, לשמע קול נקישות על דלת הבית. "לך תפתח את הדלת" אמרה אמי. כשפתחתי – ראיתי מולי את אבנר. "אבנר, אני כל כך מתנצל, אני לא מבין איך חשבת שאני לא רוצה לשתף אותך". הכנסתי את אבנר, והוא הסביר: "אני רשמתי אותך, אבל בטעות כתבתי 'אבנר מ' במקומך, ואז הבנתי שחשבת שאני לא רוצה שתשחק במשחק שלי". "אבנר, מי שם?" שאלה אמי כשראתה שאני מתעכב זמן רב מדי. "אמא, זה אבנרם חבר שלי, הוא הגיע לבקר אותי". "הזמנת אותו?" שאלה אמי, "לא", עניתי, וספרתי את מה שקרה. קח את המשחק, ושחק להנאתך" אמר לי אבנר. לקחתי מידיו את המשחק כבישנות, ושחקתי דקות ארוכות, תוך כדי שהוא עומד ומחכה שאסיים. חשבת לעצמי: כמה חבל שמהרתי לשפוט את חברי הטוב לחובה ולא נסיתי לדון אותם לכף זכות. מהספור הזה למדתי לקח חשוב למי, מה שאקרו רבותינו במסקת אבות: "הוּ דָן אֶת כָּל הָאָדָם לְכַף זָכוֹת".

שלום, שמי אבנר, אני הבן היחיד אחרי ארבעת אחיותי הגדולות. כבר מאז שלמדתי בכתה א' היה לי חבר קרוב אלי מאוד, שהיה גם שכן שלי, ושמו היה אבנר. באחד הימים הביא אבנרם לכתה משחק חשמלי. כולם התגודדו סביבו בסקרנות, ובקשו גם לשחק. אבנרם ערף רשימה לתרונות למשחק. גם אני הייתי מהמבקשים לשחק, אבנרם רשם את שמות כולם לפי הסדר, אף את שמי לא רשם כלל. בקשתי מסונו טוב, חשבת שלא שמע, אף הוא התעלם מבקשתי ולא רשם אותי. כעסתי עליו מאוד על כך שלא רצה לשתף אותי, והחלטתי להפסיק להיות חבר שלו. כשהחזרנו הביתה לא דברתי אתו. נכנסתי לביתי ופניתי לאכול את ארוחת הצהרים שהכינה אמא, ולאחר מכן הלכתי להכין את שעורי הבית שלי. כשהייתי באמצע להכין שעורים, קראה לי אמא: "כשתגמר את כל השעורים – תבוא אלי, אני רוצה לדבר אתך!" הסתקרנתי: "מענין מה אמא רוצה להגיד לי...". הודדתי לסיים את השעורים, והלכתי לאמא. "כן אמא, סימתי!" אמא סימנה לי לסגור את דלת הסדר, ולאחר מכן אמרה לי:



### בְּדִיחוֹת:

אדם אחד רצה לעלות למונית בחול המועד סוכות. הנהג סירב בטענה שהלולב ארוך מאד ואי אפשר להכניסו למונית. ענה הנוסע: כעת אני מבין למה צריך אגד.....  
 מעניין אם במנין חולי קורונה קוראים בתורה עם טעמים...  
 איזה רכב מפנק יש לי; הוא ראה שנרדמתי באמצע הנהיגה, אז הוא הוציא לי כרית...

חיים עולה על השלחן להחליף נורה.  
 אומרת לו אשתו: "למה אתה לא פורס עיתון על השלחן לפני שאתה עולה עליו?"  
 עונה לה חיים: "לא צריך, אני מגיע גם ככה"...

קמזן כרוני שוכב על ערש דוויו. לפתע הוא מבקש לברר: "משה פה?" - "כן אבא." - "יוסף פה?" - "כן אבא, אני פה." - "רפאל פה?" - "כן אבא, הנני".

שקט השתרר בחדר. הבנים עושים את אזנם כאפרכסת לשמוע את בקשתו של האב הגוסס. ואז הוא שואל בקול חלוש: "אם כולם פה, למה האור במטבח דולק?"...



### חִידוֹת:

#### חידת הגיון:

כיצד ע"י חוספת שני קווים בלבד - ניתן להפוך את שני החיצים לשלושה?



#### פתרון לחידה מהעלון הקודם:



#### חידת גפרורים:

חזיזו שני גפרורים, כדי להפוך את הכיסא!



#### פתרון לגפרורים מהעלון הקודם:



כל החידות באדיבות חיים כץ a0533180118@gmail.com



### הִדְעַת שֵׁ:



### פְּתָגָם:



### תמונה:



לתגובות, להנצחות ולקבלת העלון במייל:  
 elisha5765@gmail.com

**העלון טעון גניזה**  
**עלון מס' 566**  
**שבת פר' תזריע - מצורע**  
**שנת תשפ"א**



העלון מוקדש לעילוי נשמת  
 יוסף בן רבקה ז"ל  
 ושושנה בת אסתר ז"ל  
 רבקה בת אולגה זימבול ז"ל  
 שלמה בן ויקטוריה ז"ל

לרפואה שלמה  
 אולגה זימבול בת אמילי

**ע"ש הצדיק המלובן רבי ינון חורי זצוק"ל, זיע"א**  
**יוצא לאור ע"י ארגון "חסדי ינון" 03-6182992**

**זמני שבת**  
**פרשת תזריע - מצורע**

רבינו תם	צאת שבת	הדלקת נרות	פגל המנחה	ירושלים
8.27	7.47	6.34	5.45	
8.25	7.49	6.51	5.47	תל אביב
8.25	7.50	6.41	5.48	חיפה
8.24	7.48	6.50	5.46	באר שבע

הפטרה: "וארבע אנשים" - כ' לעומר

**ההלכה השבועית**

**הלכות ספירת העומר**

**א.** אם שכח לספור לילה ויום, שמן היום הוא והלאה סופר בלי ברכה, אינו רשאי לעבור לפני התיבה כדי לברך ולספור העומר להוציא אחרים ידי חובה.

**ב.** אם טעה במנין הספירה (כמנין הימים והשבועות), ולא נזכר עד הלילה שאחריו, דינו כמי שלא ספר כלל. ואם נזכר באותו ערב, אם הפסיק בינתיים, או ששהה כשיעור "שלום עליך רבי", חוזר וסופר "בברכה". ואם נזכר ביום, סופר ביום בלי ברכה. ומכאן ואילך יספור בברכה.

**ג.** אם ספר הימים ולא ספר השבועות, או שבועות ולא ימים, נחלקו בזה המהר"ש הלוי והכנסת הגדולה, דעת מהר"ש הלוי בתשובה (סימן ה) שלא יצא. וכן כתב הפרי חדש (סימן תפט סוף ס"א). והמגן שאול (סימן כ) אולם הכנסת הגדולה בהגהות בית יוסף (סימן תפט) חלק עליו ופסק בדביעבד יצא. וכן כתבו המגן אברהם (ס"ק ד), והחק יעקב (ס"ק ח). ואם נזכר באותו לילה יחזור ויספור בלא ברכה, ואם לא נזכר עד הלילה שאחריו ימנה משם והלאה בברכה, כדין המסופק אם ספר העומר, שסופר בברכה מטעם ספק ספיקא. והוא הדין למי שטעה במספר הימים, ולא טעה במספר השבועות, או להיפך, שטעה במספר השבועות ולא טעה במספר הימים, שאם לא נזכר עד הלילה שאחריו, סופר מכאן ואילך בברכה. חזון עובדיה

**מטעמים לשולחן**

**אדם כי יהיה בעור בשרו שאת או שפחת או בהרת (יג, ב)**

משל למטרונה שנכנסה לתוך פלטיין של מלך, כיון שראתה מגלב תלוי על הקיר, נתמלאה פחד. אמר לה המלך: אל תתיראי, אלו לעבדים ולשפחות, אבל את לאכל ולשתות ולשמה. כך כיון ששמעו ישראל פרשת נגעים, נתיראו, אמר להם משה: אל תתיראו, אלו לאמות העולם, אבל אתם לאכל ולשתות ולשמה, שנאמר (תהילים לבי), 'רבים מכאובים לרשע והבוטח בה' חסד יסובבנו' (ויק"ר טו, ד)

דברי המדרש צריכים באור, היאך יתכן לומר כי פרשת נגעים לא נאמרה לישראל אלא רק לאמות העולם?! ובאר ה"דמשק אליעזר": כאשר אדם חטא למלך, ראוי הוא להעניש על כך בעונש ההולם את מעשהו. אם חטא כנגד המלך בחטא קל-עונשו יהיה קל, ואם חטא ופשע כנגדו בחטא חמור-עונשו יהיה חמור כראוי לחומרת מעשהו. ואם החוטא הוא מקרבו ונאמנו של המלך, יגדל עונו שבעתיים וראוי הוא לעונש החמור ביותר. באחד הימים ארע, שאחד ממקרבי המלך חטא לפניו, תחילה יצא עליו קצפו של המלך, אך לאחר ששככה חמת המלך נכמרו עליו רחמיו ולא ידע מה יעשה בו. להענישו-אין לבו נותנו, משום שהוא מקורב לו, לחחול לו על עונשו גם אינו יכול. מה, אפוא, יכול הוא לעשות לו? אמר לו אחד מיועציו: "דע לך אדוני המלך, הואיל ומכיר אני את האיש שסרח, וידע אני עד כמה הוא איש מוסרי ובעל מצפון רגיש, יש דרך להענישו בעונש הקשה ביותר בעולם, מבלי שיאלץ להרגיש על גופו כאב קל שבקלים". תמה המלך: "היתכן?! אמר לו אותו חכם: "לך והודע לו כי גמרת אומר מהיום והלאה לקרבו אליך עוד יותר... ההרגשה ותחושת המועקה שתרבוץ על מצפוני תהיה כבדה מנשוא, יותר מכל העונשים והיסורים הגופניים שבעולם". על כך אמר החכם מכל אדם (משלי כה, כב-כג) "אם רעב שונאך האכילהו לחם, ואם צמא השקהו מים. כי גחלים אתה חותה על ראשו" - אם רצונך להעניש את שונאך הרעב, יכול אתה להענישו על ידי מניעת לחם ממנו, אך דע לך שיש דרך להעניש ובעונש חמור פי אלף, וזאת דוקא על ידי האכלתו לחם לשובע! אם הוא איש מצפוני ובר מעלה, הרי הלחם שתתן לו יצורב לו כגחלי אש לזהותו על ראשו. זהו שאמרו חכמים (נדרים ח ע"ב) על עונשי הגיהנם שיושגו על האדם לעתיד לבוא: "אין גיהנם לעולם הבא, אלא הקב"ה מוציא חמה מנרתיקה, צדיקים מתרפאין בה ורשעים נדונין בה". לעתיד לבוא, כשתמלא הארץ דעה את ה', יהיו כולם אנשי מעלה, ואז ישפיע הקב"ה שפע של טובה בעולם. אלו שראויים לקבל מן השפע - יהנו ממנו, ואלו שאינם ראויים - השפע עצמו יהא הגיהנם שלהם ובו גופא יהיו נדונים. אין לך יסורים קשים יותר לאיש המעלה מהלונות מן הטובה שאינו ראוי לה! אולם כל זה כאשר, אכן, מדובר באנשי מעלה בעלי מוסר ומצפון, שהקרבנה שזיכו לה תעורר אצלם רגשי מצפון וחריטה, ותגרום להם להיטיב דרכם. לא כן בני הבליעל חסרי המוסר והמצפון. אם הללו יזכו לקרבה יתרה במקום להענישם על רע מעלליהם, הרי לבם לא ינקפם מחמת הקרבה שזכו לה, ולא ישכילו להיטיב דרכיהם. אדרבה ואדרבה, בראותם כי לא אונה להם כל רע, יבעטו בטובה וימשיכו בדרכם הרעה כמאז ומקדם. לפי כל האמור יבארו דברי המדרש. כאשר שמעו ישראל פרשת הנגעים נתמלאו מורא ופחד. אמר להם משה: אל תתיראו, הנגעים הללו נועדו לאלו שרק מכאובים ויסורים גופניים קשים יעוררו אותם להתחרט על חטאם ולחזול מרע מעלליהם. אבל אתם, לפי שהנכם אנשי מעלה, אין צורך להענישכם ביסורי גוף. בעבורכם, ה'עונש' הטוב ביותר הוא שתזכו לקרבת ה'. הבושה הגדולה שתכסה את פניהם - אין עונש חמור ממנה. נמצא שסוג העונש שיבוא על ישראל על חטאתיהם תלוי בהם עצמם. אם הם יהיו אנשי מעלה, גם אם יחטאו יוכלו לזכות לקרבת ה' ולהטבתו, ואדרבה זה יהיה ה'עונש' שיושג עליהם כדי לעוררם לשוב אל ה' בתשובה שלמה. לעומת זאת, אם הם היו כאותם המוניים גסי שכל ופשוטי דעת, חסרי מצפון ונעדרו הרגש הלב, בודאי שלא יהיה מנוס אלא להענישם בנגעים וביסורי הגוף, כי רק על ידי נעדרותו לתשובה. בזמירות שבת קודש, בזמן "כל מקדש" נאמר: "משך חסדך ליודעיק קל-קנא ונוקם. נוטרי ליום השביעי זכור ושמור להקם. שמחם בבנין שלם באור פניך תבהיקם. ירוין מדשן ביתך ונחל עדניך תשקם". מקשים: מדוע בבקשה "משך חסדך", מכנים את הקב"ה "קל-קנא ונוקם"? הלא מידה זו היא מדת הדין, ואלו אנו מבקשים על מידת חסד? יש המתרצים זאת בכך שהנקמה שלנו באויבנו תהיה על ידי בניית בית המקדש, שתגרום להם להאבד, כלומר: דרך החסד שלנו, תהיה להם נקמה. אולם ה"בעל שם טוב" מתרץ זאת באופן שונה, ואומר, כי ישנן שתי דרכים להעניש את החוטא רע על מעלליו: האחת, על ידי נתינת עונש ומכה, והשנייה, באמצעות הטבה מיוחדת של הקב"ה, אשר גורמת לאדם לאי נעימות גדולה, מחדירה ללבו את יסורי המצפון על מה שעשה, וגורמת לו לשוב בתשובה שלמה ולהכנע לפני הקב"ה. בבקשה זו- מסביר ה"בעל שם טוב"-אנו פונים ומבקשים מהקב"ה, שיטפל בנו כשאנו חוטאים רק בדרך השנייה, באמצעות "משך עלינו חסדך". ומתוק האור

אהבתם את העלון? רוצים לקבל אותו כל שבוע עכשיו גם בדוא"ר?

שלחו אלינו את כתובתכם למייל: [tifaret@hasdeyionon.org](mailto:tifaret@hasdeyionon.org) או הכנסו ל- [www.hasdeyionon.org](http://www.hasdeyionon.org)

את שרגא-חיים להרפתקאות. האחים שלו קיבלו דירות, והוא לא פחות מוצלח מהם... אגב, מי המשפוחה? התעניין אונגר. "קוראים להם גופרשטיין, לילדה קוראים רות'קה, גומרים עליה את ההלל... הם גרים בבאר-שבע...". "לא מעוניין, אתה מכיר את התנאים שלי", חתם ירחמיאל את השיחה. כעבור שבועיים, על הקו השדכנית הותיקה נחמה לנדאו, "הרב אונגר, אני לא מתקשרת סתם, יש לי יהלום בידיים. אני מכירה את המשפחה, מייצרים שם יהלומים, וכשאני אומרת יהלום, זה יהלום, הרי מי שידך לך את יצחקי היקר?!" "יש להם שני שלישי דירה?" ריחרח אונגר. "תראה, אני לא בדיוק יודעת, אני יכולה לבדוק, זו משפחה מן הדרום, מאוד מאוד אהודה ומוצלחת... אני בטוחה שהם יעשו כל מאמץ כדי להביא את החלק שאתה מבקש", התפתלה השדכנית לנדאו.

"תראי גב' לנדאו, את מכירה את נתוני הפתיחה שלי... חבל לאכזב את הצד השני. אם יש להם שני שלישי דירה, אז יופי, אם לא, אז תמשיכי לנוע עם היהלום לכתר אחר... ואגב, על איזו משפחה מדובר?". "אנלא יודעת אם אתה מכיר, הם מבאר-שבע, האבא מרביץ תורה גדול שמו גופרשטיין, יש לו ילדה, נסיכה ממש, רות'קה". "מ... מ... מממ...", מלמל אונגר, הוא כבר שמע את השם הזה. "נו טוב, גב' לנדאו, לא מעוניין... נתתה השיחה. כעבור חודש ימים על הקו השדכן הדרומי ר' רחמים אוטולנגי, "תראה הרב אונגר שמעתי שיש לך בן, בובה של ילד, ואני רחמים, יש לי בשבילו מלכה, ואם רחמים אומר מלכה, צדיקה, מלאך, אז רחמים יודע על מה הוא מדבר. אני אמנם לא שידכתי לך אף ילד, אבל בשלב הברורים עליכם, אמרו לי כולם, שבלי ספק הרב אונגר יקפוץ על המציאה...". "נו, יופי, אדון אוטולנגי, הבן שלי מלך ואם תביא לי מלכה, מתאים לי, אבל בטח שמעת שאצלי הסיפתח הוא שני-שלישי דירה, ירושלים או בני-ברק...". "שמעתי, שמעתי, אבל למען האמת אין שם הרבה כסף, אבל האיכות אונגר, האיכות מעל לכל...". "לא מעוניין, מצטער, אבל מעניין במי מדובר". "גופרשטיין, יש להם בת רות'קה... כל החברות והמורות אומרות שזו ילדה הכי צדיקה שיש...". "סיכם ר' רחמים. עוד פעם גופרשטיין רטן בלחש הרב אונגר, "זה כבר השדכן השלישי...". השדכן הרביעי הציע משודכת אחרת, גם החמישי, גם השישי, אבל הפגישות לא עלו יפה. והופ, השדכן הבא, מושיקי לייטמן, דיבר על גופרשטיין, "רות'קה לא בחורה רגילה, האמן לי אונגר... הגופרשטיינים שמעו עליכם, והם בטוחים שזה זיווג משמים...". "לא מעוניין", אנפף אונגר, "שתבין אדון לייטמן, אתה מכיר את נתוני הפתיחה... שני-שלישי דירה ויוצאים לדרך, אני מכיר את הגופרשטיינים ואין לי ספק שהבת נפלאה, אבל שרגא-חיים שלי יקבל דירה כמו האחים שלו. חד וחלק!!!" פרק ב': קוראים יקרים ואהובים, כאשר הוצעה רות'קה גופרשטיין בפעם השביעית (!!!) לאונגרים ושוב על ידי שדכן אחר לגמרי, הרגישו האונגרים שזהו!!! שבעה שדכנים שונים, שאינם מכירים זה את זה, שאינם מתואמים זה עם זה, בפרקי זמן ארוכים למדי מציעים את אותה הצעה, אזי יש דברים בגו, זה זיווג משמים. "נכנסו לנו כרגע שתי הצעות של שני-שלישי דירה, אבל אני מורידה אותן מן הפרק. גופרשטיין בפעם השביעית גם עם תביא עשירית דירה, זה הזיווג", דיווחה וסיכמה גב' אונגר וירחמיאל הנהן בראשו, מסכים. הלך ונמוג לו עיקרון השני-שלישי... עשרה ימים אחר-כך בווארט, הגישה הגב' גופרשטיין את סידור התפילה של רות'קה לידי האונגרים. דפיו היו מקומטים, מרופטים ואפילו דהויים. דומה היה כי הסידור נפל לדלי מים. "הסידור הזה ספוג בדמעוניה של רות'קה, לא רק על הזיווג שלה, אלא גם על של חברותיה, ועל בריאות כל חולי עמו ישראל, ועל הצלחת כל יהודי. שימרו אותו בינתיים אצלכם, דפדפו ועיינו בדפיו, אין לי ספק שהוא שווה הרבה יותר משני-שלישי דירה". אונגר לגם חצי כוס יין, וסיכם עם עצמו שהוא לא קובע את התנאים... שרגא חיים ורות'קה אונגר נישאו בשעתו"מ, וגרים עד היום באושר ובעושר בדירה שכורה ולא במרכז, עם תריסר ילדיהם... ואם יוציאו פעם לאור אנציקלופדיה של ניסי שידוכין, אשמח שישבצו סיפור זה, אפילו בדפיה האחרונים.

באדיבות המחבר- הרב קובי לוי הי"ו

אם היה מישהו בתקופתנו נוטל על עצמו לתחקר, לכתוב ולהוציא לאור את "אנציקלופדיית ניסי השידוכין", אין ספק שרב-מכר זה היה כובש כל בית מאוזן בישראל, למה? כי אין זוג אחד לרפואה - צעיר או קשיש - מדן ועד באר שבע, מניו-יורק ועד מלבורן, שאין לו סיפור השגחה מדהים, מפליא, מטלטל, על השידוך הפנטסטי שלהם. ההשגחה העליונה - כך נדמה - משתמשת בזיווגו של אדם קשה כקריעת ים סוף, כדי להספיג ולהפנים בנו, כי אם השידוך הוא משמים, אז גם מיליארד מפריעים, מעכבים ומקלקלים, לא יוכלו לעצור את "שמח תשמח רעים אהובים". אלא, שעד היום - רעים אהובים - לא נטל מאן-דהו את פרויקט הנצחת פלאי השידוכין, כך שנותר לנו, סופרי הזמן והשעה, לנופף מעת לעת באיזו עלילת שידוכין ולעשות ממנה צימע'ס מתקתק ומפתיע שנקרא, נלעס ונהגה בזריזות טיפוסית של עקרות-בית חרוצות, בטרם הן צוללות לגפילטע, לחריימה ולשאר מטעמי השבת. יוצאים לדרך. פרק א': לפני 20 שנים ויותר. לרב ירחמיאל אונגר (אברך ותיק ודי אמיד) ולרבניתו הנכבדה שעל יד ימינו שרה שחתי' (מורה מצטיינת) נולדו שישה בנים, נאים, ערניים, פיקחים, זריזים, מוצלחים אחד אחד. פס הייצור של האונגרים בחינוך הבנים, היה מושא לקנאה בקרב תושבי העיירה הצפונית, ובעיקר אצל תושבי השכונה החרדית שבדרומה. בעגה המקומית כינו אותם "ששת סדרי המשנה של אונגר", מדוע? ובכן מבין הליכנס לשדה המוקשים של העין-הרע והקנאה הטיפוסית, נציין כאן בקצירת האומר, כי השישייה הזו, מעבר להיותם בחורים נעימי סבר סימפטיים ובעלי חסד, היו פשוט מבריקים, ושמש יצא בכל הארץ. כל ראש ישיבה בני-ברקי או ירושלמי, היה נהנה להתפאר באונגר שיש לו. כך למשל יהודה'לה הבכור היה השפיץ של מיר, יצחקי השני, נכנס לנעלי אחיו שנשא אישה, והאפילו בכישוריו על קודמו, באותה ישיבה. "אל תשאירו אותנו בלי אונגר" ביקשו הר"מים. מרדכי, המכונה מוטק'ה, כבש בסערה את ישיבת חברון, וראש הישיבה ביקשו שיישאר בישיבה גם אחרי חתונתו. הרביעי, שמוליק, העדיף את פוניבז' הבני-ברקית וכמהג האונגרים בקודש, טלטל את הישיבה בסברותיו ובקושיותיו המפתיעות. את החמישי בשרשרת האונגרים, צביקה, שהיה הגבוה והרזה מכולם, בכלל לא רצו לבחון, מדוע? כי המותג אונגר הביטיח הצלחה מסחררת, ומה שנותר לצביקה זה פשוט לבחור בישיבת תפוח ולהמשיך במסורת של אחיו המצוינים. בטרם נפשפש בעתידו הרוחני של שרגא-חיים התכשיט השישי והאחרון של האונגרים, שומה עלינו להכניס נתון שמשום מה דילגנו עליו. הצעות השידוכין. ובכן שימו לב, שימו לב. מאחר והמותג אונגר היה מבוסס היטב, ומאחר וירחמיאל אונגר רצה להוציא אותם גדולי תורה אחד אחד, הוא ציב רף גבוה למדי, ותנאי חד משמע למי שהיה מעוניין להיות מחותן שלו. נו טוב, שתהיו לי בריאים, המדור הצנוע שלנו איננו ועדת הביקורת של עסקי השידוכין, ואף לא מתיימר לעסוק בכך, אלא שאונגר היה כנראה מקובעי הסטנדרטים הדי-מוכרים באזורנו. "אני רוצה שני שלישי דירה לא פחות, ולא בערי הפריפריה, או ירושלים או בני ברק. השקעתי בילדים את הנשמה שלי. (מה שנכון ק.ל.) הם מוכשרים, הם חרוצים ומתמידים, הם בנויים להיות ראשי ישיבות, ראשי כוללים, פוסקי הלכה, ויש לזה מחיר. מי שמעוניין שבתו תחסה תחת כנפיו של נשר-אונגר, גדול, שישלם, שיתאמץ וזה כמובן מאמץ ששווה כל מחיר..." פסק ירחמיאל אונגר, וקיבל את חתימתה העמוקה של רעייתו. כל השדכנים ידעו שמבלי לברר את רחב אדוץ החגורה של הצד שכנגד, חבל להיכנס לשגע ושיח. אונגר מצדו דאג לשלישי הדירה החסר. הוא ורק הוא קובע את התנאים... אתם יודעים מה? הלך לאונגרים יופי יופי. כל הזמן זרמו הצעות בקצב נאה למדי, ממיטב המשפחות של תלמידי החכמים והגבירים החשובים. כן, הם ידעו היטב מה צריך להיות מונח בכיסם, ועשו הכנות מתאימות כדי לפצוח במשא ומתן שיוביל לחופה בשעה טובה ומוצלחת. למה להאריך אם אפשר לקצר, חמשת האונגרים הראשונים תוך עשור אחד הקימו בתים יוצאים מן הכלל, עם בחורות יראות וטובות, ונכנסו מיד לאחר החתונה לדירות מרהטות בנות 4 חדרים. משכנתא? לא בבית ספרנו. למותר לציין שחמשת האונגרים שקעו במצולות ים התלמוד, ובהצלחה. כשהגיע שרגא חיים, הכרך השישי שבסדרת הש"ס האונגרי לפירקו, כלומר גיל 22, החלו ההצעות לזרום. אלא שהפעם בניגוד לחמישייה הפותחת, התחילו להישמע חריקות וצלילים מוזרים שהרב אונגר לא היה רגיל אליהם. וברשותכם נצטט כמה מהן. הראשון בתור, השדכן הוותיק נחמן גרצ'ון: "תראה אונגר, יש לי בחורה כלילת המעלות, חותם לך... חיתנתי לך את יהודה'לה כזכור לך, ואצלי אין טעויות". נחמן, תכל'ס, יש להם שני שלישי דירה?" שאל אונגר. "תשמע, האבא תלמיד חוכם גדול, זו החתונה העשירית שלהם... יש לו נניח שלישי דירה", לא דייק השדכן. "רד מהעץ, אין לא מכניס





# אורי וישעי

בית מדרש רב פעלים ע"ש מרן רבנו יוסף חיים זי"ע

בראשות מו"ר הרב אורי סבן שליט"א

תאריך: 2 התשפ"א

פר' תזריע מצורע הפט' וארבעה אנשים  
18:50 כניסת השבת:  
19:50 יציאת השבת:  
20:30 לשיטת רבנו תם:  
729 גיליון מס'



הערות או הארות ניתן לשגר לעורך אלון ארביב ס"ט לת"ד 613 נתניה או בדוא"ל: [alon@shtaygen.co.il](mailto:alon@shtaygen.co.il)

## כתם פז - גיאוריק אפרטה

ושלשים יום ושלושת ימים תשב בדמי טהרה (יב, ג)  
הכלי יקר פירש הטעם שימי טומאה זכר פחותים משל נקבה?  
כי כשנולד זכר יש שמחה יותר מנקבה והאם שמחה  
ומתחרטת על השבועה שנושבעה, לכן היא מקדימה להביא  
את הקרבנות, וימי טומאה וטהרה שלה פחות.

### גיאוריק אפרטה

אדם כי יהיה בעור בשרו.. והובא אל אהרן הכהן (יג, ג)  
נגע צרעת כי תהיה באדם והובא אל הכהן (שם, ט).  
באבן עזרא והובא ברצונו ושלם ברצונו, כי הרואה בו אחד  
מסימנים אלו יכריחונו שיבוא.

הרי שמביאים את המנוגע בעל כרחו, ואין צווי על הנגוע עצמו  
לבוא אל הכהן, ואילו בנגעי בתים נאמר: (יד, לה) ובא אשר לו  
הבית והגיד לכהן לאמר כנגע נראה לי בבית, הרי שמצווה בעל  
הנגע עצמו לבוא אל הכהן, הלא דבר הוא. ומתרגמים שבנגעי  
הגוף ירדה התורה לסוף דעתו של אדם, שאף אדם לא יבוא  
למקדש לטעון לגבי מומי עצמו, אפילו כנגע נראה לי, כיון  
שאדם לא יחשוב שיש לו נגע. אולם לגבי הנגע עצמו בבית של  
אדם ולא על גופו, שם מצווה בעל הנגע לפחות לומר כנגע  
נראה לי בבית. (עיונים בפרשה להגדה"ש שאנן זצ"ל).

### בקבלת הדין. מהמיקום אלו

וראה הכהן וגו' והנה לא הפך הנגע את עינו וגו' טמא הוא (יז, נה)  
פירש מרן רבנו יוסף חיים זצ"ל בדרשותיו: חז"ל אמרו,  
שהצדיקים מהפכים את מידת הדין למידת הרחמים. וכיצד?  
על ידי כך שהם מאמינים שהכל לטובה, ממילא זה נעשה  
לטובה.

וכיצד נעשה כן? על ידי אמונתם ובטחונם בה, נהפכים צירופי  
האותיות של הגזירה לצירוף טוב. נגע נהפך לאותיות ענג, צרה  
הופכת לאותיות רצה. זהו שנאמר אימרת ה' צרופה.

הקב"ה שולח את גזירתו על ידי צירוף אותיות, והצדיק גורם  
לשינוי הצירוף. וכיצד מצליחים לשנותם? מהו ההבדל בין ענג  
לנגע? המיקום של העין, בתחילה או בסוף. העין היא אות,  
והיא גם עין רואה ומתבוננת. החכם עיניו בראשו, הוא מתבונן  
בשורש הדברים, וידוע שהכל בא מלמעלה, מן השמים, והכל  
לטובה.

ואז הופך הוא את מיקום העין להתחלה, עיניו – בראשו,  
וממילא הכל הופך להיות לטובה, והנגע הופך את עינו, כלומר  
המיקום של העין מתהפך ומשתנה, והוא נוחל תענוג ועונג,  
ברכה וישועה! כן תהיה לנו!!! (מעין השבוע)

## עטרת פז - מאמר אורכי

ידועים דברי חז"ל לסמיכות פרשת שמיני לתזריע שהרי בסוף פרשת שמיני  
אומרת תורתנו הקדושה להבדיל בין הטמא ובין הטהור ובין החיה הנאכלת ובין  
החיה אשר לא תאכל, ועל כך דרשו רבותינו (יומא לט): עבירה מטמטמת לבו של  
אדם שנאמר ולא תטמאו בהם ונטמתם בהם אל תיקרי ונטמתם אלא ונטמתם.

הורנו רבותינו שאם, חלילה, אדם שנטמא ואוכל מאכלות אסורות, נסתם חלילה  
מוחו ולבו וקשה לו לקבל במאד הבנה התורה והמצוות, אבל מי שלא נטמא  
במאכלות אסורות, נקל לו להבין את התורה, וזו הסיבה שאותם משפחות שלא  
שמרו על המצוות אבל לא טמאו עצמן במאכלות אסורות זכו לחזור בתשובה  
בקלות יותר מאשר משפחות שטימאו עצמן במאכלות אסורות.

ולזה רמזה התורה: להבדיל בין הטמא ובין הטהור ובין החיה הנאכלת ובין החיה  
אשר לא תאכל, דהיינו שאדם שנוהר ממאכלות אסורות, קל לו לקיים את דיני  
הבית היהודי הכתובים בפרשת תזריע, אבל אדם שלא הבדיל בין המאכלות,  
קשה לו להבין ולתפוס את דיני התורה ובכללם דיני קדושת הבית.

ובספר לבוש יוסף כתב לפרש את הסמיכות של פרשת תזריע לפרשת שמיני  
שמדברת על מאכלות אסורות על פי מה שכתב הרב פרי עץ הגן, והוא, כי האשה  
בהיותה בזמן עיבורה צריכה לשמור עצמה הרבה ממאכלות אסורות משום שהם  
שגורמים לטמטום העובר ויהיה פגום בשכלו עכ"ל, וכבר חקרו המדענים וגילו את  
האמת שידועה לנו מכבר מדברי חז"ל שאף את המנגינות והדיבורים שאשה  
שומעת בימי עיבורה העובר קולט והם משפיעים עליו הן לטובה הן לרעה. וקל  
והומר מאכלים האסורים שהאשה אוכלת בימי עיבורה יש בהם השפעה גדולה  
על העובר להכניס בו רוח טומאה, ולכן הסמיכה התורה ענייני מאכלות אסורות  
לענייני עיבור האשה.

פשוט הדבר שלא יוכל האדם לזכות לראות כאור עליון שהוא קרבה אל השי"ת  
להבין התורה ומצוותיו, אם מטמא עצמו במאכלות אסורות שהם ההפך מה'  
יתברך שהוא אור אין סוף שכולו זך וטהור, פירש רש"י על הפסוק ואנשי קדש  
תהיו אלי אם אתם קדושים ופרושים ושקוצי נבילות וטריפות אתם שלי ואם לא  
אינכם שלי. ע"כ, יוצא אפוא כשלא נזהרים מאכילת איסור ודברים טמאים,  
והשכל והדעת נעשה מגושם מאכילת דברים האיסורים, שהרי מאכלות  
אסורות מעבות הנפש ולא יוכל לדבר בקדושה, כי קדושתו של המקום ב"ה  
מסתלקת ומתרחקת ממנו.

על כן, צריך להיזהר ולהזהיר כל יהודי שיתדבק בכשרות המאכלים עד מקום  
שידו מגעת על כל סרך איסור כמאמר הכתוב והתקדשתם והייתם קדושים,  
שהנה אחד מיסודות תורתנו הקדושה היא כשרות, ולא כל מה שאדם מתאוה  
והעין חומדת מותר להכניס לפיו, ואף אותם הדברים המותרים באכילה כגון  
בהמות, חיות, ועופות, כשרים מותרים רק לאחר שחיטה, בדיקה, ניקור ומליחה  
כדת על פי המבואר ביסודות ההלכה (כשרות השולחן ח"א בהקדמה).

וכתב הגאון פרי חדש בזמנינו אין נזהרים מעניינים אלו (ממאכלות אסורות) רוב הבנים  
יוצאים לתרבות רעה ורובם הם עזי פנים שבדור, ואין יראת ה' נוגעת בלבם, ואף  
אם יוכיחם על פניהם לאו בר קבולי מוסר נינהו וכו'.

שבת שלמה, תענוג!

נר אלוקים נשמת אדם  
לע"נ ר' אשר מסעוד ברנס בן אסתר ז"ל  
נלב"ע כ"א בסיון ת'נ"צ'ב'ה

העלון יוצא באדיבות משפחת גניש הי"ו להצלחתם  
ולרפואתם ולחיי משפחתם, אכ"י"ר

נאמר בנביא וקראת לשבת עונן (ישעיה נח, יג), חז"ל בגמרא שבת (קט"ז): במה מענגנו? רב יהודה בריה דרב שמואל בר שילת משמיה דרב אמר: בתבשיל של תרדין, ודגים גדולים, וראשי שומן. רב חייה בר אשי אמר רב: אפילו דבר מועט ולכבוד שבת עשאו – הרי זה עונן.

ומכיון שמצוה זו לא נזכרה בצורה מפורשת בתורה, אלא בדברי הנביא ישעיה, כתב הרמב"ם שאין מצוה זו מן התורה אלא מדברי סופרים, כלומר ממצות רבותינו שתקנו כן, ומכל מקום חובה על כל אדם להזהר הרבה במצוה זו ששכרה מפורש בפסוקים, וכמו שנאמר בהמשך דברי הנביא, אז תענג על ה' והרכבתך על במתי ארץ והאכלתך נחלת יעקב אביך כי פי ה' דיבר. ומכאן למד רבי יוחנן בשם רבי יוסי בגמרא במסכת שבת (דף קיח). כל המענג את השבת נותנין לו נחלה בלי מצרים שנא' אז תענג על ה' והרכבתך וגו', ופירש"י בלי מצרים, כלומר אין לה קץ. וכן הובא בגמרא ברכות (נא). דאמר ר' יוחנן כל המברך על כוס מלא נותנין לו נחלה בלי מצרים שנא' ומלא ברכת ה' וגו' יעו"ש ועוד הפליגו הרבה בשכר מצוה זו בגמרא.

ויש מרבתינו הראשונים (ומהם הרשב"א והריב"ש) שסוברים שמצוה זו היא מן התורה ממש, שהרי השבת אף היא בכלל שאר מקראי קודש שנזכרו בתורה, ואשר פירשו בהם רבותינו במדרש מקרא קודש לקדשו ולכבדו בכסות נקייה, ולענגו בעונג אכילה ושתייה. ולדבריהם בעת שאוכל צריך לכוין לקיים מצוה מן התורה. ואף לדעת הרמב"ם יכוין על כל פנים לקיים מצות עונג שבת. ויש שפירשו שמצוה זו היא מן התורה אף על פי שלא נזכרה כלל בתורה, מכל מקום למדוה רבותינו הלכה למשה מסיני והרי היא כמצוה מן התורה, כמו שביארנו בדין אתרוג מורכב.

ואלו דברי הרמב"ם (פ"ל מהל' שבת ה"ז) השייכים לענינו: איזהו עונג? זהו שאמרו חכמים שצריך לתקן תבשיל שמן ביותר ומשקה מבושם לשבת הכל לפי ממונו של אדם. וכל המרבה בהוצאות שבת ובתיקון מאכלים רבים וטובים הרי זה משובח. ואם אין ידו משגת אפילו לא עשה אלא שלק וכיוצא בו לכבוד שבת הרי זה עונג שבת.

ובגמרא האריכו הרבה במעלת המענג את השבת ומכבדה כפי כוחו, והביאו מעשה ביוסף מוקיר שבת ואכמ"ל.

**ראשי אבות**

על ג' דברים העולם עומד: על הדין ועל האמת ועל השלום. (פ"א מ"ח)  
מעשה ביהודי שהתדרדר למחוזות פשע, ויום אחד התעורר לתשובה. הגיע אל הרב ואמר בכנות: אין בכוחי לשוב בתשובה שלמה, אבל קבלה אחת אוכל לקבל, ואותה אמלא בשלמות וכלל מחירי.

לאחר מחשבה, יעץ לו הרב לקבל על עצמו קבלה אחת - לומר תמיד רק את האמת. האישה הופתע מהקבלה הקלה, ציפה הוא לצומות ולסוגופים, נאות מיד יוצא בלב קל.

למחרת באישון ליל, כשיצא עם חברי הכנופיה לפרוץ לבית אחד מעשירי העיר, נזכר בקבלה שקיבל אמש, ובלבו חלפה מחשבה: הרי קבלתי על עצמי לא לשקר, ומה איפוא אענה כאשר תתגלה הגניבה, ויהקרו אותי היכן שהייתי באותו זמן?!... פרש מהם והלך לביתו.

משנשנה הדבר מספר פעמים, דחקוהו חבריו לגלות את סיבת התרחקותו מחברתם, והוא אמר להם את האמת, שקיבל על עצמו לומר רק את האמת, דבר המונע ממנו לכפור באשמה...

במשך הזמן, יצא שמו של האיש כדובר אמת שעוולה לא נמצא בשפתיו, עד שמינוהו לשומר האוצר. באחד הימים, נתן בידו המושל את המפתח לכספת, וביקש ממנו להביא בעבורו את אחת מאבני החן היקרות. משפתח האיש את הכספת נצצו מול עיניו כל אבני החן, כמעט ושלה יד לקחת אבן קטנה שלא יורגש חסרונה, אך מיד נרתע מהמחשבה מה אענה למושל אם ישאלני, אם נעתי באוצרותיו?! ניחם ממחשבתו, והוציא רק את האבן אותה ביקש המושל.

כשסגר את הכספת והסתובב לאחור, גילה מאחוריו את המושל, שעקב כל העת אחר מעשיו... טפח המושל על גבו ואמר לו עתה ידעתי כי אכן איש אמת אתה, וראוי לאמון מוחלט. מהיום אעלה את דרגתך וגם את משכורתך! (אריג פו,

מעשה ביהודי עשיר שהיה לו בן יחיד, עלם חכם ונבון שלמד בבית מדרש. ולאיש היה חבר אהוב שגר בעיר אחרת. ונוהג היה העשיר להתארח אצל חברו לעתים קרובות. באחד מביקוריו ראה החבר כי ידיו העשיר חולה, ומחלתו אנושה. ראה העשיר כי ימיו ספורים, קרא אליו את חברו האהוב, הפקיד בידיו את כספו, ואמר לו: אם לאחר מותי יבוא עלם צעיר ויעשה לעיניך שלשה דברי חכמה, תדע כי בני הוא, ולו נתן את כל רכושי.

לאחר כחודש והנה סבל ועל שכמו חבילת עצים נכנס לבית החבר ושומט את המשא ארצה. תמה בעל הבית; ובעודו צועק על הסבל, ראה עלם לבוש בגדים נאים הולך אחריו. בן ידודך אני, פתח העלם, בן הסוחר העשיר שמת בביתך.

לאחר מנוחה שאל האיש את העלם: מה טעם ראית להביא עצים אל ביתי? סיפר לו העלם: כשהגעתי העירה הרבתי לשאול על מקום מגוריך, ואף אדם לא היה מוכן לגלות לי... אמרתי בלבי אין זאת אלא שכל אנשי העיר עשו יד אחת שלא להודיע לי את מקום מגוריך, פן יבוא היושר לדרוש את הוננו של אבי; לפיכך עשיתי גם אני בערמה, הלכתי וקניתי את צרור העצים, והסבל הביא אותי אל כתובתך.

שמח הידיד על חכמת בן אהובו, אך ביקש מן העלם להישאר איתו מספר ימים נוספים כדי לעמוד על אופיו, וכן להיות בטוח שאכן מגיעה לו הירושה.

באחת מארוחות הצהריים הגישה האשה חמש יונים צלויות, וביקש האיש מהעלם שיחלק את המנות בשווה בין כל הסועדים. לקח העלם יונה אחת ושם לפני האיש ואשתו; את השנייה שם לפני שני בניו; את השלישית נתן לשתי בנותיו ואת השתיים הנותרות השאיר לעצמו ואכלן. תמהו בני הבית על החלוקה המוזרה הזאת, אך לא אמרו דבר. בארוחת הערב הוגש ברבור מפוטם, והעלם נתבקש שוב לחלקו למנות.

חתך העלם את ראש הברבור ושם על צלחתו של האיש; הוציא את הקרביים ונתן לאשה; את הכרעיים נתן לשני הבנים ואת הכנפיים לשתי הבנות, ואילו את החלק המרכזי לקח לעצמו.

לאחר הארוחה שאל את העלם על דבר שתי החלוקות. ענה העלם: אני היטבתי לחלק; בצהריים הוגשו חמש יונים, ואני חילקתי חלק כחלק: לך ולאשתך נתתי יונה והייתם שלישייה; ולשתי בנותיך נתתי יונה והן היו שלישייה, וגם לבניך נתתי יונה וגם הם היו שלישייה; ואני – בהיותי בודד ויחיד, לקחתי לי שתיים כדי שנהיה ביחד שלישייה.

באשר לברבור - לך נתתי את הראש, כי ראש הבית אתה, ועל פיך ישק כל דבר כמו שכתוב אצל יוסף; לאשתך נתתי את הקרביים, כי היא נשאה בקרבה את ילדיך; לבניך – הכרעיים, כי הם כרעי הבית ועמודיו; הבנות קיבלו את הכנפיים, כי במרוצת הזמן יעשו להן כנפיים לעוף אל הבעלים שלהן.

ואני לקחתי את הגב הנבוב, אשר תבנית ספינה לו, רמז כי בספינה באתי הנה ובספינה אשוב ללכת אל מקומי. דברי העלם מצאו חן בעיני האיש ובעיני בני משפחתו והתפעלו מחכמתו. למחרת השיבו לו את כספי אביו ושילחוהו אל ביתו לשלום.

**לעילוי נשמת הבה"ח ר' אהד כהן זצ"ל**

בן חנה שתחי

ת'ניצ'ביה'

# תּוֹרֵיַע מִצְרָע



בעלון זה נעסוק בתוכן שיעור מס' 624 במדרשת "ברינה יקצורו", מיסודו של מ"ר הגאון רבי יעקב אדלשטיין זצ"ל השיעור נמסר ברמת השרון ברחוב הקוצר 2, בכל יום ב' בשעה 19:00. השיעור מועבר גם בזום, מספר הפגישה: 977999777, סיסמת כניסה: 777.

עלון מס' 514 שנה י"א העלון מוקדש לע"נ דינה בת זיסקו ושרה - ט"ז איר ז"ל ז' איר תשפ"א

999 פ' 1099

999 פ' 1099

פרשיות תזריע ומצורע עוסקות בנגעים בבית ובאדם, ובטהרתן. כתוב בפרשת מצורע: "זאת תהיה תורת המצרע", ואמרו חז"ל "תורת המצרע" - תורת המוציא שם רע, שהנגעים באים על לשון הרע.

כתוב בגמרא (ערכין ט"ו:), אמר רבי יוחנן משום רב יוסי בן זמרא, מהו שכתוב (תהלים קכ, ג): "מה יתן לך ומה יסיף לך לשון רמיה". אמר לה הקב"ה ללשון: "כל אבריו של אדם זקופים ואתה מוטל (כלומר הלשון שוכבת), כל אבריו של אדם מבחוץ ואתה מבפנים. ולא עוד אלא שהקפתי לך ב' חומות, אחת של עצם (שיניים - רש"י) ואחת של בשר, מה יתן לך ומה יסיף לך לשון רמיה".

עוד מובא במדרש רבה (טז, ד): אמר רבי אליעזר בשם רבי יוסי בן זמרא: רמ"ח איברים יש באדם, חלק מהם רבוצים, חלק זקופים, ואילו הלשון נתונה בין שתי לחיים, ואמת המים עוברת תחתיה, ומכופל כמה כפולות. בוא וראה כמה שריפות הוא שורף! אילו היה זקוף ועומד - על אחת כמה וכמה... לפיכך משה רבינו מזהיר את ישראל ואומר להם: "זאת תהיה תורת המצרע" - המוציא שם רע.

ומוסיף שם בפירושו מהרז"ו (לרבי זאב וולף איינהורן), שהקב"ה עשה חומות ללשון - שפתיים ושיניים, והמים שתחתיה - כדי לקררה, ושתי הלחיים משני צידיה - לשומרה מן הצדדים, והיא רבוצה כדי להחלישה ולסמן לה שתשכב ותנוח, וכשהפה סתום - הלשון מקופלת באורכה וברוחבה, וכשפותח פיו יכול להאריכה ולהוציאה הרבה, וכל זה להראות שצריך שמירה גדולה למעט רעתה, ולא היה מועיל אילו היה זקוף ובלי חומות.

וביאר המהר"ל ששאר האיברים מטרם לקבל מבחוח, לעיניים נכנסים המראות מבחוח, ובאזנים נכנסים הקולות שבחוח, ורק הלשון מטרם להוציא [דיבור] החוצה, וכיון שטבעה להוציא החוצה היה קשה לאדם להתגבר על טבע הלשון והיה נכשל כל הזמן, ולכן ברא הקב"ה ללשון שני דברים שמגבילים את כוחה, האחד שנבראה שוכבת ודבר שוכב טבעו למנוחה ואינו רוצה לעבוד, ודבר שני שנבראה במקום מוסתר ומחמת זה טבעה להיות בהסתר ולא לדבר לשון הרע שזה לפעול פעולה בחוץ על אדם אחר, ושני דברים אלה הם שמירה ללשון שלא יהיה בה טבע לדבר לשון הרע.

מובא בספר עלינו לשבח: הרב משה ויא שליט"א מספר, סיפר לו תלמיד חכם שלמד בישיבתו של ה'חפץ חיים' בראדין, על מעשה שאירע עמו פעם בעת שנכנס לבית ה'חפץ חיים' שהיה אז בן 83 לערך, למרות החולשה שפקדתו באותו היום, רבנו היה אז בעת רצון מיוחדת במינה, והדבר ניכר עליו. מחמת החולשה שכב במיטתו, ולפתע הוא מורה לי להתקרב אליו ומבקש ש... אפתח את פיו. הייתי נרעש ונפחד, ולא רק שלא הבינותי כלל מה ה'חפץ חיים' רוצה בכך, אלא שלא ידעתי כיצד אעז לצייט להוראה שכזו! לפתוח את פיו של ה'חפץ חיים'?! מי מוכן להיכנס אל תוך לוע הארי?! אבל לא עזר לי מאומה, ה'חפץ חיים' הורה לי בשנית לפתוח את פיו, בליט ברירה ובחוסר

אונים מוחלט, התקרבותי אליו, ופתחתי את פיו הקד'. לפני ניגלו שתי שורות שיניים צחורות כשלג מסודרות ומתקונות כאילו היה זה ילד קטן שלא הספיק לפגום את שיניו שקיבל מהקב"ה. בעוד אני נתון בסערת חושים, פונה אלי ה'חפץ חיים' ומבקש: "תספור נא כמה שיניים יש בפ"י! ואני חשבתי להתעלף... כדי למנות את מספר השיניים, צריך כבר להיכנס עמוק אל תוך פיו המסולא בקדושה של גדול הדור, כיצד אוכל לעשות זאת?! אבל גם הפעם לא איפשר לי לחשוב הרבה, והאיץ בי לספור את שיניו. מה אומר ומה אדבר, החילותי במשימה, והגעתי למספר 32 בדיוק כמספר השיניים שברא הקב"ה באדם, שן אחת לא חסרה ולא נפגמה!!! וכולן בריאות וחזקות כביום נתינתן!!! למותר יהיה לציין, שבגיל המבוגר שהיה ה'חפץ חיים' באותה תקופה, אין קשישים רבים הזוכים למתנה שכזו. לאחר שעשיתי את שביקש, לקח ה'חפץ חיים' את ידי אל תוך ידו הקדושה, ואמר לי בחיוך שאי אפשר לשכוח: "אני שמרתי על הפה שהקב"ה נתן לי, והקב"ה שמר על הפה שלי". וזהו שאמרו חז"ל: שומר פיו ולשונו שומר מצרות נפשו.

מת 10/10

## תּוֹרֵיַע - תּוֹכֵן עֵינֵינִי הַפְּרָשָׁה

- דיני טהרת היולדת, קרבנה, ומצות מילת הבן ביום השמיני (יב, א-ח).
- דיני טומאת צרעת:
  - דיני טומאה בעור הבשר (יג, ט-יז).
  - דיני צרעת על מקום שחין, או מכות אש שנתרפאו (יג, יח-כח).
  - צרעת הבאה בראש ובזקן, ונתקים (יג, כט-לט).
  - דיני המצורע (יג, מה-מו).
  - צרעת הבגד (יג, מז-נט).

## מִצְרָע - תּוֹכֵן עֵינֵינִי הַפְּרָשָׁה

- סדר טהרת המצורע מחוץ למחנה.
- גילוח שערות כל גופו של המצורע וטהרת גופו ביום השביעי.
- הבאת קרבנות המצורע (עשיר, דל ועיני) ביום השמיני (יד, א-ג).
- דיני צרעת הבית - נגעי בתים (יד, לג-נז).
- דיני טומאת הזב והזבה וטהרתם וקרבנותיהם (טו, א-לג).

## "זאת תהיה תורת המצרע... והוא אֵל הַפְּהֵן" (יד, ב)

כתבו רבותינו 'בעלי התוספות': תיבת "וְהוּבָא" יש מקום לקרותה בשתי תיבות: "וְהוּבָא בָּא" היינו: שהוא בא לבדו, לפי שאין לו מי שיביאנו, שהכל בדלים ומתרחקין ממנו, כמו שנאמר: "בְּדָד יֵשֵׁב מְחוּץ לַמַּחֲנֶה מוֹשְׁבוֹ" (שם יג).

**"ועץ ארז ושני תולעת ואזב" (מצרע יד, ד)**

וברש"י: 'מה תקנתו ויתרפא? ישפיל עצמו מגאותו כתולעת וכאזוב.'

הגאווה היא שורש התאוה. כי הגאווותן מתאווה למלאות צורך גאותו. וככל שהאדם שפל, כן תאוותיו פוחתות והולכות. כתוב במדרש (ילקוט שמעוני): **"ועץ ארז"** זה שאמר הכתוב וידבר על העצים וכי אפשר לאדם לדבר על העצים מן הארז אשר בלבנון ועד האזוב אשר יוצא בקיר, אמר שלמה מפני מה מצורע זה מטהר בגבוה שבגבוהים ובנמוך שבנמוכים בעץ ארז ואזוב אלא על ידי שאדם מגביה עצמו כ'ארז' הוא לוקה בצרעת וכיון שמשפיל את עצמו כ'אזוב' הוא מתרפא באזוב.

ואומר רבנו יונה בפירושו ל'משלי' על הפסוק (כג, כד): **"גיל יגיל אבי צדיק ויולד חכם ישמח בו"** שהשמחה, היא גדולה מן הגילה. על כן יזכיר הכתוב את השמחה על החכם, כי יש בו בחכם שתי מעלות; גם שהוא צדיק וגם שהוא חכם. כי לא ישבח שלמה המלך ע"ה את החכם, אם אינו צדיק. וממשיך ר' יונה וכותב בלשונו: **'גם לא יקרא חכם, זולתני זה הנמשך אחרי הנפש החכמה.** כאשר לא יקרא ישר, מי שהוא מכיר את היושר אם אין נפשו גם כן נמשכת אחרי היושר.

אל תדמה בנפשך שאתה חכם, כל זמן שאתה רואה את נפשך נמשכת אחרי התאוה. ודע כי יותר קרוב להיקרא חכם, מי שנפשו נמשכת אחר חפץ החכמה וקיום דברים בהנהגותיה, אף על פי שעדיין לא למד החכמה, מן הנמשך אחרי התאוה, אף שכבר למד חכמה.



**אסור לאדם לדבר לשון הרע על עצמו**

**"ה'חפץ חיים"** הקפיד כל ימיו שלא להיכשל באבק לשון הרע, ובכל מקום בואו היה מטיף לשומעיו על שמירת הלשון בלא פשרות וסייגים. בליל חורף אחד, חזר ה'חפץ חיים' מבית המדרש, בתום תפלת ערבית, נעצרה לידו עגלה רתומה לשני סוסים צוהלים. **"אמור לי ר' יהודי"**, קרא העגלון ממושבו הרם, **"היכן גר כאן הרב הצדיק הגדול ה'חפץ חיים' שליט"א"**? נעמד ה'חפץ חיים' בצדי העגלה והשיב לעגלון: **"ראשית, אין ה'חפץ חיים' משמש כרב, ושנית, אין הוא צדיק כלל וכלל."** **"מה אתה סח"?** גער בו בעל העגלה בקול רועם, **"הן ידוע ומפורסם בכל קהילות ישראל שה'חפץ חיים' הוא גאון גדול וצדיק הדור!"** **"מה שאומרים הבריות" שפע ה'חפץ חיים' את דברי העגלון, אינו מוכיח כלל שהדבר נכון, מסתבר, שהעולם אינו מכיר את האיש כראוי, ואילו אני מכיר את האיש כראוי, ויכול אני להבטיחך שזו הפרזה וגוזמה לאין שעור..."** כעס העגלון על הדברים ששמע בגנותו של צדיק וגאון הדור, ולא נתקררה דעתו עד שהפליט מפיו כמה קללות נמרצות לעבר הזקן, ולבסוף גם הצליף על גבו בשוט הארוך שבידו והמשיך בנסיעתו.

ה'חפץ חיים' חש צער רב על שהביא יהודי תמים לידי עברה שלא מדעת, כעבר שעה קלה הגיע לביתו, ומצא את העגלון יושב ומצפה לבואו. כשהתבונן העגלון בפני האיש שנכנס לחדר ונוכח לדעת שאך לא מכבר חרף וגדף אותו ואף הצליף בו בשוטו - התחלחל מאד וכמעט התעלף, אולם ה'חפץ חיים' הרגיעו בדברים רכים ומפייסים, ובין השאר א"ל: **"לאמיתו של דבר, מגיעות לי הקללות והצליפות שספגתי בערב זה, למדתי עתה פרק חשוב בדרך ארץ: לא רק שקיים איסור חמור לדבר לשון הרע על אחרים, גם על עצמו אסור לו לאדם לדבר לשון הרע..."** [מטעמים לשלחן שבת]

**"וביום השמיני ימול בשר ערלתו" (תזריע יב, ג)**

**בגלל אבות תושיע בנים**

בברכות ברית המילה אומרים: **"זה הקטן גדול יהיה, כשם שנכנס לברית, כן ייכנס לתורה, לחופה ולמעשים טובים"**. ברכה זו מכוונת לאבי הבן יותר מאשר לרך הנימול.

יש אבות שמחויבותם לזהותם היהודית באה לביטוי רק בקיום ברית המילה לילדיהם. על כן, מברכים את האב ואומרים לו: **אם מבקש אתה ש"זה הקטן" יהיה יהודי גם כאשר "גדול יהיה", עליך לקבל על עצמך ש"כשם שנכנס לברית" - כמו שדאגת להכניסו בבריתו של אברהם אבינו; "כן ייכנס לתורה" - כך עליך להכניסו לתוך מסגרת של חינוך יהודי; "לחופה" - לדאוג שיתחתן עם בת ישראל כשרה; "ולמעשים טובים" - ולקשור אותו עם מעשי צדקה וחסד של העם היהודי.**

**לטוב לו כל הימים**

אומרים **"כשם שנכנס לברית, כן ייכנס לתורה, לחופה ולמעשים טובים"**, רק בברית מילה ולא לאחר קיום מצוות אחרות, מפני שמצוות המילה קבועה בגופו של האדם מישאל, ואינו יכול לעוזבה או להינתק ממנה כל ימי חייו. **"כן ייכנס לתורה, לחופה ולמעשים טובים" - שגם מהם לא ייפרד לעולמים.**

**"ואם פרוח תפרח הצרעת... בלו הפך לבן טהור הוא" (תזריע יג, יב-יג)**

אם כל הצרעת, כל הטומאה, יצאה החוצה, טהור הוא, אין הוא מזיק עוד. טומאה חיצונית, הגלויה לעין, אינה מזיקה, שכן אפשר להיזהר מפניה. איזו טומאה מזיקה ומסוכנת? בעיקר זו הנסתרת, הצרעת המכוסה. [מאוצרנו הישן]

**"יהיה בעור בשרו שאת" (תזריע יג, ב)**

סופי תיבות **"תורה"**. הנגעים באים על גסות הרוח, והפסוק מרמז לנו שאפילו אם ההתנשאות היא בשל הגדולה בתורה, גם זה חטא גדול ונגעים באים על אדם זה. [חסד לאברהם]

**"זאת תהיה תורת המצרע ביום טהרתו..." (מצרע יד, ב)**

לכאורה יש לתמוה, לשם מה צריך המצורע להביא קרבן, והלא יסורים ממרקים כל עוונותיו של אדם ולמה אפוא לא יתכפר חטאו על ידי הייסורים שבאו עליו עקב הצרעת? ברם, דבר זה, שייסורים ממרקים כל עוונותיו של אדם, למדו חכמינו מקל וחומר משן ועין, מה שן ועין שהן אחד מאבריו של האדם - עבד יוצא בהן לחרות, הרי יסורים שממרקים כל גופו של אדם על אחת כמה וכמה (דברים ה). והנה עבד הרי אינו יוצא לחרות אלא אם קטע לו האדון ראשי אברים שאינם חוזרים, אם כן אפשר להביא מזה ראייה רק על יסורים שאין להם עוד רפואה; אבל אם המצורע נתרפא מצרעתו, הרי מתברר שהיו אלה יסורים שיש להם רפואה, ואם כן אפשר שאינם מכפרים ולכן עליו להביא קרבן בתור כפרה.

זהו שמתכווין הכתוב לומר: **"זאת תהיה תורת המצרע" - שעליו להתכפר על ידי קרבן; ואם תשאל, למה לא יכפרו עליו יסוריו? הרי התשובה היא: "ביום טהרתו" - הנה הלא נתרפא סוף סוף מצרעתו, ויסורים שיש להם רפואה אי-אפשר ללמוד משן ועין שהם מכפרים...**

[דברי הגאונים בשם הגאון מהר"ם אש"ז 5]

**“זאת תהיה תורת המצרע...” (מצרע יד, ב)**

**חבל הצלה ארוך**

הצרעת אינו ממנהגו של עולם, אלא אות ופלא היה בישראל כדי להזהירם מלשון הרע. בתחילה משתנות קירות ביתו, אם חזר בו - יטהר הבית. אם עמד ברשעו עד שהותץ הבית, משתנים כלי העור שבביתו. אם חזר בו - יטהרו. ואם עמד ברשעו, משתנה עורו ויצטרע ויהיה מובדל ומפורסם לבדו, עד שלא יתעסק בשיחת הרשעים שהוא הליצנות ולשון הרע.” (הרמב”ם, בהלכות טומאת צרעת, טז, י’)

**“זאת תהיה תורת המצרע... : וצנה הפהן**

**ולקח למטהר שתי צפרים” (מצרע יד, ב;ד)**

**וברש”י:** ‘לפי שהנגעים באין על לשון הרע (‘חולין’ קמ. ‘ערכין’ טו.) שהוא מעשה פטופטי דברים, לפיכך הוזקקו לטהרתו צפרים שמפטטין תמיד, בצפצוף קול.’

הלאו שעובר המספר לשון הרע הוא: “לא תלך רכיל בעמיק” (ויקרא ט). כמבואר ברש”י (שם). ואם כן כל האיסור והלאו הוא בדבור ולמה אמר הכתוב בלשון: “לא תלך רכיל”? תירץ ה’חפץ חיים’ בספרו ‘שמירת הלשון’ (כלל ב יב בהגהה) בשם השל”ה הקדוש: שהתורה באמת באה לומר שבלשון הרע לא רק על הדבור עצמו יש איסור, אלא גם על ההליכה עצמה ולכן כתוב בלשון: “לא תלך רכיל”. וכן מצינו אצל המרגלים שכתוב שם: “במספר הימים אשר תרתם את הארץ ארבעים יום יום לשנה תשארו את עונותיכם ארבעים שנה” (במדבר יד). שהמרגלים קבלו עונש בעבור הימים שהלכו לתור את הארץ והדבר תמוה: הרי העוון שלהם היה שהוציאו דיבתם רעה על הארץ, א”כ מדוע נענשו ארבעים שנה על הליכתם?

אלא, לפי מה שביאר ה’חפץ חיים’ הדבר מובן: שהיות ויש איסור גם על ההליכה והליכתם של המרגלים גם היתה במחשבה רעה כפי שביאר הגר”ח שמואלביץ זצ”ל, לכן נענשו מידה כנגד מידה ארבעים שנה כנגד ארבעים יום שהלכו במחשבה רעה.

**“ושחט את הצפור האחת” (מצרע יד, ה)**

כתב רבנו הגר”ח קניבסקי שליט”א בספרו ‘טעמא דקרא’: יש לבאר מדוע נאמר כאן בכתוב תיבת: “צפור” מלא עם האות וי”ו ואילו לגבי “הצפור החיה” נאמר בכתוב תיבת: “צפור” חסר האות וי”ו? אלא שהנה שני צפורי המצורע מצוותן שיהו שווים. כמבואר בגמרא במסכת יומא (סב.). אך אי אפשר שיהיו שווים לגמרי שהרי אמרו חז”ל: שאפילו חיטה, אין חיטה הדומה ממש לחברתה. אלא שצריך להשתדל שיהיו דומים עד כמה שאפשר.

וכמו שכתב בזה ב’תוספות ישנים’ במסכת ‘יומא’ תחילת פרק ‘שני שעירי’ ובודאי שמסתבר לומר שהצפור הנראית יותר יפה מצוה לעשותה לצפור השחטה שבה מתקיים כעין קרבן. ולכן כתוב בה: “צפור” מלא. אבל “הצפור החיה” נכתבה חסר, שהיא הגרועה יותר. ומה שכתוב אח”כ: “וטבל אותם ואת הצפור החיה בדם הצפור השחטה” חסר, אף שמדבר בצפור השחטה, יש לומר: משום שאחר שנשחטה ונאסרה בהנאה ונעשית מצוותה, מעתה בטלה חשיבותה. (אך גבי בית המנוגע, נשתנה הסדר. ושם צריך טעם אחר.)

**“זאת תהיה תורת המצרע ביום טהרתו...”**

(מצרע יד, ב)

אומר המדרש (ויקרא רבה טז, א): “זאת תהיה תורת המצרע, המוציא שם רע”. ועוד כתוב (שם ב): “אמר רבי ינאי אף שלמה מְכַרְזֵי וְאוֹמֵר (משלי כא, כג): שִׁמְרֵ פִּי וְלִשׁוֹנוֹ שִׁמְרֵ מִצְרוֹת נַפְשׁוֹ”.

חטא לשון הרע הוא כה חמור, שלא זו בלבד שאסור לדבר בגנותו של הזולת, אלא חכמינו הזהירו גם שלא לדבר בשבחו של הזולת, כי “מתוך שבחו אתה בא לידי גנותו”.

כן הזהירו חכמינו על “אבק לשון הרע”, שלא יאמר אדם: “נורא בי פלניא” - כלומר, בביתו של אדם פלוני אפשר למצוא תמיד אש בוערת, לפי שזה עלול להתפרש כאילו אותו אדם להוט יתר על המידה אחרי האכילה ותדיר מבשלים ואופים בביתו. וכיוון שדיבורים כגון אלו נחשבים גם הם לאבק לשון הרע, אכן אמרו חכמינו שקשה מאוד להזהר בכך - “שלושה דברים אין אדם ניצול מהם בכל יום... אבק לשון הרע”.

בזה היה המגיד מקלם זצ”ל מפרש את הפסוקים בתהלים: “אֲמַרְתִּי אֲשֶׁמְרָה דְרָכִי מַחְטֹא בְלִשׁוֹנִי”... “נֶאֱלַמְתִּי דוּמְיָה הַחֲשִׁיתִי מְטוֹב וְכֹאֲבִי נֶעְכָּר” ; “חֶם לְבִי בְקִרְבִּי בְהִגְיִי תִבְעַר אֲשֶׁ דִבְרַתִּי בְלִשׁוֹנִי” (תהלים לט, ב-ד).

דוד המלך תוהה, על שום מה נענש בייסורים בעוד שהוא היה נזהר מלשון הרע, ולכן הוא אומר: “נֶאֱלַמְתִּי דוּמְיָה” - הן כה שמרתי את לשוני, עד כי נאלמתי בדומייתי לבלי להוציא מפי דבר רע על איש. יתרה מזו: “הַחֲשִׁיתִי מְטוֹב” - נמנעתי אפילו מלומר דבר טוב על איש, שלא להגיע לידי דיבור רע, ואף על פי כן “וְכֹאֲבִי נֶעְכָּר” - על שום מה הנני כואב ומנוגע בייסורים? ברם “חֶם לְבִי בְקִרְבִּי” - לבי מתלהט ונצרב בהעלותי על זכרוני, כי “בְּהִגְיִי תִבְעַר אֲשֶׁ” - שאמרתי דברים שאינם אלא אבק לשון הרע בלבד, כגון: בביתו של פלוני תבער תדיר אש (שזה מסמל את המושג אבק לשון הרע) - “דִבְרַתִּי בְלִשׁוֹנִי” - גם זה נחשב לדיבור לשון הרע ולכן אני מנוגע בייסורים...

**תורת המצורע – זה המדבר לשון הרע**

“יִכַרְתֶּהּ כָּל שִׁפְתֵי חִלְקוֹת לְשׁוֹן מְדַבֶּרֶת גְּדוּלוֹת” (תהלים י”ב) כָּל הַמְסַפֵּר לְשׁוֹן הָרַע כְּאִלוֹ כִּפְרֵ בְעֵקֶר דְּכֹתִיב בְּתַרְיָה (שם) אֲשֶׁר אָמְרוֹ לְלִשׁוֹנָנוּ נִגְבִּיר שִׁפְתֵינוּ אֲתָנוּ מִי אֲדוֹן לָנוּ.

בא וראה כמה כחו של לשון הרע שאין לו שיעור ונלמד ממרגלים, ומה המוציא שם רע על שאין שומעין ורואים ומקפידים בבזיונם, כך המוציא שם רע על חבירו הנוצר בצלם ודמות על אחת כמה וכמה.

**ברוב דברים לא יחדל פשע** - לעולם ירבה אדם בשתיקה ואל ידבר כלל אלא בדברי חכמים או בדברים הצריכים לו לצורך גופו.

אמרו עליו על רב תלמידו של רבינו הקדוש שלא שח שיחה בטלה כל ימיו. כל השח שיחת חולין עובר בעשה. שנאמר (דברים ו) “וְדַבַּרְתָּ בָּם” ולא בדברים אחרים ולא הבא מקלל עשה עשה. ויש אומרים בלאו ועשה שנאמר (קהלת א) “כָּל הַדְּבָרִים יִגְעִים לֹא יוּכַל אִישׁ לְדַבֵּר וְאִפְּיֵלוּ בְצַרְכֵי גּוֹפוֹ לֹא יִרְבֶּה דְבָרִים כִּי אִם מַעַט מֵה שְׁצָרֶיךָ לוֹ בְּהִכְרַח גּוֹפוֹ.

וכן בדברי תורה יהיו דבריו של אדם מעטים וענייניהם מרבים.

וכן אמרו חכמים לעולם ישנה אדם לתלמידיו דרך קצרה. אבל אם דבריו מרבים וענייניו מועטים זה ענין סכלות שנאמר (קהלת ה) “וְקוֹל כְּסִיל בְּרוֹב דְּבָרִים”.

**“סייג לחכמה שתיקה”** - לפיכך אל ימהר אדם להשיב ואל ירבה לדבר וגם ילמד בשובה ונחת בלא צעקה בלא אריכות שדברי חכמים בנחת נשמעים. [ספר חסידים סי’ ל”ד]



זאת תהיה תורת המצרע... (מצרע יד, ב)

אומר המדרש (ויקרא רבה טז, א): "זאת תהיה תורת המצרע, המוציא שם רע". ועוד כתוב (שם ב): "אמר רבי ינאי אף שלמה מקריז ואומר (משלי כא, כג): שמר פיו ולשונו שמר מצרות נפשו".

להלן סיפור מופלא, מתוך הספר "ברכי נפשי", ויש בדברים אלו ללמדנו רבות על לשון הרע ועל העובדה, כי לעתים משמים שולחים איתותים לאדם, כדי שיעשה חשבון נפש וימצא אלו דברים דורשים תיקון ועליו לתקנם.

וכך סיפר הרה"ג ר' יצחק זילברשטיין שליט"א רבה של רמת אלחנן בבני ברק: הגיע אליי אברך מבוהל עד עמקי נשמתו, כשהוא מספר על תופעה מוזרה עד מאוד המתרחשת בביתו מזה מספר ימים. תופעה זו גורמת לחרדה לו ולבני ביתו ואינם מוצאים לה פתרון.

וכך סיפר האברך: "ציפור גדולה נכנסת אלינו לסלון הבית, וכשאנחנו מסלקים אותה היא יוצאת, אבל בתוך דקה או שתיים, היא חוזרת בשנית. שוב אנחנו מגרשים אותה ושוב היא חוזרת. כך יום, יומיים, שלושה ימים ויותר. הציפור עצמה אינה מפחידה אותנו", מספר האברך, "אבל ברור לנו, שהיא נשלחה מן השמים, כדי לרמוז לנו דבר מה. ואין אנחנו יודעים, ולו קצה חוט, מהו הרמז והסימן שהיא מביאה עמה בכנפיה. והראיה, שציפור מטבעה פחדנית ומתרחקת מבני-אדם, מחשש שיתפסוה. ואילו אצלנו - היא חוזרת שוב ושוב... בשלב מסוים", הוא ממשיך ומספר ברטט, "חשבנו שאולי כדאי להפטר ממנה לעולמים ובכך להירגע מן המתח שהיא גורמת לנו בבית".

כששמעתי את הדברים האלו יוצאים מפי האברך, אמרתי לו: "הרי אתה עצמך אומר שיש לך הרגשה שהציפור הזו נשלחה מן השמים, ואם כן, כיצד הנך מעלה בדעתך פתרון שכזה להרוג את הציפור? וכי אם תהרגנה, תתפטר ממנה ומהרמזים, שהיא מביאה עמה בכנפיה"?!..."

והמשכתי והסברתי לו: "למה הדבר דומה? אדם הנוסע ברכבו, ולפתע נדלקת לו נורה אדומה בלוח המחוונים שלו. כיוון שרק לפני פרק זמן קצר, הוא רכש את הרכב, עדיין הוא אינו בקי בכל סימני הנורות, ואינו יודע אל נכון, מהו הרכיב במכונית העומד לפני קלקול כל שהוא, שבעטיו נדלקת המנורה. הוא ממשיך לנסוע ומתעלם במפגיע מהבעיה, והנורה הזו כבה ונדלקת מולו שוב ושוב והפעם ביתר תכיפות.

מה שמשממע, כי התקלה שיש ברכב רק מחמירה את המצב. הדבר הזה מרגיז את הנהג, ומפריע לו לנהוג בשלווה ומטריד את מנוחתו. עכשיו נעצור לרגע ונחשוב: אם הנהג ייגש למוסך ויבקש, כי ינתקו את הנורה מלוח-המכוונים. וכי הבעיה, שהתעוררה ברכב שלו תיפטר? הרי ללא ספק, שהמצב רק ילך ויחמיר! ואדרבה, ייתכן בשל כך שהנזק אף ישיפע על רכיבים נוספים ברכב. המנוע עלול להתחמם חלילה, למשל, עד שהרכב ייתקע לגמרי ולא ימשיך יותר בנסיעתו, ומלבד זאת גם נוסעי הרכב ייכנסו לסכנה רבת, כאשר מתעלמים במפגיע מן הבעיה.

כל מציאותה של נורה זו, היא כדי להתריע בפני הנהג על תקלה שיש למנוע הרכב, והפתרון האחד והיחיד העומד בפני הנהג הוא - להעמיד את הרכב בצידי הדרך, ולבדוק את תקינות המערכות שברכב. ואם הוא עצמו אינו יודע לעשות זאת, עליו להזעיק איש מקצוע או לחילופין לקרוא לרכב גרר, שיגרור את הרכב אל המוסך ושם יטפלו בתקלה".

הציפור משמשת כתזכורת, גם במקרה של אותו אברך. הרי עושה רושם, שהציפור הזו נשלחה מן השמים כדי להצביע על תקלה רוחנית כל שהיא הקיימת בביתם. ואם ובכן ודאי, שהריגתה של הציפור, ברור, שלא תסייע להם במאומה בתיקון הבעיה".

"אם כן מה עליי לעשות"? - שאל האברך, כשענן דאגה מכסה את פניו. פתרון לתעלומה המסתתרת מאחורי ביקור הציפור שחודרת שוב ושוב לבית, ניתן למצוא בתרגום 'יונתן בן עוזיאל' (לקמן בפסוק יג.) התנא הקדוש יונתן בן עוזיאל זיע"א, מתקשה בעניין מסוים: מדוע מצווה התורה בעניין המצורע לשלוח את הציפור השנייה ולא לשוחטה, כפי שעושים לציפור הראשונה? והוא מתרץ ומסביר מיכוון שהמצורע נענש בגין לשון הרע, שהוא דיבר, שילוחה של הציפור השנייה נועד להזכיר לו את חטאו, שאם הוא ישוב לכסלו, חלילה, וימשיך לדבר לשון הרע - תחזור אליו הציפור בשנית ותזכיר לו את הטרואמה הגדולה, שהיתה מנת חלקו בתקופת היותו מצורע, לכשיזכר האדם בכך, שהוא ישב מחוץ למחנה לבד וכולם התרחקו ממנו - יש סיכוי רב, שהוא ישפר את דרכיו ויפסיק לדבר לשון הרע. הציפור החיה משמשת, אפוא, כתזכורת, שאם ישוב וידבר לשון הרע - היא תחזור לביתו ותזכיר לו את הדבר.

האברך שמע והפנים את הדברים, ולאחר שעשה חשבון נפש מעמיק בביתו, הסכים, שאכן בביתו מדברים לשון הרע. הוא קיבל על עצמו להתחזק בדבר ולא לדבר לשון הרע, והפלא שבדבר הציפור עזבה את ביתו ולא שבה אליו עוד. וישמע החכם ויוסיף לקח.

בברכת התורה

ברינה רון

"לאדם מערכי לב ומה מענה לשון" (משלי טז, א)



**לעילוי נשמת** מ"ר אבי יעקב בן רחל וצדוק מרת אימי: שרה-סרח בת שמחה ויוסף מרכוס מרדכי בן רבקה ויוסף: דינה בת שרה נפתלי בן רוזה: סמי בן שמחה: גורג'י בן שמחה רבי מאיר בן אשר: יוסף חיים בן לאה: יהודה בן טובה שלמה בן זוהרה: יעקב בן סאלם: חיים בן דוד ורחל אשר מסעוד בן זוהרה: רחמים בן חאורו אברהם אפרים בן ציון ורבקה: עופר בן יחיא: דויד (רוג'ה) בן שמחה משה אהרן בן מאיר יצחק: מאיר בן שמחה: שמעון בן רחל בן זינו מינה בת מרדכי שמואל: יפה נדרה בת נעימה: רוזה בת שמשון מרים בת עזיזה: כתון בת חביבה: אהובה (דייזי) בת טובה שמחה בת סרח: חיה בת יוסף: רחל בת חנה: חנינה בת כמיסה **להצלחה:** אריה (לאון) בן מלכה: אליעד יעקב, הדס-הודיה ועל בני פאולה **זיווג הגון:** זהבה בת אטו: ג'ימי שמואל בן אסתר: רחלי בת זהבה עדינה בת שמחה: אלקנה רחמים בן איריס: בתיה בת אסתר: נעמה בת אסתר

**לרפואת:**  
הרב מאיר נסים בן כמסאנה שליט"א יעקב ישראל בן גלית: אריאל בן אביגיל מנחם בן עליזה: שמעון בן רחל: אברהם בן אנט אוטל בת גלית: יקטוריה בת שרה: זולית בת חנה פאולה בת דינה: גלית בת רות: מרים קין בת רבקה אילה לאה בת ציפורה: שושנה בת שדרה רחל בת נארה: רות בת לינה: נורית בת רחל

**לזרע של קימא:**  
יהודה יחזקאל יוסף בן רחל מרים נפתלי שלמה בן לאה: לאור בן דינה שושנה ריזל בת מינה: שירה בת שושנה מיטל בת לולו: ליאת בת ויקטוריה שמחה צביה בת רחל: יובל בן שלומית רחל בת חיה: עדי בת מזל

להזמנות, להקדשות ולתרומות בסלולרי - 050-3828752

או במייל: Ronbarina@gmail.com

כתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון מ.4741102

מצוה לתרום מכספי מעשר לזיכוי הרבים  
ניתן לשלוח צ'ק לכתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון מ.4741102

# סגולה לשלום



מהרה"ק הרבי הגדול רבינו שלום שכנא מפראהבישט זיוענכ"א

**סגולת הצדיק משטפנשט זי"ע אבי** [הרה"ק רבי מנחם נחום משטפנשט] זי"ע, אמר: מי שרוצה לזכות לשבת שמחה שידבר כליל שישי מזקני הגדול רבי שלום מפראהבישט זי"ע, ואם אין לו סיפור ממונו, שידבר לפחות משולחנותיו הקדושים ומספסלי בית מדרשו.

הנהגות יירות \* אמרות טהורות \* סגולות \* עובדין קדישין \* תולדותיו \* הכנה לשבת

ליל שישי | גליון 26 | פרשת חזריע מצורע תשפ"א

## תורת שלום

מתורת הרה"ק רבי שלום מפראהבישט

### הכהן עושה צירופים חדשים מ'נגע לענג', מ'פשע' ל'שפע', 'מעון' ל'ענו', מ'מות' ל'תום', כידוע לידועים

כל היום, ובפתע פתאום ידמה בנפשו אשר הוא גם כן מעובדי השם, וכי עשה תשובה כפי שכלו המגושם, ובעבור זה יש לו גבה לב ודומה בעיניו כי זה התנשאות הנפש, וזהו 'שאת'. או שנדמה לו דביקות והתקשרות והתחברות בה, וזהו 'ספחת'. או שנדמה לו בהירות המוח והלב, וזהו 'בהרת'. ובאמת הכל הבל, וזהו מפיתוי היצר הרע וכל כת דיליה כדי שלא יכיר חסרונו לעולם, וזהו 'והיה בעור בשרו לנגע צרעת'.  
ויש ד' מראות נגעים נגד הד' יסודות אשר יעשה האדם לחטוא בהנה, שכל המדות רעים

אדם כי יהיה בעור בשרו שאת או ספחת או בהרת והיה בעור בשרו לנגע צרעת והובא אל אהרן הכהן וגו'.  
שמעתי ממורי הקדוש והטהור צדיק יסוד עולם, הוא ניהו מר גיסי הרב ר' שלום מפראהבישט נבג"מ זי"ע שאמר על פסוק אדם כי יהיה בעור בשרו שאת או ספחת או בהרת וכו', שיש מאנשי החומר המושקעים בחומריות ובהבלי עולם הזה והולכים במועצותיהם ובשרירות לבם, איש הישר בעיניו יעשה והטומאה חופף עליו

#### השלמות וציונים

רשמים, כל נבראי מטה הם כלולים בד' יסודות, דומם, צומח, חי, מדבר, וכולם כלולים זה בזה. ובספה"ק אוהב ישראל (פר' ויצא, ד"ה עוד יוקח מאבני) כתב בזה הלשון: יסוד הרוח הוא כלול מאש ומים והנה יסוד האש הוא חם וממנו התעוררות הכעס שהוא מדה רעה. ויסוד הרוח הוא קר, וממנו נתעורר העצלות שהוא גם כן מדה רעה. ויסוד המים הוא לח וממנו נתעורר רעות והתענוגים כמ"ל ניאוף רחמנא ליצלן וכו'. הנה הראשי תיבות של ח"ם ק"ר ל"ח, גימטריא חמ"ן, וזהו אור ל"ד בודקין את החמץ לאור הנר, כי בניסן בא התחדשות לעולם ואז נעשים ישראל כקטן שנוול שאין היצר הטוב בא אליו עד אחר י"ג שנים. כמו כן אנו בודקין את החמץ אחר י"ג לילות לאור הנר נר מצוה דוגמת הקטן שנעשה בר מצוה אחר י"ג שנים ואז צריכין אנו לבער מכל וכל, כל המדות רעות המתהווים מהג' יסודות הרמוזים במספר חמ"ן וכו"ל.  
(5) ראה בספה"ק נועם אלימלך (פר' תזריע, ד"ה אדם) וזה לשונו הקדוש: הנה לפעמים בא אדם להרהור תשובה ועושה איה עובדא להבורא ברוך הוא, דהיינו תפלה ושאר דברים שעושה, והם אינם בפנימיות לגמרי מחמת שלא תיקן את עצמו עדיין ולא עשה תשובה על חטאת נעוריו. וזהו 'אדם כי יהיה בעור בשרו שאת', רצה לומר שישא לבבו בקרבו באיזה הרהור תשובה לעבודת השם. 'או ספחת' פירוש שיבוא לו הרהור שיחבר עצמו עם אנשים צדיקים, כמו 'ספחני נא' וכו' (שמואל א ב לו). 'או בהרת' שיבוא לו איזה בהירות לעבודתו יתברך

(1) ראה בספר אמרי קדוש השלם (אות מד) שהביא מהרה"ק רבי אורי מסטרעליסק זי"ע שהאדם צריך לעבוד את השי"ת בביתו כפי כחו, כפי עבודתו עבודת הקודש שמתנהג, וכשיגיע עתים אשר מדמה בנפשו שעובד עבודה גדולה להשי"ת והוא איש צדיק ומחזיק עצמו ליש, אז צריך ליסע להצדיק לראות שכפי עבודת הצדיק הוא כאין.  
(2) ראה בספה"ק יקר מפז מהרה"ק מקאז'ניץ זי"ע שכתב (ליקוטים, ד"ה ונהגים להניח) בזה הלשון: עיקר ביעור חמץ הוא היצר הרע, ובודאי אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא, על כן ניח פתיית חמץ כדי להראות שבודאי יש בו חמץ היצר הרע, כי האדם המחזיק את עצמו שתיקן הכל ואין בו חטא, בודאי לא עלה עליו עול מלכות שמים כללף כמו שפרשתי 'אשר אין בו מום אשר לא עלה עליו על' (במדבר י"ב), רוצה לומר מי שמחזיק את עצמו שאין בו מום, שתיקן הכל, הוא סימן שלא עלה עליו עול מלכות שמים עדיין ולכן מחזיק את עצמו כאין בו מום, וכמאמר החכם בספר חובת הלבבות שאם לא היית חוטא בודאי היית חוטא יותר מפני הגאווה, וגאווה הוא חמורה משאר עבירות.  
(3) במשנה (נגעים פרק א משנה א): מראות נגעים שנים שהן ארבעה.  
(4) ראה ספר יצירה (פרק ג מ"ב): שלש אמות אמ"ש בעולם, ר"ח ומי"ם וא"ש, ומהם נולדו אבות שמהם נברא הכל.  
ועיין עוד ברמב"ם (הלכות יסודי התורה, פרק א הלכה א) וזה לשונו: הנה כל העולמות כולן יש להם ד' יסודות



צינונים והערות

ברכוני לשלום

סגולות נפלאות לשבת שמחה ולחיון הסגולה "שכל המזכיר בליל שישי את זכות רבינו שלום הגדול יזכה לשבת שמחה".

לתקן צרכי שבת מתוך שמחה

"והיה ביום הששי והכינו" (שמות טז ה) מי שטרך בערב שבת יאכל בשבת. מאד מאד יש לו לאדם להיות רזיז לתקן צרכי שבת, ומהיר ורזיז כאדם אשר שמע כי המלכה באה ונתאכסה בביתו, או הכלה וכל בני חבורתה באים אל ביתו, מה הוא עושה שמח שמחה גדולה ואומר כמה עושיין לי כבוד גדול אשר באו בצל קורתך, ואומר לעבדיו תקנו הבית ופינו אותו וכבדו אותו ותיקנו המטות מפני כבוד הבאה, ואני אלך לקנות להם בשר ודגים מה שאוכל להשיג לכבודם, הוא עצמו טורח בתיקון מאכל אפילו היו לו אלף עבדים. ומי לנו גדול משבת שהיא כלה ומלכה והיא קרואה ענוגה, על אחת כמה וכמה שיש לו לטרוח ולהיות בעל הבית עצמו מתקן אפילו היו לו מאה עבדים כרבא דמלח שיבוטא.

אמר הכתוב (שמות טז ה) "והיה ביום הששי והכינו את אשר יבאו" ואמרו רבותינו זכרונם לברכה, נרמז כאן שני דברים בעשיית צרכי שבת ביום הששי, האחד הוא שיעשה צרכי שבת בשמחה, שדרשו אין 'והיה' אלא לשון שמחה. בן איש חי (שנה ב' פרשת לך לך הלכה א)

צריך לשמוח לקראת שבת

"כי בשמחה תצאו" על שם שצריך לשמוח לקראת שבת המלכה בכסות נקייה ובאכילה ושתייה, ורוחץ וישורר מזמור שיר ליום השבת, וגם על השלחן וזמירות שבה להקדוש ברוך הוא ולשבת, זהו יפצחו לפניכם נרה.

קבלת שבת בשירה וזמרה

"זכור את יום השבת" (שמות כח), והן מכבדין אותו במאכל ומשתה ובכסות נקיה, שנאמר (ישעיה נח ג) "וקראת לשבת עונג". ולא עוד אלא כשהוא נכנס אנו מקבלין אותו בשירין ובזמירין שנאמר (תהלים צב א) "מזמור שיר ליום השבת".

ליזהר מהחלוקת ולהראות פנים שוחקות

מתעטף בטליתו וקורא לחביריו ולאשתו וביתו בואו ונצא לקראת כלה שבת מלכתא, ומתחברים ואומרים 'בואי כלה בואי כלה', וזו הולך ומתפלל וקודש בריך הוא מעלה לפניו, ומלאך ה' צבאות יוצא ומלוה אותו לביתו ורואין שולחנו ערוך ומטתו מוצעת ונרות מתוקנים, ועונים שניהם ואומרים יהי רצון שגם בשבת הבאה יהא כן. ויזהר שלא יחלוק ולא יכעוס רק יהיו פניו שוחקות, שאם חס ושלום יחלוק עם אשתו יצא שכרו בהפסידו ודמו בראשו, כי אין בעולם חטא כחטאו שהביא קלקול למעלה בחלקו אוי לו ואוי לדרים עמו כי ילכדו בעונו.

ספר הקנה (דיני ליל שבת)

קבלת שבת המלכה מתוך שמחה

וצריך לקבל את השבת בשמחה ובטוב לבב, כר' חייא דהוה מיעטף וקאי אפניא דמעלי שבתא ואמר בואו ונצא לקראת שבת מלכתא. ר' נאי לביש מאני מעלי ואומר 'בואי כלה בואי כלה' (בבא קמא לב). ולמה נקראת כלה ונקראת מלכתא, נקראת כלה על שם "ויכל אלקים ביום השביעי" (בראשית ב ב), שבה נכללו מעשה בראשית. ונקראת מלכתא על שם "מלכותך מלכות כל עולמים" (תהלים קמח יג), שבה ירגיע בגוף בעולם הזה ותנוח הנפש לעולם הבא.

כשהשכינה רואה איש ואשתו בשמחה, אומרת "זה שלי הוא"

ומצינו במדרשו של רשב"י עליו השלום (וזהר חדש, ס. כשאדם בא מבית הכנסת בערב שבת באים עמו מלאכים מצד זה ומצד זה ושכינה על כולם כאם על בנים, ובאותה שעה "פול מצדך וגו' רק בעיניך וגו' כי אתה ה' מחסי וגו' לא תאנה אליך רעה" וגו' (תהלים צא ז-ז), וכל זה כשאדם בא לביתו ומקבל אושפיזא בשמחה, וכשהשכינה רואה נר דלוק, והמלאכים שלחן ערוך ואיש ואשתו בשמחה, שכינה אומרת 'זה שלי הוא, ישראל אשר בך אתפאר'. ואם לא, שכינה הולכת ומלאכים עמה ויצר הרע בא וחייליו עמו, ומתחברים עמהם, ואומר 'זה שלי הוא ומן חילי הוא...'

מטה משה (סיפון תלה)

מקומות אמרו חז"ל 'זאת' בא למעט, ו'תורת' בא לרבות. וכמו כן המכוון בכאן שכל זמן שהוא בבחינת מצורע על ידי שפגם בלשון הרע או בגיאות כנ"ל אזי תורתו בבחינת 'מיעוט' כי סגור בעדו התורה אור התורה והחכמה כנ"ל, אמנם שזוכה לשוב בתשובה ולתקן מעשיו אזי מתרבה תורתו ונעשה לו סמא דחיי כנ"ל, והזהירה התורה 'ביום טהרתו והובא אל הכהן' פירוש שלא ידמה בנפשו לסמוך על עצמו בדרכי התשובה רק יהיה מובא לפני צדיק הדור. 'ויצא הכהן אל מחוץ למחנה', פירוש למקום אשר הוא שם הגם שלהצדיק הוא ירידה ממדרגתו אבל זכאה מאן דאחיד בידא דחייבא להעלותו תחת כנפי השכינה, לכן מוכרח הצדיק לירד ממדרגתו, 'וראה הכהן והנה נרפא נגע הצרעת מן הצרוע' פירוש שעקר משרשו המדות הרעות ורוצה בתיקון נפשו, באמת לאמתו, 'ולקח למטהו שתי צפרים חיות וטהרות ועץ ארו ושוני תולעת ואזוב', פירוש על פי מאמר חז"ל במסכת ערכין (טו:) אמר רבי חמא בר' חנינא מה תקנתם של מספרי לשון הרע וכו' יעסוק בתורה שנאמר (משל טו ד) "מרפא לשון עץ חיים" וכו', ישפיל דעתו שנאמר (שם) "וסלף בה שבר רוח". ועיין שם עוד מה שכתב בזה.

וראה עוד שכתב שם פרשת כי תבא, בזה הלשון: שמעתי מאיש קדוש וטהור הצדיק המפורסם מר גיסי הרב שלום נב"מ ז"ע שאמר על פסוק "אדם כי יהיה בעור בשרו שאת או ספחת או בהרת גו' עד וטהרו הכהן, ואמר הוא ז"ל, 'שאת' היא ענין התנשאות הנפש כמו שכתוב (תהלים כה א) "אליך ה' נפשתי אשא". 'ויספחת' ענין דביקות והתחברות כמו שכתוב (איוב לו כא) "בהיר הוא בשחקים". ויש מאנשי החומר המושוקעים בחומרות ובהבלי העולם הזה והולכים במועצותיהם ובשרירות לבם, כל איש הישר בעיניו יעשה, והטומאה חופף עליו כל היום, ובפתע פתאום ידמה בנפשו שהוא גם כן מעובדי השם וכי עשה תשובה כפי שכלו המגושם, ובעבור זה יש לו גבה לב ודומה לו שזה התנשאות הנפש לה', ושהוא מן הדבקים בה', ושיש לו בהירות המוח ובהירות הלב, ובאמת הכל הבל, ומפיתיו היצר הרע וכל כת דיליה,

מוסדות שטפנשט בארה"ק בני ברק רח' מורח"ל 13 • בעניינים ורח' רמב"ם 1 • אלעד רח' ורשי"א 5 • סלפון: 03-579-03-03

**הודעה משמחת**

**לראש חבורות ליל שישי**

**ללומדי תורת החסידות**  
בהיכלי עולם החברה והישיבות החסידיות

**לחיון הסגולה לשמחת השבת**  
להכיר בכל ליל שישי את זכות הרבי הגדול  
ר' שלום מפראבישט

**העונג הגדול של הלילה**

**המחנות יקלו**  
עמת ליל שישי משה המלכות: שתיק עשות ששכנך יקלי, ללכי עמתי עמי ולעשר יקלי בתורתו של רבינו מרדכי שש

**המחנות יצבו**  
התורה של כל בני החסידות כפי תורתם בענייני חיינו המאירה הרחוקת השגרת הכולל תורת החסידות וראת ליל שישי על מנת לרבות מן המעשים

**המחנות ימקרו**  
ציון הקודש של הר"ק מן המעשים המיוחדים אשר יאמרנו, ששירי חסידים וזמירות ששכנך יקלי, צבאנו של רבינו מרדכי ששכנך יקלי

החינוח את ה"ליל שישי" המיוחד עינינו ואנו נארגן את כל השאר גם בדרכי נוסף. את נוסף המעשים המיוחדים המיוחדים עינינו ונארגן את כל השאר גם בדרכי נוסף. את נוסף המעשים המיוחדים המיוחדים עינינו ונארגן את כל השאר גם בדרכי נוסף.

055-6720534



לע"ג ר' יצחק זאב הלוי ז"ל  
בן ר' אליעזר שלום הלוי ז"ל  
לע"ג מרת לאה אלטע הרס ע"ה  
בת ר' יעקב הלוי הי"ד

# המאור שבת אורה

אזהרה המורה! העלון מיועד אך  
ורק לרציניים שיודעים את  
השיבות התפילה, ובשעת התפילה  
לא מעיינים בעלון ובשאר דברים.  
לעילוי נשמת ר' דב בן ר' מאיר יוסף ז"ל

תוריע-מצודע

## מסורת אבות

### ביאורים, מוסר והנהגות הגלמים מפרקי אבות (פרק ב)

והסתכל בשלשה דברים ואי אתה בא לידי עברה, דע מה למעלה מך, עין רואה ואין שומעת, וכל מעשיך בספר נכתבין: מספרים על אדמור אחד שהיסב לשולחן עם חסידיו ולפתע שאלם: האם אתם מאמינים בבורא עולם. ענו כולם פה אחר, איזו שאלה היא זו! ואמרו "שמע ישראל". אמר להם האדמור, תדעו שאני איני כן! שאלוהו בתמהון, היתכן?! איך זה אפשרי שהרבי לא יאמין ח"ו השיב להם הרבי בשאלה, האם אתם מאמינים שדבר זה שאנו מסובים על ידו זהו שולחן? אמרו: הלא הוא רואים שזהו שולחן, וכי לזה יקרא אמונה. המשיך ואמר, וכי הננו זקוקים להאמין שיש ה' בעולם, הלא רואים זאת בחוש בעינינו שיש מנהיג לבריאה!!! (נוטרי אמר)

היה זקן במצוה קלה כבחמורה. לעתים קרובות אנו רואים, כי כאשר פונים לאיש להצטרף לדבר מצוה יש לו שלש אמתלאות והצטרפויות לסיבת מיאונה: מדוע דוקא מצוה זאת, האם מצוה אחת יש בתורה, אני מבכר מצוה אחרת, קלה ממנה או חמורה וחשובה. ב' מדוע דוקא אני, האם אני האיש היחיד שעלי מוטל לעשות מצוה זאת, יעשנה איש אחד ג' מדוע דוקא היום, אעשנה בזמן אחר. בנתיים מתבטלת המצוה, כי כל אחד ואחד תירוצו עמו. התורה מדגישה "כל המצוה אשר אנכי מצוך היום תשמרון לעשות", "כל המצוה", עליך לחשוב שמצוה זאת המזדמנת לפניך היא יחידה ואין אחרת עמה, "אשר אנכי מצוך", לך ולא לאחר, אם אתה לא תקיימנה אין מי שיקיימנה, "היום" ולא מחר, כי מי יודע מה יולד יום. אם כל אחד יקח בחשבון את כל האמור או "תשמרון לעשות את כל המצות". (בבב צ"ח)

ואל תאמר דבר שאי אפשר לשמוע שסופו להשמע: שלא יתעצל אדם מלהוכיח, באמרו שמצוה שלא לומר דבר שאינו נשמע, רק יקיים הוכח תוכיח אפילו כמה פעמים, וזה אל תאמר שאת התוכחה שלך אי אפשר לשמוע, כי לא יקבלו מך, רק אדרבה חשוב שישראל קדושים וסופו להשמע, וכן אמרו חז"ל (שבת נ"ה) שנתפסו צדיקים על שלא הוכיחו, יען טענה מרת הדין, אם לפניך גלוי שלא יקבלו התוכחה לפניכם מי גלוי. (ילקוט הגרשוני).

רבי אלעזר אומר, לב טוב. אמר להם, רואה אני את דברי אלעזר בן ערד מדבריהם, שבכלל דבריו דבריהם בפרעות תרפ"ט בעיר חברון, הסתתרו רבים בבית סלונים. היו מבני הישיבה שראו שהם על סף מיתה, ונשכבו על חבריהם, כדי להגן עליהם. מתחת גופות המתים. בבית סלונים יצאו עשרה שקבלו את חייהם במתנה ביכות וזלתי! אחד מהניצולים, רבי דב מעיני זצ"ל שהגיע לאלול בשנת תרפ"ט לישיבת מיר, סיפר עובדה זו למשגיח רבי ירוחם זצ"ל שהתפעל מהעובדה וסיפרה בראש השנה לפני התקיעות, באמרו כי מעשה זה יהיה לזכות לעם ישראל. בנוהג שבעולם, בעת צרה אדם מאבד את שיקול דעתו וכאן הגיעו לדרגות רמות ששמרו על מעלתם עד המוות. כאן, אמר רבי ירוחם, ניכר היותם תלמידי מרן הסבא מסלבודקא זצ"ל שמכוחו הגיעו לדרגה רמה שכזו. (ויילכו שניהם יחדיו)

רבי שמעון אומר, היה זקן בקריאת שמע ובתפילה וכך אמר האדמור"ק מקלוינובורג זצ"ל: לרצוני לעורר על מה שהוגד לי, שאפילו בבתי כנסיות שלנו ישנם כאלו המפספטים בשעת התפילה ואינם יודעים מחומר העיון שהוא עוון פלילי, ולא מוכיחים אותם על זה, אם משום שקבעו מקומם בקיר המזרח ולא יאה להעיר להם, או משום שהוששים שמא לא יתרמו בעין יפה כל כך לקופת בית הכנסת, ולבד מחומר העיון שהפליגו בוה גורמים הם שאחרים ילמדו ממעשיהם, ותמה אני איך אפשר לשוחח בשעה שהציבור אומרים הודו לה' קראו בשמו, ואומרים ברכו את ה' וכדו', וכל הקהל עומד ומדבר לפני המלך והם משיחים בהבלים בשאט נפש, הלא הקטרוג על זה הוא עצום. (בבב צ"ח)

## פרשה ופירושה

### לקט פירושים על פרשת השבוע

אשה כי תזריע וילדה זכר : למה נסמכה פרשת "תוריע" שרוב רובה עניני נגעים ומצורעים לפרשת "שמיני" שרוב רובה עניני מאכלות אסורות? אומר רבי ישראל מסלנט משום שהנגעים באים בעיקר על עון לשון הרע, צא וראה: בעוד שרוב בני אדם נוהרים באכילת מאכלות אסורות ובודקים שלא יבלעו חלילה תולעת קטנה, הרי מאידך: אין נוהרים בכבודו של הוולת ואיש את רעהו חיים בלעו במלתעות הלשון הרע לפיכך הסמיכה התורה: שכשם שאתם נוהרים במאכלות אסורות כך גם תזהירו בלשון אסורה. ועל זה המליצו את הפסוק בתהלים "ואנכי תולעת ולא איש" אמר דוד המלך ע"ה תחשבו שאני תולעת ואז לא תבלעוני חי'. (לבוש יוסף)

וזאת תהיה תורת המצורע ביום טהרתו והיבא אל הכהן: חז"ל מביאים מעשה ברובל שהיה מחזר בעיירות ומכריו "מאן בעי למיזבן סמא דתיי" ] מי רוצה לקנות סס"חיים]. יצא אליו רבי ינאי וביקש לקנות. הוציא לו האיש ספר תהלים והראה לו פסוק: "מי האיש חפץ חיים", ומה כתוב אחר כך, "נצור לשונך מרע". אמר רבי ינאי כל ימי הייתי קורא, ולא הייתי יודע היכן הוא פשוט, עד שבא רובל זה והודיע" (מדרש רבה פרשת מצורע). וכבר תמהו הכל על המדרש, מה נתחדש לו לרבי ינאי מדברי הרובל, שלא ידע קודם. החפץ חיים ביאר הענין באופן זה: פרש מאפיין יש ברובל על פני חנוני בחנותו, שהרובל בהיותו מחזר בעיירות, אינו מאפשר כל קנייה בהקפה, וכל תשלום חייב להיות מידי במקום. את זאת למד רבי ינאי מהרובל, שעבור המנעות מלשון הרע, התשלום שכר אינו בהקפה לעתיד לבא, אלא מיידית. כלומר שתיכף לקיים המצוה זוכה ב"מנת חיים". ומה טיבם של חיים אלה. את זאת המחיש החפץ חיים באזני בן ישיבה שבא להתנות במחיצתו ימים אחרים. מה הפירוש "וחיי עולם נטע בתוכנו" שהינך אומר מדי יום בברכת התורה - שאל את בן שיחו. ובתוך כך השיב לו בעצמו: היכן נהיה כולנו בעוד מאה שנה, יודע אתה, במחיצת הרבונ של עולם. והיכן בעוד אלף שנים, שוב במחיצתו של הקב"ה. ובעוד חמש מיליון שנים, גם כן עם הרבונ של עולם. אלו הם "חיי עולם". דבר נפלא זה ניתן לרכוש תיכף על אתר, ממש כמו מרוכל. ולא עוד אלא שמכירה זו נעשית אין ספור פעמים, מדי יום ביומו. התגבר והיגזר רגע אחד מדבור לשון הרע, והנה קנית לעצמך "חיי עולם" לנצח נצחים. (חפץ חיים)

והצורע אשר בו הנגע בגדיו יהיו פרמים וראשו יהיה פרוץ ועל שפם יעשה וטמא טמא יקרא: מעשה שדרש רבי אלחנן וסרמן הי"ד בבית הכנסת בברנוביץ, ותקף את הפורקי עול וגרוזיהם, כדרכו במלים בוטות והריפות ביותר. ניגש אליו אחר כך בחור מתלמידיו (הלא הוא הר"ר פליטניק, לימים רב בבדימינגס - אנגליה), והקשה, הלא מצינו בגמרא (פסחים ג. א) "לעולם אל יוציא אדם דבר מגונה מפיו, שהרי עיקם הכתוב שמונה אותיות ולא הוציא דבר מגונה מפיו, שנאמר מן הבהמה אשר איננה טהורה". השיבו רבי אלחנן בקושיה משלו, ומדוע התורה עצמה נקטה לשון מגונה וכתבה "טמא טמא יקרא". אלא כבר מבואר בדברי "בעל המאור" בפסחים, שכל מקום שצריך להזהיר את ישראל ולהפרישם מן הטומאות אין זה לשון מגונה, אדרבה, כך היא דרכה של תורה. שהרי אין דין הוראות ההלכה כדן סיפור דברים בעלמא, ולפיכך אין צורך לברור לשון נקיה. מה גם בעת שנמצאים הרבה המשהרים את השרץ, או בודאי החובה להכריז בריש גלי כי התורה טימאתו. לכן כשיש להבדיל הטמא מן המחנה צייתה תורה "וטמא טמא יקרא", דוקא בלשון ברור ונחרץ שכזה. (פנינים משולחן גבוה)

יצאה הכהן ופגו את הבית בטרם יבא הכהן לראות את הנגע "בטרם יבוא הכהן" ולא יבוא הכהן קודם לכן. וכל כך למה? כדי שבינתיים יהיה זמן תשובה ותפילה לבעלים, וזמן תפילה לכהן. (ספרנו)

## סיפור מההפטרה

## ועל הכל...

### "פרפראות"

אשה באה לפני "רב" רפורמי ושאלה בפיה: חלב רותח גלש מן הסיר ונשפך על גבי סיר של בשר, מה הדין? אחרי עיון קל פסק ה"רב": "סיר החלב טריפה, סיר הבשר כשר", והוא הוסיף והסביר: כל האשמה תלויה בסיר החלב, שהוא התחיל ראשון, ואילו סיר הבשר חף מכל אשמה, ואין מקום להטריפו.

### "ענין של טעם"

הטעם שהעונה אמן יותר גדול מהמברך: כתב רבינו בחיי (בפרשת בשלח על הפסוק "ויאמינו בה'), כי המברך ברכה נדמה לשרט עדות, שטר שנאמר בו שהקב"ה הוא מקור הברכות, ושכל המתברכים יתברכו מברכתו, אך הוא שטר שלא נתקיים ויכול אדם להכחישו ולהוסיף או לגרוע, והעונה אמן הוא מקיים השטר, ועל ידו נגמר כוח עדות הראשון, והוא העיקר כמו עד שני שמתווסף לראשון שהעדות נגמרת בו. לכן, גדול העונה אמן יותר מהמברך כי הוא חותם את הברכה, ועל ידו נשלם השבח לבורא יתברך.

### "מפי כתבם"

ואנחנו מודיעים לכל לומדי התורה, שבכל העולם כולו. אל ירך לבבכם, אל תיראו ואל תחפזו... הרבה שונאים קמו על התורה, הרבה מקטרגים. לא נשאר מהם זכר, כולם נשאו לדראון עולם. רק מי שעשה בשביל תורה, נזכר לטובה. מרן החפץ חיים זצ"ל המשיל על כך משל: כאשר יש מלחמה קשה, כל מי שעושה משהו בשביל המלוכה, רושמים אותו בספר הזכרונות, וכשהמלוכה מנצחת עושים 'מסיבת ניצחון', מביאים את נשיא המדינה וראשיה, ומחלקים 'צל"שים'. כל מי שעשה משהו בשביל המלך, מקבל "צל"ש", מקבל תעודת הצטיינות, מקבל פרס... "למה נקרא שמו 'סיני', שירדה שנאה לעולם". מאז שירדה תורה לעולם, יש שנאה בעולם. מאז מעמד הר סיני, מאותו זמן שהיוס הזה נהיית לעם, כסדר, כל הזמן באופן רצוף מצוי עם ישראל בידיה שנאה לעולם. מהתבוננות לאורך ההסטוריה של עם ישראל, מאז מתן תורה עד היום, כל הגלגולים שלהם, לא משנה איך שקוראים להם, הם כולם 'כוחות הטומאה' אשר לוחמים נגד המרכבה הקדושה, נגד התורה, - 'אימרת אלוך צרופה'. נגד הריבונות של עולם. כולם, כבר אבד זכרם. וכולם - גם של היום, מהרה יאברו... כולם יאברו זכרם... גם אלו ההולכים לדבר על לומדי התורה. וכנגד הקיטרוגים הרבים, התורה הקדושה אומרת ללומדי תורה: העידותי בכס היום את השמים ואת הארץ, אתם היעדים של השמים, אתם הפאר של השמים והארץ. אתה - ילד בחיידר, אתה - בישיבת קטנה, בישיבה גדולה. אתה - בכלל... אתה הלומד... אתה שיושב ולומד בבית מדרש, אתה הקישוט של השמים והארץ. כל טינות לא תשנפן, שום כוח שבעולם, לא כוח הזרוע, לא כוח הממון, ולא כוח אחר. 'מים, רבים לא יוכלו לכבות את האהבה ונהרות לא יטפוה', (רבי משה מריכי הלוי שוליינגר זצ"ל)

### "מקום לשאלה"

**שאלה:** איך יתכן דבר שבתוך כלי אסור, ואם אותו דבר בתוך הפה של האדם הרי זה מותר?

**תשובה:** דם אדם, אם פירש לתוך כלי או על שאר דבר, אסור ואם הוא בתוך פיו כגון דם שבין השיניים, מוצצו ואכלו. (רבי חכמים וחידותם)

אם אָמַרְנוּ נְבוֹאָה הָעִיר וְהָרֶעִב בְּעִיר וּמְתַנּוּ שֶׁם וְאִם יִשְׁכְּנוּ פֶה וּמְתַנּוּ. רַבִּי יוֹסֵף חַיִּים זִנְנֶפֶלד זצ"ל נהג לרקוד בשמחת תורה יחד עם מאות ילדים. אחד ממאות הילדים שזכו לרקוד עם רבי יוסף חיים ב"הקפות של הילדים" - היה הילד אברהם ברגמן שסיפר בסוף ימיו את המעשה הבא: שנה אחת, לאחר שסיים רבי יוסף חיים לומר את "אין כאלוקינו", ניגש אליו אברהם הקטן, הביט ברב בעינים ביישניות, ואמר בקול שקט: רבי, יש לי קושיא חמורה על הסידור... הביט בו רבה של ירושלים ברוך, בפניו המאירות השתקפה היטב אהבתו העצומה לילדי ישראל. ליטף את לחיו של הילד, "שאל בני היקר" - אמר בעדינות. מדוע, רבי, אנו אומרים קודם "אין כאלוקינו, אין כאדונינו" ואחר כך שואלים "מי כאלוקינו? מי כאדונינו?" והלא הסדר צריך להיות הפוך שהרי קודם כל שואלים ואחר כך משיבים... "נבון אתה", חייך הרב "בתשובה, אמשול לך משל נחמד": "מכיר אתה ודאי את "מערת צדקיהו" שע"י שער שכס"? הילד הנהג בראשו, והרב המשיך: ברחבי העולם, ודאי ידוע לך, קיימות מערות נוספות, ישנן מערות קצרות וישנן ארוכות יותר, יש גם מערות ענקיות. ברור כי אין אור השמש יכול לחדור אל תוך המערות ועל כן שוררת שם תמיד חשיכה מוחלטת. מה יעשה אדם הרוצה להלך במערה ולצאת ממנה לאחר מכן, כיצד ידע אהרונדך חזרה? "אדם פיקח, המשיך הרב, עושה לו סימנים בדרך: כאן יש אבן גדולה, ובפינה זו יש עמוד יצוק בקרקע וכדו' לכשירצה אותו פיקח לצאת מן המערה, יחזור על פי הסימנים ולא יתעה בדרך. שוטה, לעומת זאת, אינו חושב על המחור, ואינו שם לב לעתיד. נכנס הוא במהירות, אינו משגיח, ואינו קובע לעצמו סימנים, ועל כן סביר להניח שיתעה מן הדרך הישרה, חוקה עליו שיאבד את שבילי דרך המלך. ואכן כבר אירע לא אחת שאנשים שלא קבעו סימנים, איבדו את דרכם ומתו ברעב! יוצא, אם כן, שהסימנים שהאדם קובע בדרך הם הבטחונות שבידי האדם השומרים עליו שיוכל לחזור בדרך הסלולה והישרה, ולא יתעה, חלילה, בדרך. "גם עלינו", הסביר הרב בלהט, "לעשות לנו סימנים כדי שלא נתעה בדרך החיים, ובכדי שלא נאבד את הדרך הסלולה לנו מיד לדור. ועל כן קודם כל אנו מכריזים: "אין כאלוקינו" והו סימן אחד! ואחר כך "אין כאדונינו" והו סימן שני! כעת, לאחר שסימנו לקבוע לנו את הסימנים אפשר לצאת לדרך ולשאול: "מי כאלוקינו", "מי כאדונינו". שאלות מסוג זה לרוב מסוכנות המה, אך לאחר שהסימנים בדינו, איננו צריכים לחשוש - אנו בדרך הנכונה, הישרה - דרך המלך! וכשהוא מבט במבט החודר אל תוך עיניו של הילד העומד מולו, המשיך רבי יוסף חיים ואמר: "דואה אני, ילד חביב, שבעוד זמן מה יהיה עליך לעזוב את ירושלים, שנים רבות לא תהיה כאן". בשנים הרבות הללו, אל תשכח להציב לך סימנים בדרךך, אלו ישמרו עליך בכל אשר תפנה, לבל תסטה חלילה מן הדרך... אל תשכח, ילד חביב" סיים הרב, ועקר אנחה מליבו קודם שחזר לרקוד... "ארבעים שנה התגלגלתי באירופה!" סיפר הילד - הקשיש, אברהם ברגמן, "כל שנות הזעם הנאצי, ומראות מלחמת העולם השנייה חרוטים עמוק עמוק על בשרי". "פעמים רבות עמדתי בפני יאוש מוחלט, לא יכולתי לסבול עוד, וגמתי אומר בליבי כי טוב לי מותי מחייתי!!! אך תמיד בעת צרה זכרתי היטב את דבריו של הרב הישיש, דמותו הזדקרה מול עיני, "עשה לך סיני מ'גיים". קבעתי אוהבך, עמוק בתוך תוכי, לא שכחתי! בזכותם, זיכני השי"ת לחזור לארץ ישראל, זיכתי בזכות הסימנים לצאת מן המערה האפילה של החושך, הצרות חיסורים. הלקח שלמדני הרב הזקן בילדותי - לא עזבני לעולם. (מורשת אבות)

## מִתְנַמֵּי אוֹרֵי תֵּא

פתגמים, נצנוצי מחשבה, ורעיונות בדרכה של תורה

העניו נודע בשעת כעסו. (ר' יהודה החסיד)

המכזב, כמו שמכזב בלשונו, כן מכזב בקולמוסו. (הרמב"ם)

אין עומק התורה שבעל פה מתגלה, אלא אחרי רוב השקידה והעמל. (נפש החיים)

# נפש שזקה

גיליון מס' 7 • פר' תודיע מצודע תשפ"א • ז'ל ע"י מוכן "זכרון ישועה"



מדברי תורתו  
ושוחותיו של מורנו  
דני משה יונה  
דזנגרטן שליט"א  
רב קהילת קרעסטיר

## עיון ההלכה שיעור מורינו הרב

## עדן הנפשות דברי מורינו הרב

### מלמד שאין מטהדין אותו בקולו

אות ופלא היה בישראל / כהן מיוחס בימינו / מצודע במילה  
ובהנחת תפלין / דגלי חסידיו ישמור / בחור שדיבר לשוה"ד בבנות  
לוט / מקום של שאילתא / היא או היה

עליה ויאמר התחבולה הטובה היא לדעתי לחתוך אותה ולשרש אחריה.

ור' זלמן ענה ואמר הנה יש לי מבוכה בזה ראוי הצרעת מראה בהרת יש לה ולדעתי איסור לאו של קציצת בהרת נוהג גם בזמן הזה והרבה לפלפל בזה בדרך אמת ובסברות ישרות וכו'...

### בחור שדיבר לשוה"ד על בנות לוט

בספר טובך יביעו {ח"א עמוד קל"א}, מסופר שהגר"מ פיינשטיין זצ"ל הבחין פעם בפצע על ידו של בחור בישיבה, ואמר לו כי זו צרעת.

הבחור נבהל מאוד, והגר"מ שאלו האם דיבר לאחרונה לשון הרע, ולא זכר, ובאמת היה המזהירים בישיבה בענין זה. ושאלו אולי דיבר לשון הרע על המתים, ואז נזכר הבחור שבשיחה עם אחד מחבריו אמר שבנות לוט לא עשו כראוי כשנתנו לבניהן את השמות מואב ובן עמי.

ואמר לו הגר"מ שזו הסיבה לצרעת, ושיקבל על עצמו לשוב בתשובה והצרעת תעבור. וכך היה, שללא רופאים ותרופות חלפה הצרעת.

{באותה הזדמנות הסביר רבי משה את פירוש השמות שנתנו בנות לוט לילדיהן, ואמר שלכן קראה הבכירה שם בנה מואב, כדי שלא יאמרו שנוול מהשמיים, כמו שאומרים הנוצרים על אותו האיש, ופירוש המילה 'מואב' שבא מאביה}.

### מקום של שאילתא

וכן יש לברר את דעת הרמב"ם {טו"מ י"א ו}, {טהרת מצודע זו נוהגת בארץ ובחוצה לארץ, בפני הבית ושלא בפני הבית}. וכן האריך בפיה"מ {נגעים סוף ד}, ובהתאם לדברי הספרא בתחילת מצודע "זאת תהיה תורת המצודע", "תהיה" - בזמן הזה.

כן הדברים בשאלת דרב אחאי גאון {ק"ד}, מן המקום בו נמצאת השאלתא העוסקת בדיני טהרת המצודע, נראה שהיא נוהגת בזמן הזה כדין שאלת ציבור, כן מוכיח העמק שאלה להנצי"ב, וכן מוכח בתוספתא {נגעים פ"ח}.

### היא או היה

ומדברי הרמב"ם שהבאנו וכו' נראה באופן ברור שנגעים נוהגים בזה הזמן, היה מתקבל על הדעת לומר שבדבריו פט"ז ישנה טעות דפוס ובמקום "אות ופלא היה בישראל", לומר "אות ופלא היא בישראל", אך כמובן שאין לשנות הגרסא בלא עזר וראיה.

ובכל אופן, גם דבריו לעיל נסובו רק על נגעי בתים ובגדים, ולא על נגעי עור, ולכאורה מקום הותיר לגבות ממנו בענין זה בפרק י"א, "בארץ ובחוצה לארץ, בפני הבית ושלא בפני הבית".

### אות ופלא היה בישראל

דומה הדבר בדתו של כל אחד ואחד, שענייני הצרעת ופרשיותיה בתורתנו הקדושה, מהווים מעשה ניסים שהיה בימי עבר בלבד, ועכשיו שאין לנו את בית המקדש ואת הכהן המכפר, צרעת אינה נוגעת למעשה. אלא בבחינת "דרוש וקבל שכר" בלבד.

אם כי אף בימינו אנו מוכר נגע זה בשמו, מפורסמים המעשים בבתי חולים למצורעים, והדבר קיים ובוטעט, האם אכן אין בינו ובין האמור בתורה כלום?

מדברי הרמב"ם {טו"מ ט"ז ז'} אכן נראה כך, "זה השני האמור בבגדים ובבתיים שקראתו תורה צרעת בשותפות השם, אינו ממנהגו של העולם, אלא אות ופלא היה בישראל, כדי להזהירם מלשון הרע", עכ"ל. אם כי יצוין, שהשמיט הרמב"ם את נגעי העור, ועסק רק "בבגדים ובתיים", כאמור.

### תירוץ המתקבל על הדעת

בהקדמתו של בעל "תפארת ישראל", למסכתא נגעים {אות ל"ט}, העיר הוא בדבריו: מימי תהיתי למה אין נוהגין כן - להראות נגעים לכהן בזמן הזה. ונזכרתי ימים מקדם, שבילדותי הצעתי תמיחתי זו לפני הגאון הגדול מוה"ר עקיבא איגר זצוק"ל. והשיבני שגם הוא תמה על דבר זה, ואין לו תירוץ המתקבל על הדעת.

### כהן מיוחס בימינו

נקודה שמתבקשת היא לדון בענין זה, היא העובדה שאין לנו כהן מיוחס לראות בטיב הצרעת. ובאם כן הכיכד נוכל לדון ולהכריע בעניינה? ועל זאת נמצא בשאלת יעבץ {ח"א קל"ח}, שבהיות ורק בספק צרעת צריכים אנו כהן מיוחס שיורה לו את דינו. מה שאין כן בנגע וודאי, שם האדם טמא מאליו גם בלא כהן. ממילא לדעתו שייכים דיני הצרעת אף בימינו אנו.

### מצודע במילה ובהנחת תפלין

ומפסקי השו"ע בכמה מקומות ניתן להוכיח שדיני נגעי אדם נוגעים בזמנינו בכל חומרתם, כגון דין קציצת בהרת בהלכות מילה בימינו, והדברים ידועים שהשו"ע עוסק רק לדינים השייכים בזה". כמו כן נמצא באו"ח האיסור למצודע להניח תפלין {ס"ס ל"ח}.

### דגלי חסידיו ישמור

וכן בספר תולדות אדם {ח"ב מ"ג, ב} מסופר על רבי זלמלה מוואלוז'ין, "סיפר לי ר' חיים אחיו, פעם אחת פרחת צרעת קטנה על רגל הצדיק וירא הרופא ויתבונן

### עיונו של בעל השאפוזה

"אָסר קָעלך וְאַסר קְהָלְתָּא"

רש"י {ג"ב ח}, מביא את דברי הגמרא {זבחים פ"ט:}, אשר מבארת, שלמרות שבלשון הפסוק קודם ענין העולה לחטאת, הרי שבזמן ההקרבה בית המקדש הייתה החטאת קרבה לפני העולה. "לא הקדימה הכתוב אלא למקראה, אבל להקרבה - חטאת קודמת לעולה".

והסבר המאלף מהווה רמז לדרך הרצויה בעבודת ד', למרות שהעולה היא סמל ומטרה עליונה בעבודת ד', כליל לד' לבדו, זוהי השליחות האמתית והמושלמת. הרי שעבודת החטאת קודמת, היא מצביעה על האמצעי והדרך המובילה אל העולה, סוד מרע ואז עשה טוב.

וכמו כן, הביצוע למעשה של השאיפה לגדולות עובר במסע משלב אל שלב, וכיון שהחטאת מגיעה לכפר עיונות, הרי שהיא בבחינת "סוד מרע", ויש להקדימה במעשה לפני הקרבת העולה "ועשה טוב".

אלא שאז עלול להיווצר מצב ובו המתחיל כסוד מרע יסתפק בכך, ולא ימשיך אל המטרה הנשגבת, עולה כליל תהא, על כן סדר הקריאה הוא עולה בתחילה, למען ישים אל ליבו כי תכלית ומגמת הכול היא השאיפה לשלמות והדבקות בבורא עולם {נחלת אליעזר}.

חסיד אחד בא לפני רבו בעל ה"נתיבות שלום" זצ"ל, ותלונתו בפיו, ששאיפות נעלות יש לו לרוב, אך הם אינם מתגשמות, מה שצריך ליצור מצב ובו לאחר פטירתו יכתבו על המצבה "פה נטמן בעל השאיפות"... ענהו הרבי: "באם הייתי יודע היכן מצוי ציון שכזה, הייתי הולך להשתטח ולהתפלל אצלו", שכן שאיפות אינם הולכות לאיבוד, הרצונות העמוקים יוצרים הם מציאות אחרת של קדושה. ובעל "דברי ישראל" ממודז"ץ כתב דבר עמוק בענין זה {ריש כי תשא}, "תשא", לשון הגבהה, ויש לרמז למשל הטובע בים, שכל זמן שראשו, מבחוץ ואינו משוקע בים, לא יזיק לו כלל, כמו כן הנה קשים מזונותיו של אדם כקריעת ים סוף, והדאגות וטרדות הפרנסה הם גלי הים.

והעיקר הוא לשמור ולהגביה הראש והמוח לפקודי ד', וממילא אף שהגוף עוסק בפרנסה, גופא בטר רישא גריא - הראש מיועד להיות פנוי לשאיפות של קדושה.

הגר"ח שמולאביץ סיפר, שבזמן חברותו בעת למד בישיבת גרודנא, נסע הוא להנפש מספר ימים בישיבת נובהרדוק אצל דודו הגאון רבי אברהם יפהו זצ"ל חתן הסבא מנובהרדוק, ובאחד הימים בעת שהותו שם, פנה אל דודו ראש הישיבה וביקש כי יראנו מי הבחור המוכרח ביותר בישיבה.

נפנה דודו והראה לו בחור מסויים ואמר לו "זהו הבחור העמקן הגדול ביותר בישיבה", ואחר כך בחור אחר "זהו המתמיד של הישיבה", ועל אחר "זהו בעל הכשרון", ועוד כהנה וכהנה על כמה וכמה בחורים הצטיינותם המיוחדת.

חזר רבי חיים ושאל, "ומי הוא הבחור המוכרח ביותר בישיבה?" לקחו רבי אברהם אל פינת היכל והראהו באצבע "זהו הבחור המוכרח ביותר בישיבה".

תמה רבי חיים, "ומדוע מקודם בעת בה מנה הדוד את שבתם של כל בעלי הכשרונות והמידות הנחרות, לא הזכיר שם הבחור"? "אכן כן", ענהו רבי אברהם, "שונה מעלת בחור זה, הוא ה"מבקש", של הישיבה".

ואותו מבקש אכן זה לשיקוד ולעמול בתודה ועדיה היה לגדולות ולנצורות, ומבוקשו עלה בידו לכתר תורה ויראה, היה בחור זה למאור הדור הסייפער זיע"א, שכן לרצון ולשאיפה, אין גבול ומידה.

שיאופות בתורה

ירושלים עיה"ק, ימי מספר בני ישראל תשע"ט לפ"ק ברכת שלום וכל טוב לידידי ורב חביבי חתן תורה נעלה ושלם מר ... שליט"א מאד שמחתי למקרא דבריך היקרים. ואילולא טרדותי המרובות הייתי מקצה זמן להשתעשע עמך בדברי תורה וחכמה, כי חמודות אתה לי יקירי מאז, אבל עכשיו המניעות מעכבות הן, ולא אמנע מלבוא בכתובים מעט מיערת הדבש, ואתך הסליחה על דברי הקצרים.

והנה נעים זמירות ישראל עורג ומצפה (תהלים כז, ד): "אחת שאלתי מאת ה' אותה אבקש, שבתי בבית ה' כל ימי חיי לחזות בנועם ה' ולבקר בהיכלו". יש כאן 'שאלה' וגם 'בקשה'. בספר זהב משבא (עמ' קלג) מביא בשם הגאון רבי אהרן וולדין זצ"ל גאב"ד פינסק ביאור נפלא בהבדל והתוספת המודגשת שבין שאלה ובקשה. 'שאלה', היינו ששואל איזה דבר, באופן שגם אם לא ימלאו את שאלתו טוב לו. אבל 'בקשה' זהו דבר מוכרח בהרבה - "אותה אבקש", הוא אך ורק למילוי בקשה זו, עד כדי שלא יוכל לחיות אם לא יימלא מבוקשו זה.

הרי מבואר שכדי להגיע 'לחזות בנועם ה'" אי אפשר על ידי שאלה בלבד, אלא צריך להיות רצון חזק כל כך, ולכל הפחות לדעת שזה אמור להיות הרצון הסופי - גם כאשר בתחילה זה עדיין רק בבחינת 'שאלה' - אבל מתוך ידיעה והכרה שבקשת התורה היא כבקשת הכרח חיים, שלא יוכל לחיות מבלעדיה. ורק אז יזכה לחזות בנועם ה'.

ועל זה אמר החכם מכל אדם (משלי ב, ד): "אם תבקשנה כספך וכמטמונים תחפשנה, אז תבין יאת ה'". מבאר החפץ חיים (תורת הבית פרק יא) כי פשוט שצריך שיהא לאדם תשוקה ורצון לתורה ויראה כמו לכסף. והנה בענייני כסף אם מצא חן בעיני המלך והראהו להיכנס יום אחד משם ככל אשר יחפוץ כסף ושאר דברים נחמדים, בודאי יעמוד שם מהבוקר עד הערב ולא יתפרה אף רגע. וא"כ על דברי תורה שנא' יקרה היא מפנינים בודאי צריך שיהא כן.

וכן מסביר הלבוש (אורח חיים תפט) הטעם לספירה שציוונו השי"ת וז"ל: "כאדם המצפה וממתין על יום המוגבל לו לתת מתנה מרובה אין דבר אחר שישמח בו, ומקווה ומיחל מתי יהיה אותו היום אשר חפץ בו, כן צויה השי"ת לספור כל הימים והשבועות עד היום שקווינוהו הוא יום מתן תורתנו לחבב עלינו את התורה ולהראות שהיא חביבה עלינו יותר מיום הגאולה של מצרים והוא עיקר היום שקווינוהו, וא"כ הספירה הוא בעבור תוחלת הממושכה שאנו מראים שיאריך לנו הזמן עד יום מתן תורה...".

התשוקה והרצון לגדלות בתורה הם הדרך להתקדמות והשגות נוספות. כי הרחבת הכלי קיבול והיכולת היא באמצעות השאיפה. כמו שכתוב בפסוק (תהלים פא, יא) "הרחב פיך ואמלאהו", ודרשו חז"ל (ברכות נ, א): "ההוא בדברי תורה כתיב, דהיינו 'הרחב פיך' - דייקא, רק בתנאי זה 'ואמלאהו', מה שאין כן במי שאיפותיו מצומצמות. לפי שאיפותיו מתרחב ומתפשט בית קיבולו הרחב יותר ויותר.

ובדומה לזה כתב החובת הלבבות (שער חשבון הנפש פ"ג אופן העשרים ואחד) וז"ל: "ואחר כך ישתדל להוסיף על מה שיש ביכלתו, ויכסוף לו בלב, ויעלה אליו במחשבתו, וישאל מה-ל לעזור ולאמצו על יותר ממה שיש ביכולתו מן הידיעה והמעשה בלב ומצפון נאמן. וכשיתמיד מיד על זה, ימציא לו הבורא בקשותיו ויפתח לו שערי ידיעתו ויחזק שכלו ואבריו לעמוד במצוותיו אשר למעלה מיכלתו מדרגה אחר מדרגה...". רואים כאן דברים ברורים כי על האדם לשאוף ולהתקדם אף לכדי 'יותר מיכולתו' ואז אכן ייכנסו הדברים לכלל יכולתו, ובכך יתקדם ויתעלה מעלה מעלה עד אין סוף.

הגאון רבי חיים קמיל זצ"ל סיפר (אמרי חיים פרשת במדבר), כי בשעה שהיה הגרי"ז זצ"ל לומד בספר הנצי"ב היה מתפעל מאד איך הגיע לגדלות עצומה כזו. אמנם הגאון רבי איסר זלמן מלצר זצ"ל גילה את סוד הדבר, כי הנצי"ב בעמל התורה היה מתאמץ ביותר בגדר של "כמציל מן הדליקה", וכפי כח הרצון והשאיפה שלו לקנין המעלות ומדרגות גבוהות, כח זה הגביה אותו שיזכה למדרגות שבתחילה אי אפשר היה להאמין שיוכל להגיע אליהם.

הרי רואים מכאן כי ברוחניות יש כח מיוחד, אשר כל דבר שירצה האדם, אם לבו מתאוה לו בכל כוחו ומגמת נפשו אליו, הרי שיצליח ה' דרכו, ואותו דבר מתקיים אצלו אפילו למעלה מיכלתו.

חזק ויאמץ יקירי ויחון השי"ת את עמו וירומם בכבוד קרננו במהרה בימינו יידידו מוקירו, משה יונה רוזנגרטן

משיח בין פסח ראשון לשני

בסדר ההגדה לפני כורך אומרים מידי שנה בשנה "זכר למקדש כהלל.. לקיים מ"ש על מצות ומרורים יאכלוהו" {בהעלותך ט' י"א}.

הקשה הרה"ק שר שלום מבעלז, והרי פסוק קודם לכן בפרשת בא {י"ב ח'}: "ומצות על מרורים יאכלוהו", שנאמר על פסח הראשון, ומה לבעל ההגדה לילך לפסוק בפרשת בהעלותך העוסק בפסח שני?

ענהו בנו הרה"ק מהר"י מבעלז, כי כוונת בעל ההגדה היא שאדרבא, הגם שרק זכר למקדש עושים אנו עתה, הרי שבית המקדש יבנה א"ה עוד לפני י"ד באייר, ועוד בשנה הזאת נזכה לקיים לכל הפחות פסח שני על מצות ומרורים.

שמע זאת הגרי"ש נתנזון בעל "שואל ומשיב", ותמה על כך תמיהה רבתי, והלוא חז"ל דרשו {פסחים ס"ו} מהפסוק {במדבר ט' י'}, "איש איש כי יהיה טמא לנפש או בדרך רחוקה", איש נדחה לפסח שני, ואין ציבור נדחים לפסח שני.

ואם כן, הגם שיבוא גואל לפני י"ד באייר, לא יוכלו ישראל להקריב פסח שני שהרי אין ציבור נדחים, וודאי שכל כלל ישראל.

חזרו הדברים לפני מוהר"י מבעלז שנענה ואמר כי הדברים תלויים במחלוקת הירושלמי {פסחים ט' א} מה יהא באם נזכה לגאולה בין פסח ראשון לשני, האם יוקרב אז פסח שני אם לאו. ודעת רבי יהודה היא שקריבו, נמצאים הדברים עכ"פ לשיטתו.



במתיקות ועריבות טיב התורה

שלמה המלך עליו השלום אמר בשיר השירים "קווצותיו תלתלים שחורות כעורב" ה' י"ב}. ומבאר המדרש {ויק"ר י"ט ג'}, שגם דברים אלו, נגעים, זיבה, שהם בבחינת שחורים, כעורים לכאורה, הרי הם לפני הקב"ה כ"עורב". לשון עריבות ומתיקות, כדכתיב "זערבה לד' מנחת יהודה וירושלים" {מלאכי ג' ד'}.

ומשל להמשיל מדוע אכן מתוקים דברים אלו לפני המקום. מעשה בבן מלך היה עורו עדין ורגיש מאז היוולדו, והכול נשתוממו למראה עורו הצח והמיחוד.

והנה פתאום חלה הוא באבעבועות רוח, ועורו המיוחד הפך למוזר במראהו מחמת רגישותו הנודעת. מייד קרא המלך לטוב שברופאי הממלכה, והלה נזדרז למושחו במיטב המשחות המיועדות לעור זך שכזה.

ובעת ובה ראה את המלך את הנסיך העדין משוח במיטב המרקחות, שמח הוא עד מאוד, ביודעו שעתה נמצא בנו בתהליך הריפוי וההחלמה, כמו כן שמע הוא מהרופא את הידע והתבונה הכיצד להשמר להבא.

כמו כן, הקב"ה מלמדנו תורת הנגעים, להשכיל את בניו החביבים על מה הם באים ובמה הם מתרפאים, זוהי מעלתה של תורת נגעים בעריבות ונשיאת החן המיוחדת לפניו.



"חיוורא דבי רבי"

בלשון הגמרא מכוונה משיח צדקנו "חיוורא דבי רבי", מצורע של בית רבי, שנאמר "אכן חולינו הוא נשא ומכאווינו סבלם", כמו כן על הפסוק "היצרוע אשר בו הנגע", אומר המדרש "היצרוע - זה בית המקדש". ומדוע?

ונראה לבאר, שכן המשיח הוא הסובל והכואב בחשכת הגלות את צער מכאוביהם של ישראל, ויום טהרתו - טהרת מצורע זה, הוא יום גאולתם של ישראל ויציאתו לרום המעלה והמעמד.

כמו כן בית המקדש בחורבנו מכוונה צרוע. ואולם, מטרת החורבן היא שיגלו ישראל את מטמוניות קדושת הבית השלישי שיבנה על ידי הקב"ה, מקדש ד' כוננו ידך, במהרה בימינו אמן.

## מספורי המגיד

### "מתוך ההפיכה" (סיפור היסטורי מפעים מהעבר הלא רחוק)

#### פרק ס"א "אפרים זלמן מנהל עם חיים שלום חשבון נפש מטלטל ביותר"

תקציר מורחב:

חיים שלום פיקלשטיין יליד אמשימב הוא עילוי מיוחד במינו, אביו רבי שלמה זלמן ז"ל תלמיד חכם עצום השקיע בוא את כל כוחותיו שיגדל כגדול בישראל, אך נפטר בגיל צעיר, כמה חודשים לאחר הבר מצוה של הבן, מה שהשפיע על מצב רוחו, הוא שוקע בדיכאון עמוק מאד, דומה שהבחור הזה יתרסק לחלוטין. לתוך עומק העניין נכנס רב משה יוסף הויזמן יחד נפש של רב שלמה זלמן, הוא מאמץ אותו כבן, הוא לומד איתו יומם ולילה ביחד עם בנו אפרים זלמן, הקשר מתהדק ורב משה יוסף מארס אותו עם הבטחה שלו צארטיל שגדולה ממנו כמעט בשנה, הוא מקבל את ברכת הרבי הקדוש מאמשימב אך השידוך אינו לחוהה של רעיון ציפורה, היא חושדת שהבחור סובל מאישיות מפוצלת סבוכה עם מאניה דפרסיה (דיכאון עמוק) ואינו ראוי כלל לצארטיל המושלמת, אלא שאת עיונתה היא לא מפגינה בריש גלי.

לפני פרץ השואה ברחות שתי המשפחות לארץ ישראל, באוניה נפגשים הם עם יהודי ירושלמי בשם רב משה כהן שמתגלה כתלמיד חכם עצום אך מלא בתאים סודיים, הוא פורס את חסותו על שני הבחורים הצעירים שמוציאים חן בעיניו ומקבל על עצמו ללמדם ש"ס בעיון, אלא שלאחר תקופה קצרה מתגלה שהלה נעלם מדי תקופה לכמה ימים ולא מוכן לגלות להיכן הוא נעלם. חיים שלום שהוא סקרן גדול מטבעו עוקב אחריו ומגלה את הכתבת העלומה, הוא מנסה לשאוב מידע אך רב משה כהן מסתיר ממנו את המידע, חיים שלום לא נואש ומוציא הזדמנות להיכנס אל המקום מתברר ששם מתגורר חכם תימני מופלג מלא מסתורין חיים שלום חצה מאד לקבל ממנו את סודות הקבלה, אך הלה אינו מוכן, אבל מוכן לתת לו כתבת מסוימת שם יוכל ללמוד אצל תלמידיו. אבל עליו להעלים את המידע מאיש.

מאותו יום נשאב חיים שלום לעולם קסום מאד אבל מחוקק מאתנו, מתברר שהתלמיד המובהק של אותו חכם ששמו איציק ביגלמייסטער הוא משיחיסט לאומני שדוגל בהבאת המשיח ובניין בית הבחירה השלישי בכוח הזרוע, כולל מעשי אלימות כלפי הערבים, הדבר לא נסתיר מעיני רב לייבל ווערקער שהוא ראש הקבאים ביחשלים, הלה שולח הודעה בצורת פסקוויל לתיבת הדואר של רב משה יוסף ומזהיר אותו מפני חתנו, הוא מגלה שהוא הולך למקום מסוים וחמד שזה לא מקום טוב ומציע לו לעקוב אחריו.

מרגע שהסוד דולף נעשית מערכת היחסים בין החותן לחתן הצעיר עכורה, בעצת המו"צ הרב מינצברג הוא מרחיק את בנו אפרים זלמן מחיים שלום כדי שלא יקבל ממנו השקפות רעות, הרחקה זו גורמת לחיים שלום לעיומת, מלבד זה בשלב מסוים הוא מותקף על ידי שני קבאים שמביישים אותו לעיני רבים.

מאותו יום מתרחק חיים שלום מהמחנה החרדי, המצב המעורר שלו גורם שהחוטנת מבקשת לנתק את הקשר, רב משה יוסף אינו מוכן אבל גם אינו דוחף לחתן את הזוג (גם בשל המצב הקשה בעולם) חיים שלום דוחף להכרעה וכשאין תגובה הוא מנתק את הקשר ונעלם בלי להותיר עקיבות, שמונה שנים אין ממנו בדל מידע, עד שהסוד דולף על ידי איזה גורם ענין שמעוניין לפוצץ את הסוד מרגע שהסוד מתגלה אפרים זלמן מנסה להשיב את גיסו לשעבר בתשובה האם ילך לו? את זה נראה בפרקים הבאים.

^^

חטיפה למקום לא ידוע.

"מה מסוכן? האם אתה מצטרף אלינו לפגישה המיוחדת או שאתה מתנגד, שאל אלי לפני שיצאו מבית הכנסת הגר"א.

"אני לא ידע, עלי לחשוב אם זה מסתדר לי במסגרת היום העמוס שיש לי. אתה ידע שב"ה אני לא מובטל, אלא מנצל את היום כפי שצריך. הגיב חיים שלום בהתחמקות.

"אתה עושה את החיים מאד קשים, הולכים סך הכל למפגש חמוד שיפתיע אותך מאד, זה יתן לך עוד כיוון בחיים" גירה אלי את חיים שלום ההססן ליטול יזומה.

הוא טיווח למטרה, חיים שלום עמד במבוכה רבה, מחד חיבב את אלי שבזמן האחרון אתגר אותו בשאלות מעניינות, הוא הכניס הרבה מלח ופלפל לשיעור, אבל הפניה שלו עתה הייתה מאד מוזרה ואפילו מפחידה, לפתע הוא יותר מדי מסתורי.

הוא זכר היטב שבגלל ההתחברות שלו עם הקבוצה המוזרה התחיל להתעניין בכל מיני לימודים שרחוקים משקיעות בתורה.

"מי ידע איזה פח יקוש מטמינים לי עתה, אבל אולי יש שם איזה אתגר מעניין, אחרת אלי לא היה מטמטם אותי כל כך, מה יכול לצאת רק מפגישה אחת? אם זה לא יתאים לי אוכל לומר את הלא אחר כך.

אבל למה להחליט על רגל אחת, החיפזון מן השטן, כדאי לישן על זה לכל הפחות לילה אחד".

לאחר כמה דקות תהיה ביקש עוד יום אחד כדי לעכל את הנתונים. אלי שידע כי הטרף מונח בכיסו, הביע את הסכמתו בלי היסוס.

## מספורי המגיד

למחרת הגיעו אלי ויוסק'ה בשעות הערב לבית הכנסת, חיים שלום למד את מסכת חולין בתברותא עם שני הבחורים לבית הורוביץ, כשלמד עיון לא הבחין באיש, הוא למד עם כל ה"ברען" כשרק הגמרא והמפרשים עומדים לנגד עיניו, עוברת חצי שעה והוא לא מבחין בכלל בנוכחותם, הם לא העזו לקטוע את הלימוד הסוער, כדי שלא יראו חשודים בעיני הלומדים אם יעמדו חסרי מעש, הוציאו שתי גמרות מהארון והתנענעו עליה כגדולי המתמידים, הם התפלפלו ביניהם בשקט, כדי שלא יבחינו שהם לא מבינים מילה אחת, הם רק לא הבחינו שלקחו שתי גמרות שאין שום קשר ביניהם.

לאחר שחיים שלום סיים את החברותא, הם אפילו לא שאלו אותו כאתמול מה החליט, היה ברור להם שהוא הולך איתם, הם רמזו לו בשקט כי הם ממהרים ולכן צריך הוא להזדרז, חיים שלום הרגיש באותו רגע חולשה נוראה, כאשר מחליטים בשבילו כדבר המובן מאליה. הוא קם במתח רב ויצא עמם לרחוב, הלילה ירד זה מכבר, הרחוב היה חשוך מאוד עד שאי אפשר היה להבחין מי הם האנשים שמהלכים ברחוב, בשל חסרון בפנסי רחוב שיאירו את המקום. הם יצאו את בית הכנסת הגר'א בשקט רב, כדי לא לעורר את סקרנות הלומדים במקום, הם יצאו את שכונת "שערי חסד" לכיוון שדות הקוצים הרבות שהקיפו את השכונה, מתרחקים מהישוב.

בתחילה לא הערים חיים שלום בשאלות כדרכו, כל אימת שמשהו סיקרן או לא מצא חן בעיניו, הוא היה בטוח שתוך כמה דקות יתבהרו העניינים, לפתע באמצע הדרך עצרו את ויוסק'ה בלי כל הודעה. אלי פנה לחיים שלום וביקש בשקט אך בנחרצות שיסכים שיקשרו את עיניו, כל עוד הם לא בטוחים לחלוטין בנאמנות שלו, הם לא יכולים שיראה בדיוק היכן הם עומדים להיכנס.

חיים שלום נחרד, לפתע הוא לא מכיר את אלי נעים ההליכות שתמיד היה כנוע אליו ולפתע שינה את עורו לחלוטין.

"מה זה? למה אתם רוצים לקשור את עיני במטפחת כאיזה פושע פלילי? זה לא מריח טוב, זה אומר שאתם חבורת פשע שמנסה בלי בושה לקחתני אל מקום שאתם בעצמכם מבינים שלא ארצה להיות שם חבר". התקצף חיים שלום מאד.

עתה נזכר בכל האזהרות שהזהיר אותו איציק ביגלמיסטר מכל החבורה המשונה, שכביכול התעטפו במעטפת ברסלבאית, אבל הם נחשים ארסיים שרוצים לקלקל ולהרע לעילוי התנים, הם בטוחים שיוכלו לצודו בקלות ולכן הם מתחברים אליו.

"כנראה שאיציק צדק בכל האזהרות כלפיכם" יצאו מפיו לפתע מילות ביקורת קשה עליהם.

אלי ויוסק'ה לא הגיבו, הם קשרו את עיני חיים שלום, בלי לבקש את הסכמתו המלאה. לראשונה חש חיים שלום את ההרגשה של חטוף. אין לו לפתע שום דעה, הם לא ביקשו את רשותו רק הודיעו לו שהם מתכוננים לקשור את עיניו כדי שלא יראה את המשך הדרך, ק' לא נוהגים חברים, כעס חיים שלום מאד.

"דרכי נפרדת מעתה, איני רוצה להמיר בככם" זעק אליהם בנחרצות אך משום מה נראה שהפעם דבריו לא עשו שום רושם.

\*\*\*

### מה עושים עם חיים שלום?

אפרים זלמן אמנם אינו חריף בטבעו, אבל הלימוד חייד אותו מאד, הוא כל הזמן בחן ובדק, האם חברו חיים שלום עומד לשוב בתשובה, אך לאחר בחינה מדוקדקת הגיע למסקנה, כי לא מיניה ולא מקצתיה, הוא אמנם נהנה מאד מהלימוד עמו אבל לא מעבר לכך, עדיין לא הוצב לו אתגר רציני להתחרט על העזיבה, החלומות שלו עדיין פנטסטיים, בתמימותו האמין כי הדרך לקריירה צבאית מובטחת לו, הוא לא חשב להגע שבנג' יצליח לעצור את קידומו הצבאי, הוא פגע רע ותו לא.

ר' אפרים זלמן התלבט מאד, האם ראוי הוא לתפקיד הקשה ביותר, להשיב את חיים שלום לצור מחצבו.

היטב הבין שהתפקיד קשה ביותר, כאשר מתקלקלים ונהנים מהאיסורים קשה מאד לפרוש מהם, אמרו חז"ל [גמ' גיטין] "עבדא בהפקירא נחא ליה" [עבד בהפקר נוח לו], כיון שכן הסתפק מאד בתועלתיות שבמפגשים, הוא נזהר מאד בצעדיו לא להפסיד מלימודיו, הוא דאג שכל הפגישות לא יפגעו בו אישית ולא יפגמו בהתמדה שלו, הוא עמל בכל כוחו לחזור לשגרת לימודו, אך נפשו הייתה קרועה לחלוטין, לאחר אותם מפגשים מסלטיים, היה עליו להעמיד פנים כלפי חוץ שהכל בסדר, הוא לא רצה להראות לאשתו שהוא נסער כולו, כדי שלא תיבהל ותמנע ממנו לעזור לחיים שלום.

בקשיים רבים כבש את רגשותיו הסוערים ולא נתן לסערה זו להרוס את סדרי הלימוד שלו, אך בלילות נדדה שנתו כמעט לחלוטין, בשעות ששכב על משכבו הרהר רבות על חיים שלום האומלל, שחצה את הגבולות ונמצא בשאלות תחתיות, אך לא בשל היותו מקולקל בנפשו חלילה, אלא בשל חוסר תמיכה בו בעת צרה, זה הביא לפעור פצע עמוק בקרבו, עד שהביאו לרעות בשדות אחרים חז"ל, משם הגיע לבור תחתיות חמומא לשיזבן, מה עושים עכשיו אך מחלצים אותו משם? מבצע קשה מאד, עד עתה נראה שהוא מעוניין להישאר במסגרת הצבא, השררה הצבאית מוצאת חן בעיניו מאד.

בשיחות עמו סיפר בגאווה לעמיתו כי יש לו את מיטב הסיכויים לטפס לדרגה הגבוהה ביותר בצבא, הוא תיאר לו בעיניים נוצצות, איזה כוח שליטה יש לגנרלים בצבא, מי מדבר על הרמטכ"ל שהוא ממש מלך העולם, על פיו ישק דבר, יש לו כוח עוצמתי רב ביותר, עד שלאחר הצבא הוא יוכל להשתבץ בתוך מפא"י (מפלגת השלטון) ולהגיע עד רום הפסגה, הוא מכיר היטב את הרמטכ"ל רב אלוף יגאל ידן (הרמטכ"ל השני) יצא לו לשוחח איתו כמה פעמים ויש לו מבט טוב עליו, נראה שהוא התרשם מהכישורים המיוחדים שלו הוא עוקב אחרי כל הצלחה שלו בעניין רב, הוא ידאג לו לקידום מהיר במסגרת הצבא, הוא התבטא עליו שיתכן שיהיה הרמטכ"ל הכי צעיר, הוא משער שיגיעו ימים והוא יירש את מקומו של ראש הממשלה ב.ג.

אפרים זלמן נחרד מאד לגלות שלחיים שלום יש חלומות הזויים להיות מצביא צבאי שעסוק במלחמות וכו' דברים שלא ממש מתאימים ליהודי הגון, ולא די לו בכך אלא הוא חושק להיות ראש ממשלה ואחד מגדולי המדינאים בעולם לאחר שיפשוט את מדי

## מספרי המגיד

הצבא. מחריד לשמוע שזוהי מגמת חייו, ה' ישמור, הוא התקורר מאד ביראת השמים שלו, מתכונת חייו כעת כמעט חילונית, אף ששומר על כמה מצוות חשובות כשבת כשרות ותפילין אף שזה חשוב מאד, אבל לא ניתן להגדיר אותו כשומר תורה ומצוות, אך מושכים אותו בחזרה, האם זה אובדן לעולם, או שיש עוד איזו דרך כדי למשוך אותו חזרה לבית המדרש?

הפגישות הניבו תוצאות טובות אך לא היו משמעותיות, חיים שלום אמר לו חד משמעית שהוא לא יכול לעזוב את העולם החדש אליו נקלע, הוא הודה לו שכואב לו מאד שחזר את הלימוד בעקבות השפעת הספרים הזרים שעיין בהם בלועזית ובאידיש, המינות שם כה גדולה עד שהביאה אותו להתרחק לחלוטין ממחנה היראים, אמונתו נפגמה בצורה חמורה מאד, גם המשיכה שלו לתורה נפגעה עד היסוד, יש לו דברים רבים שממלאים את עולמו הערטילאי, ה' ירחם מדעות כחבות אלו.

"איך מתקנים זאת? שאל חיים שלום אותו באחת הפגישות בכאב רב, האמן לי שאני מקנא בחיך השלוים והמאושרים".

לא היה זה כאב מזויף, ניכר היה עליו שבעת השיחות עם אפרים זלמן חש עצמו קרוע לחלוטין, בראותו את אישיותו של חברו בנויה לתפארת ואילו הוא חי בריסוק ובפחד אין סופי מהשונא הקשה שקם עליו, הוא רואה גם את התחרויות בין הקצינים ואת התככים השונים שמאפיינים את עולם התורה בו הוא שרוי, אין לו נחת אמיתית בחיים הללו.

נראה שחיים שלום חי בשני עולמות סותרים, מצד אחד הוא עדיין אוהב את עולמו הישן (בניגוד לכל הפורשים ששונאים מאד את העבר שלהם) יש לו געגועים עזים לימים בהם למד את הגמרא בכזו מתיקות, אין סוף חידושים התחדשו לו וגם העלם בזמנים קשים עלי ספר.

הוא סיפר לר' אפרים זלמן בגאווה כי כתב במשך שבע שנים 30 מחברות מלאות וגדושות בחידושי תורה מזן אל זן בבהירות רבה ובכתב קליגרפי יפהפה עד שלא חסר הרבה כדי להביאם אלי דפוס, גם כיום לאחר שפרש לחלוטין מהלימוד הוא שומר עליהם מכל משמר, הוא טמן אותם בכספת מיוחדת, כאילו מדובר ביהלומים היקרים ביותר, הייתה לו כוונה להוציאם לאור אפילו אם יהיה חילוני, כדי שישאר לו זכר מעולמו הישן.

אפרים זלמן חש זעזוע עצום מהרעיון, הוא לא יכול היה הפעם לכבוש את התנגדותו לצעד החמור.

"חיים שלום לא עושים את התורה "קרום לחפור בה" זו לא הדרך הנכונה, חידושי תורה כותבים כשחיים את התורה חוכים להעיר ולחדש בה, אז יש עניין עצום לכתוב את החידושים שהולכים בכיוון האמת, אבל אם חס ושלום מתנתקים ממנה אין יותר קשר עם התורה, אז אילו חידושים שייך לכתוב בה, הלא אין בהם טיפה מהאמת?"

התורה איננה "חכמה חיצונית" שניתן ללמוד אותה בלי קשר לחכמה, כפי שמצינו עם החכם האתונאי אפלטון (יש אומרים שהיה זה חכם אחר בשם סוקרטס) שלא חש שייכות כשלימד הנהגות תרבות לבני דורו ובו זמנית נהג הפוך ממה שהרצה, באומרו "כעת אני לא אפלטון".

(ומעשה שהיה או לא, בחכם גדול בחוכמת ההנדסה שנהג כזולל וסובא, שאל אותו אחד הסטודנטים, הייתכן? אדם מלומד כמוך ינהג כאחד הריקים והפוחזים?! הגיב לו אותו חכם: ואם כשאני מרצה בהנדסה האם עלי להיות משולש?! כלומר אין קשר בין החכמה למידות עפ"ל).

אני לא אומר לך חלילה לשרוף את המחברות כדן ספר תורה שכתבו מין, הגמ' מדברת במינים גמורים שחלילה יגרמו בספריהם לתמימים להיכרך אחרי המינות שהכניסו בספריהם, אבל אתה לא ממש כזה מין אדוק ה' ישמור, אבל אני מבקש ממך שכל עוד לא חזרת למחנה שלנו, אל תוציא את ספרך לאור, שלא יאמרו הבריות שאפשר להיות מין ואפיקורוס ומחדש בתורה רח"ל.

האם חלילה וחס תדמה לאותו מין ומחלל שבת יחזקאל קריימר שחי ביוהנסבורג, תלמיד לשעבר של ישיבת פוניבז' בליטא ונחשב לעילוי מופלא ביותר, לפני שפרצה מלחמת העולם נקרתה לו הזדמנות לברוח לדרום אפריקה, בכך הציל את חייו הגשמיים, אך לא עמד בניסיון הגדול לשמור על כל עברו, הוא נעשה חרשתן אדיר עוצמה, מה שהביאו להחזיק את מפעליו בשבת בשל התחרות הקשה, בד בבד החל לנטוש את כל מצוות הדת.

למרות שחזר את העבר, אך לב חס היה לו לרבו לשעבר מין הגאון מפוניבז' זצוק"ל, הוא תרם סכומים עצומים לשיבה שהקים בבני ברק, לימים פגשו הגאון ז"ע בביתו בשבת כשהוא יושב עם ספר קצורה"ח ומתעמק בדבריו כשבדיו האחת אחז סיגריה דולקת רח"ל, ראש הישיבה הזדעזעו ניתק איתו כל קשר ומאס בממונו כליל, הוא לא יכול היה לקבל סתירה כזו.

האם חלילה גם אתה חיים שלום, תהיה מודל של גנרל בצבא הציוני שיקבע לימוד בספרי הקצה"ח הקדושים בלי לקיים את המצוות, איך אפשר לקבל סתירה כזו? סיים אפרים זלמן את דבריו כשדמעות נוצצות בעיניו.

"אפרים זלמן, ק אתה אוהב אותי, מין ואפיקורוס ה' ירחם" נעלב חיים שלום קשות.

"חלילה וחס לא התכוונתי לך, הלא הקדמתי לומר שאין דיך כאותם מינים, אבל עם זאת לצערנו הרב איך מוגדר כ"שומר מצוות" כי לא קיבלת על עצמך שמירת כל תר"ג המצוות בלי לחסר אחת מהן, כפי שהתורה מחייבת כל אחד בלי יוצא מהכלל, אין קיום מצוות למחצה לשליש ולרביע, מי שלא מודה בקיום אחת מהמצוות נידון כמין ה' ירחם, אולי אתה "נעבאך אפיקורוס" אבל גם זה גרוע מאד (כמאמר הגר"ח מברסק ז"ע, אנעבאך אפיקורוס איז אויכעט אפיקורוס) אנשים עלולים לומר שאפשר להיות כמעט חילוני ובו זמנית להוציא ספרי חידושים בתורה, זה לא טוב על דרך ההמעטה, אבל אני מאמין שאתה מאמין בקדושת התורה ורוצה להתקרב אליה רק שכרגע יש חציצות שמונעות ממך להתקרב" הבהיר אפרים זלמן את כוונתו.

## מספורי המגיד

דברי הפיוס לא התקבלו באחזי חיים שלום, הוא לא ראה את עצמו חילוני, אלא שומר מצוות לחצאק, הוא הבין שאין עוד לשמירה למחצה, אבל למרות הכל אחז שהוא שונה, כי הוא מאמין ב"ג העיקרים שהם עיקרי הדת ושומר על שבת כשורת תפילין תפילות, לפיך אי אפשר להגדיר אותו כמומר' ה' ירחם, התואר הזה הפחיד אותו מאד.

"תדע לך שאני לא מחלל שבת בשום פרט, אני יודע את הלכות שבת על בוריא ונזהר שלא לעבור עליהן, אבל מסכים איתך שאני קרוע בין שני העולמות הישן והחדש, קשה לי להחליט היכן מקומי. אני מבין את תביעתך שלא ניתן לקפוץ בו זמנית על שתי חתונות, במילים אלו הגדרת את מצבי היטב.

אבל קשה לי מאד, אני נקרע בין שני עולמות שסותרים זה לזה, מצד אחד אני אוהב את התורה שהיא נצחית חוזרת את הנעימות שלה, הרי הייתי בתוכה כשתי עשרות שנים, מצד שני אני פתוח לחכמות חיצוניות וגם חיי הצבא מושכים אותי מאד, אני מצוי בתוך הצולנט הזה כמה שנים, אני רוצה להתקדם בסולם הפיקוד כמה שיותר, יש לי חלום להיות אלוף פיקוד המרכז זה כולל את ירושלים, אהיה בדרגה חשובה ואוכל לפעול המון עבור ירושלים העיר בה גדלתי שנים רבות".

"האם נראה לך שהתפקיד הזה יועיל לנו? האם לא יותר טוב שתחזור להיות למזן בשיעור קומה שלך? זה יועיל לירושלים הרבה יותר, לדעתי הסיכוי שתהיה למזן גדול בעתיד, יותר גדול מהאופציה שתהיה אלוף פיקוד המרכז, במינוי הנ"ל אתה תלוי בדעת אחרים, ספק אם זה יגיע לדי ביצוע, הלא על כן יהיו לך הרבה מתחרים, גם אם תהיה אלוף, מי אומר שימנחו לך לעזור לנו, אנו שנואים על הציונים, אם היה תלוי בהם לא היו מותירים מאתנו רק כדי שמורת טבע' (ק חשב ב.ג. בלבו) א"כ זה ספק ספיקא, אבל לחזור למצב הקודם תלוי אך ורק בך, ברגע שתפתח פתח כחודו של מחט, ה' יפתח לך "פתחו של אולם" שעיר ס"ד יפתחו לך".

"אתה צוחק בדברך, אבל אם לא תתן לי אתגר שהוא בתחום ההשגה שלי לא תוכל למשכני אחרך, כרגע אין לי בחירה שקולה, התרחקתי אלפי פרסאות ממה שהייתי פעם, החיים החילוניים גורמים לכבות בקרבי כל זיק קדוש. עצה טובה אומר לך, אם אתה רוצה לקרב משהו ליהדות אף פעם אל תציע לו הצעה שנראית רחוקה מתחום השגתו.

כלל חשוב אומר לך עתה, עדיף ללכת על דבר שימשוך אותי כבר הרגע ולא יקשה לי לעמוד בזה, אולי לימוד משותף עם משהו מיוחד מאד, אם אש התורה תעוררני, אשמח מאד לשוב לחלוטין, דע לך שפעמים רבות אני מתפלל על כך שה' יעורר בקרבי רוח טהרה, למאוס בכל הבלי העולם הזה וליקר את התורה הקדושה' השיב חיים שלום כשדמעות נוצצות בעיניו.

זיק של תקווה נעור באפרים זלמן, א"כ עדיין המצב אינו אבוד לחלוטין, ישנה בערה קטנה של קדושה שעוד לוחשת בקרב חיים שלום צריך להבעיר אותה, א"כ חייב הוא לשנס מותניים ולהוציא את הטובע מטיט היוון של החטא.

"כיון שאתה רוצה לשמור על קשר אמיתי עם התורה החביבה, יש לי בשבילך את הדרך, להושיט לך יד כדי שתוכל להיאחז בה, בטוחני שכן סבר ר' מאיר כשלמד תורה אצל אחר, זה היה כדי שירבו תהיה שייכות עם התורה ולא ילך לחלוטין לאבדון, אשמח מאד לקבוע איתך חברותא בלימוד. אפילו שכעת אתה מרוחק ממנה, אבל אור התורה יש בה הרבה כוח כדי לגרש ממך מחושך המינות שאופפת אותך, כעת נלמד לעת עתה שלא לשמה, רק ליהנות ממתיקות התורה ובתפילה עזה לקב"ה שמתוך שלא לשמה תבוא לידי לשמה' זרק אפרים זלמן את גלגל ההצלה.

פני חיים שלום אורח, הוא אהב אתגרים שכליים, ולר' אפרים זלמן היה הרבה מה לשטוח לפניו, הוא הביא לו קונטרס שלם של קושיות שנתר בהן בצ"ע בכל חלקי התורה, היו לו כמה וכמה אלפי שאלות שכבר הטרידו אותו זמן רב, חלקן הגדול הצליח לפתור לאחר עיון רב בספרים וחלקם בעזרת רבותיו, אבל היו קושיות רבות (למעלה מ-700) שנתרו בלא מענה.

חיים שלום נענה לאתגר, הוא ישב איתו על הקושיות הכי חזקות שהציקו לר' אפרים זלמן, ההתחלה הייתה קשה מאד עבורו, המוח הגאוני הנדיר כבר לא היה רגיל לעיין בלימוד תלמודי, שנים רבות של ניתוק עשו את שלהן, חלה אצלו איזו פארגאווערקייט (פאר-ראסטעט חלודה- קורחזה במחשב) גלגלי המוח נעו מאד לאיטם, כאלו מוחו אטום, מושגי יסוד כאילו נעלמו מהתודעה.

דבר פלאי ביותר, אדם שידע לא מכבר ש"ס בעיון עם הרבה מפרשים חשובים, לא היו חיזושי הרשב"א הריטב"א והר"ן בכל נשים נזיקין ומועד שלא ידע, דברי הרמב"ם והר"ף עם כל נושאי כליהם היו כמעט שגורים על לשונו. חלקים נרחבים ביותר של דברי הטור והשו"ע באוה"ח יור"ד אבן הערר וחז"מ היו נאמרים אצלו בשטף כאילו מתוך הכתב, שלא לדבר על כל ספרי קצוה"ח בהם שלט כמעט על האותיות והנה לפתע תעלומה נשגבה, כאילו נמוחק כל החומר מה'הרד-דיסק' ולא קיים יותר בתודעה.

~~~~~  
הערת הכותב:

היות וכמה העירו לי כי פרופ' נחמה לייבוביץ ע"ה הייתה שונה בתכלית מאחיה שהיה אפיקורוס גדול, ברם היא האמינה במדרשי חז"ל וגם התאימה את פירושיה עם מדרשי חז"ל, והביאו לי עדויות על כך, נחרדתי שטעיתי נוראות ופגעתי בנפטר ע"ה. המשוגה יצאה תחת ידי ועלי לתקן, על כן אני מתנצל על הטעות הנוראה, במשך שנים ארוכות שמעתי כנראה מאנשים לא מהימנים, כי בתחום הפרשנות שלה הייתה מאלו שהיו אמונים על "ביבל קריטיק" ביקורת המקרא תחום שבו נמצאים רק אפיקורסים, לפיכך סברתי שחז"ל היא בעלת דעות כוזבות, אבל לפי מה שאמר לי טעיתי ורצוני לחזור בתשובה. **לפיכך אני מפרסם בריש גלי שטעיתי, והשם שורבב לסיפור בטעות גמורה.**

הכתובת החדשה להרשמה לקבלת הגיליון היא:

<http://mevaser-tov.ru/index.php/he/the-maggid>





גליון מס' 278

# פרשת תזריע מצודע ה'תשפ"א

בית הנסות לתורה ולתפילה שטפנטש  
כולל אברכים לעיון - לפנה"צ  
כולל אברכים להודאה - אחו"צ  
רוחב מדרש"ל 13 בני ברק

**תלמוד תורה**  
"תורת אמת" שטפנטש  
מתחם נגו יהודים \* קבצי אברכים  
רח"ש ר"ש 5 אלעז  
מתחם בית התלמוד תורה  
רח"ש ר"ש 9 אלעז  
מתחם המבנה לשיעור קטנה  
הקפדה תורה - אלעז  
הכלל תורה - אלעז

**בית שטפנטש - נבניתים**  
קבצי התקין שטפנטש  
רח"ש ר"ש 1 נבניתים  
כולל אברכים \* בית נסות \* מדרשית  
\* מרכז מתנדבים לנשקם

**הנסות אורחים ואש"ל ברומניה**  
קבצות ויחידים - בחינת מראש  
מתחם קבר האומרי וראשון שטפנטש  
רח"ש ר"ש 2 שפי \* מקור ראש - חומניה

**מפעל קמחא דפסחא**  
עזר וסיוע למשפחות בירכות בנינו  
התנים ושבחות השנה.

**אור מתורתו**  
שיעורי תורה ברחבי הארץ, נספי חיזוק  
ועזרי יודות לעם בשבתות, בהשתתפות  
נרולי המשפיעים ומזיורי הרבים

**הספריה התורנית ומזיואון**  
להצגות הדרות חומניה  
וזכר הצדיקים שטפנטש.

**מזיורי תורה**  
"תורת אמת - שטפנטש"  
לדואת סמ"ח רבנות הקדושים  
לבות שטפנטש - רח"ש - וחכמי רומניה.

**מפעל האנגליקולופיה**  
החכמי רומניה

**מספרי המבנה ניתן להשיג**  
במשרד הבסדות  
אנגליקולופיה בית רח"ש רח"ש רח"ש  
אבנת אמת - שטפנטש  
\* שפי קודש - רח"ש  
\* סגולת סולנים - ניסן  
\* עלי זבח:  
ח"א עניני ברות מילה,  
ח"ב עניני ברות האלק,  
ח"ג עניני עישון ובעזר מאני,  
\* לסינו עניים - בדרת הלימוד  
\* כנורו של משה - נגני שטפנטש עניקים  
\* אלבום עם שני דיסקים

יז"ל על ידי מבין  
"תורת אמת שטפנטש"  
הצטרפו לקבצי הגליון כל שבוע  
בדוא"ר: 6160303@gmail.com: 6160303  
טלפון: 03-579-03-03  
פקס: 03-616-5110

# באר בשדה



גליון תורני מבית המדרש דקהל שטפנטש • מהנעשה ונשמע במוסדות שטפנטש

## באר הכרזה שרים

ילקוט מתורת רבותינו הקדושים זיע"א בפרשת השבוע

### פרשת תזריע

טורח הדרך שבא אל הצדיק, כבר נרפא הנגע.

(קובץ אליו - ה"גה"ח רבי חיים אליהו שטרנברג זצ"ל)

#### להראות את הצריך תיקון

וראה הכהן את הנגע (יג. ל)  
הרה"ק רבי אשר מסטאלין זי"ע דיבר על ההבדל בין ה"חסידים" בימיו לבין ה"חסידים" בזמנים הקודמים וכך אמר בלשונו החריפה [מתורגם מאידיש]: אנשי קש ודמויות חימר המה, כשהם באים אל הרבי הם חזי שפים בפניו רק את ה'טוב' שבהם ואילו את הרע' הם מצניעים, כשאני נסעתי למורי ורבי הק' (רבי שלמה מקארלין זי"ע - כשהיה מזכירו היה נושק קצות אצבעותיו) הייתי מסתיר את ה'טוב' מפניו, וכי אלוקים הוא ויכול ליתן שכר או עונש? ואילו את הרע' שבי הייתי מראה בפניו שכן צריך להראות את הכהן את הנגע.

(שמע שלמה - קרלין)

### רבינו משטפנטש

#### מקפיד על קריאת שם לניחוד

מספר הרה"צ רבי נפתלי כהן שליט"א יז"ר ועד חסידי שטפנטש, יהודי פשוט ומגושם הגיע להרה"ק משטפנטש זיע"א ושאלו על קריאת שם 'תיאודור' לבנו הנולד לו, הרה"ק זיע"א נזדעזע והתאנח ארוכות באמרו: "אוי! אוי! וואס? תיאודור? הייתכן לתת כזה שם גויי, ועוד על שם של מי?"

(כך שמעתי מאבי ז"ל ספיר ז"ל ששמע זאת מהדוד הרה"ג רבי פייביש גולדנברג זצ"ל המשב"ק של האדמו"ר משטפנטש זצ"ל)

#### ראה ופחד מה'

ואיש כי ימרט ראשו וגו' טהור הוא (יג. מ)  
הרה"ק רבי חיים חייקל מאמדורא זי"ע [כ"ג אדר תקמ"ז] נמנה כאחד מגדולי תלמידיו של הרב המגיד הגדול ממעזריטש, וידוע כי המגיד צפה מרחוק ברום שגב גדולת נשמתו ואז שלח את רבי אהרן הגדול מקארלין להביאו אליו להאיר את נשמתו באור שבעת הימים תורת החסידות, צדיקים ספרו על רבי חיים חייקל שנפל לו כל שערות ראשו מחמת יראה ופחד השי"ת. וכך כותב הרה"ק רבי יצחק אייזיק מקאמארא בשם דודו הרה"ק בעל "עטרת צבי" מזידיטשוב זי"ע כי ענין זה מרומז בכתוב: ואיש כי ימרט ראשו וגו' טהור הוא (ויקרא יג. מ) דהיינו מי שנפל לו כל שערות ראשו מחמת יראה ופחד השי"ת, בודאי טהור, כי הוא מדריגה גדולה לא יזכה בזה אלא מופלג בקדושה ובטהרה, כמו שהיה לר' חייקל המדורא.  
ובספרו "נתיב מצותיך" (נתיב אמונה שביל ג. אות כז) כותב הרה"ק מקאמארא ביתר פירוט: "שיש במדרש (שמות רבא כד. ד) שעי" פחד גדול נמרסין השערות, כמבואר שם על אחד שהיו קורין אותו מרוטה, ויש צדיק כמו רבי חייקל המדורא זצ"ל שנפל כל שערות ראשו מפחד השי"ת, ובודאי הוא מדריגה גדולה, ואם מפאת פניו (ויקרא שם) שהוא האהבה, ימרט ראשו - נופלין ממנו כל מותרי תאות עולם הזה, בודאי: טהור הוא."

#### אתערותא דלתתא

אשה כי תזריע וילדה זכר (יב. ב)  
הרה"ק רבי אברהם מסלונים דרש את מאמר חז"ל (ברכות ס) א'שה מ'זרעת ת'חלה יולדת זכר ר"ת אמ"ת, והוא גם הס"ת של בראשית' ברא' אלקים, והכונה הוא כמה שכתוב "אמת מארץ תצמח" אשה מזרעת תחלה הוא ענין 'אתערותא דלתתא', ע"ז שיש 'אתערותא דלתתא' מתעורר האתערותא דלעילא' "יולדה זכר" בנימי ברכ"ה.

(בית אברהם)

#### הדרך לעבודת ה'

ככל קודש לא תגע ואל המקדש לא תבוא עד מלאות ימי טהרה. (יב. ד)  
הרה"ק הרבי ר' אלימלך מליזענסק זי"ע אמר: בפסוק זה מרומז הדרך להתקרבות לעבודת השי"ת, שעל האדם לידע כי אינו יכול להגיע לידי נגיעה בקדושה, ובפרט שלא להשים עצמו כמקדש מעט, "בכל קודש לא תגע ואל המקדש לא תבוא" אם לא שיטהר עצמו תחילה מכל טרף טומאה, ורק לאחר"כ יבוא לידי טהרה, "עד מלאות ימי טהרה", וזה בא הכתוב לרמוז את הדרך אשר ילך האדם בעבודת ה'.

עפי" התורה צריך להיות הרהבה לבני" ולקחה כבש בן שנתו לעולה... זאת תורת היולדת (יב. י-י)

צדיקים היו תמיד רוצים לראות אך טוב לישראל ולהשפיע עליהם כל הטוב, והיו משתדלים תמיד להביא ראיות כי מן היושר ומן הצדק שיהיה להם לישראל ששירות עליהם והרחבה, גם הרה"ק אשר שלום מבעולא זי"ע נהג כן והביא לכך הוכחה מן התורה"ק, דהנה בפרשתנו בענין קרבן היולדת כתיב: ולקחה כבש בן שנתו לעולה" וגו' ומסיים הכתוב "זאת תורת היולדת" וגו' ורק אח"כ כתוב "ואם לא תמצא ידה די שיה שלם שנה תורים", דלכאורה קשה, מדוע באמר "זאת תורת היולדת" לפני שנאמר "ואם לא תמצא ידה די שיה שזו אפשרות השניה, אולם מכאן אפשר להוכיח כי על פי התורה צריך שיהא לכל יולדת די צרכה להביא קרבן עשיר כדכתיב: "ולקחה כבש בן שנתו לעולה" וגו' ומסיים "זאת תורת היולדת" וגו' אולם אם יתרחש לפעמים שלא תמצא ידה די לה אז גם בשני תורים או שני בני יונה, ובוזה רומזת לנו התורה בשמן הראוי שיהא לישראל די צרכם בהרחבה. (אדמו"ר בעלזא - הרה"ח ר' ישראל קלפהולץ ז"ל)

#### מעלת הנסיעה לצדיק

נגע צרעת כי תהיה בדם והובא אל הכהן (יג. ט)  
מסופר כי פ"א בא לפני הרה"ק רבי אהרן הגדול מקארלין זי"ע אדם אחד שהיה שקוע עמוק בחטאים ועוונות ושלחו לרבו המגיד הגדול ממעזריטש זצ"ל על מנת שיתן תיקון לנפשו, ונתן לו פתקא ובה כתב: המוכ"ז מכף גלגלו ועד ראשו אינן בו מתום, וצריך תקון, ובחן המגיד זצ"ל את האיש והביט בו מראשו ועד רגליו ותמה ואמר שאינו רואה בו שהוא בעל חטאים כמו שכתוב בפתקא, אבל אם הרה"ק רבי אהרן כתב הפתקא בודאי אמת הוא, רק שעי" טרחת הדרך שבא אלי היה לו תקון קצת, והסמיק לזה את מאמר הכתוב "איש כי יהי' בו נגע צרעת וכו' והובא אל הכהן וכו' וראה הכהן והנה נרפא הנגע, שיתכן מאוד ויכול להיות שעי" ביאת האיש אל הכהן ועי"

#### יהודי הוא עניו

בגדיו יהיו פרומים (יג. מה),  
סיפר כבד"ק אדמו"ר מסאדיגורא בעל "עקבי אברכים": בחצר קודשו של הרה"ק רבי מנחם נחום משטפנטש היה מתגורר בחור, אשר בילדותו נחטף ע"י הצאר הרוסי, אולם הוא שמר ע"י תמיד בקדושה, ובשל כך היו כולם מכנים אותו "דער פרומער בחור", אך היה בו יותר משמינית שבשמינית שבגאוה שמותר להיות לת"ת, והנה פ"א חלה ונפל למשכב ובאו והזכירוהו לברכת רפואה לפני רבינו הק' משטפנטש בכינויו "דער פרומער בחור", ואמר להם הרבי כתוב בתורה (ויקרא יג. מה) 'ובגדיו יהיו פרומים', ובגד כגון זה תפור בעצבות מבפנים, ובעצלות וגארה מבחוץ, והחוטים הם מרה שחורה, ואמרו לפניו הרי הוא 'ערליכער' והשיב ערל"ך זהו ר"ת עין רואה לב הומד. ושאלו אם כן מה הוא יהודי, והשיב: א יודלע איז גאר ניט" כי יהודי מחזיק עצמו בעניות כאילו הוא לא כלום.

(אמונת אמת - שטפנטש)

#### טומאת העיתונים

והצרוע אשר בו הנגע בגדיו יהיו פרומים... טמא טמא יקרא (יג. מה)

דרש הרה"ק בעל ה"בית אברהם" מסלונים זצוק"ל "והצרוע אשר בו הנגע" הנה לפעמים רואים שבאדם שהנגע בתוכו בפנימיותו ר"ל, ואפילו ש"בגדיו יהיו פרומים" החיצוניות שלו עטופה "פרומקייט", עם זאת "וראשו יהיה פרוע" מבלבל הוא מחמשבות והרהורים רעים ר"ל, ומהיכן זה בא כי "טמא טמא יקרא" שנתן עיניו ב"ביכלאך" [ספרים חיצונים] והעיתונים המלאים בכל הטומאות, ר"ל.

(בית דלי - הרה"ח ר' יצחק דוד לידר ז"ל)

#### אהבת חברים

וטמא טמא יקרא (יג. מה)  
דרשו חז"ל בגמ' במס' מו"ק (ה) "וטמא טמא יקרא צריך להודיע צרוע לרבים ורבים מבקשין עליו רחמים", נשאלת השאלה מדוע אמרו חז"ל הלשון רבים "מבקשים" עליו רחמים, הא לכאורה היה צ"ל "יבקשו"? ויש לפרש כי מדובר במי שדבוק באהבת חברים עם עובדי ה' ועם ההתקשרות עם עובדי ה' היא עצמה הרי היא בקשת רחמים, שכן הללו דבקים בהשי"ת תדיר, ומושגחים מהשי"ת לבל יגיע להם שום צער ונזק, ומכיון שאחד מהם ארוחם בצער ומודיעם על כך, מיד גם הם מצטערין ותיכף ומיד תבוא ישועתו שכן בעבור לבל יצטערו הם ירפא גם לו, אף ללא שיבקשו בקשה מיוחדת. (הרה"ק רבי אברהם מקאליסק)

# פרשת מצורע

הכהן - שיובא בהכנעה.

(מאור עינים)

## התיקון לחוטא - שיסע לצדיק

בתרגום אונקלוס מתרגם את הפסוק "זאת תהיה תורת המצורע ביום טהרתו והובא אל הכהן": דא תהי אורייתא דסגירו וכו'. כשאיש ישראל פוגם רח"ל הוא צריך לשוב בתשובה, ולפעמים כשאדם חטא ופגם כל כך עד שנסגרו שערי תשובה בפניו, העצה הוא שיסע אל הצדיק שהוא בבחי' שבת, ובשבת הרי כתיב וביום השבת יפתח וגו', וממילא הצדיק יפתח לו שערי התשובה.

זה הרמז בפסוק וזאת תהיה תורת המצורע - דא תהי אורייתא דסגירו, היינו זה שנעלו בפניו שערי תשובה ע"י חטאיו הרבים, העצה הוא ביום טהרתו, כשרוצה להטהר, והובא אל הכהן, היינו אל הצדיק, שהוא יפתח לפניו שערי התשובה.

(הרה"ק הפחד יצחק מבאיאן ז"ע)

כתב הרה"ק בעל ה"תפארת שלמה" מרדומסק: והנה נכון לכל בן דעת, להביא כי כל ענין הנגעים וטהרתן אינו חולי טבעי אשר במקרה, וגם כי הכהן אינו רופא להסיר מכאובו ע"י מעשה רקח, אולם מאת ה' בחכמה להסיר האדם מדרכו הרעה, יוכיחו בשבת אפו ובנגעי בני אדם, למען ישוב אל ה' וירחמנו ישלח דברו וירפאו, והכהן הוא המלמד לאדם דעת ומוסר השכל, כמ"ש כי שפתי כהן ישמרו דעת תורה יבקשו מפיו.

(תפארת שלמה)

## עיקר הרפואה היא התשובה

זאת תהיה תורת המצורע (ד. יד.)

הרה"ק רבי צבי אלימלך מדינוב בעל ה"בני יששכר" מבאר את הכתוב "זאת תהיה תורת המצורע" על פי מאמר של המגיד הגדול ממעזריטש על הפסוק "זאת עולת חודש בחדשו" (במדבר כח יד) שבתיבת "זאת" עלת חדש וכו' נרמז ב' הנהגות שישנם בהתחדשות הזמנים דיש הנהגה הטבעית המסודרת מו' ימי בראשית על כל אשר נעשה תחת השמש מקטן ועד גדול כל ימי תבל, ויש הנהגה של תורה שהיא למעלה מן הטבע שכך רצה השי"ת מבראשית שהעיתים יקבעו על ידי בעלי התורה והנהגת התורה היא למעלה מהטבע, ועל זה כתב המגיד כי מה ששואלין את האדם 'קבעת עתים לתורה' (שבת לא) אם קבע עתים בזמן, דהיינו שעל פי הנהגת תורתו יקבעו העיתים שלא כטבע, וביאר ה"בני יששכר" ששני הנהגות אלו נרמזין בתיבת זא"ת, היינו הו' מרמזות להנהגה הטבעית של ז' ימי בראשית, והא"ת מרמזין על כלל התורה שיסודה כ"ב אוןן מא' עד ת' שהוא הנהגת התורה שלא כטבע, והיא נהוגה לבעלי התורה, והנה המצורע אם ירצה להעלים עינו מחטאיו ולקבוע את נגעו אפי" הטבע שהצרת בא מריבויו הדם על ידי מאכל ומשתה וכדומה ויבקש רפואה טבעית, סימן שלא נרפא עדיין מנגעי הנפש, ועיקר רפואתו הוא שישב אל ה' להתנהג בתורה אשר הוא למעלה מן הטבע, וזה שכתוב זאת תהיה תורת המצורע וכו' שצריך המצורע לעסוק בתורה ולהנהיג הנהגתו עפ"י התורה ולא יבקש רפואות טבעיות רק רפואות סגולות התורה המרפאת כל מחלה וכל נגע ומוספת חיים ועושר וכבוד לעושה.

(אגרא דכלה)

## סור מרע ועשה טוב

זאת תהיה תורת המצורע (ד. יד.)

בעל ה"כנסת מרדכי" מסאדיגורה פירש את הפסוק "זאת תהיה תורת המצורע" דכידוע נגעים באים על קלקול הלשון, כדרשת חז"ל (ערכין טו) זאת תהיה תורתו של מוציא שם רע

## הגאווה כמשנת האדמוה"ז משטפנשט

זאת תורת המצורע... והובא אל הכהן (ד. יד.) סיפר החסיד הרה"ק ש מקשינו כי תחת אחד השיחים שהיה לו עם רבינו הרה"ק רבי מנחם נחום משטפנשט שוחחו אודות העניין שרואים כי לפעמים אנו רואים שהאדם מישראל יש לו עיכובים מלימוד התורה מרגיש בעצמו צער רב, על שביטל הזמן בהבלים, אבל כאשר הוא לומד דף גמרא הוא כבר מרגיש עצמו שהוא מרוצה ואפילו בהתנשאות מעט על זה שהתעלה. ולכאורה עפ"י שכל היה צריך להיות להפך, כשאדם לומד תורה, הרי התורה, 'בעידנא דעסיק בה מגנא ומצלא, ואף בעידנא דלא עסיק בה' (פסוק כא, א) ואם כן הלא זכות התורה שלמד היה צריך להביא את האדם למדרגת עניויות ולהחזיק עצמו בשפלות והכנעה.

וענה רבינו: משל למה הדבר דומה? לאדם שנצטרע רח"ל והלך לרופא שירפאהו. אבל הרופא לא היה מומחה גדול, ולא ריפה את שורש הצרעת רק נתן לו מין משחה שימרח עליה, ואכן כך עשה ונתרפא. אולם לאחר זמן קצר שוב נצטרע והלך לרופא יותר גדול, ונתן לו ג"כ מין תחבושת וג"כ נתרפא לזמן יותר ארוך מפעם ראשונה, אבל לאחרונה חזרה אליו הצרעת, אזי הלך לרופא הכי גדול במקצוע החולי הזה, וסיפר לו מה שקרה לו, איך שהיה פעמיים אצל הרופאים ולא העילו לו, וענה לו הרופא הפרופסור, אני אתן לך תרופה שתרפא את מחלתך והצרעת לא תחזור אליך לעולם. והיה בעת שבלע החולה את התרופה לראשונה, נתמלא כל גופו בצרעת יותר מבתחילה, ונבהל עד מאוד, ומיהר להרופא להתלונן על רוע מצבו. אמר לו הרופא, אל תתבהל מזה כלל, וזאת תדע שהרופאים הראשונים לא הבינו איך לרפאות אותך, ונתנו לך תרופות שיטחיים שירפאו את המחלה רק מחוץ לגופך, ולא שבתוך גופך ג"כ, אבל אני נתתי לך בתחילה תרופה לסלק מגופך את שורש הצרעת, ורק אח"כ אתן לך תרופה לנקות הצרעת מבחוץ, ולא תשוב עוד לעולם. וכן הוא הנמשל, כאשר האיש הולך בטל ואינו לומד, אז אע"פ שהוא קצת ביי זיד געפאלען, [-מתהלך עצב] זה רק מלמעלה על הלבוש, ונדמה לו רק כך, ובאמת אינו כך. אבל כשהאיש לומד תורה, אז התורה מגרשת מתוכו הגיאות, וכאשר יראה האיש שבתוכו שולטת הגאות, יפשפש במעשיו ויתרפא מצרת נפשו.

(אמנות אמת-שטפנשט)

## הבעל גאווה גרוע מכולם

ועין ארז ושני תולעת ואזוב (ד. יד.) כתב רש"י הק' "ועין ארז: לפי שהנגעים באים על גסות הרוח", מה תקנתו ותרפאו? ישפיל עצמו מגאוותו כתולעת וכאזוב." מסופר, כי רבינו הרה"ק רבי מנחם נחום משטפנשט ז"ע נכנס פעם לקלוז' ושאול להחסידים היושבים: הנה יש ד' מיני מדרגות בענין של גאווה וענוה, והם: יש ויש, יש ולא, לא ויש, לא ולא.

ופירט את דיבוריו: "יש ויש", הכוונה לאחד שהשיג מדרגות והשגות בתורה ועבודת השי"ת, אבל הוא - יש ויש. דהיינו שמתגאה בקרבו על גדול השגתו ומדרגותיו. "יש ולא", הכוונה לאדם שהוא בחינת יש, שהגיע למדרגות בעבודת ה', אבל הוא - יש ולא, שאע"פ שכבר השיג 'מדרגות' הוא מחזיק עצמו ללא כלום, כי יודע שהכל הוא מהשית". "לא ויש", היינו אדם שאין לו כלום, והוא רחוק מחרוה ועבודה, ואעפ"כ הוא "יש". דהיינו שמתגאה בקרבו וחושב שהוא בעל השגה. "לא ולא", הכוונה לאחד שאין לו כלום, ואכן לא מתגאה ומחזיק עצמו ג"כ ללא כלום.

ושאלם רבינו אולי תדעו מי מבין ארבע הסוגים הנ"ל הוא הגרוע מכולם? ונענו החסידים ואמרו כי לדעתם פשוט הוא שזה שהוא בחינת 'לא ויש' שאין לו כלום ואעפ"כ מתגאה, הוא הגרוע מכולם, אמר להם רבינו, לא כן הדבר, כי זה שהוא 'לא ויש' אין לו מה להפסיד ע"י גאותו, ועוד יתכן שבמשך הזמן כשיכיר בעצמו שבאמת אין לו כלום הוא יתעורר ויתחיל לעבוד ולתקן מעשיו, משא"כ זה שהוא 'יש ויש' הוא הגרוע מכולם, כי יש לו הרבה תורה ועבודה ומפסידם הכל ע"י גאותו ונאשר ע"י כך בלא כלום.

(אמנות אמת-שטפנשט)

## ע"י התורה מוציא את הרע

זאת תורת המצורע (ד. יד.)

הרה"ק בעל בית אהרן מקארלין ז"ע דרש את הפסוק "זאת תורת המצורע", כי כאשר האדם לומד תורה "זאת תורת" אזי "מצורע" מוציא-רע, וזכה שהרע יוצא מקרבו.

(דברי אהרן)

## טהרת הידיים

ביום טהרתו (ד. יד.)

על רבינו האדמוה"ז משטפנשט מסופר כי בעת שנערכה שמחת סעודת נישואין של בנו הרה"ק רבי אברהם מתתיהו ז"ע נמשכה הסעודה עד אור הבוקר, ופתאום קרא רבינו למשמש ובקש שיתן לו מים ליטול ידיים, מכיון שעלה השחר ואמר: ראה זה פלא, הידים בעצמם מרגישים בעת שצריכים נטילה.

(אמנות אמת-שטפנשט)

## ענוה אמיתית

זאת תהיה תורת המצורע ביום טהרתו והובא אל הכהן... ולקח... עין ארז ואזוב (ד. יד.)

דרשו חז"ל כמובא ברש"י "עין ארז: לפי שהנגעים באים על גסות הרוח" שהוא התגאה כארז ורפואתו שישפיל כאזוב, וקשה הרי מדובר כאן במי שכבר נטהר ונתרפא, כדכתיב "זאת תהיה תורת המצורע ביום טהרתו" שכבר נטהר מצרעתו וגסות רוחו ואם כן למה עליו להביא ארז, וגם אזוב? אלא אכן מדובר במי שנטהר מגאוותו ורצה להשפיל דעתו אבל שרואה כי ככל שנוהג יותר ענוה נכנסת בו יותר גאוה וגסות הרוח, ודומה הדבר למשל שהמשיל הבעש"ט הק' למלך שביקש שיחיה לעולם ונתנו לו החכמים עצה הרפואה להתרחק מגאוה והנה ככל שרצה להתנהג בענוה ושפלות ראה כי הגאוה נכנסת אל ליבו יותר, וגם כאשר החליט לרדת ממרכבתו ולרוץ אחריה רגלי החל לחשוב מי כמוני עניו וצדיק וכדו' ואז אמרו לו החכמים, כי אין זו הדרך, אלא עליו להתנהג כמימים ימימה, כמלך בחיצוניותו ורק בקרב ליבו ישפיל עצמו, וכאשר ישב במרכבתו יקהר עניו בלבו ולא ברגליו, וזה מרומז בדברי חז"ל שיביא ארז ואזוב לכפרתו, שילמד ענוה אמיתית כיצד היא, דהיינו שבלבו יתנהג בענוה ושפלות ובהנהגתו יוכל לנהוג כארז כפי הנדרש.

(תולדות יעקב יוסף)

## חטא לשון הרע

זאת תהיה תורת המצורע ביום טהרתו והובא אל הכהן (ד. יד.)

בספה"ק מאור עינים מבאר את ענין הנגעים שחז"ל קבעו שבאים בעוון לשון הרע, ומסביר, דאמרו חז"ל בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ, בראשית בשביל ראשית בשביל ישראל שנקראו ראשית, וממילא כל הבריאה היא למען בני ישראל, וחשיבותם רבה אצל הבורא יש לו תענוג נחת מכל יהודי באשר הוא שם וכאשר מדברים לשון הרע על יהודי הרי שממעטיין את התענוג של הקב"ה ונהפך מ'עונג' לנגע' ח"ו.

וזהו כוונת "זאת תהיה תורת המצורע ביום טהרתו, כמאמרם של חז"ל "מה תקנתן של מספרי לשון הרע אם תלמידי חכם הוא יעסוק בתורה ואם עם הארץ הוא ישפיל עצמו, ולכן זאת תהיה תורת המצורע, המוציא רעה ורצה לחזור בתשובה שיעסוק בתורה, ואז תגלה המידה של זאת שהיא בחי' של מלכות שמים, וגם יש לו להשפיל עצמו דהיינו 'הובא אל

## טעמים ללימוד פרקי אבות בשבתות הקיץ

טעמים רבים הוטעמו למנהג לימוד פרקי אבות בשבתות הקיץ. נעתיק בזה כמה מהם: כתב בספר "מדרש שמואל" לר' שמואל די אוזיא מזורי האר"י בהקדמה: ראוי ליתן טעם למה שנהגו לקרוא מסכתא זו אבות בין פסח לעצרת, ומצאתי כתוב בזה וז"ל למה נהגו בכל המקומות לקרותה בימים שמחג המצות ועד עצרת פרק בכל שבת מטעם לפי שמכאן מתחיל הזמן להתחמם ומתעוררים התאוות הגופניות, ויצר הרע מתחיל להשתרר ולהתגבר, ומסכתא זו מלאה תוכחות ומעוררת האדם לדרוף אחר כל מדה טובה, ומגברת יצר הרע על יצר הרע, לכן תקנו ללמוד בימים האלו.

ועוד כתב: לפי שבעצרת ניתנה התורה, והלומד תורה צריך לדעת קודם דרך למודה ואין יתנהג בה אחר למודה, לכן תקנו ללמוד קודם עצרת, כדי שיהיה לב כל אחד מישראל מוכן לקבל התורה בלב שלם, להתנהג בה כדור הכשורה.

ועוד כתב: ואני אומר כי בהיות הימים הללו ימי דין, כי באלו הימים מתו תלמידי ר"ע, וזה זמן שמדת הדין מתוחה בעולם, ולכן כל אדם יא וחרד ויכנסו דברי המורים והתוכחות הללו בלבו, ואף גם זאת כי האדם נכנע קצת באלו הימים, שנהוג בהם מנהג אבילות שנהגו העולם שלא להסתפר באלו הימים, וגם שלא לישא אשה, ובהיות לב האדם נכנע קצת, ישמע ויתנהג על פי מדות הללו שנשנו בזו המסכתא בימים הללו יותר מכל ימות השנה. בפירוש "מגן אבות" עמ"ס אבות מרבי שמעון ב"ר צמח דוראן ממזורשי ספרד, כותב בהקדמה: ונהגו לקרות מסכתא זו בבתי כנסיות ובבתי מדרשות אחר תפלת המנהג בקיץ שהימים ארוכים למשך לב עמי הארץ לתורה כי ראוי לסמוך קריאתה לזמן מתן תורה.

ב"לבוש" כתב טעם ללימוד פרקי אבות בשבתות הקיץ שיעסקו בתורה ולהשמיע לעם דברי מוסר ותוכחות ביום הפנוי.

בספר "לקוטי מהרי"ח" כתב: והנה טעם לפרקי אבות לפענ"ד דאפשר משום דכתבו דבשבת יעסקו באגדה. וברוקח נתן רמז לזה, ברוב שרעפי בקרבי תנחומיך ר"ת שבת ישעשעו נפשי שישתשע באגדה. ודברי אגדה מדריכין ליראת שמים. ופרקי אבות הם כעין אגדה מלאה מוסר ויראת שמים.

## לעטר הפטרה

"וארבעה אנשים היו מצורעים פתח השער ויאמרו איש אל רעהו מה אנחנו יושבים פה עד מתנו?". מי היו ארבעה המצורעים הללו אמרו חז"ל: אלו גחזי וג' בניו, ויש להבין אם גחזי חטא מה חטאו בניו וכמה אשמו הם? ומכאן ישמע שגם ידם היתה באמצע וכתב ה"ר"ק: מלמד שבניו ידעו בדבר, כלומר הם ידעו ולא מיחו, ידעו והשתתפו עם אביהם, והיו שמחים בפעולתו במה שרדף אחרי נעמן והשפיל את עצמו ואת כבוד ישראל כדי לבקש ככר כסף, ואף הם הבנים קיוו כי גם הם יתנו מן הכסף שקיבל אביהם, והם ייחלו לכך שאביהם גחזי יצליח בפעולתו, וכיוון שהם השתתפו ברצונם ובמשבתם בפעולת אביהם הרי דינם כנטפל לדבר עבירה כעושה עבירה, ולכן נענשו יחד עם אביהם באמרו וצרת נעמן תדבק בך ובורעך עד עולם, והכל גרמה מדת חמדת המון היא שגרמה לשקר ולדבר בשם הנביא אלישע לבקש ככר כסף ובגדים ולזלזל בכבוד הנביא, וזה היה פגם בקידוש השם שיהיה בא ע"י הנס שבא ע"י הנביא, ובזה חילל גחזי את כבוד ה' וגרם שנעמן התעכב באמצע הדרך שלא המשיך להתגיר גירות שלמה כגון צדק, אלא רק כגון תושב מפני שע"י פעולתו צינן גחזי את רוחו והתפעלותו מאלקי ישראל ונביאו והכל בא מטעם חמדת המון.

(קול צופיך)

בתורה: אדם כי יהיה בעור בשרו נגע צרעת והוא אל אהרן הכהן וראה הכהן את הנגע" כלומר: כאשר רק יובא האיש המנוגע אל הכהן כבר יראה הכהן בעצמו את הנגע ויפסוק לו את פסוקו, אולם בנגעי בתים הרי שצריך לבוא אל הכהן ולומר לו, כדכתיב "ובא אשר לו הבית והגיד לכהן לאמר: כנגע נראה לי בבית, היינו שבנגעי בתים כלומר עניני הבית צריך להגיד לכהן..."

\*

מעשה באחד שבא לפני הרה"ק רבי ישכר דב מבעלזא וצ"ל והגיש לו "קוויטל" [פתקא]. וכתב בה רק את שמות בני ביתו, שאלו הרה"ק מבעלזא מדוע לא כתבת שאר בקשות כמנהג? השיב האיש: אני מאמין שכאשר הרבי קורא את הפתקא הוא יודע הכל! אמר לו הרבי: אכן, אמת כמו שאמרת, אך על הבא לפני הצדיק לפרוט את מבוקשו וראיה מן התורה לדבר, שכן מצינו כי כאשר הכהן הולך לראות את הבית המנוגע, ואז למרות שרואה הכל לנגד עיניו, עם זאת לא היה די בזה שמכיר את שמו, אלא על האיש לומר "כנגע נראה לי בבית" (ויקרא יד. לה) ולכן כשנותנים "פתקא" צריכים לדבר ולפרט הענין והבקשות.

(בישישים חכמה - הרה"ח רבי נח גד ויינטרויב ז"ל)

## בדיקת השוחט

שתי ציפורים חיות טהורות (ד.ד.) אומר רש"י לפי שהנגעים באים על לשון הרע, לפיכך הוזקקו ליקח לטהרתו לציפורים שמשפטיין. מסופר כי אחד השוחטים בא אל רבינו ה"ק משטפנישט בקובלנא שפטר ממשרתו, והתבטא בלשון גסה כנגד הממונים ראשי הקהל שפטרותו. ששמע רבינו את התבטאותו בלשון שאינה נקיה אמר: הגמרא אומרת (חולין יז. ב.) רב ששת בדק לה (את סכין השחיטה) בריש לישניה (בראש לישניה). מרומם בזה, כי יש לבדוק את השוחט בלשונו ובשפתו... איך אפשר לקבל בחזרה לעבודה שוחט שאינו נזהר בלשונו?!

(אמנות אמת-שטפנישט)

## חסה התורה על ממונם של ישראל

ולא יטמא כל אשר בבית (ד.ד. לו) לא חסה התורה אלא על כלי חרס שאין להם טהרה במקוה (רש"י) מפני מה צייתה התורה לפנות את הבית בטרם יבוא הכהן, והרי אפשר לפנותו לאחר שיבוא טרם שישגיף? אלא למדים אנו מכאן עד כמה חסה התורה על ממונם של ישראל. הנה, כשיראה הכהן את הנגע, שוב אין רשות להתעכב, ואז ימהרו לפנות את הבית, ומן המהירות והבהילות יטלו רק את הדברים החשובים והיקרים ויחזירו את הפכים הקטנים הפחותים בחשיבותם. לפיכך נצטוו לפנות את הבית בטרם יבוא הכהן, ואז תהיה אפשרות בידם להציל כל אשר בבית בלא יוצא מן הכלל, אפילו את הפכים הקטנים והפחותים בערכם. והנה לפי רש"י, חסה התורה על כלי חרס שאין להם טהרה. ואמנם לפי ההסבר דלעיל, חסה התורה אפילו על כלי חרס הקטנים שאין אדם מחשיב אותם.

(אור החיים הק')

## עסק התורה היא התרופה לכל המחלות

וזאת התורה לכל נגע הצרעת (ד.ד. נו) איתא בחז"ל (עירובין ב"ד.) חש בראשו יעסוק בתורה וכמו שנאמר (משלי ד' כ"ב) ולכל בשרו מרפא והטעם הוא כי כל המחלות והנגעים שבאים על האדם ר"ל, הם מחמת שפגם בתורה, וכשעוסק בתורה, התורה מכפרת עונותיו והוא שאמר הכתוב (ויקרא י' ל"ז) זאת התורה לעולה ולמנחה ולחטאת וכו' והיינו התורה מכפרת כמו שעולה וחסאת מכפרים, וזה שאמר "זאת התורה" מועיל "לנגע צרעת" וכו' שעסק התורה היא התרופה לכל המחלות והנגעים, כי ע"י שכפרת על עונותיו מרפאת לכל בשרו, ומסתלקין ממנו כל עקתין בישיב ונגעים.

(דגל מחנה אפרים)

ועל ידי קלקול הדבור נעשה מן ענג נגע, כמו שעל ידי תענוג השבת ושמירת הלשון, אדם מתעלה למעלות רמות, כך על ידי קלקול מוריד המחשבה למעשה, ומגשם אותה ונעשה מן ענג נגע רחמנא ליצלן, ואין הוא אופן טהרתו "והובא אל הכהן וגו' ולקח למטהר שתי צפרים חיות" וגו', הנה בענין הדבור ישנן שתי מדרגות סור מרע לבלתי דבר דברים בטלים לשון הרע ורכילות, לבלתי השתמש במתנת הדבור כנגד בוראו, אכן המדרגה היותר וכוונת אלו ב' המדרגות היו שתי הצפרים, הצפור הנשלחת על פני השדה היא כנגד הסרת הרע למנוע את עצמו מדברים בטלים וכו' והצפור השניה היא כנגד "עשה טוב", לעשות ולפעול על ידי כח הדבור מצוות ומעשים טובים וזוהי טהרתו של האדם

(כנסת מרדכי - הרה"ק מסאדיגורה ז"ע יוד"כ כ"ט ניסן)

## האדם צריך שיהיה לו רבי

וזאת תהיה תורת המצורע ביום טהרתו והובא אל הכהן (ד.ד. טו) איתא בספ"ק מצורע היינו מוצא-רע, ולכאורה קשה היאך מוצא האדם רע בעצמו הרי הוא תמיד סובר שהוא לומד טוב ומתפלל טוב וכו', אלא התיורץ הוא "ביום טהרתו, והובא אל הכהן", שבא אל המורה דרך ומצוינו לו ושומוע לו והוא אומר לו דברים ברורים: בני היקר, כזאת וכזאת לא תעשה, ועי"ז הוא כבר מוצא רע בעצמו, כי אינו דומה האדם שיש לו רבי ומורה דרך, לאדם שאין לו רבי ומורה דרך, וזהו אחד מיסודות החיים אלא שה'בעל דבר' אינו מניח לאדם שיהיה לו מורה דרך, ורק רואה שינהג וילך לפי שכלו והבנתו הוא.

(ה"שעו"ט משה" מריז"ניץ)

## ויגבה לבו בדרכי ה'

עין ארו ושני תולעת אוזבו (ד.ד. ד.)

איתא ברש"י ד"עץ ארו' בא לכפר על גסות הרוח והיינו הגאווה שהיתה בו כשדבר לשה"ר, ו"אזבו" בא ללמדו שצריך להשפיל עצמו כאזבו. הרה"ק ה"א"הב ישראל" מאשפ"א ז"ע היה דורש התורה צווחה עליו להביא עץ ארו ואזבו ושני תולעת. אזבו, לרמוז שישפיל עצמו כאזבו, אלא שזה לבדו אינו מספיק וצריך גם ארו, והיינו להגביה עצמו למילי דשמאי, על דרך הכתוב (דברי הימים ב' יז. ו) ויגבה לבו בדרכי ה', ולעומת זאת "אזבו" להשפיל עצמו במילי דעלמא.

ו"שני תולעת" בא לרמוז כי בנוסף לכל זה צריך גם חוט המשקל, להכריע במידה ובמשקל כמה ממידת הגבהות הוא זקוק לעבודת ה' וכמה ישתמש במידת השפלות למילי דעלמא, וזה מרומז ב"שני תולעת" שהיא נקרא גם "לשון של זהורית", מרמז שיהיה לו חוט הלשון של המשקל ששוקלים בו שנתפקדו לעמוד באמצע, והיינו שלא להכריע לכאן ולכאן אפי' כחוט השערה, לא לייתר ענין הגבהות ולא לייתר ענין השפלות, וזה רמז ב"שני תולעת" שהביא עם הארוז והאזבו.

(שפתי צדיקים)

## צריך לספר לצדיק

ובא אשר לו הבית והגיד לכהן לאמר כנגע

נראה לי בבית (ד.ד. לה)

אחד מתלמידי החוזה מלובלין היה עני מרוד, בביתו ישבו שלושה בנות בוגרות, ולרש אין כל, לא לנדוניא ולא לנשואין, והיתה אשתו מציקתו תדיר מדוע לא תבקש עצה וברכה אצל רבך אליו הנה מרבה לנסוע, אך הלה בכל פעם שפקד את בית הרבי החוזה"ה היה שוכח מעצמו וממצוקותיו ומבקש אך לקנות קניינים ורחניים, פ"א החליטה וזגתו כי באו מים עד נפש והיא נסעה אחריו לובלינה כיוון שראה שכך עלתה לו לא היה יכול להתחמק ונכנס אל הקודש פנימה ושח בפני לובלינה כיוון שראה שכך עלתה לו לא היה יכול להתחמק ונכנס אל הקודש פנימה ושח בפני הרבי את מצוקתו הגדולה, שאלו החוזה"ה וכי למה חחרשת עד כה? ענגה החסיד ואמר כי חרשתי היה שבטח הרבי רואה הכל ברוח קדשו וידע את מצבי הקשה!, השיבו הרבי ואמר: הנה בנגעי נפש כתיב

# יומין דנשמתא

הרה"ק רבי מנחם מענדל מוויטעפסק - א' אייר בדר"ה

וחגר עצמו בחגורה ולקח את המקל בידו, תיכף לא הכירו עוד שזה האיש שראו מקודם ופחדו נפל עליהם. וסיים ואמר לו: "זעסט מיין קינד, ערשט אזוי, שוין אזוי".

## ריחו של משיח

ספרו צדיקים: פ"א בהיות רבינו הק' מוויטעפסק בביתו בארץ הקודש, שמע בחדרו קול המון בחוץ, ושאל: מה קול המולה בחוץ? ואמרו לו שנשמע קול שופר על הר גבוה, ואומרים שזה קול שופר של משיח, ויפתח החלון ויריח, ואמר שאינו מריח ריח של משיח. ואח"כ נתודע שאיש אחד חסר-דעה טיפס ועלה על ההר ושופר בידו ותקע בו, וזהו קול השופר. ונשאלה השאלה אם יכול הרה"ק להרגיש בחוש ריחו את ריח המשיח מדוע נצרך לפתוח החלון? והרי היה יכול להריח בבית! וענו כי בביתו של רבינו היה שורה ריח של משיח תמיד.

\*

מעשה באחד שבא לפני הרה"ק רבי מנחם מענדל מוויטעפסק ז"ע בטבריא, והתנצל לפניו, שמאז זכה לחונן עפר ארץ הקודש ולהתיישב בה, לא די שאינו מרגיש שום התעלות רוחנית, אדרבה, לפי הרגשתו, בהיותו בחו"ל היה במדרגה יותר גבוהה מאשר כאן. נענה הרה"ק ואמר לו, שטעות בידו, כי קדושת הארץ בודאי השפיעה עליו. וזה שהוא מרגיש בעצמו ירידה הסיבה לכך, מפני שארץ ישראל היא "ארץ כנען", מלשון הכנעה, שמסוגלת להביא לבחינת הכנעה וענוה, ולכך מדמה בנפשו שיש לו ירידה. ופירש הכתוב "טובה הארץ מאד מאד", היינו שארץ ישראל טובה ומסוגלת להגיע על ידה לבחינת "מאד מאד הוי שפל רוח" (אבות ד, ד). והוסיף ע"ז הרה"ק רבי אברהם מקאליסק ז"ע ואמר: אנן מהכא מתנינן לה, דאיתא במשנה (כלים א, ט) "ארץ ישראל מקודשת מכל הארצות, ומה היא קדושתה" וכו', היינו בחינת "מה", מידת הענוה "היא קדושתה".

מחסידיו שישרתו אותם, והבטיח להם שלא יזיק להם הדבר ברוחניותם כלל וכלל. הוא סידר לפנייהם את תוכנית המשתה, ובין מאכל למאכל נכנס אליהם רבי מענדל וישב בתוכם. סיים מרן הס"ק ז"ע ואמר, כי אין יכולים לבוא לארץ ישראל אלא רק כשמוכונים קודם לכן סוד של 'שעיר לעזאזל', ואת זה כיוון רבי מענדל במשתה הנ"ל. [הסבר מוטעם לדברים הסתומים הללו שהם בבחינת "מדרש פליאה", מובא ע"י כ"ק האדמו"ר מסאדיגורא בספרו "בנסת מרדכי" (ג' חשוון תשל"ד), בו הביא דברי קודש אלו כשהוא מבארם בארוכה].

עוד נאמר משמו של מרן הסב"ק מרוז'ין ובנו הרה"ק מסאדיגורא אודות כוונותיו הקדושות של הרבי ר' מנדלי' במסעו לארץ הקודש, כי "ענין נסיעתו היה באותה הבחינה כנסיעת אברהם אבינו ע"ה במסעותיו לארץ הקודש, להדריך דרך לפני בני ישראל בארץ הקודש, וכמו כן עשה גם הוא הכנה לבני ישראל לגאולה העתידה במהרה בימינו".

ענין זה של כוונות הנסיעה כמסעו של אברהם אע"ה נשמע מפי כמה מהצדיקים, שאמרו כי כוונתו של רבינו בנסיעתו היתה בבחינת מה שנאמר "ויסע אברהם הלך ונסוע הנגבה", שהיו לו אותם כוונות כשל אברהם אבינו ע"ה.

\*

בעת שהאדמו"ר מהוסיאטין הניח תפילין לראשונה לבנו הרה"ק רבי ישראל מהוסיאטין ז"ע. סיפר לו שפ"א באו חסידי רייסין שהסתופפו בצל המגיד הק' והתנצלו לפני רבם, איך שהדרך רחוקה מאד ממקום מגורם למקום רבם, וקשה לפנייהם לבוא בכל עת להסתופף בצילו, אך גם קשה להם להיות זמן רב בלא רב ומורה, ואז הוציא להם המגיד הק' מלבוש אחד ממלבושיו וגם חגורה ומקל, וא"ל, הא לכם החפצים הללו ותמסרו אותם לאיש ששמו מענדלי' הגר בוויטעפסק, ואח"כ תוכלו להסתופף בצלו בכל עת שיהיה קשה לפניכם לבוא אלי, החסידים חזרו לעירם וחיפשו את ר' מענדלי' המדובר וכאשר מצאו אותו והלביש המלבושים ששלח לו המגיד

הרה"ק רבי מנחם מענדל מוויטעפסק ז"ע נולד בשנת ת"צ לאביו רבי משה. מילדותו היה תלמיד מובהק של המגיד הגדול ממעזריטש ז"ע, אשר קירבהו עד מאד ואף מינהו לשמש אצלו כבעל תוקע בראש השנה. עם פטירת רבו המגיד, נעשה רבי מענדל לראש החסידים במדינת רייסין. הוא קבע את מושבו בעיר הורודוק ומשם הפיץ את תורת החסידות בליטא וברייסין.

בחודש אדר תקל"ז החל בהכנות למסעו לארץ הקודש. במסע השתתפו כשלוש מאות איש חסידים ואנשי מעשה, ובראשם הרה"ק רבי אברהם מקאליסק והרה"ק רבי ישראל פוליצקער. בהגיע המסע לארה"ק התיישב רבינו ואנשיו בצפת, שם התקבלו בכבוד גדול, ואח"כ עברו לטבריה, הרבה הרפתקאות ויסורים שבהם נקנית ארץ-ישראל עברו עליהם, עדי הגיעם אל המנוחה ואל הנחלה. נלב"ע בדר"ה אייר תקמ"ח ומנוחתו כבוד בבית-החיים העתיק בטבריה.

## סודות וכוונות הנסיעה של הרה"ק הרבי ר' מענדל מוויטעפסק לארץ הקודש בפי מרן הסב"ק מרוז'ין

לביטויי ההערכה וההערצה כלפי הרבי ר' מנדלי', שנשמעו מפי קודשו של הרה"ק רבי ישראל מרוז'ין ובניו וצאצאיו הק', לא היה בדומה להם, דיבורים קדושים מלאי התפעלות ורוויי הוד והדר. עד כדי כך הגיעו הדברים עד כי מסופר שכאשר שוחח מרן הסב"ק אודות עלייתו של הרבי ר' מנדלי' לארץ הקודש ונשאל מדוע אינו עולה בעצמו לארה"ק, נענה ואמר לפליאת השומעים: "וכי מה שייכות יש לי עם אר"י?! הרבי ר' מנדלי' מוויטעפסק - לו היה שייכות לאר"י ואר"י היתה לה שייכות עימו!". בהמשך סיפר הסב"ק מרוז'ין שקודם שנסע רבי מענדל לארץ ישראל ערך סעודה גדולה עבור שרי המלך הנמצאים בוויטעפסק עיר הפלך. כמובן מנהגם של השרים היה לבוא לבית המשתה כאשר נשותיהם עימם. העמיד הרבי רבי מענדל אנשים צעירים

## הרה"ק הרבי ר' שמעלקא מניקלשבורג ז"ע - א' אייר

הסדק שפך התרופה לפי החולה, ואכן תוך זמן קצר הוטב מצבו עד שהבריא לגמרי, וישמחו המלך והמלכה, אז קם הבן ואמר לאביו, הנה האיש הזה רוצח הוא, מפני שחתך את פני וחייב מיתה, אמר לו המלך, בני יקירי, האיש הזה הציל אותך ממוות לחיים ואלפי תודות חייב אתה לו, ומה שחתך, לטובתך עשה כדי שיוכל להכניס בך התרופה ולרפאותך. וסיים רבינו ואמר, דע לך, כי בזה שלקחתי את כספך לצדקה, המתקתי את כל הדינים מעליך, שאם לא כן היית יורד מטה מטה, אז הבין העשיר כי טובה גדולה עשה לו רבינו, וכן היה ששב למצבו הקודם ונתעשר בכפל כפליים כברכת רבינו.

(ספורי נפלאות מגדולי ישראל)

העשיר הרי יענה עזות, פנה אל רבינו ואמר: שאלה גדולה יש לי לשאול עליכם אך אני מבקש שלא יקפיד עלי הרב, וישיבהו רבינו שאינו מקפיד, ושאל העשיר וכי מה בין כבודו ללסטים מזויין שיש הכרח לתת לו כל ממונו כדי שלא יזיקו, וכן הוכרחתי לתת לרב כדי שלא יקפיד עלי.

השיב לו רבינו, אסביר לך הדבר דרך משל למה הדבר דומה, לבן מלך שחלה עד שנלאו הרופאים לרפאותו, והחולי הכביד מאוד עד שלא יכל הבן להכניס כלום לפיו, והגיע לשם רופא גדול ואמר שבידו תרופה נפלאה לרפאותו, אך מכובד החולי לא יכל הבן לפתוח פיו להכניס התרופה, ומיהר הרופא וניתח את החולה ופתח לו חתך בלחייו, ודרך

ידוע היתה דרכו המופלגת של הרה"ק הרבי ר' שמעלקא מניקלשבורג ז"ע במצות הצדקה ומסופר כי שנה אחת עם פרוס חג הפסח בעת שרבנו התאמץ לאסוף מעות חטים לעניים, והנה נזדמן לביתו של עשיר, והלה קיבלו בכבוד גדול וכבדו במשקה ובמיני מגדים, רבינו דרש ממנו סכום גדול, אך העשיר אמר שמצבו עתה אינו כפי שהיה והפסיד הרבה כספים, ואינו מסוגל להרשות לעצמו לתת סכום גדול ורצה לתת סכום קטן, אך רבינו לא רצה לקחת ממנו ופנה ללכת, העשיר נתבייש מאוד שאין רבינו רוצה לקחת ממנו כלום, ובלית ברירה הוכרח לתת לו כל הסכום שדרש, ויברכהו רבינו שהשי"ת ימלא חסרונו ויצליח יותר ויותר.

באר בשדה - שטפנשיט





# סגולות מקבילים

ילקוט סגולות לימי השנה מלוקט מפי גאונים קדמונים ומקורות נאמנים מתוך מופעל "סגולות מלכים" (תת"ק) הלא המזה סגולות אשר יסודתם בהררי קודש, והוא כשולחן הערוך לסגולות מסודר לפי ימי וחודשי השנה דבר יום ביומו מאוצרותיו של הרב אברהם יעקב סלמון שליט"א רב דקהל שטפנשט

## סגולת דיקנא קדישא

או בזקן (ג' כ"ט)

דבר הוא מסלול ומהפך בזקנו ומממש בו, והלא דבר הוא. ונ"ל דהנה הזקן מרמז לי"ג מדות של רחמים, וידוע די"ג מדות שהתורה נדרשת, מכוונים נגד י"ג מדות של רחמים, וכאשר האדם אינו מבין איזו דבר אינו יכול להגיע לאיזה מדה שהדבר הזה נדרש בו, והנה ממשמש בזקנו ובאיתערותא דלתתא איתער עובדא לעילא ומתעוררים י"ג מדות של רחמים ומשפיעים לי"ג מדות שהתורה נדרשת בהן ומושפעים אל האדם, ואז מתגלה לו הדבר הנעלם מאתו. נ"ל.

(אגרא דפרקא אות שלו)

### הצנעת שערות הזקן בספרים

ודע כי יש להזהיר את המון העם בענין אחר כיוצא בזה, והוא אותם שדרכם להצניע שערות זקנם הנתלים תוך הספרים דודאי לא אריך למעבד כן.

(ש"ת תורה לשמה להבן איש חי סימן שו)

### למי מותר להצניע השער בספרים

והנה על המנהג שמצניעים שערות הזקן בספרים, מתרעם בס' מאורי אור, אך כבר דשו בזה רבים אנשי מעשה, ובודאי יש סוד בדבר, אך ממילא מובן דכ"ז דוקא לאותן אשר נזהרים בחומרת האריז"ל המובא בבאה"ט (יר"ד סי' קפא) שלא לעקור שער הזקן שלא יפגם הצינורות, משא"כ אותן שכל יום הולכין בשוק ועוקרים שער זקנם וזורקים לאשפה, בוודאי שלא יתנו לתוך הספרים.

(לקוטי מהרי"ח ח"א סדר קביעת עתים לתורה עמ' קו)

### שריפת שערות הזקן

ואגב אגלה מה שקבלתי ממנו (מריב מאיר ביקי"א מח"ס גולל אור וספר מאיר בת עין ועוד), שלדעת המקובלים אין לשרוף שערות הזקן שהוא קשה לקבורת בניס ב"מ.

(יד נאמן, דף יד ע"ב מדה"ס)

### זוכה להתברך מי"ג מכילין דרחמי

הנה התיקונים הנ"ל הם לשכך האוזן, ולא שיש למעלה ח"ו שום דבר גשמי, אלא כולם הם שמות הקדושים, והנה כל מי שמשמר עצמו שלא יגלח שום תיקון מהי"ג תיקוני דינקא הוא יזכה להתברך מי"ג מכילין דרחמי ובאור פני מלך חיים.

(יין המשומר, סוף הספר)

### ערב ראש השנה - היום המסוגל ללא של לא תשחית פאת זקנך

איתא בטור [או"ח סימן תקפ"א] בערב ראש השנה מגלחין זקנם, וי"ל כי שס"ה ימים שבשנה הם נגד שס"ה לא תעשה שבתורה, וכל יום הוא נגד לא תעשה אחר, וערב ראש השנה הוא כנגד לאו של לא תשחית פאת זקנך (פרשת קדושים), ובזמנים הקדומים ידעו באיזה מקומות הם הפיאות והיה משום מצוה לגלח שאר השערות ולהניח הפיאות שיהיה ניכר כי בזה הוא מקיים מצות לא תשחית, אבל עכשיו אסור משום דאין אנו מכירים ויודעים היכן הם הפיאות.

(שיח שרפי קודש ח"א לחידושי הרי"ם)

אין להתיר, והוא ככל הדברים המותרים ואחרים נהגו בהם איסור שא"א רשאי להתיר בפניהם.

(תפארת אדם להחפץ חיים הקדמה אות א)

### סימן ליראת שמים

ז'לא תשחית את פאת זקנך', גימטריא עם הכולל ז'הוא סימן על האיש שיש בו יראת שמים.'

(תפארת אדם להח"ח פרק יא)

### משחית פרנסתו והשפעתו

כל ההשפעות נמשכות ע"י י"ג תיקוני דיקנא קדישא ובאשר האדם נברא בצלם אלקים כל שמשחית זקנו אין לו צינור להשפעה ומשחית ע"י"ז פרנסתו והשפעתו... כל שמשחית זקנו הוא שפגם בבירת קודש.

(דברי שמואל, סלונים, פ' קדושים)

### נקרא 'צלם אלקים'

בנוגע לענין גידול הזקן, הרי פשוט הוא לכל הדיעות שיש ענין בזה, וכל החילוקי דיעות הם האם יש להתיר כשמוכרחים כביכול בהאמור, ואם זהו איסור דרבנן או דאורייתא, אבל כנ"ל פשוט הוא בנגלה דתורה וביחוד וביתר שאת בפנימיות התורה, אשר בתקוני דיקנא (כפי שהם נקראים בזה ובספרי הקבלה המקובלים בכל תוקף תורה שבע"פ על כ"א מבני" קדושה נעלית ביותר וביותר, ומדתו של הקב"ה מדה כנגד מדה מדת (תקו"ד של) האדם (התחתון) תמשיך במדה זו מלמעלה כביכול. ובודאי מילתא היא אשר כולי עלמא מודים וקורים להנ"ל 'צלם אלקים'.

(אגרות קודש אדמו"ר הר"מ מליובאוויטש חכ"ב עמוד תצ)

### סגולה לזש"ק

פעם אחת בא אלי [להרה"ק רבי שלמה מקארלין] איז מגולח זקן שיש לו כוכב בישא ר"ל למרביית הילדים, ויען לו הה"ק הלא תשמע בני, כי מדרך הילד להאזו בזקנו של אביו, ואתה לא אשר אין לך זקן אין להם במה להאזו, ועתה אם תקבל עליך להיות לך זקן יחיו בניך, וכן היה.

(שמע שלמה, שלשלת היותחוק, ישרש יעקב אות לד)

### שמירה לפתח הפה

ושמעתי בשם צדיק אחד אשר היה רגיל להחזיק את הדיוקנא קדישא בתוך פיו, ושאלו אותו הטעם, ואמר שאנו רואין שבכל פתח יש שמירה, בפתח של הבית יש מזוזה, בפתח של הברית יש מצות מילה, ובפתח של הפה הוא הדיקנא, ולכן ב' פעמים זקן גימ' שדי' ולכן הוא כופל הדיקנא לשנים ומניח לתוך פיו.

(ברכת אברהם, פרשת וירא)

### לסרוק שערות הזקן לכבוד שבת

לסרוק שערות הזקן הוא טוב לכבוד שבת, והוא סגולה לחולי הנפילה, כנודע, אך לתלוש ממנו אסור, אפילו שאינו לבנות מתוך שחורות, ושחורות מתוך לבנות, דאז הוא עון חמור ביותר, ויזהר השערות שנושרין מהסריקה שלא ישליך אותן לאור, דגורם לו לקבור את בניו,

(כף החיים פלאגי סימן כז אות יג)

### החזקת הזקן

מנהג ישראל, אדם כשעוסק בתורה ומתקשה באיזה

### שערות הזקן צינורות השפע

וענין פאת הזקן הנה גם הם צינורות של שפע כנוכר, ויכוין האדם כי התיקון הראשון שבזקן נקרא אל כמבואר אצלנו בסוד שלש עשרה מדות דועבור וע"ש. והנה הוא ראש הזקן ונקרא אל ושאר השתלשלות הזקן יש בה צד ימין וצד שמאל והם שני פעמים זקן שהם גי' שדי' והרי נרמז בו א"ל שדי'. והיה מורי זל"ה נזהר מאד שלא לחתוך שער הזקן כלל לא בתער ולא במספרים לא למעלה ולא למטה ולא בשום מקום מן הזקן, אפילו למטה תחת הזקן באותם שערות קטנים החופפים על הגרון ממש. אבל השער שבשפה העליונה המעכב את האכילה היה קוצצו במספרים. ולא עוד אלא שהיה אומר שאיסור גדול מאד הוא לעקור או לתלוש בידו אפילו שער אחד בלבד בכל מקום זקנו, כי הם צינורות של שפע, ולכן צריך האדם לזהר שלא ישם ידו בזקנו למשמש בה כדי שלא יעקור ויתלוש איזה שער. גם היה אומר מורי זל"ה שבכל פעם שהאדם מזרו ומעמיד על עצמו שלא ליגע בזקנו לטעם הנזכר יכוין כונה הנז'ל שבזקן הנזכר נרמז שם אל ש-די'.

(שער המצות פרשת קדושים)

### פאת הזקן נקרא לבושו של הקדוש ברוך הוא

מובן מזה דבפאות הזקן יש בהן כעין קדושת שערות הנזירות, ולכן יש ללמוד זה מזה דכמו בניזר אף על פי שאין החיוב והלאו אלא בתער או במספרים כעין תער עכ"ז כונת הצווי הוא שלא יגע בהשער כלל כל ימי נזירותו כיון שיש בו קדושה, כמ"כ ממש פאות הזקן שנקרא לבושו של הקדוש ברוך הוא.

(ש"ת צמח צדק [ליובאוויטש] יורה דעה סימן צג)

### מעורר י"ג מדות של רחמים לעילא

ידוע י"ג מדות של רחמים הם נקראים כביכול י"ג תיקוני דיקנא קדישא [זוה"ק אד"ר ח"ג קל"א ע"ב], ולזה נצטוינו שלא לגלח הזקן, באתערותא דלתתא איתער עובדא לעילא, כשאנחנו נושאים על גופינו י"ג תיקוני דיקנא במצותיו ית"ש אזי אנחנו מעוררים י"ג מדות של רחמים לעילא, והב' שמות הוי"ה הקדומים בתורה לי"ג מדות הם מרמזים כביכול למצות פאות הראש שצטוינו שלא להקיף, והנה כל זה הוא מקובל בידינו מחכמי האמת [ע"ח שער א"א פ"ט] עד מפי משה מפי הגבורה.

(בני יששכר מאמרי חודש אלול מאמר ב ברית כרותה)

### הכנה לקבלת התורה

והנה הזקן מרמז לדיקנא קדישא י"ג מדות של רחמים כנודע, וכנגדן התורה נדרשת בי"ג מדות, והנה המשים לחיינו כאבן, היינו שינהג בו מנהג האבן הדומם שאין גוזזין אותו, יש בו הכנה לקבלת התורה הניתנה למורשה לכל ישראל, וכל בר ישראל מסוגל לה אם ירדוף אחריה, מה שאין כן מי שנוהג בו מנהג הצומח לגוזזו ולקוצרו, הנה בודאי לא יזכה לתורה בשום אופן, כיון שאין בו הארה לי"ג מדות של רחמים, מאין יהיה בו הכנה לי"ג מדות שהתורה נדרשת.

(אגרא דכלה שמות פרשת כי תשא)

### ליזהר שלא לעקור צינורות הקדושה

נכון ליזהר [בגילוח הזקן] אפילו במספרים כי כתבו המקובלים שבוה עוקר צינורות הקדושה מלמעלה, ובפרט במדינתינו שהעולם נהגו ליזהר בזה בודאי

# מצבות מספרות

מאוצרותיו של הרב אברהם יעקב סלמון שליט"א  
רב דקה שטפניש

חכמי  
רומניה

מצבת קדשו של רבינו בבית  
העלמין 'מאונט יהודה' בקווינס  
ניו יורק  
<  
נכדו האדמו"ר מסקאליע בתפילה  
על ציונו בבית העלמין

## הרה"ק רבי אליעזר היים מיאמפאלי זצ"ל

נתגדל כבן אצל הרה"ק רבי מנחם נחום משטפניש זיע"א  
נסתלק ה' אייר תרע"ו ומנו"כ בבית החיים מ'אונט יהודה' בניו יורק ארה"ב

### ברבנות יאמפלי-פודולסק ועוד

לאחר נישואיו שלחו הרה"ק משטפניש ליאמפלי-פודולסק, שם כיהן כאדמו"ר במשך שלוש שנים. בשנת תר"מ, בהיותו כבן ל"ו שנים, ביקשו כ"ק אדמו"ר הרה"ק מוהר"ר מנחם מענדל זצוק"ל מזידיטשוב הסכמה על ספרו העמוק בקבלה "אדם וחיה ותולדותיהם", כשבנוסף אליו מסכימים עליו גדולי וזקני הדור כמו ה"לב שמח" מאלעסק, ה"אך פרי תבואה" מליסקא, ועוד. הוא בנה מקוואות ותיקן תקנות שונות בענייני תפילה בערים רבות.

### עדות הרה"ק אדמו"ר הזקן מסאדיגורא

כשגדלו ילדיו, ביקשה הרבנית לעקור ממדינת הגר, ועברו לפולין לעיר נאווריע. היות ובעיר זו לא הכירוהו, והיו שחלקו עליו או לא הכירו בייחוסו, פנו מבני העיר במכתב אל רבם כ"ק אדמו"ר הרה"ק מסאדיגורא בן מרן הסב"ק הרה"ק מריז'ין זי"ע, וקיבלו בחזרה מכתב המחזיק את כוחו ודמותו של רבינו. וכך נכתב במכתבו של הרה"ק מסאדיגורא:

רב חיים וברכה שלום והצלחה לכבוד הנגידיים היקרים המופלגים תושבי ק' נאווריע ד' עליהם יחי'. מכתבכם עם הסך ששה ועשרים

קילומטר מסורוקה, העיר בה טמון רבי צבי חסיד מיאמפלי [יאמפלי פאדלסק נמצאת מעבר לדיניעטר אך סמוכה לסורוקה שבבסרביה, לעומת שש ערים נוספות בשם זה המצויות ברחבי אוקראינה]. בעיר זו הקים את חצרו, שם נולד בשנת תר"ד בנו רבי אליעזר חיים, שברבות הזמן מילא את מקום אביו.

### על ברכי הצדיק משטפניש

רבי ברוך נפטר לבית עולמו בסביבות שנת תר"כ, כשרבי אליעזר חיים היה ילד צעיר. אימו הצדקנית האלמנה חזרה לגור בבית אביה רבי שמואל וואחניקא ביאס, ואת בנה אליעזר חיים הביאה לשטפניש לביתו של הרה"ק רבי מנחם נחום משטפניש. שם שהה ועלה ונתעלה ונתגדל כבן עד הגיעו לגיל שמונה-עשרה שנה, הרה"ק רבי מנחם נחום משטפניש דאג לנישואיו ולכל צרכיו. הוא הקים את ביתו עם בתו של הרה"ק מוהר"ר פינחס אורטינבערג זצוק"ל, אבד"ק לעחוויץ, בנו של הרה"ק מוהר"ר אברהם דוב אורטינבערג זצוק"ל אבד"ק לעחוויץ וחתן כ"ק אדמו"ר הרה"ק המפורסם מוהר"ר יעקב יוסף זי"ע מאוסטרהא. הרבנית הצדקת מרת מייטא שרה ע"ה, זוגתו של רבי אליעזר חיים זי"ע, היתה נכדת הרה"ק מאוסטרהא ורב ייב"י ו"אור המאיר" ו"ברית כהונת עולם" וה"תולדות יעקב יוסף" ועוד. היא התגדלה על ברכי זקניה הרה"ק מאוסטרהא שהיה משתעשע עימה מאד ואמר כי ישתעשע עימה אף בגן-עדן העליון.

### הרה"ק רבי אליעזר חיים מיאמפלי זצוק"ל

הרה"ק רבי אליעזר חיים מיאמפלי זצוק"ל היה בנו של הרה"ק רבי ברוך ב"ר יצחק מיאמפלי, בן הרה"ק מוהר"ר יצחק זי"ע מיאמפאלי, בן הרה"ק מוהר"ר יוסף זי"ע מיאמפאלי, בן המגיד הקדוש מוהר"ר יחיאל מיכל זי"ע מזלאטשוב. אביו כ"ק מרן אדמו"ר הרה"ק מוהר"ר ברוך זי"ע מיאמפאלי היה בן הרבנית הצדקת חנה חיה ע"ה, בת האדמו"ר הקדוש רבי ברוך זי"ע ממעזיבוז, בן הרבנית הצדקת מרת אדל ע"ה, בתו של מרן אור שבעת הימים הבעש"ט הקדוש זי"ע. אמו של רבי אליעזר חיים היתה בתו של רבי שמואל מוואחניקא, שהיה גר ביאס ושם מנו"כ.

לפני הולדתו של רבי אליעזר חיים, נולדו להוריו חמישה (שישה) ילדים, שנפטרו בקטנותם ונטמנו ביאס, שם גרו רבי ברוך ומשפחתו בעקבות מגורי חותנו רבי שמואל מוואחניקא. הלך רבי ברוך להשיח צערו בפני הרה"ק רבי מאיר מפרימישלאן, שאמר לו את לשון הפסוק "וישב יעקב בארץ כנען", שבעיר גדולה לא היתה לו הצלחה וכשהלך לעיר קטנה הצליח. הורה לו רבי מאיר לצאת מהעיר הגדולה יאס ולעבור לגור בכפר קטן. הוא אף נתן לו בגד בו יכרוך את התינוק שיוולד לו, ושמן בו יסוך אותו. רבי ברוך עשה כעצת רבו והיגר עם משפחתו ליאמפלי-פודולסק, עיר גבול בקירבת רומניה, מרחק

באר בשדה - שטפניש



ריינש כסף נכון הגיע יום שלשום ליד כ"ק אדמו"ר הקדוש שליט"א וציווני כ"ק להשיב אתכם אשר הוא מברך אתכם שהשי"ת יעזור לכם בריות גופא ופרנסתא מעליא ותושעון לבני חיי ומזוני רוויחי בכלל כל בית ישראל.

ואודות ידידינו הרב ר' אליעזר חיים נ"י אשר שאלתם, פקד עלי כ"ק שליט"א להשיב אשר כנים הדברים שהוא נכד הה"ג והקדוש עמוד העולם מו"ה ברוך זי"ע ממעזבוז נכד הבעש"ט אור עולם הקדוש זי"ע ועכ"ל, ובוודאי מהראוי והנכון לקרבו לתומכו ולכבדו וכל עוזריו לטובה, זכות אבותיו הקדושים מצוקי ארץ מסייעתן שיושעון בכל משאלות לבכם לטובה ולברכה.

דברי העומד על משמרת פקודת הקודש הק' צבי הירש לייב ביליג

## נע ונד תהיה בארץ

נדודיו התמשכו ממקום למקום עד שהגיעו לעיר זלאטניק, לשם הגיעו אליו חסידים מכל קצווי תבל. אולם רצה יעקב לישיב בשלוה, קפץ עליו רוגזה של מחלת הרבנית, ומכיוון שלא היו שם לא רופא ולא בית-מרקחת, הוצרכו לנסוע למקום שיש שם רופאים. בעצת דודה של הרבנית, הרב זלמן ארינשטיין ז"ל, שהתמסר לרפואתה, נסעו לעיר ווארשא, מקום משכנו של כ"ק אדמו"ר הרה"ק ה"שפת אמת" זי"ע מגור, שדיבר עליו גדולות ונצורות.

באותו זמן נגזרה גזירה שאזרחי רוסיה אינם יכולים לדור בפולין, ולכן הוצרכו לעקור מפולין לגאליציע והתיישבו בבראדי. אולם שם גברה מחלתה של הרבנית עד שתוך זמן קצר החזירה נשמתה ליוצרה.

## מעברו לאמריקה

בשנת תר"ג הוציאה הממשלה הרוסית צו יציאה מהארץ כל האדמו"רים, ובשנת תרנ"ב, לאחר הסתלקות זוגתו ע"ה פנה להגר לארה"ב, ומיד התפרסם שמו כרבי ורבים נהרו לביתו.

## יורדי הים באוניות....

בעת הפלגתו בספינה לכיוון אמריקה, הגיע אליו אביו הקדוש בחלום ואמר לו שילך לקברניט הספינה ויאמר לו שירד לירכתי הספינה ויתקן את אחת המכונות, שאם לא כן תטבע הספינה. הקברניט שקיבל את הדברים ובדק אותם, נפעם מהסיפור ופרסם בקרב כל הנוסעים כי האיש הנוסע איתם הוא איש אלוקים קדוש. במהלך הנסיעה היתה סערה גדולה מאד בים והתעוררה בהלה רבה. רבינו קיבץ את כל הנוסעים וסיפר להם מעשה מהבעש"ט הקדוש זי"ע, וכססיים את הסיפור שככה הסערה והמשיכו להפליג על מי מנוחות.

## הרבי החסידי הראשון באמריקה

בליל שבת-קודש לפני שהגיעו לחוף ניו-יארק, חלם שהרה"ק ה"דברי חיים" מצאנו זי"ע והרה"ק מוה"ר יהושע מבעלזא זי"ע, עורכים יחד שולחן, והשולחן מלא בחסידי צאנו ובעלזא. באמצע עריכת השולחן הלכו הצדיקים משם, קראו לו ואמרו לו שהם מוסרים לו את החסידיים שלהם, וביקשו ממנו שהוא ישב ויערוך את השולחן. בעש"ק פרשת עקב, י"ט מנחם אב תרנ"ב, הגיע לארה"ב, אבל עוכב בנמל עד יום שני. כשניתנה לו הרשות להגיע לניו-יארק, קיבלו אותו בקבלת-פנים



הרה"ק רבי אליעזר חיים זצ"ל

גדולה וליוו אותו לעיר. מיום שלישי עד יום שישי הגיעו לקבל את פניו כשלוש מאות ושמונים יהודים יראים ושלמים, מהם מיוצאי רוסיה וארץ הגר ומהם מיוצאי גאליציע. יוצאי גאליציע ביקשו ממנו שיקבע את מקומו בבית-המדרש שלהם. בעריכת השולחן בשבת בבוקר, הגיעה כמות רבה מאד של אנשים, עד שקירות הבית כמעט מטו ליפול מחמת היותם צרים מהכיל את הכמות. מיד ביום ראשון הוכרח לשכור בית שבע-עשרה חדרים ועלה לו חמשים וארבע דולר לחודש.

באחד מכתבי העת הגויים של אותם ימים, שנכתבו בשטנה נגד יהודים שומרי תורה ומצוות, נכתבה מערכה שלמה אודות רבינו. בין הדברים הוא כותב שבשולחן ליל שב"ק משתתפים בין שלש מאות לארבע מאות אנשים יראים ושלמים שלא משנים את לשונם ושמם ומלבושם, שעד כעת לא הי' כן בארצות הברית, וכן בימות השבוע להיכנס עם קוויטל מחכים כל יום מאות אנשים. הוא צייר עם עטו ציור של השולחן בליל שב"ק עם דמויות של אנשים עם זקנים מלאים ופיאות ארוכות. לשאלתו את רבינו ענה לו שהוא רוצה בדוקא יהודים עם זקנים ופיאות, אבל הוא מקרב כל יהודי באשר הוא גם אם אינו שומר תורה ומצוות.

באחת השבתות הראשונות לשהותו בארה"ב, התפלל בבית-המדרש הגדול שם כיהן כרב הכולל מוה"ר יעקב יוסף. הרב דמתא כיבדו ביותר והזמינו לדרוש בבית-המדרש לפני קריאת התורה. רבי אליעזר חיים סירב לדרוש באומרו כי הוא אינו רב, אך הציע לו לכבד את בנו, שהיה אז בחור כבן שבע-עשרה שנה. הבן אכן דרש בהצלחה מרובה, וכל הנוכחים יצאו בהתפעלות מן הדרשה ומאו ביקשוהו לדרוש לעיתים מזומנות.

## בשפתי צדיקים התברך

### קטעים ממה שכתבו עליו גדולי האדמו"רים

מדברי כ"ק אדמו"ר מרימניץ זצוק"ל

\*

בעת שהראו לכ"ק אדמו"ר מרימניץ זצוק"ל תמונת כ"ק מרן הרה"ק בעל ההילולא, צעק בהתרגשות "אוי דאס איז מיין הייליגע רבי".

אי אפשר לחזור מציון אא"ז הרה"ק מיאמפאלי בלי לפעול ישועה.

מדברי כ"ק מרן אדמו"ר הרה"ק מסקאליע זי"ע

שבגלות האחרון נוכל לעבוד כאן את השי"ת כמימים ימימה, ולכן אאמו"ר אחר שהגיע לכאן הלך להשתטח על קברו, וכן הייתי נוהג ביומא דהילולא דילי".

מדברי כ"ק אדמו"ר מסקולען זי"ע

\*

בעת שהייתי דר ומתגורר בעיר יאמפאלי הייתי מסתופף בצל קדשו.

## תפארת בנים אבותם

### סיפורי ניסים ונפלאות על רבינו כפי שנכתבו ע"י נכדו

חצות לילה בשינה והי' מקונן תמיד על חורבן בית המקדש. ואמר לי שקבלה בידו מאביו הה"ק זצ"ל שניגון זה מחצות לילה הוא מאא"ז הה"ק מרן ר' ברוך זצ"ל ממעזבוז. והי' הצנע לכת תמיד עם ה', לא הניח מצוה מתורת משה שהי' אפשר לו לקיים שלא קיים. ובמילי דרבנן הי' נהיר מאד, ובעת שהי' חולה מסוכן אף על פי כן לא הי' רוצה לשמוע לשום בן אדם להתפלל תפלת עמידה בישיבה, והיו שני

ונהג אדוני אבי מו"ר הקדוש ז"ל כותב בהקדמת ספרו "אמרי ברוך" על אביו הקדוש ר' אליעזר חיים ז"ל, וזה לשונו: "אשר גדלני תמיד על ברכי תורה והיראה ודרך ארץ ותמיד הי' מוכיח אותי במילי דשמיא ובמדות טובות ובהתמדת התורה ועל שמירת ברית הלשון וברית המעור, וזירז אותי תמיד על קימת חצות לילה להיות מקונן על חורבן בית מקדשנו. עיני ראו ולא זר שלא עבר עליו

זאת שמעתי כמה פעמים מפיו קדשו של אדוני אבי מו"ר הקדוש ז"ל, אשר כל דיבור שיצא מפיו היה תורה ממש ועשה נוראות וניסים גדולים למעלה מן הטבע כדיבור פה בלבד כנודע, ובוודאי כל דבריו אמת וצדק. ומכל זה נשמע כמה היה כוחו של אא"ז הרב ר' אליעזר חיים ז"ל תקיף כארי וכלביא.

\*

הקמיע, והגיש את הקמיע לא"א ז"ל ופתח את הקמיע והי' כתוב בה אלו האותיות: לתמוב אמיא. ואדוני אבי הקדוש ז"ל הי' בקי מאד בכל הקמיעות ויחודי שמות ובאותה פעם נתעלמה ממנו ולא ידע מוצאה של הקמיע הזאת.

לאחר שסיים לקבל פתקאות באותו הלילה, אמר אל המקורב שלו תלמיד-חכם גדול ר' יהושע מאקס ז"ל, שרצונו לנסוע אל אביו לשאלו אודות הקמיע. וביום השני במקום לנסוע לביתו נסע אל אביו הקדוש, והגיע שם לאחר חצות לילה. וכשהגיעו מרחוק לנגד ביתו, ראו אור יוצא מחלונו והלך אדוני אבי ז"ל ודפק על חלונו והציץ אביו הקדוש וראהו ופתח תיכף את הדלת ונתן לו שלום ולא המתין לדבר עמו דיבור קל אלא תיכף אמר לו בזה הלשון: "בני, הראית מימך הקמיע של הטריסקר מגיד בשביל להוליד בנים? הקמיע הוא האותיות הללו: לתמוב אמיא, ויוצא מראשי תיבות: לא ת'הי' מ'שכלה ו'עקרה ב'ארצך א'ת מ'ספר י'מין א'מלא (שמות כ"ג כ"ד). והסתכל אדוני אבי ז"ל באותיות שהיו כתובים בהקמיע של אותו איש, וראה שהי' חסר אות ו' מן הקמיע, שאז הי' ראש תיבות לא תהי' משכלה בארצך וכו', כי אות ו' הוא של תיבת ו'עקרה כי בכתוב כתיב לא תהי' משכלה ועקרה וגו' ובקמיע הי' חסר אות ו', ואז הי' משמע לא תהי' משכלה אבל ועקרה תהי', לכן לא הועיל הקמיע. וראה אדוני אבי ז"ל את רוח הקדוש של אביו ז"ל עין בעין.

\*

זאת סיפר לי אדוני אבי ז"ל אז, וגם אחר כך כמה פעמים. וכשבאתי לכאן למדינת אמעריקא בא אלי אותו תלמיד חכם וירא שמים שו"ב ר' יהושע מאקס ז"ל, וסיפר לי כל אותו המעשה מלה במלה כאשר שמעתינו מפי א"א ז"ל. ומעשיות כאלו רוח הקדוש ואותות ומופתים כאלו למאות ולאלפים אשר עשה לבני ישראל וקידש שם שמים בעולם ומקצת מעשיו ומדרגתו הבאתי בהקדמה שכתבתי לספר "משנה לחם" שחיבר א"א ז"ל יעו"ש.

\*

סיפר לי עוד אדוני אבי ז"ל כי אביו הקדוש ז"ל בבחורו הוכרח גם כן לנסוע ממדינת רוסיא מחמת הרדיפות של הממשלה על הצדיקים ונסע למדינת גאליציע ובעת ההיא הי' הה"ק ר' חיים מסאנץ זצ"ל מפורסם גדול לבעל רוח הקדוש. ועלה בדעתו של א"א ז"ל אליו חיים לנסוע לסאנץ לראות אותו צדיק ושינה בגדיו על בגדים פשוטים של סוחר ובא עם מרכבה וסוסים אל בית הצדיק ונכנס לפנים ושאל אותו הגבאי מה הוא רוצה והשיבו כי חפץ ליתן שלום להרבי, ושאלו מי הוא והשיבו כי הוא סוחר ממדינת רוסיא. ונכנס להרה"ק ושאלו והשיבו שיכנס. וכשנכנס א"א ז"ל הקדוש תיכף עמד הה"ק מסאנץ מכסאו ונתן לו שלום ואמר לו שלום עליכם יאמפאלער רבי, ונגש אל הדלת וסגרו על ערך ג' שעות וכל העומדים מבחוץ תמהו מה יעשה הסוחר הזה בבית הרבי שלש שעות, ומה שדברו לא נתגלה לי. וכשיצא א"א ז"ל הקדוש לווהו הה"ק מסאנץ, ובעומדם בבית החיצון שאל הה"ק מסאנץ את א"א ז"ל הקדוש מה שמכם והשיבו אליעזר חיים, וסגר הה"ק מסאנץ את עיניו על איזה רגעים ופתח עיניו ואמר לאדוני אבי זקני זצ"ל: אליעזר חיים"ם גמטריא דו"ד ב"ן יש"י. יש לכם ניצוץ

התרופה הזאת אשר אני כותב לך ותתן לתוך פיה כל ד' שעות וביום מחר לעת הצהרית אי"ה תבוא עם אשתך אלי. ונשתומם האיש הנ"ל על הדיבורים של הצדיק, ושאל אותו שתי שאלות: א', האיך יוכל ליתן לתוך פיה, כי הלא הרופא צוה שלא יתנו לה לתוך פיה כלום כי תחנק תיכף מאחר שאינה יכולה לבלוע? ושנית, האיך תוכל לבוא מחר מאחר שהיא גוססת היום. והשיבו א"א ז"ל: מה שאמרתי לך תעשה תיכף בלי שום תירוץ, וביום מחר אי"ה תבוא עם אשתך לכאן. והאיש ההוא רץ תיכף וקנה את התרופה ושפך לתוך פיה, ובלעה את התרופה והיה לפלא גדול. ואחר ד' שעות נתן עוד הפעם התרופה לתוך פיה ובלעה ותיכף פתחה את עיניה והתחילה לדבר, ובאמת ביום השני לעת הצהרית עלה לבוא עם אשתו אל הצדיק והאריכה ימים אחר כך.



צורת הרה"ק רבי אליעזר חיים לבוש בשטריימל עם הכיפה המוגבהת במנהג אדמורי"י שטפנשט ורוזין בביתו התגדל כבן יתום

\*



מצבת קברו של רבינו בקווינס ניו יורק

סיפר לי עוד איש אחד שהי' בשכנותו אשה חולה מסוכנת מאד שכל הרופאים הסכימו שאי אפשר לה לחיות ושתמות בודאי תיכף בלי עיכוב כלל. ובא אל אדוני אבי זקני זצ"ל עם פתקא ופדיון נפש, וכשקרא א"א ז"ל הקדוש ז"ל את הפתקא אמר לעצמו: אינני רואה שום רע בהפתקא. והשיב להבא אליו: לך ואמור להם שבודאי תתרפא בעז"ה, וכך הוזה.

\*

סיפר לי אדוני אבי מו"ר הקדוש זצ"ל, שפעם אחת הי' בעיר בראד ובתוך הבאים באו איש זקן ואשתו שהיו חשוכי בנים ושאל אותם א"א ז"ל אם לא נסעו לאיזה צדיק בשביל ישועת בנים, והשיבו כי היו אצל המגיד הקדוש מטריסקר ר' אברהם זצ"ל וגם נתן להם קמיע ולא הועיל. והי' לפלא בעיני א"א ז"ל מה שלא הועיל הברכה והקמיע של הטריסקר מגיד ז"ל, ושאל אותם על הקמיע אם נמצא בידם עוד הקמיע, והשיבו הן. והאשה היה בכיסה תמיד

אנשים מחזיקים אותו להתפלל בעמידה. וכן בכל מילי דרבנן, עיני ראו בשכבו על מטתו תמיד אפילו בנסיעתו על מסילת הברזל הי' אומר לעצמו גוף גוף, מה תעשה בשכבך בקבר?! וכל ימיו הי' מקיים ושוב יום אחד לפני מיתתו. לא הי' שום יחוד בספר "ברית מנוחה" ובספר "דויאל המלאך" ובשאר ספרי קבלה, שלא אמר לי מקורם, הרבה שזכרתי והרבה ששכחתי, וכן הרבה דברים אשר למדתי ממנו אשר אי אפשר לי להעלות על הכתב. עד כאן לשונו של אדוני אבי מו"ר הקדוש זצ"ל בהקדמת ספרו הנ"ל.

\*

ואני נכדו ראיתי ממש גם כן כנ"ל, כי בעת שהי' א"א ז"ל הקדוש ר' אליעזר חיים ז"ל בעירנו בסקאליע והי' בעת החום, לקחני לילך מעט לשאוב איר, והלכנו כמעט חוץ לעיר במקום שדות, וראה שגוי אחד תיקן שדהו ותיקן ערוגה שבשדה, ואחר כך הי' מכה ומחליק בכלי המחרשה את הערוגה, ועל זה אמר לי א"א ז"ל הקדוש: ראה מה הוא עושה, תדע כי לאחר פטירתו של אדם שמניחין את המת בקבר ומכסין את הקבר בעפר, אחר כך מכין ומחליקין גם את הקבר כך. ובודאי זה מחמת כי הי' תמיד לנגד עיניו יום פטירתו.

\*

וידעתי בו כי הי' בעל צדקה גדול, אלא שהי' עושה בהעלם מאד מבני אדם. ופעם אחת הייתי עם אדוני אבי ז"ל אצל א"א ז"ל והי' מעשה מכבר באחד שגרם לו עגמת נפש הרבה מאד, ורצה א"א ז"ל לדבר מה מאותו איש ולא רצה א"א ז"ל לשמוע דיבור קל ואמר לאדוני אבי ז"ל: איני רוצה לדבר ממנו כלל כי אפשר הי' ירא שמים אפשר טעה או אפשר כוון לשמים. ולא רצה לדבר דיבור קל מאיש שהרבה לו עגמת נפש.

\*

וכבר הארכתי מעט בהקדמה שלי לספה"ק "משנה לחם" של א"א מו"ר הה"ק ז"ל, ממדרגותיו של אדוני אבי זקני ר' אליעזר חיים זצ"ל, שראינו אצלו רוח-קדוש עין בעין והי' עושה גדולות ונסים ונפלאות עד להפליא יעו"ש. וכל זה כטיפה מן הים מן האותות והמופתים אשר עשה לבני ישראל. וזכורני שפעם אחת הי' איש אחד מעירנו עיר סקאליע אצל א"א ז"ל הקדוש ז"ל בבקשתו שהוא חשוך מבנים זה כעשרים שנה לאחר נישואין ואין לו ולד, ונתן לו א"א ז"ל הקדוש קמיע ובאותה שנה נפקד בבן זכר והי' רעש גדול מן המעשה הזאת. ולאחר זמן הי' א"א ז"ל הקדוש אצלנו ושאלה אותו אמי הרבנית הצדיקת ע"ה האיך נעשה המופת הזה, והשיב לה א"א ז"ל הק' זצ"ל 'תאמין לי כי אם הייתי תולה קמיע על אילן הי' האילן מוליד בנים...'

\*

סיפר לי איש אחד שפעם אחת היתה אשתו חולנית מסוכנת עד שהיתה גוססת רחמנא ליצלן ובהיות שבני ישראל הם מאמינים בני מאמינים יעץ אותו יהודי אחד שירוף אל הצדיק הוא א"א ז"ל הה"ק ר' אליעזר חיים ז"ל. ורץ ובא אליו בצעקה גדולה במר נפש, והשיב לו א"א ז"ל: רוף תיכף אל האפטייק וקנה את

דור"ד ב"ן ישי"י. ומכל זה נשמע גדולת נשמתו של אא"ז הקדוש הר"ר אליעזר חיים זצ"ל.

מי חייו.

### עלייתו בסערה השמימה

ביום ב' פרשת בהר, ה' אייר שנת תרע"ו יצאה נשמתו של רבינו אליעזר חיים בטהרה על אדמת ארה"ב, ופלא מה שסיפר אדמו"ר זצ"ל, שרבינו גם כשהיה מדבר עם אנשים נכבדים, לא היה מונה אותם בתואר 'איהר', כי אם בתואר 'די', והיה אומר שאינו אומר 'איהר', כיון שהוא אינו אוהב חודש 'אייר'. ולאחר זמן התגלה עומק כוונתו, וכיצד חזה שבחודש הזה ילקו המאורות, ויחזיר נשמתו הטהורה ליוצרה (מתוך ספר אדיר במרום מרא"ק נאווה, אות שס"ו).

וכן כתב האדמו"ר זצ"ל מסקאליע בהקדמת הספר משנה לחם וז"ל: ומענין פטירתו של

השמועה כי נפלה עטרת ראשי, ראש גולת אריאל, אבי רכב ישראל אדוני מורי ורבי הקדוש זצ"ל אכ"מ תרגו בטני שמה החזיקתני נשברתי קדרתי אמרתי נגזרתי, שנפלה תפארתי ביום ב' (פרשת בהר) בחמישי בחודש אייר נכנס לחופה להתדבק נשמתו עם נשמת אבותיו הקדושים ועם נשמת אברהם יצחק ויעקב. עמדותי משתומם, ותבט עיני בשורי על מאמרם ז"ל (חולין ז) גדולים צדיקים במיתתם יותר מבחייהם, וברית אבות לא תמו, ואזרתי כגבור חיל לחזק את עצמי בזכות אבותי הקדושים, ולבטוח בה' כאשר היה עם אבותי הקדושים כן יהיה עמי, ואל יעזבני ואל יטשני.

ואחזתי בקסתי לכתוב לספרי 'אמרי ברוך' הקדמה, להיות לי לנחמה, ובונה ירושלים ינחמני בכפליים בתוך שאר אבלי ציון וירושלים, ויכתוב ויחתום אותנו לחיים. וקראתי שם הספר הזה אמרי ברוך ובתיבות אמרי ברוך מרומז שם אבי אכ"מ זצ"ל אמרי ברוך גמטריא גם אבי אליעזר ז"ל שתהיה למשמרת ולמזכרת שתהא נשמתי ציורה בצרור החיים ובגן עדן להיות עולם מקרקע גן המלכות וכו'.

בכתבי העת שבימים ההם הספידוהו מרה וקוננו קינה על האבדה הגדולה שנאבדה, בפטירת האי צדיק כחד מקמאי.

### ציון המצויינת

רבינו נטמן בחלקת תפארת ירושלים בבית עולם 'מאונט יהודה' שעל שדרת 'סייפרעס הילס' בקווינס ניו יארק, במרוצת השנים, נטמנו בקרבת מקום, גדולי הדור של אמריקה בימים ההם, בניניהם הגאון ר' דוד לייבאוויטש זצ"ל, בן אחותו של ה'חפץ חיים', הרבנית זו' של חפץ חיים ע"ה, והגאון ר' אהרן בן חפץ חיים זצ"ל, ועוד כמה גדולי עולם.

האדמו"ר זצ"ל היה רגיל לומר, שמן השמים השגיחו שיהא רבינו ה'שיח אליעזר' נטמן באמריקא, כדי שיהיה לנו מקום לילך ולהתפלל. ואכן מקום מנוחת קדשו נהפך לתלפיות, אשר אלפים מבני ישראל הולכים על ציון קדשו להתפלל על דבר ישועה ורחמים, ויש סיפורים רבים המסתובבים בחוצות, על כחו הגדול של האי סבא קדישא, לפעול ישועות למעלה מן הטבע, לאלו שבאו לשפוך שיח על מקום מנוחת קדשו, כי צדיקים במיתתם נקראים חיים, והוא עודנו עומד לפני ה' להתפלל ולבקש על עמו וצאן מרעיתו.

כתב רש"י (בראשית, י"ח י"ט) כל המעמיד בן צדיק כאילו לא מת, רבינו השאיר אחריו ברכה, בניו הקדושים, אדמו"ר רבי ברוך פינחס מסקאליע זצ"ל, ואדמו"ר רבי שמואל אברהם ממעזבו זצ"ל. והמשיכה שושלת הקודש על ידי רבי דוד יצחק אייזק מסקאליע זצ"ל בן רבי ברוך פינחס זצ"ל. זכותם תגן עלינו ועל כל ישראל אמן.

תודה וברכה

תש"ח למכון 'של אורות' סקאליע על עזרתם באיסוף חומר התולדות

ותש"ח למכון 'באר יצחק' סקאליע על עזרתם וסיועם לעריכת מאמר התולדות עובדות קודש ומסמכים ידועים מבית סקאליע

## האבל בעתונות התקופה



העיתון 'דער יידישע טאגבלאט' לאחר ההסתלקות



העיתון 'דער מארגען זאראנאל' מדווח על הסתלקות רבינו זצ"ל

רבינו אליעזר חיים יסופר גם כן נפלאות, וסיפר לי דודי הה"ק ר' שמואל אברהם ז"ל שהי' אצל אא"ז הקדוש ז"ל קודם פטירתו איזהו שעות, וסיפר לי גדולות ונוראות אשר ממש אני ירא לכותבם וכו' וסוד ה' ליראיו, ובכאן יצאה נשמתו הקדושה בטהרה ונתדבקה בשמי מרום בדרך עלייתו לארץ ישראל, ה' אייר תרע"ו, נשמתו בגזי מרומים ציורה בצרור החיים. טהרתו וקדושתו מי יוכל לשער ולהעריך. כמה וכמה פעמים ראו ממנו רוח הקודש עין בעין, עכ"ל.

בנו רבי ברוך פינחס לא שמע תיכף על פטירת אביו הק', וכתב בהקדמת ספרו אמרי ברוך: אהא אהא, בשבוע הזאת פרשת עקב, באה

יסופר, לכן לא אמנע מלכותבם והרבה ששמעתי מפי קדשו של אדוני אבי מו"ר ז"ל, אלא לרוגמא אביא איזה רמיזא מעניניו והוא כי שמעתי מפי א"א מו"ר ז"ל אשר אביו הקדוש רא"ח ז"ל פעם אחת ה' בעיר קעשינעו ונתחלפה יין כשר של קידוש ביין שנתנסך רק ע"י ראיית עכו"ם שמצד המקובלים אין לשתותו ומכש"כ שאין לקדש עליו, והוא אביו הקדוש רא"ח ז"ל לא ידע מזה ושום אדם לא ידע מזה, וכאשר לקח את היין לקדש עליו והריח בו (כדרכו בקודש תמיד) הרחיקו ממנו ואמר פע פע, וסברו העולם שיש בהיין ריח רע ולקחוהו להריח בו והריחו בו ריח טוב מאד וחקרו על הדבר ונתודע שעפ"י טעות לקחו יין אחר והיה לפלא בעיני כל והביאו לפניו את היין הכשר וקידוש עליו.

ועוד זאת מן הדברים אשר סיפר לנו אדוני אבי זצ"ל כי פעם אחת כשהיה אביו הצדיק רא"ח זצ"ל בעיר קעשינעו בא אליו יהודי אחד בכבי ובתחנונים לרחם עליו כי הוא רח"ל חולה בחולי רע חולה נופל ע"י שידות שנתדבקה בו בהקיץ רח"ל ובכל עת שבאה אליו היא קוראה אותו ומתקרבות אליו ונפול רח"ל, והשיב לו אא"ז הה"ק רא"ח ז"ל כי קודם נסיעתו מקעשינעו יעשה לו טובה בעזה"י, וקודם נסיעתו אמר אא"ז הנ"ל לאנ"ש שרצונו להתפלל תפלת מנחה בשדה כענין ויצא יצחק לשוח בשדה כנודע, והביאו כמה עגלות ונסע אא"ז הקדוש ה"ר א"ח ז"ל עמהם אל מחוץ לעיר על פני השדה ולקח אותו חולה עמו על עגלה שלו, ובתוך הנסיעה סיפר אא"ז ז"ל מעשה שהי' יהודי אחד שהתדבקה בו שידית הי' חולה בחולי נופל רח"ל ובא לפני הרמב"ם ז"ל והתחנן אליו להושיע לו, והשיב לו הרמב"ם ז"ל כי יש עשב אחד ששורה עליו קדושה רבה ובאותו מקום שהעשב נמצא בורחים הקליפות לכן זהו תרופתו שילך ליערים ושדות לחפש אחר העשב הזה וכשימצא העשב הזה יתפא, ומסר לו הרמב"ם ז"ל כל סימני העשב הזה, והיהודי הלך ועשה כאשר צוהו הרמב"ם ז"ל והי' סיבה מאת השי"ת שהלך לפוש על פני השדה וכאשר שכב שם קראה אותו השישית ושאל אותה מדוע אינה מתקרבת אליו כמנהגה והשיבה כי הוא שוכב על עשב אחד ובמקום שנמצא העשב ההוא אין לה רשות לקרב בגבולו, וכאשר שמע היהודי החולה את דברי

מיהר עצמו וחפש תחתיו את העשב ומצאוהו ולקחו עמו, ומשעה ההוא נתפא היהודי ההוא, כן סיפר אא"ז ז"ל, ובתוך כך נכנסו לתוך העיר וצוה אא"ז ז"ל אל העגלון שיעמוד וירד אא"ז ז"ל וכל העם עמו ונגש אל איזה אילן והתפלל שם תפלת מנחה ותפלת שמ"ע וכאשר גמר את תפלת שמ"ע ופסע ג' פסיעות לאחוריו וחזר אח"כ לפניו שחה אא"ז ז"ל את עצמו ותלש עשב אחד מן הארץ ולקחו בידו וסיים התפלה ונסע לביתו ובחזירתו עלו על מרכבתו כל אותן האנשים אשר נסעו אתו בתחלה, אז הושיט אא"ז הקדוש את ידו ונתן להיהודי החולה את העשב שתלש מן הארץ ואמר לו הא לך העשב שצוה הרמב"ם ז"ל להיהודי החולה הנ"ל והחולה נטל את העשב לעצמו, ומשעה ההוא נתפא והיה בריא כל

# זכרונות בית סקאליע והקשר להרה"ק משטפנשט

לקראת כתיבת מאמרינו על הרה"ק מסקאליע זצ"ל זכינו השבוע לשמוע עובדות וזכרונות קודש מפי נכדו האדמו"ר מסקאליע שליט"א החונה בארה"ב

## אביו הרה"ק רבי ברוך מיאמפלי

אבי הרה"ק רבי אליעזר חיים קראו לו הרה"ק ר' ברוך מיאמפלי, יש שכותבים עליו ר' ברוך מיאס [כן כותב רבי מנחם גוטמן זצ"ל רב ביאס במעין החסידות ומציין כי ר' ברוך מיאס היה ספרא דדיינא ביאס, אמנם זו טעות כי אותו ר' ברוך מיאס היה בשנים קודמות יותר. עוד טעה לכתוב שאחי ר' ברוך מיאס קראו לו ר' יחיאל מיכל, והוא כותב שהיה גם גר ביאס והיה לו בימ"ד שם, וגם זו טעות, כי ר' יחיאל מיכל לא היה גר ביאס, המערכת], לפי שהיה חתן ביאס, ובשנים הראשונות הנהיג שם באדמורו"ת, ונסתלק בשנת תרי"ח, ושם אמו היתה הרבנית חנה חיה, בתו של הרה"ק הרבי ר' ברוך ממעז'בוז זי"ע, ונקרא שמו על שם זקנו, שנולד בתוך השלושים להסתלקותו, מצבתה של הרבנית עדיין ניצבת בבית החיים הישן שבמעז'בוז, בדרך לאהל הבעש"ט, ושמעתי מר' ישראל מאיר גבאי שאין הבעש"ט עומד ממש על מקום מנוחתה, לפי שמצא כמה מצבות תחת אילן אחד, והעמידם במקום, ושם רשום: פ.ג. הרבנית חנה חיה בת מרן אדמו"ר קדוש וברוך.

## האדמורו"ת ביאמפלי

זקני הרה"ק ר' אליעזר חיים כיהן באדמורו"ת בעיר יאמפלי, אבל אין זה בעיר שם היה המגיד זולוטושב, אלא שהיה עיר יאמפלי שהיא יאמפלי פודולסק, על הדניעסטער, והדניעסטער מפסיק בין המדינות, שבצד השני של הבית עולם הוא מדינת רומניא, וממול הוא העיר סורוקא שבכסרביא.

## התגדל בחצר שטפנשט

והנה זקני נתגדל אצל הרה"ק משטפנשט, ואת אחיו ר' הערשלי שלחו להתגדל בסדיגורא, וזקני היה אומר: בשטפנשט היה ההנהגה של טובת עין באופן עצום שגדל שם זקני ר' אליעזר חיים ומינוהו לרבי ורוממוהו, ואילו ר' הערשלי נשאר חסיד סדיגורא ומנו"כ בווינא.

## באמריקא

בשנים שהיו הפרעות ברוסיה שהיו שם הריגות ורציחות רח"ל לאחר שהפילו את הצאר, ביקש לברוח לארה"ב ובאייר תרע"ד ברח רצה לילך לארה"ק, אך מחמת שפרצה המלחמה העולמית הראשונה לא היה אפשרות ליסוע ונשאר באמריקא, ולמרות שהיה אז כבן ס"ח שנה, אלא שהיו אז הרבה מבני ישראל שמחמת קושי השעבוד וקושי הפרנסה נסעו לאמריקא, שבשנות הע' היתה הגירה גדולה מארץ רוסיה לאמריקא, ובתוכם היו הרבה יהודים מהאזור שישב שם זקני, שעוד היו החסידים של אביו הרה"ק ר' ברוך מיאמפלי זי"ע, ולכן נסע זקני לאמריקא כדי לחזקם.

וכאשר הגיע ר' אליעזר חיים לראשונה לאמריקא, בשנת תרנ"ב, היו כאן עדיין הרבה יהודים חסידים, אלא שבניהם סרו ל"ע מן הדרך, אבל הדור הראשון היו מקושרים עדין לצדיקים, ויש תחת ידי עיתון באנגלית, ששלחו גוי שהשתתף בשעת עריכת השולחן בשבת, וצייר את פני קדשו בעופרת, איך שעמד עם

מרוזין זי"ע, ומשם הובא בספר אגרות הרה"ק מרוזין ובניו, ושם מובא מה שכותב הרה"ק מרוזין על הרה"ק ר' שמואל מוואכנובא כשהתיישב בעיר יאסי, לחסידי רוזין שישבו ביאסי שיקרבו אותו, וכתב שם הרה"ק בלשון קדשו "שהוא היה מהיושבים ראשונה במלכות אבי!!"

שמעתי מזקני לפני שנים, שהנה העולם רגילים לומר שהרה"ק מרוזין לא היה לו רבי, ושלמד מנשמתו, אבל אני שמעתי מפ"ק של זקני, מה שהוא שמע מפ"ק של זקנו הרה"ק ר' אליעזר חיים, והיה מסתובב אצלו, ובעת הסתלקותו היה כבן י"ז שנה, ואמר לו על הרה"ק מרוזין, שהנה הרה"ק מרוזין העיד על עצמו ואמר, "ק"יין קינד בין איך קיינמאל נישט געווען" שמעולם לא היה קטן, ומשום כן לא היה כותב בעצמו, וכמו שרואים גם בחתימות שחתם בכי"ק, שלא היה רגיל לכתוב, וכאשר היה צריך לחתום, היה הגבאי חורף חריצים בנייר, והוא היה ממלא את החריצים בדיו, ואמר שהנה הזמן ללמוד הכתיבה הוא בימי הילדות, ואני מעולם לא הייתי קטן, וכן שמעתי מזקני.

וסיפר זקני שכל מה שקיבל הרה"ק ר' שמואל מוואכנובא מרבו הרה"ק ר' שלום מפרוהוביטש, את הכל מסר להרה"ק מרוזין.

ועל אף שהוא מסר הדברים להרה"ק מרוזין, היה מדבר בהכנעה גדולה להרה"ק מרוזין.

הרה"ק ר' שמואל מוואכנובא נסתלק בי"א אייר תר"ה. ונטמן בבית החיים ביאסי [כיום קברו נמצא בסמוך לאהל הרה"ק משטפנשט, לאחר שקברם הועתק מבית העלמין העתיק בטאטאראש ביאס למקומו כהיום]. ושמו נרשם על האבן שנחקקה באהל הרה"ק משטפנשט שביאסי, אלא ששם נכתב שמו בטעות ר' שמואל משה [בסור הראשון השורה האחרונה].

העיר וואכנובא נקרא היום בשם ורחיבאק, שתחת שלטון ממשלת אוקראינה היה שם העיר ורחיבאק, ותחת שלטון ממשלת רוסיה היה שם העיר וואכנובא. והעיר קרובה לעיר טשרנוביץ, קרוב לנהר הדניעסטער.

אביו של ר' יצחק משה מיאס [החור מיאס תלמיד הרה"ק בעל התיא] היה אחי אביו של הרה"ק ר' שמואל מוואכנובא, והם היו צאצאי השל"ה הק' בן אחר בן, והיו ש"ב של הרה"ק החוזה מלובלין.

שמעתי מהרה"ח ר' משה בטלן, שבזמן שהעבירו את הצדיקים מביה"ח הישן לביה"ח החדש ביאס, הוא היה בין העוסקים בקודש, וסיפר לי שכאשר העבירו את קברו של הרה"ק ר' שמואל מוואכנובא, וראו איך שהיה שלם, וראו את זקנו הלבן, ולא ידע במי המדובר, ורק אמר לי את שמו של הרב, ר' שמואל הלוי הורוויץ ואני הבנתי שהמדובר בזקנינו מוואכנובא. כתבו עליו במציבה הרב הזקן בעירנו.

הרה"ק ר' שמואל מוואכנובא היה דר כמה שנים בארץ ישראל, לפי שלא היו לו בנים, והיה דר בטבריה, וביקש לבנות את בית מדרשו של השל"ה הק', וזה תמוה בעיני שלא ראיתי שיצינו ענין זה באיזה מקום, על ר' שמואל סג"ל הורוויץ.

**האדמו"ר שליט"א:** בראשית דברי אבקש לציין, בחבורות שאנו עורכים בכל ליל שישי, הנה אין הרבה דיבורי קודש מהרה"ק ר' שלום מפרוהוביטש זי"ע, ולאחרונה מביאים לי בכל ליל שישי את הגליון הנפלא שלכם "סגולת שלום", והדברים נפלאים ביותר. יש לכם גם זכות גדולה כמה שאתם מחיים הזכר של צדיקי שטפנשט, ובודאי שהרה"ק משטפנשט יכיר לכם טובה על הדבר, והוא מכיר לכם טובה כבר עכשיו.

בכללות הנני חסיד של צדיקי בית רוזין, ובדמי נוזל רוזין, זכיתי ללמוד בישיבה הק' ישיבת רוזין-ביאן, וזכיתי להיות אצל צדיקי בית רוזין מדור העבר, הרה"ק מבאיאן זי"ע, הרה"ק מבוהוש זי"ע, הרה"ק הכנסת מרדכי מסדיגורא זי"ע.

## לבישת השטריימל בבית רוזין

מה שאנו לובשים שטריימל כמו בבית רוזין הרי זה בא מזקני הק' הרה"ק ר' אליעזר חיים וכפי שכותב בכתביו שהתייתם ל"ע כשהיה בן י"ג שנה, בשנת תרי"ט, ואביו השאיר אחריו אותו ואת אחיו הרה"ק ר' הרש"ה רבינוביץ, ומסרה אותו אמו להרה"ק אדמו"ר הזקן רבי מנחם נתום משטפנשט זי"ע שיגדל אותו, והוא כותב שם שהרה"ק גדלו מאז היותו בן י"ג שנה ועד שהיה בן י"ח שנה, ואז הסמיכו הרה"ק שימלא מקום אבותיו הק', ולאחר מכן גם השיא אותו.

ולפי שעיקר גדילתו מאז שהיה בן י"ג שנה ועד שהיה בן י"ח שנה גדל אצל הרה"ק משטפנשט, לכן לבש השטריימל כמו שלבשו בבית רוזין ובשטפנשט.

## אביו היה חתן ביאס אצל הרה"ק

### מוואכנובא

זקני היה חתן ביאסי אצל הרה"ק ר' שמואל מוואכנובא, אמו היתה בתו של הרה"ק ר' פייביש מקרעמניץ, אחות הרבנית של המלאך הק'.

הרה"ק ר' שמואל מלבד מה שהיה בן דודו של הרה"ק ר' שלום מפרוהוביטש, היה גם תלמידו המובהק, וזהו חידוש גדול, כי בדרך כלל הקרובים קשה עליהם להיות חסידים, שכן הוא טבע האדם, שהקרוב קשה להם להיות חסידים, אכן אצל הרה"ק ר' שלום מפרוהוביטש, כל בני משפחתו היו תלמידיו המובהקים, וביניהם מלבד הרה"ק ר' שמואל מוואכנובא היה מבין החסידים הגדולים גם גיסו הרה"ק ר' אריה לייב מבנדר אחיו של הרה"ק ר' משה מסאווראן, שהיה חתנו של הרה"ק ר' אברהם מקראסטשוב. ועוד היה אצל הרה"ק ר' שלום מפרוהוביטש הרה"ק ה"עטרת תפארת ישראל" המגיד מבאהאפלי, שהיה גם כן גיסו, והוא כותב עליו הלשון "מורי". (יעוין בגליונינו "סגולת שלום" - פרהאביטש השבוע פרשת תז"מ מספר 26 בו מוזכר אמ"ק שאמר גיסו מבאהאפלי זי"ע"א בשם הרה"ק מפרוהוביטש, יזמא דהילולת הרה"ק רבי ישראל מבאהאפלי בן הרה"ק רבי אברהם מקראסטשוב ב"איר תר"ו).

בספר "קנת סופרים" נדפס אגרת מהרה"ק

השטריימל עם השפיץ, ולצדו עומדים בניו הק' עם הקאלפיקעס, באומנות גדולה, והכניס בצירורו גם ציור של "משכנס אדר" שהיה מאחוריו, וכתב שם הגוי בלשונו איך שהרבי ישב ואכל הדגים, ומביא התנועות שעשה זקני קודם הקידוש, והוא כותב הדברים בשפת האנגלית בכמה שורות כל התנועות שעשה עם השמות וכו', כמנהג אדמור"ר בית רוז'ין.

## נוסח הנענועים בשטפנשט

ואביא עוד ענין אחד ממה שהיה הנהגותיו של זקני כולו רוז'ין, שמעתי פעם מהרה"ח ר' משה כהן מחסידי באיאן - סדיגורא, ואני הכרתיו בשנים שלמדתי בישיבת רוז'ין בירושלים, וכשהגיע לבקר אצל בנו, היה אצלי בסוכות, ושמע את התנועות שעושים אצלנו בעת הנענועים, ואז שאל אותי, האם אתם זוכרים את הרה"ק מהוסיאטין, ואמרתיו שלא, שנולדתי לאחר הסתלקותו, ושאל אותי, אם כן, מנין לכם התנועות הללו, ואמרתיו שאלו הן התנועות של זקני ששמעם בשטפנשט, ואמר לי ר' משה, כתנועות הללו ממש שמע אצל הרה"ק מהוסיאטין, וכאשר שמע את התנועות נחרד כולו שזה ממש הזכיר לו את הוסיאטין, האדמו"ר שליט"א מוסיף שכעין זה שמענו גם אצל האדמו"ר מבוהוש ופעם שמעתי מהאדמו"ר מבוהוש זצ"ל בתל אביב, ופעם שמעתי מהאדמו"ר מבוהוש זצ"ל ש אמר לי: הנני בא מרומניא, ולא מגליציא, שם לא שינו מאומה ממה שהיה המנהג אצל צדיקי בית רוז'ין, והנוסח הזה של הנענועים קיבלנו מזקנינו ששמע בשטפנשט.

## על האדמו"ר מבוהוש זצ"ל

הרה"צ מבוהוש היה חכם גדול, והסתיר את

חכמתו הגדולה, זכיתי לדבר עמו הרבה, לפי שהיה גם קשרי מחותנות, דודי הרה"ח ר' מיכל רבינוביץ היה גר בסוף ימיו בבית וגן בירושלים, היה חתנו של הרה"צ ר' אביגדור שור בנו חורגו של הרה"ק הרא"מ משטפנשט, והיה חתנו של הרה"ק ר' מרדכי זוסיאלי מהוצעלים - טריסק, חתנו של הרה"ק אדמו"ר הראשון מבוהוש. הוא היה חסיד גדול של חמיו, והיה נכד בית טשערנוביל שלבש שטריימל כמנהג בית רוז'ין. שמעתי מחסידים זקנים שהיו בת"א, שחצה"ק של הרה"ק ר' מרדכי זוסיאלי, היה חצה"ק שבבית בוהוש, שם נהג בפשטות גדולה, ולא כמו שהיה בבית

טריסק, שבטריסק היה ההנהגה באופן של משכמו ולמעלה. ועוד היה קשרי מחותנות, לדודי היה עוד אח ושמו הרה"צ ר' ישראל מקישינוב [מנ"כ בנחלת יצחק], שהיה דר בסוף ימיו בת"א, והוא היה חתנו של הרה"ק ר' מרדכי זוסיאלי.

## בנו משטפנשט לא זע במשך 8 שעות



נכדו האדמו"ר מסקאליע שליט"א, ניתן להבחין בשטריימל עם הכיפה המוגבהת כפי שנהגו גם צדיקי בית סקאליע לילך כך מאז שהרה"ק רבי אליעזר חיים זצ"ל נתגדל כבן יתום בבית הרה"ק משטפנשט זיע"א



נכדו האדמו"ר מסקאליע שליט"א עם השטריימל השטפנשטאי-רוז'ינאי

וספר זקני שבכל עת שמחת הנישואין, הביט על הרה"ק משטפנשט, והשתומם לראות הנהגתו, כי הנה בדרך כלל כשיושב אדם ובוודאי איש מבוגר, הרי שמפעם לפעם הוא משתעל או שהוא צריך לקום ממקומו וכדומה, אבל הרה"ק התיישב בשמחת החתונה וישב בדבקות עצומה, ולא זז עיניו לשום מקום, היה פחד לגשת אליו, כך ישב בדבקות נוראה במשך שמונה שעות ברציפות, מאז שהתיישב על מקומו ועד לאחר המצוה טאנץ.

וספר לי זקני שבשמחת הנישואין אז זכה לראות את כל אדמור"ר בית רוז'ין, הרה"ק מבוהוש, הרה"ק מפאשאן, הרה"ק מאדו"ד ושאר צדיקי בית רוז'ין ועוד שברומניה ואוקראינה, וסיפר לי אז שהחסידיים של הרה"ק מפאשאן, כשהגיע הרה"ק עם העגלה התירו את הסוסים, ונשאו אותו בעצמו, שהיו חסידים מקושרים ביותר.

## ניגון הלכה דודי בשטפנשט

כשדברתי עם הרה"ח ר' משה בטלן, וכאשר היה מדבר אודות הרה"ק משטפנשט, היה יוצא מהתפעלות. ואספר עובדא אחת, הנה ר' משה היה יושב בחצה"ק בשטפנשט, וזכורני כשהייתי כבן ט"ו שנה והייתי אצל הרה"ק הרי"י מסקוויירא, היו מכבדים את ר' משה לשיר, ותמיד היה שר ניגון אחד, מה שהיו שרים אצל אדמו"ר הזקן משטפנשט, וניגון זה היה מנגן זקני הרה"ק מסקאליע זיע"א על 'לכה דודי'.

## על הרה"ק מרימיניץ

הרה"ק מרימיניץ נסע לשטפנשט על פי ציוויו של זקני הרה"ק ר' אליעזר חיים מיאמפלי, שהיה בשבת בעיר אחת ברומניא, והורה לו לנסוע לשטפנשט.

אביו של זקני היה הרה"ק ר' ברוך פנחס מסקאליע, ואחיו היה הרה"ק ר' שמואל אברהם מסידילקוב, כשהגיע לארצות הברית היה קורא לעצמו האדמו"ר ממעזבוז, לפי שהיה נכדו של הרבי ר' ברוך"ל.

הרה"ק ממעזבוז נסתלק בצום גדליה בשנת תש"ב, ובנו היה ר' דוד רבינוביץ, ויש לו בן והוא דר בבית שמש, ושמו ר' שמואל אברהם רבינוביץ, ושמעתי ממנו שפעם נכנס אביו ר' דוד להרה"ק מרימיניץ, והראה לו תמונה מזקנינו רבי אליעזר חיים, ותיכף קפץ הרה"ק ואמר, אוי אוי, הלא הוא הרבי שלי.

שמעתי מזקני שבעת נישואיו של הרה"ק ר' ישראל, ישב שם הרה"ק הרא"מ משטפנשט, והיו מכנים אותו "דער אלטער", לפי שברומניה הוא היה אז זקן הצדיקים, רשכבה"ג, וכמו שראיתי במה שכתב גאב"ד באקוי הגרבי"ז שפרן בספר השו"ת שלו שו"ת הרב"ז זצ"ל לגבי ענין אחד, שאמר לרב אחד שימסור הדברים לפני הרה"ק משטפנשט, שממנו חששו כל אחד מהרבנים ברומניה, כך לשונו. שמחת הנישואין היתה בפודולואי לפי שעיר זו שכנה על אם הדרך בין ערי המחותנים. וראיתי את ההזמנה שנדפסה באחד מהספרים שהדפיסו בסקוויירא באחד מהשמחות שם.

## ליל הסדר בשטפנשט

שמעתי מזקני, מה שמע מהרה"ק ר' אליעזר חיים, הרה"ק מוהר"ר אליעזר חיים מיאמפולי היה פעם בליל הסדר אצל הרה"ק רבי מנחם נחום משטפנשט זי"ע, ושמע ממנו, כי פעם אחת בליל הסדר, בעת שהגיע אביו רבינו הקדוש מרוז'ין זצוק"ל באמירת ההגדה לפיסקא 'רבי יהודה היה נותן בהם סימנים דצ"ך עד"ש באח"ב'. במקום לומר דצ"ך עד"ש באח"ב אמר הריז'ינער: דרייט זיך א דייטש אין באליכאו, וזלגו עיניו הקדושים דמעו, והיה הדבר לפלא, והרה"ק משטפנשט חייך בשעת מעשה.

לאחר ה'סדר' שאלו החסידים את אחיו מסאדיגורא [נאפשר שהכוונה הוא להרה"ק ר' שלום יוסף הכבוד של הסב"ק] פירושו של דבר, נענה ואמר שאביו הק' היה צופה בליל הסדר על ה'משיח', וראה אותו לבוש כמו 'דייטש' בעיר באליכאו במדינת גאליציה. והמשיך הרה"ק משטפנשט ואמר: אבל אני אומר, איך זאג, אז דער טאטע האט געמיינט זיך. שהרה"ק מרוז'ין התכוון על עצמו! שכינה את עצמו כ'דייטש', לפי שהיה לבוש בשבת מאז שהתיישב בסדיגורא בעקישע שחורה, והעיר באליכאו במדינת גאליציה היתה העיר הראשונה בעולם שמצאו 'נאפט גראבינס' (בארות נפט), והרבה מבני ישראל שאבו משם פרנסתם, וכל מי שנכנס לתוכה בבגדים לבנים מתלכלך ויוצא כשכבדיו שחורים, ועל זה אמר דרייט זיך א דייטש אין באליכאו, וכוונתו היה שהוא לובש בגדים שחורים, והרי הוא משיח, וכדרכו הסתיר דבריו ברמיזה. [וכוונתו כד: דצ"ך - דרייט זיך, עד"ש - א דייטש, באח"ב - באליכאו].

**הרב סלמון:** הרה"ק הרמ"נ משטפנשט ישב בשנים האחרונות הרבה ביאס לצרכי רפואתו, והיה אומר, מה הנני אשם שבני יאס צריכים לתקונו, שמשום כן עלי להרבות בנסיעות ליאס.

**אדמו"ר שליט"א:** אכן הרה"ק מאפטא אמר כשהגיע לכהן ברבנות יאס, שיא"ס ר"ת ס'וף ארץ ישראל.

**אדמו"ר שליט"א:** שמעתי מזקני שאצל האדמו"רים בדורות עברו היו כתיבי ידות שהיה להם מכתבי האר"י הק', ואנו רואים שהרבה פעמים מובא בספה"ק בשם כתיבי האר"י ז"ל ואין אנו מוצאים המקור, לפי שהיה הרבה כתיבים שלא הדפיסו כדי שלא יהיה גלוי לכל, והעתיקו אחד מהשני, ואפשר ששם היה הספר של פליאות רבות. הזכרונות של זקני שכתב אודות שטפנשט, נדפס בקובץ שהו"ל באר יצחק, בקובץ ג'. כל מה שכתבים מה שהיה אצל הצדיקים הרי זה רק חלק אחד קטן ממה שהיה שם באמת, שכן רוב הכתיבים נאבדו בשנות הצרות.

**הרב סלמון:** כע"ז אפשר להוסיף על פי השיחה האחרונה שדיברתי עם דודי הגר"ט א טוביאס זצ"ל אמר לי, שהנה האגרת הידועה של הרה"ק מאוסטרפולי שאומרים בערב פסח, מביא שם דבריו של האר"י הק' בספר פלאות רבות, ולנו אין ספר זה, ואמר לי שכשם שכל האגרת הם גילויים מן השמים, כנראה שגם הספר הוא ענין שנשאר בשמים.

**אדמו"ר שליט"א:** שמעתי מהאדמו"ר מקאפישניץ ירושלים שליט"א מה שמע מזקני הרה"ק, שכאשר הגיע לראשונה אצל הרה"ק משטפנשט לראשונה אמר, הרי זה ממש צורתו של דודי מטשורטקוב, הרי זה אצלו גודל דקותו, שהיה מופשט מכל העולם כולו. וידוע שפעם אחת היה חדרו מלא בעשן, והוא ישב ועיין בספר, ולא הרגיש מאומה, והיה שם סכנת נפשות ממש.

**הרב סלמון:** הרה"ק ר' אליעזר דוד פרידמן זצ"ל היה אומר בשם הרה"ק ר' משה בטלן ע"ה ששאלוהו מה שמע בשטפנשט ענה הגדרה "בשטפנשט לא שמעו כלום, שם רק ראו".

**אדמו"ר שליט"א:** שמעתי פעם מהרה"ח ר' משה בטלן, שבשטפנשט היו יכולים למשש הקדושה בידיים, אבל לא ידעו לומר ממה, לפי שאדמו"ר הזקן הסתיר את מדרגותיו, ולא ידעו לעמוד על סוד גדלותו, אכן כשהיו נכנסים אליו היו באים לידי פחד גדול, אבל לא ראו שום תנועה ממנו.

זקני ז"ל היה לו בחדר משכבו תמונה של רבינו משטפנשט, התמונה הידועה כשהוא יושב עם שטריימל לראשו והגבאים מצדדיו, וכנראה שהיה מתבונן בה קודם שהיה שוכב לישון, או שהיה מונח התמונה כשמירה. לזקני היה ברז מים סמוך למיטתו, כי כל עת שהיה מתעורר היה נוטל ידיו, ועל השידה היה מונח תמונה זו.

## עוד זכרונות מבית סקאליע - שטפנשט מפי בנו של האדמו"ר שליט"א

בחדר השינה ליד מיטתו.

הרה"ק מרימניץ זיע"א היה כמה פעמים בצינונו של הרה"ק מיאמפולי כמו כן הרה"ק מסקולען זיע"א גם היה פוקד הצינון, הגבאי של האדמו"ר מסקולען זצ"ל רבי משה שמחה הרצוג מוואמ"ס סיפר לי שבעשור האחרון לחיי הרה"ק רבי ישראל מסקולען זיע"א היה אומר כל שנה בה' אייר יום ההילולא, שהוא רוצה לפקוד את ציונו, וגם סיפר שכשהגיע לארה"ב כמה פעמים פקד את ציונו.

הרה"ק רבי אליעזר חיים ערך פעם טיש בשטפנשטער קלויז בעיר יאס, הוא קיבל על כך רשות מהרה"ק משטפנשט, מכיוון שזה לא היה שבת מברכים [שאז היו עורכים טיש בשטפנשט], והגאון רבי גמליאל רבינוביץ זצ"ל ראש ישיבת קשינוב היה שם גם ביאס, והנה בסקאליע היה המנהג שמכבדים את אחד מיושבי השולחן להגיד פסוק, ועל זה הרבי אומר תורה, ורבי גמליאל אמר את הפסוק והרבי אמר תורה ארוכה על הפסוק, היה אז ציבור עצום שבאו להסתופף בטיש ביאס. לימים כשאדמו"ר שליט"א הגיע פעם לתל אביב לבית מדרשו של האדמו"ר מבוהוש זצ"ל שהכניסו לתפילה בדאווען צימער הפרטי שבבית מדרשו, באמרו שהוא זוכר שהרה"ק משטפנשט הכניס גם את זקנינו הרה"ק רבי דוד יצחק אייזיק מסקאליע בדאווען צימער שלו לתפילה, ולכן הוא גם מכניסו, ואמר פעם לאבי שליט"א שהוא זוכר את הטיש הזה ביאס והיה נשמע ממנו שהוא היה אז ביאס.

**מוסיף לספר לנו בנו של האדמו"ר שליט"א,** הרה"ק ר' ברוך פנחס גולדשטיין שליט"א, על זקינו הרה"ק ר' אליעזר חיים מיאמפולא לקראת יום ה'א"צ ה' אייר תרע"ו, הוא נטמן בבית החיים 'הר יהודא' מרחק 25 דקות מבורו פארק בשכונת רידג'ווד ניו יורק, חלקת תפארת ירושלים, החלקה היא של גדולי עולם, 4 ציונים ממנו קבורה אשת החפץ חיים, וכן כמה גדולי ראשי ישיבות, צדיקים אמרו שלא יתכן לחזור מהצינון בלי ישועות לכל המתפללים על ציונו.

שמעתי מיהודי רוסי בשם גרצוג שסיפר לנו פעם שהרימניצער רבי היה חתן אצל יהודי בעיר יאמפלי ומשם הכיר את זקנינו הרה"ק ר' אליעזר חיים מיאמפלי והוא קישר אותו עם הרה"ק רבי מנחם נחום שטפנשט. [כנראה הכוונה לזקינו רבי חיים זאנוויל אברומוביץ הסבא של הרימניצער].

וראיתי בספר קהילת 'יאמפלי פאדולסק' שר' חיים זאנוויל אברומוביץ היה גר ביאמפולי, וכנראה הכוונה לזקינו של הרימניצער.

יהודי בשם פרסובסקי הביא פעם תמונה של זקנינו רבי אליעזר חיים מיאמפולי לרימניצער רבי, והרימניצער רבי ישב אז בטיש, וכשראה התמונה הרבי נעמד ואמר: "דאס איז מיין ההיליגע רבי".

אותו יהודי פרסובסקי היה חסיד שטפנשט, ובארה"ב הוא התקרב לסקאליע, הביא לזקנינו ה'צמח דוד' מסקאליע תמונה ממוסגרת מהרה"ק רבי אברהם מתתיהו משטפנשט והוא הניחה

## מידת הרה"ק משטפנשט - בידיה

שמעתי מזקני שהרה"ק מרוז'ין אמר בשבח בניו הק', הנה העולם מדמים שהרה"ק מטשורטקוב מידתו מידת היראה, ובני הרה"ק משטפנשט מידתו מידת השמחה, שהיה אומר תמיד דברי צחות ובת שחוק היתה על פניו, אבל האמת הוא להיפך, שהרה"ק משטפנשט מידתו מידת היראה באופן נורא, שלולי הדברי צחות שהיה אומר היתה כלתה נפשו מרוב הדבקות, ואילו הרה"ק מטשורטקוב מידתו מידת השמחה, והטמין מידתו במידת היראה. ואמר כן לפי שאחד דיבר עם הרה"ק מרוז'ין אודות בנו הרה"ק משטפנשט שנהג באופן אחר משאר בני הרה"ק מרוז'ין.

## נוסח אמירת ויהי נועם בחנוכה

הנה יש לי חוש מיוחד לעניני תנועות, ובכל השנים חקרתי את סדר אמירת "ויהי נועם" בעת הדלקת נרות חנוכה של צדיקי בית רוז'ין, והיה זה הנוסח וואהלין של שבת, והיינו שאמרו ויהי נועם בנוסח של שבת.

## מנהגי סקאליע ומנהגי רוז'ין

בצעירותי הייתי הרבה אצל הרה"ק מבאיאן באיסט סייד, אבל אז לא הבחנתי בכל עניני המנהגים. וראיתי שאחד מחסידיו סאדיגורא הו"ל ספר על מנהגי סאדיגורא, ואז התחלתי להבחין על הרבה ממנהגיו של זקני שמקורם הוא מבית רוז'ין. כגון, כשחל שבת בערב יום טוב, לא היו אוכלים בשבת סעודה ג', לפי שהוא ערב יום טוב, ואכלו רק פרי לסעודה שלישית, ולא היו יושבים כאחד בסעודה שלישית, ומנהג זה מקורו הוא מבית רוז'ין.

# { אז נדברו }

פרשת תזריע מצורע תשפ"א | לסדר: "יום בשורה הוא ואנחנו מחשים..." | עלון מס: 508

להצטרפות לרשימת

התפוצה במייל,

להערות והארות:

a8447168@gmail.com

## האם לשבח "אומה זו" או לגנות אותה???

כולנו מכירים את המעשה המפורסם שגדלנו עליו מידי שנה... על רבי יהודה ורבי יוסי ורבי שמעון שהיו יתבי... ור' יהודה פתח ושיבח את הרומאים כמה נאים מעשיהם של אומה זו תקנו גשרים תקנו שווקים תקנו מרחצאות וכו'... רבי יוסי שתק... ואז רבי שמעון פתח בגנותה של רומי ואמר: כל שעשו לא עשו אלא לצורך עצמן וכו'... וההמשך ידוע... שהלך יהודה בן גרים וסיפר דבריהם ונשמעו למלכות רומי... ואמרו יהודה שעילה יתעלה, יוסי ששתק יגלה לציפורי, ושמעון שגינה יהרג... ואז רבי שמעון ברח והוחבא בתוך מערה מפני הגזירה שם למד סתרי תורה אדוננו בר יוחאי... בקיצור: הסיפור הידוע...

**עכשיו: למרבה הפתעתי,** כמה שהסיפור הזה היה ידוע לי וגדלתי עליו ושמעתי אותו עשרות אם לא מאות פעמים... בכל זאת גיליתי שישנם כמה הבנות ושאלות בסיסיות במעשה הזה שחסרות לי... **דבר ראשון: אם תשים לב: יש פה ויכוח!! יש פה מחלוקת מהותית בין רבי יהודה, רבי יוסי, ורבי שמעון!!!** רבי יהודה סובר שיש משהו חיובי בכל הפיתוח והקידמה שמלכות רומי הביאה לעולם ויש לנו הכרת הטוב אליהם... ורבי שמעון סובר שאדרבה, אין בזה שום מעלה אלא רק חסרון... למרבה האבסורד אף פעם לא שמתי לב שיש פה מחלוקת... אתה מבין לבד שזו מחלוקת מאוד אקטואלית בעיקר בדור שלנו איך להתייחס לכל מיני הטבות שאנחנו מקבלים מרשעים שאנו מתנגדים אליהם בתוקף... אז באמת מעניין במאי קמיפלגי???

והכי הכי חשוב לי לברר: תכל'ס... כמי ההלכה?? האם לשבח את הגשרים שווקים חיסונים שסיפקו לנו כאן או לא?? לכאורה באנו כאן למחלוקת רבי יהודה ורבי שמעון... (שלא תבין לא נכון... גם רבי יהודה לא אמר הלל ביום העצמאות של רומי... הוא ידע טוב מאוד ש"לא נבנתה רומי אלא מחורבנה של ירושלים" אבל בכל זאת הוא הבין שזה לא סתירה שיש מה להכיר להם טובה על הדברים הכן מועילים והעבודה השחורה שהם עושים במקומנו... ואנא!! אני יודע שאתה מאוד מזועזע מעצם השאלה... אבל סו"ס שאלתי שאלה... אז לפני שאתה מוציא את הקיטור... תענה לי תשובה אובייקטיבית לגופו של עניין...)

נ... אז תכל'ס: כמי ההלכה?? האם כרבי יהודה שמשבח את הגשרים והשווקים או כרבי שמעון שמגנה בכל תוקף? (אל תשכח... יש במסכת שבת עוד כמה מחלוקות מהותיות בין רבי יהודה לרבי שמעון אם זה במוקצה או בדבר שאין מתכוין או במלאכה שאינה צריכה לגופה... ובזה יש לנו משנה סדורה הלכה כמי... ואילו כאן?? לא ידוע לי כמי הוכרע הויכוח... האם כרבי יהודה או כרבי שמעון?) עד כאן השאלה הראשונה... **אבל השאלה השניה היא עוד יותר גדולה:** ר' שמעון טען שכל מה שהרומאים עשו לא עשו אלא לצורך עצמן... **נ... ור' יהודה??** וכי ר' יהודה חשב אחרת?? מה... רבי יהודה חשב לרע שהרומאים בנו גשרים בשבילנו?? ברור שלא!!! אם ככה אז באמת במאי קמיפלגי?? מה הויכוח?? אלו הם השאלות היותר עיקריות שמטרידות אותי...

**אבל חוץ מזה יש עוד שתי שאלות יותר קטנות:** רבי שמעון ברח למערה... למה?? הוא פחד מהגזירה!! פחד מהרומאים... **אני לא מצליח להבין:** מדובר פה ברבי שמעון ובנו שברגע שהם רק יצאו מהמערה הם כמעט שרפו את כל העולם במבטם... אז בדיוק מהרומאים רבי שמעון צריך לפחד ולהתחבא?? שיבואו... שיבואו הרומאים... נראה אותם רק מנסים להתקרב למערה של רבי שמעון בר יוחאי... הם יתאדו באותה שניה... אם ככה: אז באמת מה ההיגיון שאדם כזה קדוש שיכול לשרוף את כל העולם בקדושתו... וצופה ברוח הקודש ורואה כל מה שקורה בכל מקום... הרי כשזה מגיע למלכות רומי הוא צריך להתחבא מהם כמו אדם שמפחד על חייו...?? (אבל זה קצת פחות קושיה ואכמ"ל סו"ס כן מצאנו באלוהי הנביא שיכול להוריד אש מהשמים ולמחרת הוא נס על פשו מאיזבל, כך גם באלישע שעושה מופתים עצומים והוא צריך לנעול את הדלת כדי שמלך ישראל לא יהרוג אותו... ואכמ"ל...)

**ועוד קושיה אחת אחרונה:** ברגע שהם יצאו מהמערה והתחילו לשרוף אנשים כתוב שיצאה בת קול ואמרה: להחריב עולמי יצאתם?? חזרו למערתכם... ואני לא מבין: למה לחזור למערה?? הרי מי צריך ללכת למערה?? מי שמתחבא!! וכאן רבי שמעון כבר לא צריך להתחבאות... הקיסר כבר מת וגזירותיו התבטלו... יש פה כעת בעיה אחרת!! שברגע שרבי שמעון יצא מהמערה... פתאום כל מי שלא דבוק בתורה כל היום צריך לברוח הוא למערות ולנזקי הסלעים מפחד "בר יוחאי נאזרת בגבורה ובמלחמת אש דת השערה... אם ככה... אם זו הבעיה... רבי שמעון לא צריך לחזור כעת למערה... אולי הוא צריך לחזור לבית הכנסת... אולי הוא צריך לתת על פניו מסווה כמו משה רבינו בשעתו... או שיתגר במקום סגור... אבל למערה?? מה העניין לחזור למערה?? ממי צריך להתחבאות? לכאורה משתי הקושיות האלו זה נשמע שהמערה היא לא היתה רק איזה מחבא נקודתי... היה בה משהו מעבר לזה... סו"ס שם קנית הודך והדרך!! מעבר למחבא הטכני היה פה גם המקום הראוי והמתאים לעבודה הקדושה והצרופה של רשב"י...

--  
עכ"פ כמדומני שכל השאלות האלו הם שאלתיות!!! ולמרבה הפלא אז פעם הראשונה ששמתי לב לזה בכלל... (אולי גם אתה... אדרבה... אם זה לא קשה תענה לי על זה)

התשובות על שאלות אלו במאמר בעמוד 3-4 בגיליון זה... כהצעה בעלמא...

### להשתתפות בהוצאות

הגליון:

בבנק:

חשבון 705284

בנק פאג"י

סניף 187

באשראי:

"נדרים פלוס"

- "קהילות"

בטלפון:

(מענה ממוחשב)

0799-654321

בדואר:

פולק- רח' גאולה 15,

חיפה

תודה מראש!!!







## מי רוצה לזכות להיכנס למערה יחד עם רשב"י??

בפתח הגיליון העליתי כמה שאלות אודות המעשה של מערת ר"ש...  
ושמעתי בזה מהלך נפלא ועמוק... לא אחד שהמהלך הזה הוא די מחודש... אבל רוח הדברים זה ודאי אמת לאמיתה... ישפטו הקוראים...  
ובכן: כשמלכות רומי שמעה את דברי ר"ש הם גזרו: שמעון שגינה יהרג...

**בפשטות איך אנחנו מבינים???** שהגיע משטרה עם אקדחים ורצו להרוג את ר' שמעון... ואז לר' שמעון לא היתה ברירה אלא לברוח על נפשו ולהתחבא במערה... **אבל אולי לא!!!** שמעון שגינה יהרג... לא בטוח שרצו להרוג אותו... **אלא מאי?? למלכות רומי הייתה טענה עקרונית כלפי ר"ש:** אתה ר' שמעון מתנער מאיתנו...?? אתה מגנה את כל הפיתוח שלנו?? אתה בז ומתעלם בכל השווקים והגשרים והמרחצאות שלנו?? אם ככה... אין בעיה... רצונו של אדם זהו כבודו!! **בא נראה אותך מסתדר בלעדיו??** אנחנו ננתק אותך מהחשמל ומהמים... נשלח אותך לגבעה נידחת שאין בה כבישים ואין דרכי גישה כי אתה הרי נגד הגשרים שלנו... נכון?? בגבעה הזו גם לא יהיה מכולת ולא לחם וחלב וביצים כי הרי אתה מגנה את השווקים שלנו... אנחנו נשלח אותך למקום שאין בו מרחצאות... **ונראה אותך.. נראה אותך שורד 12 שנים בלי מקלחת??**

נשלח אותך לשטח A שאין בו אבטחה ואין בו צבא ואין גדר הפרדה ונראה אם לא תיהרג... זה אולי הפשט שמעון שגינה יהרג!! לא שיהרגו אותו ממש... אלא הוא יהרג מעצמו מחוסר כל... מחוסר שווקים וגשרים ומרחצאות... זו הטענה שהייתה למלכות רומי על ר' שמעון... גינית אותנו... אתה מתעלם מכל מה ההטבות שאנחנו מטיבים לך... אתה לא מכיר בננו... אז בבקשה... או שתחזור בך על דברך או שתעמוד מאחורי מה שאתה אומר ותנתק מאיתנו!!! אל תהנה מהשווקים ומהגשרים והמרחצאות שלנו ונראה אם תוכל לשרוד...

ובינינו לבין עצמנו... תרשה לי רגע להעביר נושא... לגופו של עניין יש פה לכאורה טענה אמיתית שהיא תמיד מטרידה אותי: הרי אנחנו נגד המדינה... נגד כל דבר שהמדינה מקדמת... אנחנו בזים ומזלזלים בכל דבר שהם נתנו לנו... זו ההשקפה שלנו!!! נכון?? פונה אלי ר' יהודה ואומר לי: ר' יוד: אם אתה באמת בז ומגנה את כל מה שהמדינה עושה לך... אז בבקשה... תעמוד מאחורי מה שאתה אומר... תהיה כנה!!! בא נראה אותך חי במערה בלי כבישים, בלי מכולת... בלי אבטחה... בלי כל השירותים והאפשרויות שמספקים לך... אתה מסוגל או לא מסוגל??

אם אתה מסוגל כל הכבוד לך... אתה רבי שמעון קדוש ה' וכולנו צריכים לנשק את ידיך... אבל אם אתה לא מסוגל... אז אתה סתם כפוי טובה... אתה סתם כופר בטובת היאור שמציל אותך ומספק לך שירותים שאתה לא מסתדר בלעדיהם... זו נקודה למחשבה אבל לא לכל אחד... רק למי שמוכן להלקות את עצמו מתוך חיפוש נקודת האמת הפנימית שלו...

אבל עזוב... גלשתי כעת לנושא אחר לגמרי... נחזור לעניינינו...  
---

זו הטענה של רבי יהודה!! ר' יהודה עומד מול המציאות כמות שהיא... בין אם אנחנו מודים בה ובין אם לא... המציאות היא שאנחנו נהנים מכביש שש... נהנים מהשווקים ומהגשרים ומהתשתיות ומהחיסונים שנותנים לנו כאן... אם אתה נהנה אתה צריך להכיר טובה... נקודה!!

אבל ר' שמעון?? ר' שמעון מגנה!!! אבל לא כמונו... ר' שמעון לא מגנה וממשיך הלאה... רבי שמעון עומד מאחורי מה שהוא אומר... ר' שמעון יודע טוב מאוד מה אנחנו מקבלים מרומי... הוא יודע כמה תועלת יש לנו מהגשרים מהשווקים והמרחצאות שהכושי עושה את העבודה בשבילנו... ובכל זאת רבי שמעון מוותר על זה מרצונו האישי... (אם מלכות רומי היתה מבינה שיש לה את הזכות ל"ועמדו זדים ורעו צאנכס" מה טוב... אבל אם היא לא מבינה את הזכות שבדבר ודושת ממני הכרת הטוב אז אני מוותר) ואז מה עשה ר' שמעון?? ר' שמעון ברח!!! מה פירוש ברח?? ר' שמעון החליט לוותר על הגשרים... לוותר על השווקים... לוותר על המרחצאות... והתנזר מכל דבר שיש לו זיקה ושייכות למלכות רומי... ש... שמה זה אומר?? **זה אומר שהוא נכנס למערה חשוכה...** התנתק מחשמל... מטלפון... לא התרחץ וכל הגוף שלו התמלא בבקעים... זה היה עקרוני!! רבי שמעון הוכיח שאפשר לחיות בלעדיהם!!! אבל איפה...?? **במערה!!!!**

אין הכי נמי... רבי שמעון מודע היטב לגודל ההקרבה... רבי שמעון לא מתכחש לתנאים הטובים שרומי מספקת לנו... הוא חי במערה בתת תנאים והוא יודע היטב את המחיר... אבל הכל שווה ולו כדי לא לתת לקול המונה של רומי להשתיק קול גלגל חמה...

כן... גלגל חמה מנסר בעולם כל יום ומכריז שיש בורא עולם... נו... אז למה אנחנו לא שומעים את הקול הטהור הזה?? כי הגמ' ביומא (עוד מעט נגיע לזה) אומרת: אלמלא קול המונה של רומי נשמע קול גלגל חמה!! המונה של רומי עסוקה בלנסר לנו ולחבק אותנו ולחדור לנו לכל פינה בחיים ולתת לנו תחושה שהם המושיעים שלנו ועליהם אנחנו נשענים... וממילא ברגע שר' שמעון מגנה את רומי ואומר שאנחנו נשענים על בורא עולם והם בסה"כ הכושי שעושה את העבודה?? רומי כ"כ נעלבת שהיא טוענת לר' שמעון... אם אתה באמת ככה טוען... אז בא נראה אותך מסתדר בלעדיו ולא נהרג... **אז הנה!!!** רבי שמעון מקבל את טענתה של רומי... ומוותר מרצונו על כל התשתיות וההטבות שיש לנו ממלכות רומי... הוא נכנס למערה כדי לא להנות מקול המונה של רומי הכפרנית ולזכות לשמוע את קול גלגל חמה שמספר כבוד ה' ומעשי ידיו באין אומר ואין דברים... זאת אומרת: הבריחה של רבי שמעון למערה זה לא בהכרח איזה מפלט טכני שלא יתפסו אותו... יש פה בעיקר הכרזה עקרונית!!! **אני עומד מאחורי הגיני שגינית!!!** ואני מוכן לחיות על פי זה ולחיות בתנאי מערה... לאכול ישר מהעץ וישר מהמעין ולא להתרחץ... העיקר לא לקבל את החיבוק דוב ההמוני של רומי שמנסר בעולם ועוסק בלהכחיש קול גלגל חמה שמספר כבוד קל בכל הארץ...

**מה אתה אומר על המהלך העמוק הזה? זה אמנם מאוד מחודש... אבל זה כ"כ נכון... וכ"כ אמיתי... שבפנימיות הדברים זה ודאי נכון!!**  
---

עכשיו שלא תבין: ר' שמעון שילם על זה גם מחיר **נ** **נ** **נ** יקר מאוד... לא היה לו יין לקידוש ולא היה לו לחם משנה, לא היה לו שופר ולא סוכה... אתה יודע למה? כי בשביל יין לקידוש ולחם משנה... בשביל זה צריך משאית שיווק שנוסעת בגשרים וחונה בשווקים של אומה זו... אבל ר"ש מוותר באדיבות... אני אשאר עם תמרים לחם משנה ובלבד שלא להזדקק לכם... לרומאים יש שופר מהודר לשווק לר' שמעון אבל אפשר להזמין אותו רק דרך הרשת... אם אין לך זיקה לאינטרנט של רומי... אתה חי במערה... אין לך תקציבים לחידור כי אין לך אין לשלוח ספסים... אין לך רישום כי לא שלחת דרך המייל... אין לרבי שמעון תלמידים כי בשביל שתלמידים יבואו צריך גשרים ודרכי גישה וקשרים ומצי"ג וכל זה עובר רק דרך הרשת ההמונית של רומי... בקיצור: אפילו ביידישקייט אתה לא יכול לזוז מילימטר בלי רומי... לא חבל על רבי שמעון בר יוחאי...?? צא מהמערה. תבין שרומי עוזרת לך גם ביידישקייט...  
תבין שרק ככה אפשר לקדש שם שמים בעולם...

**אבל לא!!! ר' שמעון מגנה אותם!!! בז להם!! ואומר:** איך מוחיל... אני אשאר בלי יין לקידוש... לא יהיה לי לחם משנה... אתם לועגים לי?? אתם טוענים שבלעדיכם הידישקייט שלי ישאר במערה?? אז אני אשאר במערה... אתם טוענים שאני אשאר מאחור בלי תלמידים?? אין בעיה... ראיתי בני עליה והם מועטים, אם שנים הם אני ובני הם... אני אשאר במערה עם חרובים ותמרים וללא אפשרויות וחניות... העיקר לא להזדקק לכם!!!

**קצת בא נעבור לזירה השניה:** באותה שעה שר' שמעון חי במערה...

באותה שעה מה קורה עם ר' יהודה?? ר' יהודה שעילה יתעלה!!! ר' יהודה מקבל הכל בשפע... יש לו תקציבים... משאיות עוצרות בפתח הישיבה שלו כל בוקר... תנובה מורידה חלב... אנג'ל מוריד לחם... לר' יהודה יש חיסונים... יש שירותי מדינה של מלכות רומי שמספקים את כל הצרכים שלו... ר' יהודה לא חי במערה... מה פתאום... איזה מערה... תקנו גשרים שווקים מרחצאות... יש הכל... ה' שלח את הכושי הגוי שיעשה לנו את העבודה... אתהלך לפני ה' בארצות החיים זה מקום שווקים...

**נו... ועכשיו נחזור לשאלת המיליון: כמי ההלכה??**

השאלה הזו מאוד מאוד נחוצה ושאלתית בדורנו: אני רוצה שתבין: אם פעם מלכות רומי הגיע לידי ביטוי במדינה ובציונות... ואז הייתה שאלה האם לקבל כסף מהמדינה או לא... הרי רומי של פעם חיוורת וכמעט מגוחכת לעומת הרומי החדשה של היום... הרומי של היום זו החשיפה ההכרחית לרשת האלחוטית שמיום ליום מתקבלת תחושה מחניקה שמי שמנותק מזה הוא פשוט חי במערה... אין

ההפקה) בדור שלנו יש אברכים מרוממים שלא רוצים!!!! הוא לא רוצה מייל!!!! מי שלא רוצה מייל... **הוא!!!** הוא באמת יכול להגיע למסקנה שאני לא צריך... (וכזה אחד... גם אם הוא כן צריך הוא יגיע ל למסקנה שבכל זאת אני לא רוצה כיו... כי אני לא רוצה ודי... מי יאמר לי מה תעשה ומה תפעל...)

כך שצריך ולא צריך זו לא הגדרה!!!! הבנת?? כשאני רואה שמנסים לשכנע בן אדם שהוא לא צריך מייל... בעיני זה מגוחך... כי זה נועד לכשלוך מראש!! כיו... כי מי שרוצה מייל אני מבטיח לך שהוא ימצא סיבות כנות למה הוא צריך מייל ואני אצדיק אותו!!!! רק מה?? אם אתה כבר רוצה לשכנע... תשכנע אותו **שלא ירצה!!!** תשכנע אותו שירצה להיות כמו רבי שמעון!!! שירצה להיכנס למערה... אתה מבין???

אני לא מסכים עם הגישה להסביר לבן אדם שהוא לא צריך מייל!!!! כי זה שקר... את מי אתה בדיוק מרמה?? מה לא צריך...?? צריך... ועוד איך צריך... יש פה בן אדם שמרגיש שהוא חי במערה!!! ואתה עוד מסביר לו שלא צריך לצאת מהמערה... על מי אתה בדיוק עובד???

זה כמו שיבא בן אדם וישכנע אותי לנסוע למירון בל"ג בעומר... כיו... כי מירון זה לא כ"כ רחוק מירושלים... זה לא כ"כ צפוף...

סליחה אדוני!!! אין צורך... אני יודע שזה רחוק ואני יודע שזה צפוף ובכל זאת אני רוצה ומשתוקק לנסוע למערה של רבי שמעון ואני כעת בלחץ שיאשרו לנו את זה... זה בדיוק העניין!!! אין טעם לרמות את עצמנו שלא צריך מייל זה מיותר... לא!! צריך ואני מודע להקרבה הגדולה שיש בזה... אבל אני רוצה להיכנס למערה יחד עם רבי שמעון ולהמריא אותו עד שמי שמים... בכזו גישה אני מאמין...

וכאלו אנשים מרוממים יש בינינו!!! ויש הרבה בלע"ר... אני פוגש אותם... הם קוראים את המאמר הזה ומסתכלים עלי כאילו נפלתי מהירח... ואני נרתע מהם... אני מרגיש שאני עומד מול רבי שמעון ובנו שיצאו מהמערה ועוד רגע הם שורפים אותי... כן... הם יוצאים מהמערה... אבל לא ממערה של פרמיטיביות... אלא ממערה של מושגים מרוממים שמחוץ לכח המשיכה... וההלו... תבינו אותנו... אל תשרפו אותנו... נכון שאתם בני עליה... אבל אתם מועטים... תבינו שאין הרבה אנשים שמסוגלים לחיות כך... כן... זו כבר נקודה למחשבה למי שכן אוחז שם... אברך בן עליה... גם אם אתה חי במערה הקדושה של רשב"י... אתה מוכרח להבין שלא כולם יכולים לאחוז שם... אתה מוכרח להבין שאמנם ראיתי בני עליה, אבל הם מועטים... אבל אם אתה לא מסוגל להבין את זה... ואתה עוד שניה שורף אותי על זה שאפשר לקבל את העלון שלי במייל אז חזרו למערכתכם... אז אנא... תבינו אותנו... אבל אנחנו?? אנחנו ניגש לבקש ממכם ברכות... וכעת גיליון אז נדברו בהשקפה של סגולה חדשה: י"ח בני עליה שאין להם שום גישה למייל יעיתרו עליך במערת רשב"י בפיקיעין... בדוק ומנוסה...

כבוד שמים...

זו הטענה של ר' יהודה... וכולנו פחות או יותר פועלים לפי שיטתו... סו"ס ה' נתן לנו כח עצום... תקנו מיילים... תקנו תוכנות שליחה משוכללות... ואם אפשר בלחיצת כפתור אחת לחזק רבבות אלפי ישראל שיתחילו מסכת יומא... אז למה לא?? למה להשאיר את העוצמה הניטרלית הזו שהיא תגויס רק להמונה של רומי?? למה שלא תשכון באהלי שם?

אז כן... אנחנו לא תמימים... אנחנו יודעים טוב מאוד שהקדוים העומדים בשליטה של הרשת... הרי כל מה שעשו לא עשו אלא לצורך עצמן... מי כמונו יודעים כמה הרס וחורבן הגיע לעולם מכל השווקים והגשרים והקישורים האלו ולכן אנחנו מאוד נזהרים שתהיה חסימה הרמטית... אבל לכן מה?? לכן לא נגייס אותם לכבוד שמים???

וכי בגלל שסללו את כביש שש בשביל להגיע למשחקי כדורגל יותר מהר... לכן לא נשתמש בכביש הזה בשביל להגיע לשיבה יותר מהר?

זו הטענה של ר' יהודה ובגגדול ככה אנחנו חיים!!!! לבנתיים לא ידוע לנו שהיה עוד מישהו שנכנס למערה חוץ מרבי שמעון...

אבל!!! דבר אחד מובטח למי שיפסוק כמו רבי שמעון...

### מי שיסכים להיכנס למערה כמו ר' שמעון יצא ר' שמעון...

המערה של ר' שמעון זה... זה חללית!!!! מי שנוסע בחללית הוא מנותק מהעולם... אבל לא בגלל שחללית זו מערה... אלא בגלל שהוא מחוץ לאטמוספירה... זה בדיוק מה שר' שמעון בר יוחאי אומר: אני לא חולק על רבי יהודה... יתכן שמותר להנות מהגשרים והשווקים ולהשתמש איתם לעבודת ה'... אבל אני בחרתי לבוז לזה... בחרתי להיכנס לחללית ולצאת מהאטמוספירה הזו ולהסתכל על כל העולם מלמעלה כמו כדור קטן... ר' שמעון אכן נכנס לחללית הזו- למערה... ומה הפלא שממנה הוא המריא עד השמים... למקום אבני שיש הגעת לפני אריה ליש...

-- כלפי מה הדברים אמורים?? תכל'ס... מה זה נוגע אלינו???

יש מושג שנקרא: מי שלא צריך מייל... אסור לו להחזיק מייל!!!

תסלח לי: אבל אני קצת כופר במשפט הזה... אתה יודע למה???

כי אני לא מכיר בן אדם אחד שדווקא היה רוצה מייל... דא עקא ש... שמה נעשה שהוא לא צריך... **אני לא מכיר אחד כזה!!!**

אני לא מכיר אחד שרוצה מייל רק לא צריך!!! אין כזה דבר!!

ולמה?? כי מי שרוצה שיהיה לו מייל... יש כ"כ הרבה סיבות מוצדקות למה הוא צריך מייל... שהמושג "לא צריך" זה פשוט סעיף שלא קיים... אין לא צריך!!! יש **לא רוצה!!!** (על משקל אין לא יכול יש לא רוצה, אבל לכיוון

הגדרה יותר מתאימה מזו!!! אין!!! אתה פשוט חי במערה!!! ככה התחושה...

**וכעת נשאלת השאלה: כמי ההלכה?? האם כרבי יהודה או כרבי שמעון?** האם לשבח את האפשרויות החדשות שיש לנו... שאם אפשר להשתמש איתם לכבוד שמים אז למה לא... בא נגייס את העוצמות האלו לתורה... או כרבי שמעון שמוכן להישאר במערה... ורק לא להזדקק מהם ומהמונם?? **רק לשבר את האחז: אני אשתף אותך בנימה אישית:**

גיליון אז נדברו מודפס כל שבוע ב"כ וכך" עותקים... זה עולה הרבה כסף!!! וכרוך בהרבה כאב ראש! מדובר במערכת שלימה של שינוע של מתנדבים שיבורכו שמפיצים עלונים מקצה א"י ועד קצהו... וזה עוד חוץ מהעלויות... ואילו באותה שעה!!! בשעה שמודפסים ה"כ וכך" עלונים... **הרי בלחיצת כפתור אחת ויחידה!!!** אנחנו שולחים את אותו עלון במייל ל-פי עשר אנשים!!! אני חושב שאני לא מגזים: **פי עשר!!! פי עשר** זיכוי הרבים!! **פי עשר** חיזוק!!! עם אפס מאמץ... אפס הוצאות... אפס כאב ראש... **תגיד לי: לא כדאי???** אתה קולט את עוצמת הניסיון???

ויש באמת אנשים שמדי פעם לוחשים לי באוזן: עזבו... עלונים מודפסים זה בסה"כ עשר אחוז מההפצה של הגיליון!! ומאיך זה לוקח תשעים אחוז כאב ראש... אז לא חבל?? עזבו... בא נפסיק עם ההדפסה הזו... אה...?? **אתה יודע מה התשובה שאני עונה להם???**

עלון אחד שמודפס יש לו חשיבות יותר מאלף עלונים שנשלחים בלחיצת כפתור... למה?? כי אותם אלף אמנם מגיעים במהירות הבזק דרך השווקים והגשרים של המונה של רומי... אבל העלון הפרמיטיבי והמודפס הזה שעובר כמה ידיים... הוא נשלח היישר למערה של רבי שמעון... זה מגיע לקהל יעד שהסכים להישאר עם רבי שמעון במערה... זה קהל יעד קדוש ואיכותי ששווה להשקיע בשבילו כל מאמץ!!!

**כמדומני שזו הסתכלות אמיתית וחיונית...** כן... רבי שמעון נשאר מאוד מוגבל במערה... בלי גשרים ובלי שווקים... בתת תזונה... כמעט בלי בגדים... בלי תקשורת עם העולם החיצון... אבל ימים יגידו והתברר שהמערה החשוכה הזו היתה בסה"כ חללית!!!! חללית שהגיע עד השמים והורידה לנו את הצחצחות והאורות של הזוהר הקדוש... חללית באמת לא משתמשת בגשרים ולא בשווקים... כיו... כיו... יש לך עסק עם חללית!!! חללית זה... זה... זה חללית... מחוץ לכח המשיכה...

**ונחזור לעניינינו: תכל'ס... הלכה כמי?? כרבי יהודה או כרבי שמעון??** ברור שההנהגה הרגילה של ישובו של עולם היא כרבי יהודה... אם הכושי עשה עבודה טובה... אם הוא עשה שווקים וגשרים ומרחצאות... אז כל פועל ה' למענהו... ו"פיותו של יפת תשכון באהלי שם" וצריך לקחת מכל פיתוח ותכונה חדשה שקיימת בעולם ולגייס אותה למען

## כלך אצל נגעים ואהלות...

כחמשך למה שנכתב בפתח הגיליון אודות "גופי תורה" של פרשה זו שאנחנו פחות מכירים אותה... יש בפרשת תזריע מצורע פרשה לא כ"כ ארוכה שהייתו ממליץ עליה בתור מדגם. לטעום את הסגנון ואת השפראך של פסוק התורה מסוג נגעים... הייתי ממליץ על נגעי בגדים!!!!

מדובר אמנם באחד מהנגעים... אבל סו"ס נגעי בגדים חולקים רשות לעצמם כך שלא מוכרחים להיות בקיאים בכל הפרשה... תפתח את הפרשה הזו ותתחיל ללמוד אותה פסוק פסוק בעיון!! כלומר: תדקדק בכל מילה... מה אני מתכוין?? בתורת כהנים יש כלל ברזל... אין מילה אחת בחומש ויקרא מיותרת!!!! אין!! כל מילה זו דרשה... תורת כהנים נמשלה בשיר השירים ל"מעיו עשת שן" זה כמו שיניים שעומדות מסודרות אחת ליד השניה... כידוע: לכל שן יש את השורש שלה ואת התעלות שלה... אם עשית לשן אחת טיפול שורש ומבנה וכתר ושילמת על זה 2000 שקל... זה לא מזיז לשן שלידיה!!! לכל שן יש את התעלה שלה, השורש שלה ואת מה שהיא אומרת... (רק בבריאות... לא בכאבים...) על אותו משקל: כל מילה בתורת כהנים שהיא חוזרת על עצמה זו דרשה!! ברור?? זה המוטיב!!!!

וכעת נתחיל ללמוד את הפרשה הזו (ששם זה ממש בולט)

הבגד כי יהיה בו נגד צרעת... ב--בגד צמר, או בבגד פשתים, או בשתי או בערב, לפשתים ולצמר או בעור או בכל מלאכת עור... שמת לב לרשימה?? נמנו פה שמונה סוגי בגדים, (ובחמשה מתוכם כתוב את המילה או) הלאה... פסוק הבא... והיה הנגע ירקק או אדמדם ב--בגד או בעור או בשתי או בערב או בכל כלי עור... שמת לב?? כעת שוב נמנו חמשה בגדים (וד"פ או) הלאה... הנגע פסוקים לאח"כ: וראה את הנגע... כי פשה שנגע בבגד או בשתי או בערב או בעור לכל אשר יעשה העור למלאכה שוב התורה חוזרת על חמשה בגדים, (וג' פעמים או...) בקיצור: אם תמשיך לעבור על הפרשה אתה תגלה שכל הרשימה הזו חוזרת על עצמה עוד ששה פעמים!!! כל פעם בסידור אחר... ופעם כתוב נגע, ופעם אחרת כתוב צרעת, ופעם כתוב שניהם ביחד... ואני כעת רוצה לעצור כאן!!!

נהג... הבאתי לך פרשה בתורה... שאנחנו מחונכים שאין מילה אחת מיותרת... וכל או... וכל פעם שהתורה חוזרת על שם של בגד יש פה דרשה!!! הנה לך!! זה מה שעשה רבי עקיבא... רבי עקיבא ישב על כל "או" ועל כל "בגד צמר או בגד פשתים" ודרש כל מילה בפרשה זו ובכל התורה כולה... אנחנו אולי פוגשים את הדרשות האלו בכל מיני דפי גמ' כאלו שאנחנו מרצים אותם כי... כי אין שם ריעד... אבל ר"ע ישב על זה!!! וזה מה שהוא מסר לתלמידים שלו... ועל זה כתוב שמשו רבינו הגיע לבית המדרש של ר"ע ושמע מה שר"ע דרש... ואמר לקב"ה: יש לך אדם כזה ואתה רוצה ליתן תורה על ידי???

אז הנה... מותר לנו להכיר לכה"פ שיש כזה מקצוע בתורה... מותר לנו לדעת שלדרוש פסוק בתורה זה לא וורט לפרשת שבוע, זה גופי תורה שעליהם ישבו רבותינו... אז הנה... לפניך מדגם קטן... מומלץ בחום ללמוד את זה בתורת כהנים עם פירוש המלבי"ם ותראה איך שלכל מילה יש דרשה...

אם תרווה נחת תוכל להתחיל ללמוד את כל פרשת ויקרא צמוד לתורת כהנים, ולפירוש המלבי"ם שהטיב לבאר איך כל דרשה נצמדת ליתור או למיעוט... תחשוב כמה עבודה מחכה לך... תנסה פה לספור כמה תיבות יש רק בפרשת ויקרא!!! כמספר התיבות ככה יש דרשות על כל מילה... (ובחלק מהתיבות גם על כל מיני אותיות של ו'ו החיבור וכדו') אז שוב נסכם ונסקי: הרבה עבודה לפנינו... זה מתחיל בש"ס... אבל אחרי הש"ס עדיין מחכה לנו תורה שהיא ארוכה מארץ מידה ורחבה מני ים...

## פיזור הכנסת לאחר קריאה ראשונה שניה ושלישית...

מישהו פעם שאל אותי בסקרנות: כשהמשיח יגיע ובית המקדש ירד באש מן השמים... אני מבין מה יקרה לכיפת הסלע... כיפת הסלע תינמס באותו רגע כמו מגדלי התאומים... כי המקדש ירד עליו כולו אש...

אז עם כיפת הסלע הוא כבר מסתדר... אבל... אבל יש משהו אחר שמסקרן אותי: מה יהיה עם משכן הכנסת??? האם יהרסו את הבנין הזה... או אולי הוא יהיה בכלל "עתידיים בתי תטראות שיתהפכו לבתי מדרשות"? מה בדיוק יהיה עם הבנין הזה??? טוב... שאלה כ"כ "חשובה" אמרתי לו: תן לי לחשוב...

חשבת... אשתוממתי כשעה חדא וחזרתי אליו עם נוסחה מסודרת... והנה התכנית...

**ובכן:** היה זה ביום שגרתי למדי... עוד יום אחד של חילופי האשמות והשמצות אחד נגד השני... עוד יום של שנאה וחתירה של אדם לאדם זאב... עוד יום של "וידרכו את לשונם קשתם שקר... איש מרעהו תשמרו ועל כל אח אל תבטחו כי כל אח עקוב יעקוב וכל רע רכיל יהלוק..." כן... ככה זה!!! אני לא צריך לספר לך... כבר שנים זה ככה... זו מנגינת הרקע הקבועה באותו "משכן..." אבל באותו בוקר לפתע קרה משהו מוזר... לפתע נראו בקירות הבית שקערורות ירקקות וגם קצת אדמדמות... מיד קראו לצוות התחזוקה של משכן הכנסת לטפל ב"רטיבות" שיש בקיר... אבל תכל"ס... מתברר שיש פה בעיה קצת יותר רצינית בקיר...

אבל למי יש זמן לדבר על בעיות בקירות... יושבי המקום עסוקים בלהכפיש אחד את השני... לאף אחד אין זמן להתפנות לקירות... אף אחד לא מייחס לזה חשיבות... אבל לבנתיים מישהו קרא לכהן... הגיע כהן צנוע ושקט... הוא לא עורר תשומת לב מיוחדת... אף אחד משומרי ראש והמאבטחים לא ראה צורך לבדוק אותו יותר מידי או להשתמר ממנו... עוד איזה חרדי אחד... תבין: יש פה עכשיו דיון מתוח מאוד בכנסת... כל אחד מתבצר בעמדה שלו... כעת כל אחד יכול כעת לגרום לפיזור הכנסת... ואז שוב יהיה בחירות ושוב בלגן... אז למי עכשיו יש זמן להתייחס לאברך הזה שנכנס לכאן... הוא והרטיבות בקיר... זה הדבר האחרון שמטריד אותנו כעת... אבל הכהן נכנס... בדק ובדק ובדק... בדק שיש בבית גם אבנים, גם עצים, גם עפר... הוא גם בדק שיש לבית ארבע כתלים והוא לא עגול אלא מרובע... ואז הגיע שלב המדידות... ואכן התברר שהכתם הוא כארבעה גריסין וחצי... הכהן הקפיד על המדידה המדויקת!!!! כל מילימטר במדידה הוא מאוד מאוד משנה לנו להתפתחות... לאחר שהכהן סיים את המדידה... הוא נישג ליו"ר הכנסת מאחורה ודפק לו על הגב ולחש לו באוזן: אדוני היו"ר... אני מכריז כעת על פיזור הכנסת...

הבנין כעת נכנס ל"סגר" תודיע לכולם להתפזר מהיציע לשבוע הקרוב... יו"ר הכנסת מסתובב אחורה בתדהמה... מי זה?? מי זה שנותן לי הוראות ככה בלי להתבלבל? סליחה... מי אתה?? אני הכהן!!! ומצאתי פה נגעי בתיים... אני אמנם עדיין לא הכרזתי שהבית טמא... אלא אני נותן לכם את האפשרות להתארגן ולצאת כדי שלא תטמאו... יו"ר הכנסת נישג לראש הממשלה... ליו"ר האופוזיציה... אין הרבה מה להתווכח... הדיון נקטע בעיצומו... ותכל"ס... כולם בהלם... בתדהמה... אבל אין הרבה אפשרות להתווכח... זה כהן!!!! וצ"פ סמכות התורה כשהן מגיע ורואה נגע הרי בסמכותו להסגיר את הבית שבעה ימים... (כן... לא דווקא כשהמשיח יגיע... גם בזמנם שהיה מלך ושרים והם לא תמיד היו ממושמים לחוקי התורה... אבל במקביל הם ידעו שיש בהיריכה של היהדות שורה שנקראת כהן שיש לו סמכות להכניס בתיים לסגר ואי אפשר למנוע את זה...) בהתחלה עוד היה צו איסור פרסום על התקריט המבישה... אבל מהר מאוד יצאו הדלפות כמנהג המקום... בטח... יושבי הבית הזה רגילים בהדלפות... בקיצור: כל הארץ גועשת!!! משכן הכנסת ננעל עקב חשש לבית המנוגע... (אוי כמה שהשם הזה הולם...) כבר אי אפשר היה לשתוק... ראש הממשלה מיד יצא בנאום לתקשורת ושם הוא האשים של מלני ואלמוני שהם פוצצו את הפגישה... ואז אלמוני לא נשאר חייב... והוא פירסם הודעה לתקשורת והסביר שהיחיד שאשם בפיזור הכנסת זה... וחגיגה ברשת... כולם מאשימים את כולם וכו' וכו'... את זה אני כבר לא צריך לפרט... את השפראך הזה כבר כולנו מכירים... ותכל"ס: עדיין לא מאוחר!!! סו"ס הכנסת כעת התפזרה רק בקריאה ראשונה...

בסוף שבעה ימים לסגר... הכנסת שוב תתכנס ויש סיכוי למנוע את פיזור... הכל תלוי בשיחות... אבל לבנתיים כל אחד ממשיך להשמיץ ולהאשים... מי גורר אותנו לבחירות שניות... אתה או הוא... והנה הגיע סוף שבעה ימים... ושוב שערי הכנסת נפתחים... כל החברי כנסת מתיישבים... כל אחד מכין את הנאום הרהוט שלו להוכיח את קלוננו של השני ולהצביע עליו כאשם בכל הבעיות... ולפתע הס הושלך באולם... ושוב הכהן נכנס!!!! הוא שוב מודד מדידות מדויקות... שוב בודק... מתח לא נורמלי שורר בעולם... ואז הכהן מבקש את רשות הדיבור... כל המדינה מרותקת... כולם מקשיבים לנאומו של הכהן... הכהן פותח בדבריו ואומר: איש בשורה אני!!!! הנגע ב"ה לא פשה!!! אם הנגע היה מתרחב אפילו בסנטימטר היינו צריכים לגשת לפיזור (והריסת) הכנסת... אבל ה' נתן לנו צ'אנס ובשלב זה לא צריך לעשות כלום!!! ולכן אני מכריז כעת על פיזור נוסף בקריאה שניה... וחזק מזה אנחנו נאלץ לחלוץ את האבנים שיש בהם את הנגע ונוציא אותם מחוף למחנה ובמקומם נשים אבנים חדשות... ושבו הבא שוב נבא לבדוק... ושוב צעקות... קריאות נגעי לכל עבר... כל אחד צורח על השני... מפרט את כל התיקים והפשעים שלו מעודו עד היום הזה... ותכל"ס... מתח לא נורמלי... מה הולך להיות פה בסוף שבוע הבא...

אבל!!!! הכהן לקח שוב את המקרפון והודיע: כנסת נכבדה... תבינו את המצב... אמנם אנחנו מסגירים את הבית שבעת ימים שנית... אבל למה??? כי בבית הזה מדברים הרבה מאוד לשון הרע... זה בכלל בכלל לא משנה מי אשם ומי לא אשם... את הבית הזה מעניין דבר אחד: שאתם צריכים כעת ועכשיו להפסיק לדבר אחד בגנות השני!!! אם בשבוע הקרוב יהיה שינוי בגישה שלכם אנחנו נראה את זה בקירות ואם לא אנחנו גם נראה את זה... ואז זה כבר יהיה סופי!!! ושוב הכנסת מתפזרת ושוב צעקות... וראיונות לתקשורת... והכפשות ברשת המקוונת... ועבר שבוע ימים ושוב הכנסת מתאספת... וכעת מתח עצום... כולם נכנסים למשכן הכנסת... והלם!!!! הנגע חזר לאבנים החדשות... אוי אוי אוי... שוב הכהן מגיע... וזהו!!!!

כעת הוכרז סופית על פיזור הכנסת... איזה פיזור... הריסת משכן הכנסת על שנמצא בו נגע בג' שבועות... הכהן נותן ארכה של כמה שעות... ומגיעים עשרות משאיות ומפנות את כל תכולת משכן הכנסת... כל הכסאות... כל השטיחים... כל התמונות... כל האביזרים... ולאחר כמה שעות מתחילה מלאכת הנתיצה... אוי... שכחתי להוסיף שבאמצע הנתיצה לפתע מצאו שם כספת עם הרבה כסף... יתכן שזה הכסף שהחביאו שלא ינתן ליראי ה'... עכ"פ ככל הנראה זה יהיה סופו של משכן הכנסת... בית המנוגע!!!

אבל בינינו... אותנו צריך להטריד משהו אחר לגמרי... כן... משכן הכנסת הוא בית המנוגע... אבל בל נשכח שחז"ל אומרים: שנגעי בתים זו התחנה הראשונה... ואם לא חוזרים בתשובה זה מגיע לבגדים ואח"כ זה מגיע רח"ל לנגעי עור בשר... אותנו צריך להטריד כמה הבית הזה משפיע עלינו... כמה הוא חודר אלינו... כמה הוא עוטף אותנו כמו בגד ומעסיק אותנו... וכמה זה משפיע על המידות שלנו מנפש ועד בשר... זה מה שבאמת צריך להטריד אותנו!!! התורה מלמדת אותנו שלשון הרע זה משהו שמדבק... זה משהו שיכול להרעיל אבנים... יכול להדביק משטחים... יכול לחדור לבגדים... ולא נותר לנו אלא להישמר מנגע הצרעת, ושומר פיו ולשונו שומר מצרות נפשו...

אוי... שכחתי להוסיף שבאמצע הנתיצה לפתע מצאו שם כספת עם הרבה כסף... יתכן שזה הכסף שהחביאו שלא ינתן ליראי ה'... עכ"פ ככל הנראה זה יהיה סופו של משכן הכנסת... בית המנוגע!!!

אבל בינינו... אותנו צריך להטריד משהו אחר לגמרי... כן... משכן הכנסת הוא בית המנוגע... אבל בל נשכח שחז"ל אומרים: שנגעי בתים זו התחנה הראשונה... ואם לא חוזרים בתשובה זה מגיע לבגדים ואח"כ זה מגיע רח"ל לנגעי עור בשר... אותנו צריך להטריד כמה הבית הזה משפיע עלינו... כמה הוא חודר אלינו... כמה הוא עוטף אותנו כמו בגד ומעסיק אותנו... וכמה זה משפיע על המידות שלנו מנפש ועד בשר... זה מה שבאמת צריך להטריד אותנו!!! התורה מלמדת אותנו שלשון הרע זה משהו שמדבק... זה משהו שיכול להרעיל אבנים... יכול להדביק משטחים... יכול לחדור לבגדים... ולא נותר לנו אלא להישמר מנגע הצרעת, ושומר פיו ולשונו שומר מצרות נפשו...

# איזו עבירה עשה הזב שהוא צריך לכפר עליה?

למי שלא יודע... הנושא של הפרשה שלנו... זה ד' מחוסרי **כפרה** !!! מדובר בארבעה סוגי אנשים וטומאות שצריכים **כפרה**!! מי הם?? זב!! זבה! יולדת!! מצורע!! אז בשלמה: מצורע... מקובלנו שצרת מגיעה בעוון לשון הרע... נו... את זה אני מבין... דברת לשון הרע...?? אז הנה צרעת... ואחרי הצרעת... עכשיו צריך בין הייתר גם לכפר על זה... בשביל זה יש קרבן כפרה... יולדת?? נו... גם את זה אני יכול להבין... סו"ס יש לנו את המדרש שאומר שגם יולדת עוברת על איזה חטא של נדר... אז גם בייחס אליה מובן למה צריך כפרה...

**אבל זב ? ? ? ! ! רבוננו של עולם:** איזו עבירה עשה הזב שהוא חייב כפרה?? זיבה למי שלא יודע... זיבה זה סוג מסוים של מחלה!!! סוג של דלקת מסוימת!! שלא ידוע לנו שהמחלה הזו מגיעה בגלל איזה עוון... ובכל זאת מי שחולה במחלה הזו... לא זו בלבד שהוא היה חולה... לא זו בלבד שהוא היה מסכן והוא לא הרגיש טוב... לא זו בלבד שהוא הלך לקופת חולים... לא זו בלבד שהוא שילם הרבה כסף בבית מרקחת... הוא גם צריך לתת **כפרה**!! על מה?? על איזה חטא?? על מה? ולמה?

## הביאור בזה הוא כך:

לפניך שני סיפורים: **הסיפור הראשון הוא:** אני סבל במקצועי... פעם מישהו קרא לי שאסחוב לו איזה שולחן לבית... סחבתי לו את השולחן... העליתי לו את זה עד הקומה הרביעית... אנחנו מגיעים... הובא אדם מסתכל על השולחן... ו... ועשה פרצוף... יש פה חריצים... קריין פה... קריין שם... מה זה צריך להיות?? הרסת לי את השולחן... ואז כמובן התחיל הויכוח... האם אני אשם או לא?? עד כמה הייתי צריך לארוז את השולחן לפני שהעליתי אותו או שלא?? האם אני לוקח אחריות על חריצים או לא?? האם זה קרה לי באונס או בפשיעה?? בקיצור: האם אני צריך לשלם על הנזק או לא... **עד כאן הסיפור הראשון**...

**כעת ניגיש לסיפור השני:** עברו כמה שבועות והפעם הגיע התור שלי לקנות ספה **לעצמי**!! לבית **שלי**!! וכפי שכבר הקדמתי... אני הרי סבל במקצועי... העליתי בכוחות עצמי את הספה עד הבית... ו... והנה שוב... רק הגעתי הביתה... קריין פה... קריין שם... פה נקרע הריפוד... שם השתפשף... נו... **הפעם שוב נשאלה השאלה בחלל העולם:** האם אני אשם או לא?? האם זה קרה לי בפשיעה או באונס?? האם אני חייב לשלם או לא?? נו... מה התשובה? **מה זה משנה!! למאי נפקא מינה אם אני אשם או לא אשם??** סוף סוף זו הספה שלי... וזו הפשלה שלי... וזה הקריצים שלי... ומי שהולך לסבול מהחריצים האלו מכאן ועד עולם זה רק אני ולא אחר!! אז מה זה כבר משנה אם הייתי אשם או לא... **אתה יודע מה... בא נניח שאני לא אשם...** נו... ואז מה...?? לכן מה? לכן כבר אין פה חריצים? המציאות היא שיש פה חריצים!! בין אם אני אשם ובין אם לא המציאות היא שיש פה כעת חריצים...

## מתי זה כן משנה האם אני פה אשם או לא??

כשמדובר בספה של מישהו אחר... ואני זה שהעליתי אותה... כאן זה מאוד משנה!!! כי כאן החריצים הם **שלו**!! ואילו האשמה היא **שלי**!!! כאן כל הישירות שלי לספה הזאת... זה רק האם אני אשם או לא... אם אני אשם אז אני צריך לשלם על החריצים האלו... אבל אם התברר שאני לא אשם... אז מה אכפת לי... מצדיי... תשאר עם החריצים האלו... העיקר תעזוב אותי לנפשי... **אבל כשמדובר בחריצים שלי??** כאן זה כבר לא משנה האם אני אשם... כאן בין אם אני אשם ובין לא... החריצים הם שלי וחבל לי!!! (לכן זה אף פעם גם לא יקרה... כמובן...)

בפרשת פרה אדומה חז"ל אומרים משפט: תבא האם ותקנה צואת בנה- דהיינו: הפרה אדומה תבא ותטהר צואת בנה (דהיינו חטא העגל... שהפרה היא האמא של העגל...) עומדת לה האמא ושואלת: במה אני אשמה?? למה אני צריכה לקנות את הלכלוך של בני? במה חטאתי שאני צריכה לישא באחריות המעשים של הבן שלי?? **נו... מה התשובה?? אמת קרה:** אף אחד לא אמר שאת אשמה!! זה ממש לא קשור לאשמה! אז מה כן?? את אמא **שלנו**!! והוא הבן **שלך**!! זו הספה **שלך**!! אם היית רק המטפלת שלו והיה קורה משהו... השאלה הייתה: האם את אשמה או לא?? אבל כאן זה הבן **שלך**... אבל ברגע שזה הבן שלך אז מה זה משנה אם את אשמה או לא... סו"ס זה בן שלך... ואם הוא פתח את הראש אז רצים איתו לטר"ם... לא בגלל שאת אשמה, אלא בגלל זה הבן שלי...

## עד כאן המשל... כעת ניגש לנמשל:

הקב"ה שלח אותנו לעולם... בשביל מה?? בשביל שנהיה אנחנו בעלי הטובה!! ונבנה את העולם הבא **שלנו** בידינו!!! בשביל זה הקב"ה מסר בידיים שלנו את **האחריות הגמורה למעשינו**!! זו הסיבה שהקב"ה לא מוותר... החוסר ויתור הזה נובע דווקא מרוב רחמי של הקב"ה **שהוא רוצה לאפשר לנו להיות ההבעלים הבלעדיים של הטובה שלנו**... לכן הוא עשה אותנו האחראים הבלעדיים על מעשינו... שאנחנו ורק אנחנו נישא בתוצאות וההשלכות של מעשינו...

**עבודת ה' זו הספה שלנו!!** אם נעשה איזה קריין וחריץ בספה שלי... לא תמיד זה משנה אם אני אשם או לא אשם... לא תמיד זה המדד... כי בסופו של דבר זו הספה שלי ויש בה חריץ... והיחיד שיסבול מזה וזה יפריע לו בעיניים זה אני... ולכן אני צריך לתקן את זה... ובאמת הלכתי לנגר... והוא אמר לי שהתיקון עולה 200 שקל... הייתי בהלם: מה?? למה שאני אשם?? מה... אני אשם?? נו... נתחש מה ענה לי הנגר: אתה לא משלם כי אתה אשם... אתה משלם כי זה **שלך**!! ויש **לך** חריץ!! ואם אתה לא רוצה שיהיה לך חריץ!! אז תשלם!!!

**מקודם נשאלה השאלה:** מה אשם הזב שהוא חייב להקריב כפרה?? וכי איזו עבירה הוא עשה שהוא צריך לכפר עליה??

## התשובה היא: שהשאלה בכלל לא מתחילה:

הזב לא אשם בכלל... אף אחד לא אמר שהוא אשם... כי הוא באמת לא אשם!! נו... אז למה הוא צריך לתת כפרה...?? כי... כי זיבה זה סוג של קריין... התורה מגלה לנו שזיבה זו מציאות של טומאה וקלקול בעולם... ואת הקלקול הזה צריך לתקן... רגע... למה שאני אתקן? מה... אני אשם- שואל הזב?? התשובה היא: ממש לא!!! פשוט זה הקלקול שנעשה **אצלך**!! זה הקניין שלך!! זה הנזח נצחים שלך והתורה מגלה לך: שבבנין הנצחי הזה שלך קרה איזה קלקול... ואת הקריין הזה צריך לתקן... לא בגלל שאתה אשם... אלא בגלל שאתה הבעלים!! אמנם לא באשמך!!! אבל

## בהחלט זה שלך!!!!

### וזה היבט מאוד חשוב שצריך אחת ולתמיד לדעת אותו:

כל ההבדל בין אדם מבוגר לילד... זה שתינוק זה... זה תינוק הבורח מבית הספר... כשתינוק עומד מול איזה בעיה... הוא עסוק בלהתנער ולברוח מזה ולהסביר למה הוא פטור... זה מה שנקרא פגיעתן רעה... אבל למבוגר יש קניינים משלו שהוא בעלים עליהם... ולא תמיד זה עניין של אשמה... אלא זה עניין של בעלות... אתה הבעלים... זה הרכב שלך... זו הסחורה שלך... זה המפעל שלך... אז קח אחריות עליו...

### מי שרוצה להיות ברבות הימים בעל הטובה!!

### זה רק אם הוא יפנים שהוא גם בשלב זה בעל החסרון שלה!!

### אם אתה רוצה שיקפּו לבעלותך הבלעדית את הטובה!!

### זה רק אם תקבל אחריות מלאה בשלב זה על החסרונות שלה!!

כל אמא יודעת שאם היא רוצה ברבות הימים לרוות רוב נחת מבנה... ולהכריז בגאון: זה הבן **שלי**!! בני!! אשר בך אתפאר... זה רק בתנאי... שכבר עכשיו... כשהוא בן שנה... גם עכשיו תכריזי **זה הבן שלי**!! ותקחי אחריות מלאה על מעשיו... גם כשזה לא כ"כ נעים...

אם היינו אורחים בעולם הזה... אם העבודת ה' הייתה משהו מהסוג של סבל שעושה את העבודה שלו והולך הביתה... אז באמת כל הנושא וכל הנידון היה מתחיל ונגמר: **האם אני אשם או לא אשם??** אז זהו שלא!! אנחנו לא פועלים אלא קבלנים!! עבודת ה' היא שלנו!!!!!!

רבוננו של עולם: דווקא תכננתי להקריב קרבן פסח... אבל מה אעשה שנטמאתי בטומאת מת... נו... אני אשם או לא אשם?? **מה התשובה??** אתה ממש לא אשם!! אתה פטור... הכל בסידור... ואכן באמת אם כל השיקולים שלנו היו מתחילים ונגמרים ב"האם אני אשם או לא..." אז עד עצם היום הזה לא היה לנו פסח שני... ומעולם לא היינו עבדי ה' אמיתיים... **אז זהו שלא!!** עבודת ה' **זו הספה שלנו!! זו עבודה שלנו!!** ממילא כאן ויהי אנשים אשר היו טמאים לנפש אדם... והם מגיעים למשה רבינו בתחינה... נכון... אנחנו לא אשמים שאנו לא מקריבים קרבן פסח... נו... ולכן זה נקרא שהקרבנו?? למה נגרע? ברגע שהשאלה הזו הגיע משייכות פנימית לעניין ה' לא השיב אותם ריקם...

### זו נקודת ההבדל הכי עמוקה בין עובד אלוקים לאשר לא עבד:

עובד ה' חי בגישה שעבודת ה' זה המגרש הפרטי והאישי שלי!! ואילו מי שאינו עובד ה'... הוא מגיע לעבודת ה' מתוך נקודת הנחה שאני צריך לדפוק כרטיס אצל הרבש"ע... ולא נותר לי אלא לנמק על פי חוק האם אני אשם או לא אשם... לא נותר לי אלא להצליח להוציא מהרופא אישור מחלה למה החרתי בפעם העשירית מלקרא ק"ש בזמנה... אני הסבל של הספה של הרבש"ע... אם יהיה בה חריצים... אני בסה"כ אצטרך להוכיח שהחריצים האלו לא באשמתו והוא... שלום עליך נפשי...

### אז זהו שלא!!!! זה לא הספה של הרבש"ע!! זו הספה שלך!!

אתה מתעסק נטו עם העולם הנצחי שלך!!!! אתה הבעלים הבלעדי על הטובה שלך!!! ובשביל זה אנחנו פה!!! מישהו פעם טען לי: למה אתם כל היום עושים עסק מכשירות?? מה פשר החשדנות והרחחנות הזו?? מה... אתה באמת חושב שהקב"ה יבא אליך בטענות למה לא היית עוד יותר חשדן... ולמה סמכת על כשרות פלונית ולא פלונית...?? דווקא נהנית מהשאלה... חשבתי עליה... בסך הכל הוא באמת צודק... מה... הקב"ה באמת יבא אלי בטענות למה לא חשדתי במערכת כשרות פלונית ש... ש... שלך תדע... אולי היא לא מספיק משוכללת??

**נו... מה התשובה?? אמרתי לו:** אתה צודק מאה אחוז... הקב"ה לא יבא אלי בטענות... כי תתפלא לשמוע... לקב"ה זה ממש לא משנה... כן... זו גמ' מפורשת: **וכי אכפת לו לקב"ה בין שוחט מן הצוואר לשוחט מן העורף...** לקב"ה זה ממש לא משנה... אז למי זה כן משנה?? לי!!!! **"ליצרך את הבריות"** זו הספה שלי!!!!!! אם חלילה וחס אני אכשל במאכלות אסורות!!! זה יהיה החריץ שלי... אני אשאר המטומם שנכשיתי בונטמתם במ... רק אני הוא זה שאצטרך לחיות עם הטמטום הזה לנצח... זו סחורה שלי... והיות זה שלי... אז בספה שלי אני לא רוצה שיהיו חריצים... גם לא חריצים כאלו שאני לא אשם בהם... אני לא מחפש להיות לא אשם... אני רוצה שלא יהיו חריצים...

**לכן... מהניסיון האישי: עצה טובה קמ"ל:** כשאתה צריך לסחוב איזה רהיט לבית שלך... לקומה רביעית... אם אתה לא ממש חייב להזמין סבל... אני מציע לך שתעשה את זה לבד... **אתה יודע למה??** כי כמה שהסבל לא רוצה להסתגב... וכמה שהוא ישתדל לעשות הכל כדי שלא יקרו כל מיני פשלות... עדיין... סוף סוף הספה היא לא שלו... ולכן: מבחינתו יותר ממה שהוא עסוק בספה... הוא יותר עסוק בעצמו שלא להיות אשם בפשלות שחלילה יקרו בספה שלך... לכן עם כל הכבוד למיומנות שלו... הוא כעת לא עסוק בספה אלא בעצמו!!! אבל כשאתה תסחוב את הספה... אתה באמת תדאג שלא יקרה לה כלום... כי לך באמת חשוב שיהיה לך ספה חדשה ללא חריקות ולא קרייצים...

כן כן!!! זו עבודתנו!!! להבין שעבודת ה' זו הספה שלנו!!!!!!

ואם זו הספה והרהיט שלנו... אז לכן קוראים לנו חרדים!!! חרדים על המצוות!!! חרדים על הטובה הבלעדית שלנו!!! וחרדים על הנחת רוח שכ"כ חשוב לנו לעשות לאבינו שבשמים...

**התחדשנו  
עיצוב חדש!!!**

# לא נבפ"ק את השמחה

יו"ל ע"י מערכת "לא נפסיק את השמחה" לתרומות, חסויות וכדו' 058-323-49-41  
לשליחת בדיחות או הערות והארות: דוא"ל: a05832349@gmail.com  
מו"ל: שר השמחה מאיר פנחסי הי"ו הפצה ראשית: א.י. הי"ו

## דבר העורך

שר השמחה: מאיר פנחסי הי"ו

### התודה והברכה

לכל התורמים  
שתרמו במשך כל  
התקופה האחרונה.  
ובפרט מזכה הרבים,  
בן של קדושים ומשמח  
הלבבות, איש מירון  
מורנו ורבנו  
חכם ששון הלוי שליט"א  
מרבני עיר הקודש צפת ת"ו  
אשר סייע רבות למען העלון  
יה"ר שיזכה עוד להגדיל  
תורה בכל הארץ ובעולם  
כולו. ויראה נחת מכל  
התלמידים אשר בארץ  
המה. אמן

חסר לנו סכום של כ- 850 ₪  
ניתן לתרום בנדרים פלוס  
שלוחה 6500  
בקופת ארגון החסד  
המרכז לערבות הדדית  
בקטגורית  
**"לא נפסיק את השמחה"**

## ווארט על הפרשה

פנינים יקרים על פרשת אמור

אִישׁ אָמוּ וְאָבִיו תִּירָאוּ וְאֶת שְׂבֹתַי תִּשְׁמְרוּ אֲנִי ה' (ט-ג)  
כתב רבינו האר"י זצ"ל, שכל ההצלחה של האדם תלויה בכיבוד הוריו.  
וככל שמכבדים ויראים מאבא ואמא, כך מצליחים יותר.  
ומעשה ברבי ישמעאל כהן גדול שבאה אמו לבית המדרש, ואמרה לנוכחים  
שהבן שלה לא מכבד אותה. נתכרכמו פניהם ושאלו אותה 'במה בדיוק הוא  
לא מכבד אותך?'. ענתה 'כשהוא מגיע מבית המדרש אני רוחצת לו את  
הרגלים, לאחר מכן רוצה לשתות את המים, והוא לא מסכים. תגידו לי שיתן  
לי לשתות'. מיד אמרו לו 'רצונה זה כבודה, אתה חייב ליתן לה לשתות'.

## מילתא דבדיחותא

בדיחות מצחיקות

(1) מפקח של משרד הבריאות מגיע לבית החולים למשוגעים. המנהל עושה  
לו סיור ביחד עם כל הפסיכיאטרים. הם מגיעים לחדר פעילויות ורואים  
הרבה משוגעים שמתגלגלים מצחוק. אחד המשוגעים אומר 56 כולם  
צוחקים. משוגע השני גם כן אומר 158 וכולם מתפוצצים מצחוק המפקח  
מבקש הסברים והמנהל אומר לו: הם כבר יודעים הרבה בדיחות בעל פה  
ונתנו להם מספרים במקום שיגידו בדיחה הם אומרים מספר. המפקח שואל:  
"אני יכול לנסות?" "כן" עונה המנהל. המפקח אומר 572. כל המשוגעים  
קופצים עליו ונותנים לו מכות. אחרי שהמנהל מצליח להציל אותו מהידיים  
של המשוגעים אומר למפקח: "הבדיחות מעל מס' 450 הם בדיחות עם  
משוגעים....."

(2) שני חכמי חלם התווכחו בניהם: "איך זה שפרוסה תמיד נופלת על הצד  
המרוח בחמאה?" ענה לו השני: "זה לא תמיד כך ואני אראה לך" ומיד נטל  
פרוסה מרח אותה בחמאה והעיפה באויר והפרוסה נחתה על הריצפה על  
הצד הלא מרוח. "הרי לך" אמר האיש. "לא צדקת" ענה לו האיש, "לא  
מרחת את החמאה בצד הנכון....."

העלון יוצא לאור בסיוע ארגון תורה וחסד: 'המרכז לערבות הדדית' (ע"ר 580646396)

## מילתא דבדיחותא

המשך - בדיחות מצחיקות

(3) לאחד המוכרים בשוק היה תוכי מדבר. כל יום הייתה מגיעה אישה, קונה דברים והתוכי היה אומר לה 'מכוערת' היא כועסת ומספרת למוכר והוא מאיים על התוכי שיפסיק להגיד מכוערת כי היא קונה חשובה ואם לא הוא עושה ממנו עוף צלוי. למחרת היא מגיעה והוא מסתכל עליה היא אומרת לו: "נו... אתה רוצה להגיד משהו?" אומר לה התוכי הרי את כבר יודעת מה אני רוצה להגיד.....

(4) אחד נכנס לחנות של תשמישי קדושה ורואה תמונות של כל מיני צדיקים כל תמונה 200 ₪ פתאום הוא רואה מסגרת בלי תמונה וכתוב 1500 ₪ שואל את המוכר מה זה? עונה לו המוכר: "זה צדיק נסתר....."

(5) עשיר בא לבקר בבית משוגעים אמרו להם להיות בשקט ואחד מהם יגיש לו מתנה. וכך היה פתאום משוגע אחד שואל את העשיר אני נראה לך משוגע? לא! אתה נראה לי נורמלי. תדע לך שאנחנו נורמלי, ואתה המשוגעים. אתה צודק ענה לו העשיר אבל מה לעשות שאנחנו הרוב.....

(6) עני אחד אוסף צדקה מקבל חצי שקל ועוד שקל ואילו העני שמולו מקבל 50 ₪ ו-30 ₪ מכל אחד. מה זה? הוא שואל? עונים לו שהוא גר צדק ולכן תורמים לו. למחרת הוא צועק גר צדק ותורמים לו 50 ₪ 30 ₪ אבל לשני תורמים 100 ₪ נדהם האיש איך זה יכול להיות? עונים לו שהוא נכד של הבעל שם טוב מחר שומעים אותו צועק: "גר צדק ונכד של הבעל שם טוב...."

## חדש! חדש! חדש!

ניתן לקנות את חוברות הבדיחות 'לא נפסיק את השמחה'!

**בירושלים:** ברמות פולין: תפארת רמות (ועד ארבעה ארצות) 82 קומה 2 דירה 25.  
מרכז העיר: רחובות הבוכרים (דוד) 9 ק"ב {ליד דואר ישראל}.

**אלעד:** ר' חיים אחרק. רחוב: ר' יוסי בן-קסמה 5. פל' 0527133917. לתאם מראש.

**דרושים:** נציגים שימכרו את חוברת הבדיחות 'לא נפסיק את השמחה' בביתם  
ברחבי הארץ לפרטים 058-32-34-941 ת.ל. (אפשרות ל - 2 ₪ לכל חוברת).

## העלון בחסות

נא לא לקרוא את הפרסומות בשבת! לפרסום ניתן לפנות למערכת העלון

גמ"ח 'דרכי חיים'  
השאלת גמרות  
שוטנשטין  
וטוש"ע  
054-844-8683  
או בקו המידע:  
02-5907438

**הקלדות**  
במחירים מוזלים  
058-3234-941

השכרת אופניים חשמליים  
ורגילות. קורקינט חשמלי.  
אצלינו יש גם תיקונים,  
ומכירת חלקי אופניים  
חשמליים + רגילים.  
0548-520-351  
0527-625-454

**הטשולנ'ט הביתי**  
בכל ליל שישי מתקימת  
מכירה של הטשולנ'ט הביתי  
בר"ח שלמה מוסאיוף בי-ס  
מהשעה: 20:00 בערב  
**מנת טשולנ'ט 22 ₪.**  
0548-437-050

## ואלה יעמדו על הברכה:

משפחת אבו-ורדה. משפחת אדרי. משפחת שהרבני. משה בת רביטל. אסתר הודיה בת רביטל.  
שר השמחה: מאיר בן מרגלית. אלעזר בן רחל. כל השותפים להמשך השמחה בעם ישראל.

## ניתן להשיג את העלון!!

במייל: ע"י שליחת 'בקשה' ל: a05832349@gmail.com  
באתר לדעת נט. בחוברת העלונים שע"י דפוס גרפומט.

בשכונת הבוכרים בירושלים: ביום שישי בחלוקת העלונים מאחורי ביהכנ"ס מוסאיוף  
בשעה: 14:00. כל יום חמישי {בערב} בגל-פז ירושלים אין לקחת כמויות ללא אישור.

**התחדשנו**  
**עיצוב חדש!!!**

# לא נבפסיק את השמחה

יו"ל ע"י מערכת "לא נפסיק את השמחה" לתרומות, חסויות וכדו' 058-323-49-41  
לשליחת בדיחות או הערות והארות: דוא"ל: a05832349@gmail.com  
מו"ל שר השמחה מאיר פנחסי הי"ו | הפצה: א.י.

## דבר העורך

### ילדים יקרים שלום:

עבר הרבה זמן בפסח שהעלון לא היה בבתי כנסיות ברחבי הארץ וקבלתי הרבה טלפונים מה קרה? למה אין עלונים? מה נגמר הבדיחות?

לא. הבדיחות לא נגמרו אבל מערכת העלון יוצא במבצע שכמותו לא היה. כל ילד ששולח בדיחות למייל של המערכת, המשיך בעמוד 4

## פנינים על חודש אייר

חוברת 'בהלכה ובאגדה'

י"ד באייר - הוא פסח שני, ונרבה בשמחה קצת, כי קדוש היום. (החיד"א מורה באצבע אות רכב)

ל"ג לעומר - נוהגים להרבות בשמחה בל"ג לעומר, ושהוא יום ההולא של רבי שמעון בר יוחאי זיע"א. ויש נוהגים ללמד בחבורה את שבחי רבי שמעון בר יוחאי המפגרים בש"ס ובזהר הקדוש, ומנהג יפה הוא. (החיד"א מורה באצבע אות רכג. רעג)

שנה שקל ל"ג לעומר ביום ששי, מתר גם לבני ספרד להסתפר ביום ששי, מפני כבוד השבת. ואם קשה לו להסתפר ביום ששי, רשאי להסתפר ביום חמישי בלילה [ליל ל"ג]. ובשנה פזאת מתר גם לערוך גשואין בליל ל"ג לעומר. (רסז)

## מילתא דבדיחותא

בדיחות מצחיקות

### ל"ג בעומר

במה מתבטא אצל הליטווקעס ל"ג בעומר? שתולים את המכתב של הרב ש"ך לא לנסוע למירון.

בל"ג בעומר במירון עוברים על ג' העבירות החמורות של יהרג ואל יעבור: שפיכות דמים-רומסים אנשים, גילוי עריות-פריצות ותערובת, עבודה זרה-כי רשב"י רואה את כל הבלאגן ובורח לישיבות נמצא שמתפללים...

למה במירון כולם רגועים? כיוון שרשב"י "קולו זימר עריצים... והציל הלחוצים."

מנין שרשב"י היה פּרְסֵלְקֵר? כי הוא נמצא במירון כל השנה. לספרדים יש מְרֵן, לליטאים יש מורון ולחסידיים יש מְרוֹן.

בסייעתא דשמיא

יצא לאור חוברת בדיחות  
'לא נפסיק את השמחה 2'

**כ- 240 בדיחות**

ניתן לקנות את החוברת במחיר סימלי

**של 10 ₪ בלבד**

להזמנות חייגו:  
058-32-34-941  
משלוחים חינם  
בירושלים בלבד  
אזורים מסוימים.

# מילתא דבדיחותא

המשך - בדיחות מצחיקות

מבצע. כל השולח בדיחות נכנס להגרלה על חוברת הבדיחות החדש. עוד פרטים בעמוד 1.

(1) שלושה אנשים הגיעו לגן עדן. המלאך אומר שיש מקום רק לאיש אחד. בעל הסיפור העצוב ביותר ייכנס ראשון: "חשבתי שיש לי גנב בבית חיפשתי בבית וראיתי שבמרפסת איש ניתלה לי על המעקה! קפצתי לו על האצבעות אבל הוא לא נפל הבאתי פטיש דפקתי לו על האצבעות עד שהוא נפל למזלו היו שיחים למטה. אז לקחתי את המקרר וזרקתי עליו". השני: "אני גר בקומה 28 והשקיתי את העציצים שלי, לפתע המעקה נפל ונפלתי גם עד לקומה 13 ונאחזתי במעקה. פתאום משוגע קופץ לי על האצבעות אבל לא נפלתי. למזלי הוא הלך אך חזר עם פטיש ביד ודפק לי על האצבעות עד שנשברו ונפלתי... למזלי היו שיחים למטה אז ניצלתי. אז המשוגע זרק עלי מקרר. ונמעכתי" השלישי: "אתה יודע מזה ליפול 13 קומות בתוך מקרר מתחבא שלא יתפסו אותי?....."

(2) חייל מהחמאס שקיבל עונש לא לצאת הביתה מנסה בכל מחיר למצוא פתרון כדי לקבל חופשה הוא שולח הביתה חבילה ובתוכה רימון יד ופתק: אמא, אם תמשכי מהמסמר יתנו לי שבוע לצאת.....

## חדש! חדש! חדש!

ניתן לקנות את חוברת הבדיחות 'לא נפסיק את השמחה 2'.

בירושלים ובאלעד.

בירושלים: ברמות פולין: תפארת רמות (ועד ארבעה ארצות) 82 קומה 2 דירה 25.  
רחובות הבוכרים (דוד) 9 ק"ב {ליד דואר ישראל}.

אלעד: ר' חיים אחרק רחוב: ר' יוסי בן-קסמה 5. פל' 0527133917. לתאם מראש.

## דרושים:

נציגים שימכרו את חוברת הבדיחות 'לא נפסיק את השמחה 2'  
בביתם ברחבי הארץ לפרטים 058-32-34-941 ת.ל.  
(אפשרות ל - 2 ש לכל חוברת).

## ואלה יעמדו על הברכה:

משפחת אבו-ורדה. משפחת אדרי. משפחת שהרבני. משה בת רביטל. אסתר הודיה בת רביטל.  
שר השמחה: מאיר בן מרגלית. אלעזר בן רחל.  
כל השותפים להמשך השמחה בעם ישראל.



## סיפור ההודשי

שבתאי בורד ספרים

מעשה בזמן הבעש"ט באדם שהיה כורך ספרים ושמו שבתאי ופרנסתו היתה בשפע גדול, אלא שלא לעולם חוסן והאיש נעשה קצת זקן וידיו החלו לרעוד והעבודה כמעט ופסקה לגמרי עד שלאט לאט ירד מנכסיו והחל למכור מחפצי הבית היקרים, והגיע למצב שפת לחם כבר לא בנמצא ואין גם מה למכור בבית. והנה הגיע יום ששי ובבית אין כלום, אמר הבעל לאשתו עלינו נאמר עשה שבתך חול ואל תצטרך לבריות ולכן אני מבקש ממך אל תבקשי כלום מהשכנים אני מעדיף לא לאכול כלום בשבת מאשר להיזקק לבשר ודם.

והאשה הסכימה כמובן, והבעל כבר פנה לבית הכנסת כמה שעות לפני זמן התפילה ואשתו החלה להתפלל ולבכות לבורא עולם ואמרה - רבונו של עולם, אם זה לא היה שבת לא איכפת לי אבל עכשיו השבת עומדת להיכנס איזה מין שבת זו בלי קידוש ונרות שבת וחלות ודגים אנא רבון העולמים אתה כל יכול תעזור לנו, ואחר שהתפללה החלה לחפש בבית אולי תמצא משהו ששוה שעדיין לא מכרו.

ובאמת הקב"ה ענה לתפילתה והיא מצאה חולצה ישנה שלהם שהכפתורים מזהב ומיד הלכה ומכרה את זה לצורף וקיבלה סכום כסף גדול מאוד וקנתה הכל מוכן הביתה. ובעלה התעכב קצת אחרי התפילה ואחר כך בא הביתה והנה הוא רואה מרחוק אור דולק בביתו וחשב שכנראה אשתו לא עמדה בנסיון וביקשה מאת השכנים צרכי שבת ונרות.

והצטער בלבו אבל אמר לא אצעק עליה ולא אצער אותה ונכנס הבית והריח את כל התבשילים וראה את המפה החדשה וחשב בליבו עדיין שכל זה מהשכנים, ואמר לאשתו שבת שלום בשפה רפה והחל באמירת שלום עליכם עד שהגיע לקידוש ורצה להתחיל לקדש, אבל כאן אשתו עצרה אותו ואמרה לו למה אתה לא שואל מאיפה כל זה אתה יודע שלא היה לנו כלום בביתנו? אני יודע שזה מהשכנים ולא רציתי לצער אותך שעברת על דברי ולכן לא שאלתי.

מי אמר לך שזה מהשכנים, מה פתאום, אתה זוכר את החולצה עם כפתורי הזהב מצאתי אותה ומכרתי את הכפתורים, וכל מה שאתה רואה לך הוא כי ממך הכל ומידך נתנו לך. וכשמוע הבעל את אשתו שכלום לא מהשכנים שמח שמחה גדולה מאד ואמר לאשתו שימחת אותי מאד ואני רוצה לעשות איתך ריקוד מסביב לשולחן, וכן כל משך הסעודה כל פעם הבעל קם ועשה ריקוד עם אשתו מסביב לשולחן.

ובשולחנו של הבעש"ט בליל שבת ראו אותו כל התלמידים מדי פעם צוחק ושמח מאוד. ובמוצאי שבת קודש הבעש"ט נוסע עם עשרה מתלמידיו לביתו של שבתאי כורך הספרים ונכנסו פנימה ושאל הבעש"ט את שבתאי אמור נא לי איך נהגת אתמול בלילה, כבוד הרב פשוט אשתי שימחה אותי ועשינו ריקוד מסביב לשולחן, אם זה אסור לא ידעתי, אני מוכן לקבל עלי כל מה שיגיד הרב, אמר לו הרב תדע לך אתמול ששימחת את אשתך ורקדת עמה כל מלאכי השרת רקדו עמכם למעלה ובזכות זה ששימחת אותה אתם תזכו השנה לבן שיאיר את העולם וכן היה שנוולד להם בן צדיק יסוד עולם.

**ניתן לשלוח סיפורים למייל של המערכת.**

הפטרה  
"וארבעה אנשים"

פרשת תזריע מצורע

# מאור שבתורה

מעט מן האור דוחה הרבה מן החושך

לע"נ: מו"א עט"ר חיים בן שמחה ז"ל לרפואת והצלחת: שמחה בת נעימה תחי'

שבת ה' אייר התשפ"א

|            |          |       |
|------------|----------|-------|
| הדלקת נרות | צאת השבת | ר"ת   |
| 18:54      | 19:45    | 20:34 |
| 18:51      | 19:43    | 20:32 |
| 18:53      | 19:45    | 20:34 |
| 18:52      | 19:44    | 20:32 |

כל הזכויות שמורות

יוצא לאור להעמקת התורה ועמלה  
עורך: יעבד דהאן נ"י 050-4194600

**אהבתו של רבי משה לוי** זצ"ל לתלמידיו הייתה ללא גבול, ואם כי רוב תלמידיו העדיפו שלא לשתפו בענייניהם הגשמיים שלפעמים היו טרודים בהם, כגון ענייני שידוכים ובעיות אחרות כדי שלא לצערם או לבטלו משקידתו, מ"מ אלו שכן שיתפוהו, היה הוא להם כאב רחום ונפנה מכל עיסוקיו ולא חס על זמנו היקר מזהב כדי לסייע להם בכל יכולתו.

את אהבתו לתלמידיו ראינו לא אחת באופן בו **התעניין במצבו** של כל אחד ואחד. אירע פעם שאחד הבחורים נעדר כמה ימים, ולא ידעו חבריו סיבת העדרתו. הצטער רבינו ותמה: "איך חבר בשיעור נעדר ואף אחד לא יודע מה מצבו?!" **תדענו אותי** ותשלחו אותו אלי..."

**רבי אלימלך שאל** להחזן של ה**בעש"ט** שיספר לו מגדולת רבו והחזן ענה: מורי ורבי הבעש"ט כאשר ראה איזה כלי, כגון שולחן ספסל ארון אמר **כל המחשבות** שהיה להאומן בשעה שעשה את ה"כלי".

**ישראל** נמשלו **לאש** והגויים **למים**, מים מכבים את האש והאש מתי שרחוקה מהמים מכלה ומייבש המים לא נישאר דבר ומתיש כוחו.

**סיפר** אחד מתלמידי ישיבת "פורת יוסף": תלמיד חלש הייתי, פיגרתו מאד אחרי **רמת הלימודים בשיעור**. חברי לא הסכימו ללמוד איתי וטענו שאני מפריע להתקדמותם. קם ראש הישיבה הגאון רבי **יהודה צדקה** זצ"ל ואמר:

"אפילו תעזבו כולכם את חדר השיעורים, הוא ישאר פה... הודות לרב נשארתי ללמוד ובסופו של דבר **הצלחתי** להדביק את חברי ולהשתלב היטב בלימוד."

**על ידי כבוד שמכבדים את התורה**  
האדם ניצול משונאי

**סיפר** תלמיד שהיה בביתו של הרב **מרדכי אליהו** זצ"ל בשעה מאוחרת מאוד וישבו אצלו כמה רבנים חשובים לדון בענייני הלכה. כשהם יצאו אמרתי לרב כי נשארו לי עוד שלש שעות לינה עד להנץ החמה.

הרב הסתכל עלי בפליאה ואמר לי: **"ומה עם תיקון חצות?** מה עם לימוד תורה? מה עם הכנה לתפילה?"

אמרתי לרב כי אחרי החשבון הזה לא יישאר לרב כלל זמן לישון הלילה. השיב לי הרב: **"מתי יש לי זמן לישון?"**

**החיים קצרים, אבל השעמום מאריך אותם**



**כל דבר והיעוד שלו**

**פשוט** הדבר שצריך לשמוח ביסורים, ומי שחיוו שטופים בשקט ושלוה הוא האומלל, שהרי חסרים לו סיבות **לשלמות וקירבת** אלוקים. ומצינו שדוד המלך אמר "שבתך ומשענתך הנה יבחמוני".

שבתך- **יסורים**. משענתך- **תורה**.

ב' עניינים אלו הם הנוחם והשמירה בהליכה **"בגיא צלמות"** והם היוצרים את המצב של "כי אתה עמדי".

**על ידי גזל או שמביש פני חברו, אין תפילתו נשמעת**

**בלימוד** התורה, המשכיל יודע כי העיקר הוא העיון וע"י הדקות שבו יבין את עומקה של סוגיא **וללא העיון** יכול הוא ללמוד דף גמרא כמתחיל שאין לו אלא פשוטם של דברים ועדיין בגדר עם הארץ יקרא.

כי הלמדן יורד הוא לתוך **עומק משמעות** הבנת הדברים, ורק זו היא הנקראת לומדות.

**כאשר** הגיעו לאזניו של רבי **שמשון קרליץ** זצ"ל, פסקים שונים שניתנו ללא אחריות, היה מתבטא ואומר: "איך לא מפחדים מהקב"ה?"

איך לא מפחדים **מהשלחן ערוך**?"

הפחד שלו מפני "דיין אמת", הביא אותו - כאמור - לעיין ולהחזיר ולעיין, גם כאשר נשאלו לפניו שאלות פשוטות. גם באלה היה אומר לשואל: **"תמתן, אני אסתכל בפנים!"**

**נקודה למהשגת**

היה היה פעם איש עשיר שחלה ושכב על ערש דווי הוא לא כל כך הצטער **להפרד מחיי העולם** הזה שכן הוא כבר הספיק לראות ולטעום ולעשות הכל אבל ציער אותו מאוד לחשוב על כך שבלכתו לעולם הבא הונו לא יהיה איתו עוד הוא עבד כל כך קשה בשביל הכסף ומאד לא רצה להפרד ממנו התחיל האיש להתפלל יום וליילה לה' שירשה לו **לקחת אתו לעולם הבא** את כל האוצרות שצבר בעולם הזה אחרי ימים ארוכים של תפילות ותחינות ה' החליט לבוא לקראתו שלח אליו מלאך שאמר לו כך: "תשמע עם התחינות והבכי שלך בסדר הוא מרשה לך לקחת איתך מזודה אחת מלאה באוצרותיך אל עולם הבא שמה האיש מאוד ומיד החל לממש את כל נכסיו מכר בניינים ומגרשים פדה אגרות חוב מכר מניות ואת הכל המיר למטילי זהב גדולים הוא קנה מזוודה הגדולה ביותר שהצליח למצוא ומילא אותה **במטילי הזהב** כשהיתה המזוודה מלאה עד להתפקע הניח אותה למרגלות מיטתו וחיכה ליום בו יצטרך להפרד מן העולם הזה

ההמתנה לא ארכה זמן רב כי הוא באמת היה זקן וחולה ובבוקר בהיר אחד פשוט לא התעורר, כשנפרדה נשמתו מגופו דאגה **לאחוז חזק במזוודה** העמוסה ולשאת אותה לשמיים בשערי גן עדן המתין לו המלאך גבריאל "אה זה אתה שה' נתן לך אישור הריג להכניס אתו מטען?" חייך אליו אני רואה שעשיתי כאן היסטוריה חשובה האיש מרוצה מעצמו "כן זה אני"

ענה למלאך גבריאל "אוקיי זה בסדר להכניס את המזוודה" אמר לו המלאך" אבל אני חייב לבדוק את תכולתה" פתח האיש את המזוודה והבעת החיך המשועשעת של המלאך הפכה למופתעת עד נדהמת "זה מה שהבאת איתך?!" שאל אותו בפליאה "בשביל זה התפללת לה' כל כך? בשביל להביא איתך מרצפות?" "מרצפות?!" תמה האיש "כן מרצפות... ודאי לא ידעת שאצלנו בגן עדן **כל המרצפות עשויות ממטילי זהב** ומחומר הגלם הזה יש לנו כאן בשפע חבל שלא הבאת איתך משהו שאין לנו"

במה אנו משקיעים **חבל לבזבז את החיים** על דברי הבבל. אחרי 120 שנה שואלים את האדם מה הבאת? (העורך)

**בראדין** היה בחור מבוגר כבן שישים, רבי **הרשל מקמניץ** זצ"ל, שלא על הבידוד להינשא מפאת מחלת ריאות בה לקה. פעם, בליל יום הכיפורים, כשכל בני הישיבה עזבו את בית המדרש, נותר הוא לבדו עם הרהוריו. לפתע הבחין שהוא לא לבד. רבן של ישראל ה"חפץ חיים" זצ"ל, התיישב לצידו והחל לשוחח עימו. העלה זכרונות מימי נעוריו, כיצד התייתם מאביו בגיל עשר, וכיצד גלה למקום תורה. כמה נסיונות עבר, בגשמיות וברוחניות. הן בנסיון עוני ומחסור והן בהדפסת נסיונות המשכילים להדיחו מעל ה'.

וסיפר שהסכים להנשא **לאחותו החורגת** שהייתה גדולה ממנו בשנים כדי לשמור בין שלום הבית של אימו לבעלה, ואיל וחברו זכה לשידוך מאושר ולנדוניה בסך עשרת אלפים רובל. בסופו של דבר, איבד חברו ספו בעניין רע והפך לסוחר זעיר וקשה יום, ואילו הרבנית של ה"חפץ חיים" עזרה על ידו להקדיש חייו לתורה ולזיכוי הרבים. הנה כי כן, מה שנראה בשעתו כצרה מצמיח ישועה, ומה מצעדי גבר כוננו – **כך דיבר עמו לילה שלם**, כל ליל יום הכיפורים המקודש! לא הזכיר ענייני חשבון נפש וחרדת הדין, אלא רק דברי ניהומים וחיוק!

**דוג את האהבה, העון את חשיבותה של כל מידה הטובה בעיני.**

**סיפר** הרב **שלום כהנוביץ** (מנהל ישיבה לצעירים "חדר" ברחובות): שני בחורים עשו מעשה "הנוגד את רוח הישיבה". הדבר נודע לבחורים המבוגרים, והם סיפרו על כך למשגיח, גם הביעו את דעתם: הבהור הראשון- הן ידוע מכבר כבחור קל דעת, על כן רצוי **לגרשו מהישיבה**, מה שאין כן לגבי הבהור השני, שהוא רציני יותר. ע"כ מוטב להכות ולראות אולי ישתנה. המשגיח הפתיע אותם לגמרי.

דעתו היתה הפוכה: קלות הדעת של הבהור הראשון היא **מעשה נעורים**. עדיין נשאר בו אלמנט ילדותי. תוך זמן קצר יתבגר א"ה, ילמד תורה ויצליח להתגבר על יצרו ואילו הבהור השני עשה זאת בהכרה, משום **שתוכו רקוב**. העתיד הוכיח עד כמה צדק: הראשון התבגר ונכנס למסלול של בן תורה, ואילו השני התפקר ויצא לתרבות רעה.

**הרשעים אפילו בשעת מיתתם מקשים עורפם לחמטים עם מלאך המות מה שאין כן הצדיקים שנמשלו ליונים שפשטים צוארם לשחיטה**

**ההתנהגות של הסובבים** אותך קשורה דווקא אליך. לפי מה שאתה **מייחס לעצמך**, זה בדיוק היחס אשר **תקבל** מן החברים. אם אתה בעצמך, נוהג כבוד בעצמך, מתנהג במכובדות בכל מקום, נוהר שלא להשתטות, הילוכך מתון, דיבורך עדין, פניך רציניות, הבעותיך שקולות, **חברך יהו את הראי שלך**. הם יחזיקו לך את אותו יחס שאתה מייחס לעצמך.

**להצלחת ורפואת הדסה צביה בת אביגיל וזיווג והצלחה רפאל ארז בן הדסה צביה זיווג הגון אבישלוס בן אורה**

**איש** אחד נכנס בהיסטריה לבית חולים לחולי נפש בצעקות "אשתי חולת נפש! תאשפזו אותה מיד!" "מה בדיוק הבעיה עם אשתך?" שאל אחד הרופאים. **"הבית מלא שדים והיא לא רואה כלום."**  
\*\*\*  
**פסיכולוג** מוביל את תלמידיו לבית משוגעים כדי לעשות סג'ל. הוא מראה להם בחדר אחד גבר כחוש: תראה, האישה הזה איבד את דעתו כי אישה סירבה להתחתן איתו. ועכשיו אנו עוברים לחדר אחר, שבו החולה **הוא זה שתחתן איתה..**

**משולחת גבוה**  
דברי תורה מפי ראש מוסדות "אור החיים" הגאון הרב **ראובן אלבז שליט"א**

**דבר אל בני ישראל לאמר אשה כי תזריע וילדה זכר... (ויקרא יב, ב).**  
**דרשו** רבותינו (ויקרא רבה יד, א הובא ברש"י) אמר רבי שמלאי כשם שייצירתו של אדם אחר כל בהמה היה ועוף במעשה בראשית, כך תורתו נתפרשה אחר תורת בהמה היה ועוף (פרשת תזריע המדברת על לידת האדם נכתבה לאחר פרשת שמיני העוסקת בהמות והחיות המותרות והאסורות באכילה). וכן אמרו רבותינו (סנהדרין לח ע"א) האדם נולד לאחר כל הבהמות והחיות כדי שאם יקלקל מעשיו ויזווח דעתו עליו יאמרו לו יתוש קדמך.

האדם הוא נזר הבריאה וכל בהמות וחיות העולם נוצרו כדי לשרת ולעזור לו, אולם מתחילת ברייתם מבחינים אנו בשינויים מהותיים ביניהם, בעל החיים מיד כשנולדים מקבלים דעת ותבונה ללכת על רגלם ולהפש מזון להשביע את נפשם. למשל האפרוח, מיד כשבוקע מהביצה מנער עצמו מהלבלוך שעליו ומחפש לעצמו אוכל.

**ואילו** האדם זמן רב עובר עד שהוא מצליח ללכת על רגליו, אם לאחר שנה הוא צועד כמה עדים כל הסובבים אותו מתמלאים שמחה והתרגשות, זאת בזמן שהחיה הקטנה ביותר מיד בשעת יציאתה לאוויר העולם כבר מבינה ויודעת ללכת על רגליה. אמנם מצד שכלו האדם למעלה מכל הבריאה, ועל אף שגם לבעלי החיים יש חכמה כמו למשל הרבירים שיודעות כיצד ליצור ולהכין את הכוזרות שלהן בדיוק נפלא, וכן היונים יודעות לבנות את הקן שלהם בעץ גבוה כדי שהחטולים ושאר החיות לא יוכלו להגיע אל האפרוחים ולטרוף אותם, אולם אין זה מתקרב לחכמת האדם שיכולה להגיע לרמות גבוהות ונעלות.

**ואם כן** קשה, כיצד יתכן שהאדם שהוא בעל השכל הגדול ביותר בעולם, כשנולד לא יודע ללכת ולדבר אלא רק בוכה כל היום? אלא הבורא יתברך הטביע זאת במונה תחילה בבריאה שהאדם יולד כבזו צורה כדי שלא תזווח דעתו עליו, שהרי בכמה דברים אפילו הבהמות יותר טובות ומוצלחות ממנו, וכשיתבונן בדבר זה יתהלך תמיד לפני האלוקים במידת הענווה והיראה ויהיה רצוי וטוב לפניו יתברך. **יהי רצון** שנזכה לעובדו באמת ובתמים ולביאת גואל צדק במהרה בימינו, אמן. שבת שלום ומבורך לכל בית ישראל

**הקרבת הקרבנות במשכן ובמקדש**. בן אדם חטא, הוא פעם במעשיו שלא בזדון ועבר על מצוות ה'. עליו להביא קרבן חטאת. האם יש כאן קסם? הבהמה עולה לקרבן על המזבח, בשרה נאכל במקום קדוש, והאדם החוטא מתכפר ונסלח עוונותיו? מה בדיוק קורה כאן?  
**איך יכול** הקרבן לכפר על החטא? איך אפשר שהקרבן יטהר את לבו של החוטא? אלא שהקרבן הוא הפעמון הגדול הקורא לחוטא לפשפש במעשיו, להרהר במניעים שהביאו אותו להתרחק מה', לסיבות שגרמו לו להתלכלך בחטא, לפשפש ולמשמש במעשים, להפנים ולקחת ללב, ואז לחזור בתשובה ולהיטהר.  
לא הקרבן עצמו מטהר, לא הבהמה העולה על המזבח מכפרת. התהליך שהאדם עובר בשעה שהוא עומד במקדש, מתבונן בנפשו ומכוון את **ליבו** מחדש אל אביו שבשמים, מתוודה על חטאיו ומשתדל מאותו יום ואילך להיות לאדם חדש, טוב יותר, ראוי יותר, מתבונן יותר. זה מה שמטהר.

**"עוז והדר** לבושה ותשחק ליום אחרון" כל מתן שכרן של צדיקים לעתיד לבוא, ומראה להם הקב"ה עד שהם בעולם הזה מתן שכרן שהוא עתיד ליתן לה לעתיד לבוא, ונפשם שבעה והם ישנים. **שאין פטירת הצדיקים אלא כשינה**, כמו שדרשו חז"ל את הכתוב "בשכבך ( בקבר) תשמור עליך, והקיצות (בתחיית המתים) היא תשיחך" דקאי על לימוד התורה.  
לעת זקנותו היה מרן ה"חפץ חיים" זצ"ל נרדם תכופות על ספרו, ובני הבית היו מפצצירים בו שיעלה על יצועו. והיה עונה להם: "מען וועט נאך ליגן", **עוד יגיע זמן בו נשכב** – וננער להמשיך בלימודו...

**לעילוי נשמת:** ניסים בן רימה, שרה בת חורשי, דינה בת ובה, יוסף דהאן בן שמחה, ליאור בן אילנה, ששון בן טיפחה, שמחה בת לולו, יחיאל בן לוליה, פנחס חיים אוהנה בן חנינה, נעימה בת עזיזה, סעידה מזל בת יעקב, מלכה בת שרה. פנחס בן פנחס, יואל בן מלכה, דוד ומרים אלבו, הרב אלעזר בן שמחה, יחזקאל בן שמחה, רפאל בן קלרה, הרב יעקב יוסף בן מרגלית, אלברט בן זוהרה אליעזר בן רגינה, אפרים אליהו בן מרים, שלום בן אורה מורי, הרב ירום אברגיל, הרב יהודה יאיר, ישראל בן שמחה סבג, שמואל בן רבקה זכאי, רחל רשל בת קלרה, חכם יהודה בן חנה פרימי **מנן הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה**



האורחים  
נבר התעייפו  
מהריקודים?  
זה הזמן לתת להם  
לקרוא משהו מעניין  
על הפרשה



# המזכרת

שתפאר כל אירוע, שמחה, או שבת התאחדות

התלבטתם לגבי מזכרת לשבת התאחדות,  
או לשמחה המשפחתית?

הזמינו עוד היום את חוברת עלוני השבת  
של גרפומט, בשילוב הטקסט שלכם בשער!

משלוחים  
לכל חלקי  
העיר

שרות  
מהיר  
במיוחד

מחירים  
נוחים  
במיוחד

כל סוגי  
ההדפסות  
וההפקות

הדפסות  
באיכות  
גבוהה